

WOENSDAG 17 DECEMBER 2008

VOORZITTER: MARTINE ROURE

Ondervoorzitter

1. Opening van de vergadering

(De vergadering wordt om 9.00 uur geopend)

2. Onderzoek geloofsbriefen: zie notulen

3. Ontwerp van algemene begroting 2009, als gewijzigd door de Raad (alle afdelingen) (debat)

De Voorzitter. - Aan de orde is het verslag (A6-0486/2008) van Jutta Haug en Janusz Lewandowski, namens de Begrotingscommissie, over het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2009, als gewijzigd door de Raad (alle afdelingen) (16257/2008 – C6-0457/2008 – 2008/2026(BUD)).

Jutta Haug, rapporteur. - *(DE)* Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, het lijkt erop dat het voorzitterschap van de Raad nog niet helemaal aanwezig is in de zaal. Morgen staat in ieder geval de tweede lezing van de Europese begroting op de agenda. Naar alle waarschijnlijkheid zal de stemming niet lang duren. Dat we nog maar over weinig zaken hoeven te stemmen en dat er daarvan nog minder ter discussie staan, is te danken aan de constructieve samenwerking tussen alle collega's – zowel in de vakcommissies als in de Begrotingscommissie – en daarvoor wil ik iedereen heel hartelijk bedanken. Dit doet mij des te meer genoegen omdat ik weet dat dit niet vanzelfsprekend is. Dit geldt ook voor het ondersteunende werk dat is gedaan door het hele team van de Begrotingscommissie, het werk van alle fractiemedewerkers en de hulp van de persoonlijke assistenten, dus bedankt daarvoor!

Ik wil ook graag de Commissie bedanken voor haar bereidheid tot samenwerking. Niet iedereen was altijd even blij met wat de Commissie ons te zeggen had, maar we hadden er altijd wat aan, en ze heeft vooral op de verschillende niveaus met mij gesproken, wat we niet kunnen zeggen van het voorzitterschap van de Raad. Het Franse voorzitterschap van de Raad heeft het gepresteerd om tot nu toe niet één keer met mij, de algemeen rapporteur, te spreken – niet één keer! Ik heb zelfs tot op heden geen reactie ontvangen op een brief die ik vóór de dialoog van 13 november had geschreven, wat heel merkwaardig, heel verontrustend is.

Helemaal niet merkwaardig of verontrustend was evenwel het gedrag van de Raad als dusdanig tijdens de bijeenkomst van het bemiddelingscomité. Daar waren het gedrag en de attituden van de Raad als altijd. Ten eerste komt er in ieder geval geen herziening, ook geen kleine. Ten tweede gaan de betalingen hoe dan ook omlaag, ook als het gat tussen betalingen en vastleggingen een ravijn wordt. Ten derde wil men het niet uitgegeven geld van het lopende begrotingsjaar het liefst meteen terughebben. Sowieso zal er ongeveer 4,9 miljard euro terugvloeien naar de schatkisten van de nationale ministers van Financiën. Het Parlement is zielsblij dat het de Commissie ervan heeft kunnen overtuigen om een *carry-over* van 700 miljoen euro toe te zeggen voor plattelandsontwikkeling. We denken ook dat de bindende gezamenlijke verklaringen over de vereenvoudiging van de procedure en de versnelling van de implementatie van de structuurfondsprogramma's, en ook de toezegging dat zo nodig snel meer geld voor betalingen zal worden voorgesteld, van pas zullen komen om het hoofd te bieden aan de taken van het komende begrotingsjaar.

Deze taken zullen niet echt klein zijn. De impact van de crisis op de financiële markten en de gevolgen ervan voor de reële economie zullen in al onze lidstaten worden gevoeld. Daarom is het Parlement best bereid om middelen vrij te maken voor het creëren of behouden van werkgelegenheid en voor het geven van economische stimulansen – naast het scala aan instrumenten dat de Europese Unie al tot haar beschikking heeft. We zijn bereid om zo snel mogelijk al het nodige te doen – natuurlijk niet lukraak, maar als duidelijk is voor welke projecten de middelen beschikbaar moeten worden gesteld en hoe zinvol deze zijn, zal niemand voor een gesloten deur komen te staan.

Het Parlement is ook bereid de financiële planning op middellange termijn onder de loep te nemen. Maar eerst moet de Raad een gemeenschappelijk standpunt innemen.

We stemmen daar morgen over in tweede lezing, maar ik heb het vage gevoel dat we stemmen over een begroting die nog in de steigers staat. De details zullen beetje bij beetje in de loop van het jaar van ons worden verwacht.

Janusz Lewandowski, *rapporteur*. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, de tweede lezing van de begroting van de Europese instellingen zal in beginsel een herhaling van de eerste lezing worden, en het is aan mij om uit te leggen waarom dat zo is.

In het geval van de Raad respecteren we het 'gentlemen's agreement' en waarderen we de terughoudendheid van de Raad waar het gaat om de begrotingsuitgaven voor 2009, terwijl we erkennen dat er extra middelen nodig zijn voor de Reflectiegroep. Met betrekking tot de andere instellingen is het vermeldenswaardig dat de toegenomen behoefte aan middelen van de Europese Rekenkamer is toe te schrijven aan de aanbatalingen voor het nieuwe hoofdkantoor (uiteindelijk zal deze methode om het nieuwe hoofdkantoor te financieren kosteneffectief voor de Europese belastingbetaler zijn) en dat de extra middelen voor het Europees Hof van Justitie nodig zijn voor de nieuwe urgentieprocedure, waarvoor extra personeel moet worden aangenomen.

Wat het Europees Parlement betreft hebben we dit jaar het proefproject uitgevoerd. Het proefproject heeft bemoedigende resultaten opgeleverd, dankzij de voortreffelijke medewerking van de administratieve diensten van het Parlement, waarvoor ik de secretaris-generaal, de heer Rømer, persoonlijk wil bedanken. Dit testproject was niet zonder belang, omdat dit een bijzonder jaar voor het Europees Parlement wordt, vanwege de komende verkiezingen, de noodzaak om de verkiezingscampagne te financieren en de volledig nieuwe regeling aangaande de status van de leden van het Parlement, samen met een grotere transparantie bij het pensioenfonds en nieuwe regels voor het aannemen en financieren van medewerkers. Het feit dat de kwestie van de leden van het Parlement en hun medewerkers wordt aangepakt, is goed nieuws in een verkiezingsjaar.

Natuurlijk zal dit extra druk op de begroting van het Parlement leggen. We hebben echter ons best gedaan en het doel bereikt waar we al een aantal jaren naar streven, namelijk dat onze begroting, ondanks de specifieke behoeften van het Europees Parlement, niet meer dan 20 procent van de administratieve uitgaven van de Europese Unie uitmaakt. Het lijkt erop dat de stemming van donderdag kort zal zijn, dankzij de goede samenwerking tussen de coördinatoren en de geweldige medewerking van het secretariaat van het Europees Parlement. In dit verband wil ik speciaal Marianna Pari en Richard Wester noemen: dit zijn mensen die het verdienen om bij dit soort gelegenheden genoemd te worden.

Dalia Grybauskaitė, *lid van de Commissie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil benadrukken dat de onderhandelingen over de begroting voor 2009 zeer specifiek en belangrijk zijn geweest en moeilijker dan ooit tevoren. In deze begroting ligt de grootste nadruk op groei en werkgelegenheid. Dit jaar waren de voorbereidingen voor de begroting ook gericht op de financiering van het instrument voor voedselhulp aan ontwikkelingslanden. Samen hebben we een evenwichtig akkoord weten te bereiken om dit bedrag van een miljard euro veilig te stellen.

Een begroting hebben is niet genoeg; we moeten die begroting ook correct en tijdig uitvoeren. In dat opzicht heeft het Parlement, gezien het feit dat cohesie een essentiële factor is voor het stimuleren van economische groei, het belang van een effectieve begrotingsuitvoering en de noodzaak van verbetering en vereenvoudiging benadrukt. We hebben daar tijdens de onderhandelingen mee ingestemd. De Commissie deelt deze doelstelling en heeft op 26 november voorstellen gepresenteerd voor versnelling van de tenuitvoerlegging en vereenvoudiging van het beheer van de structuurfondsen.

Afgelopen week heeft de Europese Raad zich volledig achter deze aanpak geschaard, en ik hoop nu dat we het gemakkelijk eens kunnen worden over de vereiste wijzigingen in de relevante juridische handelingen.

Vooruitkijkend naar de nabije toekomst moeten we allemaal erkennen dat we op korte termijn andere uitdagingen het hoofd zullen moeten bieden om de financiële en economische crisis in Europa aan te pakken. Het herstelplan voor de Europese economie dat de Commissie heeft gepresenteerd, bevat elementen die van invloed zullen zijn op de communautaire begroting voor volgend jaar. De Europese Raad steunde vorige week dit herstelplan. De Commissie heeft daarom een voorstel gepresenteerd om het meerjarige financiële kader te herzien in overeenstemming met het Interinstitutioneel Akkoord.

Dit moet in de komende maanden worden goedgekeurd door zowel het Parlement als de Raad en ik reken zoals gebruikelijk op medewerking, in het bijzonder van het Parlement.

Ik wil u er nog aan herinneren dat de onderhandelingen over de begroting voor 2009 van alle betrokkenen compromissen hebben geëist. Het is ook gebleken dat de beste resultaten kunnen worden bereikt in een sfeer

van eerlijke samenwerking tussen de instellingen. Dat zou niet mogelijk zijn geweest zonder de constructieve en verantwoordelijke rol die het Parlement in alle fasen van het onderhandelingsproces heeft gespeeld. Ik wil ook nog wijzen op de cruciale rol van het voorzitterschap bij het bespreken van de standpunten van de lidstaten.

Tot slot wil ik mijn dank uitpreken aan het onderhandelteam van het Parlement en in het bijzonder de voorzitter, de heer Böge, de rapporteurs voor 2009, mevrouw Haug, met haar innovatieve benadering dit jaar, en de heer Lewandowski, en ook alle politieke coördinatoren van COBU, die de Commissie en het Parlement veel hulp hebben geboden.

Ik wens ons allemaal een positieve stem morgen en ik wens u allemaal een beter nieuw jaar dan verwacht.

László Surján, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (HU) We hebben gehoord over de moeilijkheden waarmee we te maken hadden. Ik denk dat we deze problemen onder leiding van Jutta Haug behoorlijk succesvol hebben weten op te lossen. Zij verdient dank voor haar werk en voor het feit dat alle fracties dit als hun eigen begroting kunnen zien.

Een begroting is politiek in cijfers. Wat is nu eigenlijk de boodschap die de Europese Volkspartij in deze begroting ziet? Wij denken dat er meer zekerheid moet worden geboden aan de Europese burgers, en de Europese Unie is hiertoe in staat en bereid. Ongeveer een derde van de begroting wordt besteed aan doelen die dit gevoel van veiligheid versterken. Dankzij de amendementen van de Europese Volkspartij en de Europese Democraten is het hiervoor gereserveerde bedrag met ongeveer 1 miljard euro verhoogd en daarmee is het onderwerp zichtbaarder geworden. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de toename van de kredieten voor kleine ondernemingen, het behoud van arbeidsplaatsen en waar mogelijk het creëren van nieuwe banen, aan de ontwikkeling van achterstandsgebieden, energiezekerheid en de steun aan het plannen van projecten zoals Nabucco. Maar juist in deze tijd is ook voedselveiligheid heel belangrijk, om nog maar niet te spreken over de bescherming van de grenzen van het Schengengebied en het voorkomen van illegale immigratie.

Hoe goed deze begroting ook is, zij is uiteraard verre van perfect. Een deel van de fouten kan aan de lidstaten worden toegeschreven. Het is onaanvaardbaar dat de lidstaten geen gebruik maken van de mogelijkheden die de Europese Unie hun biedt, want miljarden euro's blijven onbenut achter in de kas van de Europese Unie. Enkele lidstaten werpen kunstmatige barrières op en bemoeilijken de toegang tot aanbestedingen nog meer dan wij dat hier zelf al doen. Het streven van de Commissie om deze processen te vereenvoudigen is verheugend, maar we mogen niet toelaten dat de lidstaten effecten teweegbrengen en veranderingen in het leven roepen die averechts werken.

De fout ligt echter niet alleen bij de lidstaten. De Europese Unie is niet in staat snel te reageren op de uitdagingen in een veranderende wereld. Natuurlijk hebben we het probleem van voedselhulp opgelost, maar pas na verhitte discussies. En nu we vooruitgang zouden moeten boeken, hebben we ook problemen met de beheersing van de economische crisis. Ik denk dat we in de loop van de volgende periode en het volgende jaar wezenlijke vereenvoudigingen moeten doorvoeren binnen de bestaande kaders, in het belang van grotere flexibiliteit. Ik dank u voor uw aandacht en ik hoop op een goede begroting.

Catherine Guy-Quint, *namens de PSE-Fractie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, staat u mij toe dat ik tegen de Raad, die er niet is, “nou, de groeten hoor” zeg, evenals tegen het Franse voorzitterschap dat ook straalt door afwezigheid. Dit is echt uniek! Tegen jou, Jutta, zou ik het volgende willen zeggen. Jij dacht dat het Franse voorzitterschap jou niet had ontvangen als blijk van minachting. Ik denk echter dat deze afwezigheid juist de minachting vertolkt van dit voorzitterschap, en in ieder geval van zijn ministers, voor de begroting van de Europese Unie.

Ik zal de woorden van onze rapporteurs niet herhalen maar alleen even stil blijven staan bij een aantal opmerkingen. Ik moet er ook dit jaar weer op wijzen dat deze begroting ontoereikend en het financiële meerjarencader inadequaat is. Er is gebrek aan kredieten voor de economische stimuleringsbeleiden, voor onderzoek, voor opleiding gedurende de hele levensloop, voor netwerken, voor steun aan kleine en middelgrote ondernemingen en micro-ondernemingen, en aan een territoriaal solidariteitsbeleid. Wat dit laatste aangaat, zijn met name de cohesiefondsen moeilijk uitvoerbaar, zodat er voor miljarden euro's aan betalingskredieten ongebruikt blijven. Er is te veel geld voorzien voor de marktgeoriënteerde landbouw en door rechtsgrondslagen die nieuwe vastleggingen verbieden, blijft een ruime hoeveelheid geld onbesteed. De bedragen die voor plattelandsontwikkeling en voor het milieu bestemd zijn, worden vaak ook met moeite volledig besteed, de kredieten voor het veiligheidsbeleid en het justitieel beleid worden versnipperd en liggen ver beneden de openlijke toezeggingen van de Raad, terwijl de beleiden voor burgerschap en informatie ronduit armzalig zijn en geen echte communicatie naar de burgers toe mogelijk maken.

Maar het toppunt van gebrek aan werkelijkheidszin wordt toch wel gevormd door de beloften die gedaan worden in het kader van het externe optreden. De behoeften blijven groeien, conflicten en armoede worden steeds meer een vast verschijnsel - Somalië, Darfur, Azië, cyclonen, hongersnood, oorlog in Palestina, Kosovo, en nu ook nog Georgië -, terwijl de ter beschikking gestelde middelen niet verhoogd worden. Van jaar tot jaar wordt de *mission impossible* steeds meer een onmogelijke missie.

Het enige dat een sprankje hoop gewekt heeft, is het oprichten van een fonds van 1 miljard euro, nodig om in de armste landen te proberen de op de teelt van voedselgewassen gerichte landbouw te stimuleren. Door vertrouwen te stellen in de financiële vooruitzichten hoopten wij de uitvoering van de traditionele beleiden te kunnen voortzetten en binnen de beschikbare marges voldoende geld te vinden om deze wel heel bijzondere urgente situatie het hoofd te kunnen bieden, waar dan ook nog het opstarten van de strijd tegen de klimaatverandering bovenop komt. Maar je moet natuurlijk niet vergeten dat over het begrotingsakkoord onderhandeld wordt met de Raad, en dat de Raad – of ik kan beter zeggen: de 27 regeringen van de lidstaten – naast de traditionele problemen te kampen heeft met een financiële crisis waar de Europese economie door wordt bedreigd, maar die beleefd wordt als 27 nationale begrotingscrises.

Zo zien wij ons dus genoodzaakt over een begroting te stemmen die de verwachtingen van de afgevaardigden beschaamt, een begroting waar het verschil tussen vastleggingen en betalingen uiterst ongerust maakt over de eerlijke bedoelingen ervan. Zo min mogelijk willen bijdragen aan de inkomsten van de Unie noopt de lidstaten tot het innemen van gemakzuchtige en vruchteloze standpunten: ten eerste de betalingen minimaal willen spekken met als gevolg dat de betalingskredieten onder de 0,9 procent van het BBP blijven, waarbij de betalingsbeloftes nooit worden nagetrokken en ten tweede de uitvoering van de Europese beleiden in het eigen land niet willen bevorderen teneinde cofinanciering te vermijden en er zo voor te zorgen dat de ongebruikte kredieten terugkomen in het laatje van elke lidstaat.

Natuurlijk zullen de gebruikelijke beleiden van de Europese Unie, zo goed en zo kwaad als het gaat, worden uitgevoerd. Innoverende acties worden vaak aangezwengeld door onze proefprojecten en voorbereidende acties, maar worden door de Commissie uitgevoerd. Maar typerend voor de Europese begroting is dat men van alles belooft zonder dat er voldoende geld wordt geïnvesteerd of procedures worden opgestart waar elke lidstaat zich voor wil inzetten.

Dit jaar moeten wij ook twee dringende en nieuwe uitdagingen aangaan. De eerste is de strijd tegen de klimaatverandering. De conclusies van de Raad zijn op dat gebied bescheiden maar ze bestaan ten minste. Wij moeten de investeringen van dit jaar verwezenlijken en in 2010 verruimen. De tweede uitdaging is de aangekondigde economische stimulering van 200 miljard euro. Voor slechts 5 miljard zijn nieuwe bestedingen nodig. Er is dus behoefte aan een kleine herziening van de financiële vooruitzichten.

Gisteren heeft de fungerend voorzitter ons gezegd dat deze herziening een voldongen feit is maar van de Raad hebben wij te horen gekregen dat er geen meerderheid voor is. Hoe staat het er nu eigenlijk mee? In de Europese socialistische partij zijn wij er klaar voor.

Tot slot wil ik nog het volgende zeggen. Zo kan het niet verder, want het politieke Europa brokkelt zienderogen af. Het is hoog tijd om over te gaan tot een herziening van de financiële vooruitzichten, waardoor de ontvangsten en de uitgaven van Europa opnieuw in evenwicht worden gebracht, bepaalde onaantastbare beleiden niet langer heilig zijn en op doeltreffende en daadwerkelijke wijze beleiden worden gefinancierd die ten dienste staan van de bewoners van deze aarde.

Tot slot moet ik de Commissie veel geluk wensen. Aan u de taak nauwgezet deze begroting uit te voeren zonder ook maar een euro te verspelen, aan u de zorg de sceptische lidstaten aan te tonen en ervan te overtuigen dat de Europese Unie, politiek en budgettair, meerwaarde levert.

(Applaus)

Anne E. Jensen, namens de ALDE-Fractie. – (DA) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag eerst de rapporteurs, mevrouw Haug en de heer Lewandowski, bedanken voor hun intensieve en professionele werk aan de begroting. Ik wil ook graag onze voorzitter, Reimer Böge, en de commissaris, mevrouw Grybauskaitė, bedanken voor hun bijdrage aan het vinden van oplossingen. De begroting is volledig onflexibel. Het begrotingskaders is onflexibel, aangezien we niet alleen onbenut geld vanuit het begrotingskader voor de landbouw overhevelen naar andere delen van de begroting, en de Commissie heeft er de laatste tijd bijna een gewoonte van gemaakt om dat gebrek aan flexibiliteit, die starheid, aan te vechten. Dat moeten we de Commissie niet kwalijk nemen. Ik ben van mening dat het goed is om nieuwe wegen uit te proberen en ik wil zeggen dat de ALDE-Fractie deze begroting en de oplossing die voor de voedingsmiddelenfaciliteit is

gevonden, dat wil zeggen die miljard euro die gevonden is om meer voedsel in ontwikkelingslanden te genereren, van harte steunt. Het verheugt ons dat we erin zijn geslaagd een oplossing te vinden zonder dat daarvoor in andere programma's moet worden gesneden, aangezien we deze middelen hebben gevonden in het flexibiliteitsinstrument en de noodhulpreserve.

Het verheugt mij tevens dat de commissaris heeft toegezegd te onderzoeken of de structuurfondsprogramma's vereenvoudigd kunnen worden. De komende jaren zullen we de historische taak hebben om ervoor te zorgen dat de nodige ontwikkelingen in de nieuwe lidstaten worden doorgevoerd, en dit is naar mijn mening een van de belangrijkste aspecten van de EU-begroting.

Natuurlijk hebben we ons er ook al over beklaagd dat er in de begroting een gebrek is aan initiatieven op het gebied van energie en vervolgens is er te elfder ure een memorandum gekomen, naar aanleiding van de financiële crisis, dat beoogt de groei ook via de EU-begroting te stimuleren. Wij hebben voorgesteld om vijf miljard te reserveren voor diverse initiatieven op energiegebied. Namens mijn fractie wil ik ook graag zeggen dat wij bereid zijn om hiervoor een oplossing te vinden, om de nodige financiering te vinden en snel aan de slag te gaan, maar als we kijken naar hoe de individuele programma's zijn samengesteld – meer geld voor TEN-e, meer geld voor onderzoeksprogramma's en meer geld voor CIP, programma's dus die we goed kennen – moeten we er ook goed de tijd voor nemen om te onderzoeken of we dit op een verstandige manier doen. Niettemin kijk ik uit naar een goede samenwerking wat betreft deze aspecten en wil ik de Commissie bedanken voor het initiatief. Het is misschien een beetje treurig dat het zo laat komt, maar wij willen graag constructief aan deze aspecten werken.

Helga Trüpel, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (DE) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, dames en heren, de begroting 2009 is niet minder, maar ook niet meer dan een compromis. Dat is ook geen wonder, zoals we net hebben gehoord. De financiële vooruitzichten staan ons niet toe om grote sprongen te maken. Daarvoor is de structuur van de Europese begroting momenteel veel te rigide, veel te onflexibel.

Toch gaan er een paar belangrijke signalen uit van de begroting 2009. We zijn er bijvoorbeeld in geslaagd om 1 miljard euro meer vrij te maken voor voedselhulp, dus voor de armsten der armen, en hopelijk voor een duurzaam landbouwbeleid in de armste landen. We zullen ook wat meer uitgeven aan het midden- en kleinbedrijf – heel belangrijk voor de economische ontwikkeling – en wat meer aan het tegengaan van klimaatverandering.

Maar er zijn nieuwe prioriteiten nodig. De Europese begroting moet worden herzien, en ik wil me in deze toespraak in het bijzonder richten tot de lidstaten, ook tot de regering van mijn vaderland, Duitsland. We moeten een antwoord hebben op de crisis voor de korte termijn, maar natuurlijk ook voor de middellange en lange termijn. De begroting van de EU kan natuurlijk geen vervanging zijn voor nationale begrotingen of nationaal beleid, maar als je je niet aanpast aan de crisis, heb je zeker al verloren.

Onlangs zag ik op de televisie een uitzending met een persconferentie waarin het hoofd van General Motors het Amerikaanse congres vroeg om nieuwe kredieten. Zijn argumenten luiden: “*We need to build green cars, we need to invest in green technologies*”, en hij had gelijk. Helaas was deze manager vrij laat tot dit inzicht gekomen, en de berg onverkochte Amerikaanse auto's groeit. Het is inderdaad waar dat we onze economie anders moeten inrichten. Europa moet nieuwe, milieuvriendelijke, hoogtechnologische, ecologische producten maken, als we de komende jaren economisch succes willen boeken, zowel op de interne markt als de wereldmarkt.

We moeten de uitstoot van schadelijke stoffen flink reduceren. We moeten minder afhankelijk worden van olie. We moeten meer investeren in hernieuwbare energiebronnen en veel meer in onderzoek. Dit zal mogelijkheden creëren voor nieuwe producten dus ook voor nieuwe arbeidsplaatsen. We moeten zeker het landbouwbeleid veranderen; we moeten het koppelen aan ecologische energieproductie. Ook dat zal een nieuwe mogelijkheid bieden voor de Europese landbouwers.

We moeten ook meer uitgeven aan welbestede ontwikkelingshulp – niet uit liefdadigheid, maar omdat het een verstandig en strategisch beleid is om wereldwijd eerlijke handel te introduceren en echt een strategische benadering te ontwikkelen voor het wegnemen van de welvaartsverschillen op wereldniveau. We moeten ook eindelijk inzien dat we groei moeten koppelen aan milieubescherming en de strijd tegen klimaatverandering. We hebben een nieuwe kijk op groei nodig, en dat geldt niet alleen voor Europa, maar ook voor jonge industrielanden als India en China, en natuurlijk ook voor de Verenigde Staten.

We hopen van harte dat de nieuwe regering van president Obama een verandering zal brengen in de Amerikaanse manier van denken en in haar mening over het vervolg van het Kyoto-protocol. Dat moet

echter ook allemaal zijn weerslag vinden in de Europese begroting en daarom zijn nieuwe prioriteiten zo belangrijk. We moeten een antwoord geven op de vraag waar het geld vandaan moet komen. Mijn fractie – de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie in het Europees Parlement – is van mening dat er meer milieubelasting nodig is. We moeten het CO₂-verbruik belasten en we moeten eindelijk kerosinebelasting gaan heffen. De Europese begroting moet hierdoor voor een groot deel worden gespekt.

Alles wat we momenteel – dat wil zeggen om de paar maanden – van de Commissie horen, wijst er toch op dat de interne logica aangeeft dat we een herziening nodig hebben van de Europese begroting om de burgers te laten zien dat we het inderdaad begrepen hebben, dat we dingen willen veranderen, dat we nieuwe prioriteiten nodig hebben, dat we meer willen uitgeven aan onderzoek en ontwikkeling en dat we nieuwe aandrijftechnologieën nodig hebben.

Dan moeten we natuurlijk ook meer onderzoek gaan doen; dat gaat gewoon niet anders. We hebben het er al over gehad dat graan op tafel hoort en niet in een tank – ook dat moet de Europese Unie duidelijk maken. Tijdens de economische crisis moeten we meer geld steken in onderwijs, in het Erasmus Mundus-programma voor studentenmobiliteit en academische samenwerking en in levenslang leren. Dit is de enige manier om jonge mensen in Europa nieuwe mogelijkheden te bieden op de arbeidsmarkten van de toekomst en ook in hun persoonlijke levens.

We moeten meer investeren in culturele diversiteit – dit is de schat van de Europese Unie en burgers zullen ons ervoor bedanken als ze merken dat Europees geld ook echt bij hen in de buurt terecht komt. Als we ons verantwoordelijk willen gedragen, moeten we meer doen aan preventief buitenlands beleid en niet pas reageren als het al te laat is. Ook dat hoort bij onze politieke verantwoordelijkheid. Het is belangrijk dat we op tijd in actie komen. Daarom hebben we meer middelen nodig voor het stabiliteitsinstrument.

Met het oog op de komende verkiezingen in juni moeten we de Europese burgers laten zien dat we het hebben begrepen, dat we moedig zijn en dat we bereid zijn om het Europese beleid te veranderen, ook met gepaste gematigdheid ten aanzien van de Europese begroting. Ik hoop en denk dat burgers dit zullen waarderen als het verkiezingstijd is.

Wiesław Stefan Kuc, *namens de UEN-Fractie*. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik verwelkom het feit dat er nog maar een paar amendementen op de begroting over zijn. Het is moeilijk te beoordelen wie er gelijk heeft, en we zullen de waarheid pas eind 2009 kennen. Het is een geluk dat we, na de goedkeuring van de begroting, veranderingen meteen aan het begin van het jaar kunnen doorvoeren, zoals we elk jaar doen.

Gisteren heeft de voorzitter van het Franse voorzitterschap, president Sarkozy, gezegd dat er minder over grote dan over kleine zaken wordt gedebatteerd. Dat kan hetzelfde betekenen als de uitspraak van commissaris Grybauskaitė dat we in de toekomst een volledig andere begroting moeten opstellen en dat we niet alleen de rubrieken van de begroting moeten veranderen, maar er ook voor moeten zorgen dat deze beter geïntegreerd zijn.

De huidige, gefragmenteerde begroting, die een groot aantal rubrieken heeft, is niet erg leesbaar. Het kost veel tijd om deze begroting op te stellen en het leidt tot veel discussie. In feit is deze begroting maar een paar dagen, zo niet een paar uur, echt actueel. Dat was het geval met de begroting voor 2008, waarin al tijdens de eerste vergadering van de Begrotingscommissie correcties werden aangebracht. Het zou te verkiezen zijn om bredere rubrieken in te voeren en vast te stellen voor welke doeleinden de middelen kunnen worden gebruikt. Dat zou de tenuitvoerlegging van de begroting aanzienlijk flexibeler maken en de Europese Commissie en het Europees Parlement meer mogelijkheden geven, omdat ze zo gedurende het hele jaar dat de begroting van kracht is, kunnen volgen hoe de middelen worden besteed en onmiddellijk kunnen reageren op behoeften die zich voordoen.

De recente verhoging van de middelen door de Raad in 2008, of de toename van de begrotingsmiddelen met 200 à 250 miljard euro voor de komende jaren, bewijst dat het geen zin heeft om het hele jaar door te debatteren over de details van de begroting voor het jaar daarop.

Esko Seppänen, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (FI) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, het totale bedrag van de betalingskredieten in de ontwerpbegroting voor volgend jaar is lager dan ooit. Er zal genoeg geld voor betalingen zijn als hetzelfde betalingsbeleid wordt gevoerd als in de afgelopen jaren. De Commissie zal de begroting niet volledig ten uitvoer leggen.

Gisteren besloot het Parlement de lidstaten bijna vijf miljard euro terug te betalen van de zes miljard euro die dit jaar niet voor betalingen is gebruikt, ook al was dat bedrag begroot om uit te geven. Aan de begroting

voor volgend jaar werd een miljard toegevoegd voor voedselhulp. Nadat de Commissie dat had voorgesteld, halveerde de prijs van voedsel. De Europese Unie zal nu spoedig in haar eigen productie moeten ingrijpen. Er zijn in de wereld een miljoen mensen die honger lijden en hulp is natuurlijk nodig, maar de argumenten voor het Commissievoorstel zijn in een halfjaar verouderd.

Vorige week liet de Commissie zich bij de voorbereiding van de begroting in met pr en propaganda om reclame te maken voor haar programma voor het economisch herstel van de lidstaten. Dat is begrotingsacrobatiek en een schijnvertoning. De bijdrage van de Europese Unie van vijf miljard euro houdt in dat het geld van de ene begrotingslijn naar de andere wordt overgeheveld zonder dat de lidstaten gebonden zijn nieuw geld ter beschikking van de Europese Unie te stellen. Dat zijn geen adequate maatregelen om de schade door de mondialisering te herstellen. Wij hebben robuuste maatregelen nodig als medicijn tegen de “gekgeldziekte” en die maatregelen neemt de Europese Unie simpelweg niet. De Commissie en de Raad zijn niet bereid besluiten over dergelijke maatregelen te nemen.

Nils Lundgren, namens de IND/DEM-Fractie. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, zoals gewoonlijk hebben we hier een document dat een voorbeeldig stuk parlementair handwerk is van degenen die de begroting hebben voorbereid. Tezelfdertijd bevinden we ons in de absurde situatie dat we iets aan het doen zijn wat we niet zouden mogen doen. Wij bespreken momenteel hoe we meer geld moeten uitgeven. Dit Parlement vertegenwoordigt niet de belastingbetalers, probeert de uitgaven niet te beperken, maar maakt er zich zorgen over dat er onvoldoende geld wordt uitgegeven. Niet alleen wordt meer dan tweederde van het geld uitgegeven aan dingen waar we ons als Parlement niet bezig mee zouden mogen houden, het wordt ook voor volkomen verkeerde doeleinden gebruikt. Het geld gaat nog steeds naar landbouwbeleid, plattelandsontwikkeling en regionaal beleid, met andere woorden naar alle beleidsterreinen die de verantwoordelijkheid van de lidstaten zelf zijn en waar zij zelf voor zouden moeten betalen.

Er wordt, volkomen terecht, ook veel gezegd over 2009 als crisisjaar in Europa, de VS en de facto de hele wereld, en dan vragen wij ons af: wat moeten we doen? Hier? Mijn antwoord is dat we er hier niets aan kunnen doen. De landen in de EU spenderen misschien 40 à 45 procent van hun geld voor overheidsuitgaven. Eén procent komt deze kant op en wordt voor de verkeerde dingen gebruikt. Met deze aanpak zetten we onszelf buitenspel. Dank u wel.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Mevrouw de Voorzitter, ik wil mijn waardering uitspreken voor de tekst van de resolutie van de Begrotingscommissie en haar rapporteur, mevrouw Haug, over de algemene begroting van de Europese Unie voor 2009. In deze tekst worden de risico's van de EU-begroting voor volgend jaar op een grondige en alomvattende wijze in kaart gebracht.

In mijn opvatting is de belangrijkste nog openstaande kwestie de begrotingsmaatregel voor de impact van het EU-plan om de gevolgen van de financiële crisis op te vangen. De omvang van de crisis en de richting waarin deze zich zal ontwikkelen zijn nog niet bekend. De belangrijkste initiatieven zullen gericht zijn op duurzame ontwikkeling, het creëren van werkgelegenheid en steun aan kleine en middelgrote ondernemingen, evenals steun voor het vergroten van de cohesie tussen de regio's, omdat dat van cruciaal belang is wanneer we de economische groei in Europa willen stimuleren.

In 2009 kunnen we verwachten dat er sneller een beroep zal worden gedaan op de middelen uit de structuur- en cohesiefondsen, vooral in de nieuwe lidstaten. Het is daarom op zijn plaats om nadrukkelijk te wijzen op de verplichting van de begrotingsautoriteiten om op tijd aanvullende betalingen ter beschikking te stellen. Een mogelijke bron van deze betalingen zou de reserve van 7,7 miljard euro onder het betalingsplafond van het meerjarig financieel kader kunnen zijn. In dit verband is het van essentieel belang om maatregelen te nemen die tot een vereenvoudiging van de mechanismen van de structuur- en cohesiefondsen leiden, om het voor de EU-lidstaten gemakkelijker te maken om daar gebruik van te maken.

Salvador Garriga Polledo (PPE-DE). – (ES) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, mevrouw de commissaris, ik zou de vertegenwoordiger van het Franse voorzitterschap, de heer Sorel, een compliment willen maken. Hij heeft namelijk laten zien hoe de samenwerking met de Begrotingscommissie eruit zou moeten zien en is bij al onze debatten aanwezig geweest.

Ook dit jaar kon het Parlement de behandeling van de EU-begroting met succes afsluiten, dankzij de ervaring van vele jaren onderhandelen tussen de Commissie, de Raad en het Europees Parlement. We kennen de grenzen van iedere instelling en zijn erin geslaagd om een akkoord te bereiken over de minima, waardoor de stemming morgen kan worden beschouwd als een institutioneel succes van de Europese Unie.

Op basis van al die jaren van samenwerking kunnen we echter ook zeggen dat dit akkoord over de minima dit jaar onder het niveau ligt dat onder normale omstandigheden het minimum zou moeten zijn.

Het probleem is dat deze ontwerpbegroting in maart of april is opgesteld. Dat is lang geleden en daardoor is geen rekening gehouden met de enorme omvang van de economische en financiële crisis. Dat hoeft ons echter niet te verbazen; ook bepaalde lidstaten hebben hun planning niet op tijd gemaakt.

Onze begrotingsprocedure is eigenlijk erg star. Het is niet mogelijk om tussendoor bij te sturen, maar het Europees Parlement heeft in eerste lezing voorstellen gedaan om het economisch herstel te bevorderen en de veiligheid van de burgers te verhogen, met name via amendementen van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten en van de Fractie Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa. Sommige daarvan heeft de Raad overgenomen, andere niet.

Pas op het laatste moment, toen de bemiddeling al had plaatsgevonden, kwamen de Raad en de Commissie met grote ideeën over hoe de begroting van de Gemeenschap zou kunnen worden gebruikt om de economische groei weer op gang te brengen. Haastige spoed is zelden goed; de meest waarschijnlijke uitkomst is dan namelijk teleurstelling.

Het antwoord op de economische crisis moet uiteindelijk van de lidstaten komen, en niet van de Gemeenschap, en de begroting van de Europese Unie kan helaas niet het krachtige instrument voor het economisch beleid zijn dat het had moeten zijn.

Het is onbegrijpelijk dat er in tijden van economische voorspoed, indertijd in de periode 2005-2006, financiële vooruitzichten zijn goedgekeurd die zo krap en zo beperkt waren dat het jaarlijkse begrotingsbeleid daardoor niet kan worden gebruikt als anticyclisch instrument.

De jaarlijkse plafonds en het financieel meerjarencader zijn een keurslijf, en zijn in crisistijden onbruikbaar.

Ik zou nog een laatste overweging willen noemen: de twee communautaire programma's die het sterkst worden geraakt door het akkoord over de financiële vooruitzichten uit 2006, de trans-Europese netwerken en de plattelandsontwikkeling, zijn nu uitgekozen om vanuit Brussel de economische groei weer aan te zwengelen.

De vraag is dus: wie was er indertijd voor verantwoordelijk dat er zo in gesnoeid is?

Göran Färm (PSE). – (SV) Mevrouw de Voorzitter, collega's, als rapporteur voor de begroting van de Commissie industrie, onderzoek en energie moet ik zeggen dat wij het er in de commissie al in een erg vroeg stadium, nog voor de crisis toesloeg, over eens werden dat we met name klimaat- en energiemaatregelen alsmede kleine en middelgrote ondernemingen een hoge prioriteit moesten toekennen. In de Begrotingscommissie zijn we nu tot dezelfde conclusie gekomen en ik zou de rapporteurs willen bedanken voor de buitengewoon goede samenwerking met betrekking tot de begroting dit jaar. We beklemtonen ook de noodzaak om ons toe te spitsen op investeringen in gemeenschappelijke groei en infrastructuur.

Ik heb zonet naar de heer Lundgren van de Fractie Onafhankelijkheid/Democratie geluisterd. Hij heeft dit natuurlijk volkomen verkeerd begrepen. Niemand gelooft dat we een zo grote EU-begroting zouden kunnen hebben dat de EU zelf de inspanningen om de economische situatie te verbeteren tegen zou kunnen gaan. Wat we moeten doen zijn gemeenschappelijke dingen die de lidstaten niet zelf aankunnen, de EU uitbouwen tot een gemeenschappelijke markt, een echt gemeenschappelijke markt. Nu we de belemmeringen voor de handel uit de weg hebben geruimd, moeten we ook voor gemeenschappelijke infrastructuur zorgen, met name gemeenschappelijke energie-infrastructuur, en gemeenschappelijk onderzoek om wereldwijd het voortouw te nemen. Dat is natuurlijk waar het om gaat; het gaat er niet om de lidstaten iets af te nemen.

In 1999 voerde ik voor het eerst het woord in dit begrotingsdebat. Waar hadden we het toen over? Wel, over dezelfde dingen als vandaag – banen en groei, vereenvoudiging, betere effectiviteit, meer flexibiliteit voor de begroting om de EU meer mogelijkheden te geven om snel op nieuwe uitdagingen te reageren. Helaas gaan we echter nog te veel op de oude voet voort. Daarom zijn we ingenomen met het initiatief van de Commissie in verband met het herstelplan, ook al is het wel heel snel opgesteld.

Ik denk in ieder geval dat het belangrijkste wat we nu kunnen doen erin bestaat een realistischere en stabiele verandering van het communautair begrotingsbeleid tot stand te brengen. Uit de resultaten van de open coördinatie van de Commissie betreffende de langetermijnbegroting blijkt waar het om gaat: een stabiele investering op lange termijn in groei-, milieu- en klimaatbeleid. Dat betekent ook dat we een einde kunnen maken aan de huidige situatie met ad-hocinspanningen om de financiële vooruitzichten voortdurend te

herzien. De langetermijnbegroting heeft nu een andere structuur nodig. Dat is het belangrijkste wat de Commissie nu kan doen. Dank u.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, dames en heren, geachte collega's, ook dit jaar heeft de begrotingsprocedure ons Parlement er toe gedwongen vinnig te onderhandelen over zowel het totale bedrag van de begroting 2009 als over de prioriteiten die wij hebben gesteld om op het gebied van de groei en de werkgelegenheid – in het kader van een goed doordachte economie maar ook in een context van mondiale crisis – evenals op dat van het buitenlands beleid en van de in rubriek 3 : "Burgerschap, vrijheid, justitie" beoogde beleiden de gestelde doelen te halen.

Zoals wij altijd al hebben gezegd en herhaald, is het financieel meerjarencader krap bemeten en is deze diepgaande hervorming absoluut nodig, want anders zullen wij in de toekomst nog minder dan nu kunnen voldoen aan de vele behoeften die inherent zijn aan een Europa dat tot 27 leden is uitgebreid.

In dit verband is de door de rapporteurs ingediende begroting eigenlijk het maximaal haalbare en ik ben blij vanmorgen van mevrouw de commissaris te hebben gehoord dat er een akkoord is bereikt over de hoogst noodzakelijke herziening van het meerjarencader. Ik dank haar geen moment van onze zijde te zijn geweken en ook ik uit mijn spijt dat de minister voor begrotingszaken, die in het begin van de vergadering even op het elektronisch informatiebord aangekondigd werd, het niet wenselijk heeft geacht hier naar toe te komen.

Ik verheug me, met betrekking tot de begroting, vooral over de inspanningen die zijn geleverd ten gunste van kleine en middelgrote ondernemingen en micro-ondernemingen, de opwarming van het klimaat, de strijd tegen energieafhankelijkheid en ook over de maatregelen die zijn genomen voor een menselijker, humanistischer en slagvaardiger Europa, zodat in de migratiebeleiden de fundamentele problemen kunnen worden aangepakt.

Ik wil toch nog mijn ongerustheid naar voren brengen over de voor de plattelandsontwikkeling uitgetrokken kredieten en nogmaals aan de kaak stellen dat dit beleid ten gunste van de plattelandsgebieden het kind van de rekening is geworden.

Rest mij nog Jutta Haug, Janusz Lewandowski en de voorzitter van de Begrotingscommissie hartelijk dank te zeggen.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik wil in dit debat drie punten naar voren halen.

In tijden van een zich verdiepende financiële en daardoor ook economische crisis in de Europese Unie, is deze begroting buitengewoon klein. Vastleggingen die maar net iets meer dan 1 procent van het bni bedragen, betalingen die slechts 0,9 procent bedragen en vooral de marge van 3,2 miljard euro zijn een teken dat de grootste lidstaten van de Europese Unie de belangrijkste doelstellingen van de Europese Unie niet willen financieren.

In de tweede plaats gaat de Europese Unie heel gemakkelijk extra verplichtingen aan die niet in de financiële vooruitzichten zijn voorzien. Onlangs is een miljard euro extra gereserveerd voor het voorkomen van honger in de derde wereld, terwijl er een half miljard is toegezegd voor steun aan de wederopbouw van Georgië. Deze uitgaven, die absoluut gerechtvaardigd zijn, zullen ten koste moeten gaan van andere belangrijke activiteiten, activiteiten waaraan de Unie heeft zich al veel eerder financieel heeft verbonden.

Tot slot hebben individuele lidstaten, en in het bijzonder de rijkere, zoals Polen, om uit de economische crisis te komen, hun hoop gevestigd op financiering vooraf van projecten met behulp van de structuurfondsen. Ik hoop dat we uit deze buitengewoon bescheiden begroting op deze manier toch grote investeringsprojecten zullen kunnen financieren.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Zoals we in oktober al hebben aangegeven zou de kern van de EU-begroting voor 2009 moeten bestaan uit beleidsmaatregelen voor het doeltreffend bestrijden van de steeds ernstiger wordende economische crisis en uit met die maatregelen verband houdende begrotingslijnen.

Het zou dus een goede zaak zijn geweest als er meer middelen waren vrijgemaakt voor de fondsen ter bevordering van de economische en sociale cohesie, en als deze fondsen zouden worden aangesproken voor het verhogen van de koopkracht van de werknemers. In het voorstel voor de EU-begroting 2009 worden de betalingen echter tot een nooit eerder vertoond laag niveau teruggebracht – het totaal aan kredieten bedraagt 4 miljard euro minder dan in de begroting voor 2008. Dat is minder dan het bedrag dat is vastgelegd in het

meerjarig financieel kader 2007-2013 en dat hoe dan ook al ontoereikend was. Relatief gezien is dit de laagste begroting sinds Portugal tot de EEG toetrad.

De voor 2009 voorgestelde begroting zou het Europees herstelplan ondersteunen en invulling geven aan de zogenaamde Europese solidariteit. In werkelijkheid luidt het devies "iedereen voor zich". Met andere woorden: we hebben hier te maken met een beleid dat de ongelijkheden tussen de economisch sterker ontwikkelde landen en de cohesielanden nog eens accentueert.

En dat terwijl we nu juist dringend behoefte hebben aan begrotingsmaatregelen die werkelijk steun inhouden voor kleinschalige landbouw en familiebedrijven in de landbouw, voor de visserij, de textiel- en schoeiselindustrie, de scheepsbouw en micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ofwel maatregelen ten behoeve van productieve sectoren in elke lidstaat, maar zeker in de cohesielanden, en banen met rechten en een waardig loon voor de werknemers.

Jeffrey Titford (IND/DEM). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, 'arrogantie' is het woord dat in mij opkomt als ik dit lange verslag lees, want de tekst is ervan doordrongen. Paragraaf 25 betreurt bijvoorbeeld het feit dat de beschikbare financiële middelen 'zoals ze nu zijn onvoldoende zijn om de EU een rol te laten spelen als wereldwijde speler'. Dezelfde paragraaf heeft het over het vermogen van de EU om 'haar rol als wereldwijde partner te spelen'. Wie heeft ooit gewild dat de EU een dergelijke rol zou spelen? Waarom vindt zij zichzelf zo belangrijk? In mijn land heeft in elk geval niemand mogen stemmen over de ontwikkeling van de EU als een wereldwijde speler. Ons is verteld dat het een gemeenschappelijke markt was, die goedkope wijn en leuke vakanties zou opleveren.

Ik merk ook op dat de 'wereldwijde speler' een handelsmerk wil, dat moet worden gebruikt in alle communicatie met de massa, en een grote voorlichtingscampagne voor de verkiezingen van 2009. 'Voorlichting' betekent in dit geval 'hersenspoeling', want de EU zal zichzelf ongetwijfeld verkopen als het beste wat de mensheid is overkomen na de uitvinding van de penicilline, en niet als de potsierlijke vijand van democratie en vrijheid van gedachte die zij in werkelijkheid is.

De eerder genoemde arrogantie druipt over alles wat zij aanraakt. Er is geen beter voorbeeld dan de recente schandalige en respectloze behandeling door aanwezige leden van president Klaus, een staatshoofd, tijdens een bijeenkomst in Praag. Ik verzeker u dat de EU geen enkel democratisch mandaat heeft voor het in deze begroting vastgelegd imperialisme.

Jean-Claude Martinez (NI). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, met kerst krijgen jongetjes rode autootjes om brandweer te spelen en meisjes Barbiepoppen en daar mogen zij dan zelf allerlei spelletjes mee bedenken.

Met de Europese Commissie en de Raad is het net zo. Deze hebben de beschikking over een kleine begroting om openbare financiën mee te spelen en delen daarmee kleine porties uit: een schepje voor Galileo, een schepje voor Kosovo en ook nog een schepje voor Palestina. Er is zelfs wat voor fruit op school.

Een ware economische en financiële tsunami beukt los op de auto-industrie, op de onroerendgoedsector, op de dienstensector, terwijl wij zitten te spelen met een begroting van 116 miljard dollar, hetgeen neerkomt op de omvang van de Spaanse begroting voor 42 miljoen of misschien 45 miljoen inwoners, terwijl wij 400 miljoen inwoners tellen. En dan heb ik het maar niet over de Amerikaanse begroting van 2000 miljard euro.

Een heel continent staat aan de vooravond van een recessie, terwijl wij begrotingstechnisch vliegpopjes zitten te wegen op een weegschaal van spinnenweb. En wij blijven maar rondbazuinen dat één procent van het bruto nationaal inkomen de regel is en dat de tekorten niet hoger mogen zijn dan drie procent.

Er vallen hier twee lessen uit leren. Ten eerste moet je de vraag stellen hoe je een financieel meerjarenkader kan hebben voor zeven jaar als je de prijs van een vat olie niet kunt inschatten, en deze van 100 naar 40 daalt terwijl Goldman Sachs een raming van tweehonderd hanteerde. Wetenschappelijk gezien, pure nonsens!

De tweede les is dat de hele begrotingshistorie aangeeft dat de juridische plafonds, de Gramm-Rudiman-Hollingswet in de Verenigde Staten, en de éénprocentregel van het nationaal inkomen op dezelfde dwaasheid berusten. De openbare financiën worden empirisch en niet dogmatisch gestuurd. Voor een verandering van het economisch klimaat hadden wij een budgettair energieplan nodig. Zoiets zou dan een grote continentale lening heten. Maar daarvoor was een trendbreuk nodig en zoiets vraagt om een ruimere visie!

De Voorzitter. - Ik zou alle leden willen vragen niet te snel te spreken, want de tolken kunnen het niet bijhouden.

Reimer Böge (PPE-DE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, om te beginnen wil ik de rapporteurs bedanken, de heer Lewandowski en mevrouw Haug, evenals de coördinatoren en de medewerkers van het secretariaat en de fractie. Vooral de laatsten hebben soms bovenmenselijk veel moeten overwerken, zoals elk jaar weer. Ik bedank ook het Franse voorzitterschap van de Raad voor de goede en eerlijke onderhandelingen. Ik weet dat het Franse voorzitterschap bereid zou zijn geweest om een stukje verder te gaan, als hiervoor een meerderheid was geweest in de Raad. Ik wil ook benadrukken dat de Commissie zich in de onderhandelingen zeer constructief heeft opgesteld. Mevrouw de commissaris – als ik dit hier openlijk mag zeggen – aangezien we uiteindelijk een goede werkrelatie tot stand hebben gebracht, zou ik er niets op tegen hebben als u volgend jaar hier weer als kandidaat zou optreden.

Dames en heren, de begroting 2009 is verdeeld in drie fasen. Over de eerste fase stemmen we morgen. We financieren de basisbehoeften van de Europese Unie met 133,7 miljard euro aan vastleggingen en 116 miljard euro aan betalingen en we zijn er in geslaagd om met een noodoperatie – via aanpassing van het Interinstitutioneel Akkoord, gebruikmaking van het flexibiliteitsinstrument en een herschikking in rubriek 4 – een levensmiddelenfonds op de rails te krijgen. Het is goed dat dit nu op de rails staat, maar we moeten ook duidelijk maken dat een heroverweging van de bestaande ontwikkelingsinstrumenten, in zowel de ontwikkelingssamenwerking binnen deze begroting als het Europees Ontwikkelingsfonds, ook bij dit pakket hoort, als we een betere oplossing en betere vooruitzichten willen realiseren op de lange termijn, ook voor de voedselveiligheid in de ontwikkelingslanden. Hieruit blijkt overigens ook het grote belang en de noodzaak van een grondige herziening van rubriek 4 – De EU als globale partner.

Over fase 2 zullen we moeten hebben zodra het financiële voordeel van de overeengekomen verklaring effect gaat sorteren. Dan zal het namelijk gaan over het versnellen en vereenvoudigen van de bestaande regels voor de structuurfondsen en de implementatie van de plattelandontwikkeling. Als we hier allemaal ons huiswerk doen in het eerste kwartaal, moet en zal dit resulteren in aanvullende begrotingen met hogere betalingen voor de structuur- en landbouwfondsen, wat ook de economische ontwikkeling zal ondersteunen. Als we er dan niet in slagen om in de loop van het jaar 120 miljard euro extra betalingskredieten te verkrijgen, moet dat administratieve en politieke gevolgen hebben. Een ander scenario is niet te verdedigen.

Het derde punt heeft te maken met het economisch herstelprogramma. De cijfers uit de Europese begroting waarover wij discussiëren, gaan veeleer over een later stadium, en daarom wil ik hier twee dingen over kwijt. Ten eerste is het goed en belangrijk dat de Europese Investeringsbank erbij betrokken raakt, maar er mag op lange termijn geen nieuwe schaduwbegroting ontstaan naast de Europese begroting; dat zou onacceptabel zijn. Ten tweede zijn wij bereid om de beoogde herziening te garanderen op basis van de juiste projecten en de vereiste procedures, samen met de prioriteiten voor de interconnectie van energienetwerken overeenkomstig het solidariteitsbeginsel uit het Verdrag van Lissabon ten aanzien van het energiebeleid, en willen wij breedbandbekabeling in achtergebleven gebieden op de rails zetten, als aanvulling op alle andere nodige maatregelen die al op de agenda staan.

Costas Botopoulos (PSE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, geachte collega's, ik zou allereerst willen opmerken dat de afwezigheid van de vertegenwoordiger van de Franse regering vandaag een andere kant laat zien van een voorzitterschap dat overigens warm geprezen is voor zijn politieke successen. Deze andere kant van dit voorzitterschap, dat niet meedoet met het collectieve spel, steekt ook schril af bij de reactie van onze commissie en van mevrouw de rapporteur, die de begroting juist in onderling samenspel heeft behandeld.

(EL) Geachte collega's, ik wil graag zeggen dat de begroting waarover wij vandaag debatteren en morgen stemmen gekenmerkt wordt door een succes, dat echter nog hard gemaakt moet worden, en drie grote problemen. Het succes is natuurlijk het feit dat wij erin geslaagd zijn om, zij het dan te elfder ure, in de begroting voedselsteun op te nemen. Voedselsteun is hard nodig en toont aan dat Europa de problemen van deze tijd begrijpt.

Er zijn echter ook drie grote problemen.

Ten eerste is deze begroting, in deze tijd van economische crisis – die niet in september 2008 is begonnen maar waarvan wij een jaar geleden al voortekenen hadden ontvangen – in het geheel niet opgewassen tegen de moeilijkheden. Zij staat geheel buiten de realiteit. Er is een heel laag niveau van vastleggingen en het is zelfs niet zeker dat deze ook allemaal zullen worden verwezenlijkt. Het tweede probleem is ook al door vele anderen genoemd en betreft de structuurfondsen. Het is ongelooflijk hoeveel geld van de structuurfondsen uit de begroting van het voorafgaand jaar terugvloeit en er niets gedaan wordt om ervoor te zorgen dat het de volgende keer wel zal lukken. Heel het systeem moet worden hervormd. Het derde probleem betreft de twijfels die wij hebben over het programma voor economische steun, die fameuze 200 miljard waarvan er

30 uit de communautaire begroting moet komen. Opnieuw hebben wij ook hier geen enkele aanwijzing dat dit geld ook inderdaad gevonden zal worden, ofschoon het gevonden moet worden, want wij hebben het nodig.

Jan Mulder (ALDE). - Voorzitter, om te beginnen, zou ik ook al de acteurs willen bedanken voor hun rol dit jaar in het begrotingsproces. We zijn er weer in geslaagd om een begroting voor 2009 vast te stellen. Het gebruikelijke ritueel heeft weer plaatsgevonden in de Raad met een dag vergaderen.

Als ik daaraan terugdenk, dan is een van de dingen die me opviel, wat voor belang sommige groeperingen hechten aan een bepaald percentage van betalingskredieten. Ik zie niet in dat het belangrijk is of het 0,88, 0,92 of 0,9 is; het moet voldoende zijn. Misschien is het wel zo dat volgend jaar het bruto nationaal product zou kunnen dalen. Dan zou het boven de 0,9 uitstijgen die nu is afgesproken. Zou dat werkelijk een gevoel van voldoening geven aan de verschillende groeperingen in het Parlement? Ik begrijp dat niet. Dus, betalingspercentages moeten voldoende zijn, niet meer of minder. En anders kan er altijd nog een aanvullende begroting komen later in het jaar.

Eén proefproject zou ik naar voren willen brengen, namelijk een proefproject in het kader waarvan een studie wordt verricht over de rechtvaardiging van de inkomstenstoeslagen na de periode van 2013. Ik zou dat warm in de belangstelling van de Commissie willen aanbevelen, want als wij volgend jaar de discussies daarover beginnen, dan denk ik dat het belangrijk is dat wij weten waarom wij die inkomstenstoeslagen geven. Is dat werkelijk een betaling voor verleende diensten, ja of nee?

VOORZITTER: MAREK SIWIEC

Ondervoorzitter

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Mijnheer de Voorzitter, ik verwelkom de aanbevelingen die worden gedaan in de ontwerpbegroting van de Europese Unie voor volgend jaar, en in het bijzonder de aanbevelingen met betrekking tot het vredesproces in Noord-Ierland. Er wordt financiële steun gegeven voor het programma PEACE III en voor het Internationaal Fonds voor Ierland.

Ik ben ook blij dat in de begroting financiële steun wordt gegeven aan het vredesproces op de Balkan en in Palestina. De Europese Unie zal ook helpen bij de wederopbouw van Georgië. Dat is het grootste vredesproces van de wereld. Ook wordt financiële steun gegeven aan de arme landen, en die gewoonte proberen we in stand te houden. De Europese Unie moet in het voorste gelid strijden als het erom gaat de millenniumontwikkelingsdoelen in 2015 te verwezenlijken.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). - (DA) Mijnheer de Voorzitter, een van de meest elementaire taken van een parlement is het controleren van de boekhouding. Daarvoor moet het parlement natuurlijk inzicht kunnen krijgen in de verschillende posten. Om deze reden is het volledig onacceptabel dat de Raad doorgaat met zijn gesloten houding. We hebben vandaag vernomen dat het Franse voorzitterschap heeft nagelaten op iedere vraag van de verantwoordelijke rapporteurs van het Parlement voor de begroting van 2009 te antwoorden en als rapporteur voor de Commissie begrotingscontrole voor het verlenen van kwijting aan de Raad voor de begroting van 2007 kan ik daaraan toevoegen dat de Raad ook niet bereid was op mijn vragen te antwoorden. De Raad heeft dus niet alleen een gesloten houding als het gaat om de toekomst, maar ook als het gaat om het verleden. Dit probleem speelt niet alleen bij het Franse voorzitterschap, maar is meer een algemeen probleem van de Raad. De Raad noemt als argument onder andere een zogenaamd "gentlemen's agreement" tussen de Raad en het Parlement uit 1970. Neem me niet kwalijk, maar 1970? Dat was toen de Europese Unie nog de Europese Gemeenschappen heette. Destijds bestonden de Europese Gemeenschappen uit een handvol lidstaten en werd het Parlement niet gekozen, maar benoemd. Dit "gentlemen's agreement" behoort daarom tot het verleden en heeft vandaag de dag geen enkele waarde meer. Als Parlement moeten we openheid, volledig inzicht en medewerking van de Raad eisen.

Patrick Louis (IND/DEM). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de Europese Rekenkamer heeft voor het veertiende opeenvolgende jaar geweigerd een betrouwbaarheidsverklaring af te leggen over de begroting van de Europese Unie.

De boekhoudprocedures van de Commissie zijn weliswaar positief bejegend door de Rekenkamer - hetgeen natuurlijk weinig om het lijf heeft - maar het is opvallend dat slechts acht procent van de rekeningen van de Europese Unie een betrouwbaarheidsverklaring heeft gekregen. Het is voor iedereen duidelijk dat met dit tempo geen enkele particuliere onderneming zo'n kritiek lang zou overleven. Dat betekent dat 92 procent

van de Europese begroting, ofwel meer dan 100 miljard euro, nog steeds besmet is door een veel te hoog percentage onjuistheden en onregelmatigheden.

Ik herhaal letterlijk wat er in het verslag staat. Naast onregelmatigheden zien wij talloze onbezonnenheden. Als een communicatiebureau bijvoorbeeld een begroting van 15,4 miljoen euro opstelt om een stembus met de leuze "Stemmen kan je overal" de ruimte in te sturen, mogen de gewone mensen terecht denken dat ze voor de gek worden gehouden.

In de huidige situatie, waarin zowel de huishoudingen als de overheden de buikriem moeten aansnoeren en Frankrijk voor zeven miljard euro nettobetalen is, moeten wij er mee ophouden de Franse en Europese belastingbetalers te zien als de sinterklazen van de Europese Unie want dan krijgen wij in juni geen lekkers maar de roe.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, door constant het dogma van de zelfregulerende markt te herhalen heeft de EU niet alleen nagelaten om duidelijke grenzen af te bakenen, regels op te stellen en overzicht te behouden, maar heeft ze ook continu verzuimd zichzelf los te maken van de financiële markten van de Verenigde Staten. Ze heeft daarmee haar plicht verzaakt om de Europeanen te beschermen tegen de negatieve gevolgen van globalisering.

Jarenlang is ons verteld dat er geen geld was voor de sociale sector en de zorg, en toch werden er miljoenen euro's over de balk gesmeten voor prestigieuze projecten, zoals het Europees Bureau voor de grondrechten dat zijn budget bijna verviervoudigd zag ondanks hevige kritiek van de Rekenkamer. Nu de burgers zich opnieuw in de steek gelaten voelen door de EU en er massawerkloosheid dreigt, bewapent Brussel zich met een nieuw economisch herstelprogramma van 200 miljard euro dat volgens mij een lege doos is.

Uiteindelijk zal het waarschijnlijk niet echt aankomen op de hoogte van het bedrag, maar op de trefzekerheid van de maatregelen die daadwerkelijk worden genomen.

Ville Itälä (PPE-DE). – (FI) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de rapporteurs, mevrouw Haug en de heer Lewandowski, en de coördinatoren bedanken voor hun uitstekende en zeer verantwoordelijke werk. Ik wil ook de voorzitter van de Begrotingscommissie, de heer Böge, bedanken voor zijn krachtige optreden. Daarmee heeft hij bijgedragen aan het bereiken van dit goede eindresultaat.

Wij zitten midden in een belangrijke tijd: er staat een economische crisis voor de deur en wij moeten overwegen hoe het Europees Parlement de juiste signalen aan de burgers kan geven. Ik wil rapporteur Lewandowski bedanken voor het feit dat hij niet de volledige 20 procent toename gebruikt. Dat toont aan dat wij onze verantwoordelijkheid tegenover de belastingbetaler kennen. Als wij in ogeschouw nemen dat volgend jaar een verkiezingsjaar is en dat er een nieuw Statuut van de leden komt, dan was dit zeer lastig werk, maar het eindresultaat is uitstekend.

Ik wil één punt uit het verslag van mevrouw Haug lichten en dat is de nieuwe begrotingslijn 'Oostzeestrategie'. Hier is enig debat over geweest en ik ben blij dat er een besluit over is genomen, omdat deze begrotingslijn een mogelijkheid biedt: zij is een grote stap naar verbetering van de toestand van de Oostzee.

Aangezien de Commissie haar Oostzeestrategie voor volgend jaar voorbereidt, is het belangrijk dat hiervoor ook een begrotingslijn bestaat. Strategieën betekenen niets als zij alleen op papier bestaan en dus moeten wij inhoud aan de strategie geven. Zodra de Commissie haar eigen werk klaar heeft, is het voor ons natuurlijk gemakkelijker inhoud aan de relevante begrotingslijn te geven.

Aangezien wij bovendien weten dat het komende Zweedse voorzitterschap de Oostzeestrategie tot zijn prioriteit maakt, is dit exact de juiste tijd om haar in de begroting op te nemen. Daarom wil ik iedereen wijzen op deze belangrijke zaak en één van de prioriteiten van volgend jaar.

Vicente Miguel Garcés Ramón (PSE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, we zijn aan het einde van het moeizame en ingewikkelde begrotingsproces gekomen. Morgen gaan we stemmen, en ik ga er van uit dat er een goed resultaat uit de bus zal komen.

De wereld maakt een ernstige crisis door, en het epicentrum ervan is het financiële systeem, dat ook de reële economie heeft besmet. Dat betekent dat we ons beleid moeten aanpassen om ons economisch model op een nieuw fundament te plaatsen, het verval van de productiestructuur op te vangen en de perverse gevolgen te beperken die dit heeft voor de samenleving en voor het klimaat.

Ook wij moeten onze verantwoordelijkheid nemen. We moeten van de begroting voor 2009 een goed instrument maken, een instrument dat ertoe bijdraagt om de crisis te overwinnen. We moeten verder gaan met de opbouw van het sociale Europa, het Europa van de burgers en de grondrechten; dat is onze bestemming. Ons Europa moet integratie in zijn vaandel schrijven, en als voorbeeld zou ik de opname in de begroting willen noemen van het proefproject voor de integratie van de Roma. Ons Europa moet solidair zijn, naar binnen en naar buiten, en we moeten beginnen bij onze zuider- en oosterburen.

Ik wil nog graag ingaan op de begrotingsdimensie van het Proces van Barcelona, dat we nu de Unie voor het Middellandse Zeegebied noemen, en waarvan we zoveel verwachten. We willen een Europa dat in staat blijft om zijn bevolking te voeden, en effectief te strijden tegen de gesel van de honger en de sociale uitsluiting overal ter wereld. Het eigenlijke doel is altijd om duurzame ontwikkeling en vrede voor de volkeren mogelijk te maken.

Beste collega's, de stemming morgen is de eerste stap in het leven van de begroting van de Unie voor 2009. Daarna moet die begroting efficiënt worden uitgevoerd, en zo nodig gereviseerd. Wij blijven waakzaam.

Ik zou van de gelegenheid gebruik willen maken om iedereen het beste te wensen voor het komende jaar.

Daniel Dăianu (ALDE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, de EU-begroting wordt besproken in een tijd van toenemende angst met betrekking tot de economische crisis die de lidstaten overspoelt. Deze crisis dwingt de Commissie, de Raad en het Europees Parlement na te denken over manieren waarop de begrotingsmiddelen van de EU kunnen worden gebruikt om de economische neergang te bestrijden.

Een aanzienlijk snellere uitbetaling van de structuurfondsen in de nieuwe lidstaten is in deze nieuwe omstandigheden essentieel en de intentie van de Commissie met betrekking daartoe is zeer welkom. Deze intentie moet echter wel worden vertaald in concrete handelingen en de EU-begroting moet klaar zijn voor het geval er extra betalingen moeten worden toegekend, zoals het verslag terecht benadrukt. Dat hangt overigens af van de vereenvoudiging van de procedures.

Voor de nieuwe lidstaten buiten de eurozone is de speelruimte om de begrotingsimpuls vanuit hun eigen middelen te gebruiken erg beperkt door deze financiële crisis en de kredietcrisis zal de internationale markten in 2009 waarschijnlijk blijven teisteren. Daarom zijn EU-fondsen en andere vormen van EU-hulp binnen het kader van wat ik 'kredietverbetering' zou noemen hard nodig om de verwachte ernstige economische vertraging te bestrijden.

De landen die netto bijdragers zijn, zijn misschien voorstander van lagere betalingen vanuit de structuurfondsen van de EU, om deze middelen voor andere toepassingen te kunnen gebruiken, maar laten we onszelf niet voor de gek houden. Als de nieuwe lidstaten zwaarder worden getroffen door deze crisis dan op basis van hun intrinsieke zwakheden te verwachten was, zijn de gevolgen nadelig voor heel de Unie.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, het huidige begrotingsdebat is belangrijker dan de begrotingsdebatten in het verleden. Er hangt veel af van de omvang van de begroting van de Unie en de wijze waarop de middelen worden verdeeld, met name in deze tijd van een ernstige economische crisis en een dreigende voedselcrisis.

Behalve op de economie en de voedsel- en energiecrisis moeten we onze aandacht ook richten op de ontwikkeling van regio's met een ontwikkelingsachterstand, zoals het oostelijke deel van de Europese Unie. Ook moeten we de manier waarop we onze middelen beheren verbeteren, met inbegrip van het beheer van de herstructureringsfondsen. In de begroting wordt duidelijk te weinig geld uitgetrokken voor cultuur, onderwijs, wetenschap en armoedebestrijding. Dit is te wijten aan de beperkte omvang van de begroting en laat zien dat 1 procent van het bbp niet genoeg is om de taken van de EU naar behoren uit te voeren.

De ontwerpbegroting is zeer uitgebreid en gedetailleerd en als gevolg daarvan niet erg leesbaar. Het is hoog tijd dat we over dit probleem gaan nadenken en dat we in de toekomst een ander formaat aannemen.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, de ontwerpbegroting 2009 bewijst dat de conservatieve beleidsprioriteiten van de Europese Unie niet tegemoet komen aan de behoeften van de Europese volkeren. In deze tijd van ernstige economische crisis en stijgende werkloosheid zijn, wat de fondsen van de Europese Unie betreft, de betalingskredieten nog geen 50 procent van de vastleggingskredieten. De ontwikkelingssector wordt niet gebruikt als een instrument in de aanpak van de problemen. Integendeel, in bepaalde gevallen blijven de fondsen doorwerken onder dezelfde omstandigheden als voor de crisis. Op het gebied van de veiligheid heeft het FRONTEX-agentschap – dat volgens onafhankelijke studies met zijn activiteiten conventionele individuele rechten en vrijheden schendt – echter helemaal geen begrotingskorting

hoeven te incasseren. Op onderzoeksgebied wordt subsidie gegeven aan ruimteonderzoek waarvan het doel is de hele wereld in de gaten te houden, terwijl voor de meeste maatregelen voor maatschappelijke integratie, sociale uitsluiting en jeugd geen middelen beschikbaar zijn. Op landbouwgebied volgt de begroting 2009 het afgesproken financieel kader, dat gekenmerkt wordt door kredietvermindering. Voor plattelandsontwikkeling zullen in 2009 de betalingen gelijk zijn aan of minder bedragen dan de vastleggingskredieten 2007, ofschoon de sector van de kleine telers steeds verder inkrimpt. Dit feit staat zelfs haaks op de titel van de begroting waarin sprake is van het behoud van de natuurlijke hulpbronnen.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, deze begroting moet geïnteresseerde Europeanen treurig stemmen en zal hen, naar ik hoop, woedend maken bij de Europese verkiezingen in juni, want het geeft opnieuw aan dat de Unie verstarde is en er, helaas, niet in slaagt de boodschap over te brengen: ja, we hebben het begrepen.

Begrepen hebben zou inhouden dat men eindelijk ieder groot blok bij de hoorns vat, nuchter analyseert – dat kunnen adviseurs, dat kunnen economische onderzoeksinstellingen – en tegen het licht van onze doelstellingen houdt. Dit zou tot de conclusie hebben geleid dat het helemaal geen probleem zou zijn om een derde, en misschien zelfs wel de helft van de 114 of 116 miljard euro, zinnig te investeren in deze grote crisis. In plaats daarvan blijven we het geld over de balk smijten, op verkeerde terreinen uitgeven en vooral een ongelooflijke bureaucratie en politieke kaste vetmesten. Dat is tragisch voor Europa.

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT) Om te beginnen wil ik de rapporteurs feliciteren met hun uitstekende werk. Ik wil me richten op het begrotingsterrein ‘justitie en binnenlandse zaken’, en in het bijzonder op immigratie, en daarbinnen twee punten aansnijden. In de eerste plaats hebben we voor het derde jaar op rij de begroting van Frontex verhoogd, wat naar mijn mening een positief teken is. We hebben deze begroting niet verhoogd omdat we tevreden zijn met het werk van Frontex, maar juist omdat we daar ontevreden over zijn. We willen dat dit agentschap meer doet en dat het effectiever wordt. Daarom hebben we genoeg geld uitgetrokken om er bijvoorbeeld voor te zorgen dat de missies van Frontex op zee op een permanente basis kunnen worden uitgevoerd. In de tweede plaats hebben we vijf miljoen euro extra gereserveerd voor het Europees Vluchtelingenfonds, om een Europees programma voor de interne herverdeling van immigranten over de landen van de Europese Unie op te zetten, zodat personen die in landen aankomen die al zware en buitenproportionele lasten dragen naar een ander land binnen de Europese Unie kunnen worden overgebracht. Ik doel hier op het hervestigings- of herverdelingsprogramma. Met dit fonds en dit geld zullen we dit programma voor het eerst in werking kunnen stellen en ik hoop dat dit programma nu zal worden opgestart, want dat is nodig om de landen die te zware lasten dragen te helpen. Ik denk daarom dat we, nu we in de begroting voor volgend jaar geld hebben uitgetrokken voor deze twee gebieden, eindelijk vooruitgang zullen kunnen boeken.

Brigitte Douay (PSE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, om te beginnen zou ik onze rapporteurs hartelijk willen danken, die onder moeilijke omstandigheden deze begroting 2009, de laatste voor het democratisch rendez-vous van juni, van de grond hebben weten te krijgen.

Met 36 procent van de begroting is het cohesiebeleid een van de voornaamste communautaire beleidsvormen, een instrument voor solidariteit en sociale en economische rechtvaardigheid. Wij moeten dat instrument sterker en doeltreffender maken en meer bekendheid geven. In wezen is het een tastbare uiting van solidariteit binnen de Europese ruimte, de in de praktijk meest zichtbare uiting van solidariteit, die het dichtst bij de burgers en de gewesten staat, daar waar zij leven en waar de Europese Unie ieder concreet kan aanspreken. Catherine Guy-Quint heeft zo-even nadrukkelijk gewezen op de problemen in verband met het volledig gebruikmaken van de jaarbegrotingen en met name met betrekking tot de structuurfondsen.

Op het gebied van de cohesie erkennen alle actoren dat het lastig is in de praktijk ook echt gebruik te maken van de Europese kredieten: het samenstellen van de dossiers is ingewikkeld en is een ingewikkeld en langdurig proces waardoor vergissingen kunnen ontstaan die schadelijk zijn voor de begunstigten, voor het imago van de Europese Unie en in de toekomst zelfs voor het beleid zelf. Door een vereenvoudiging van de procedures, een betere voorlichting, en een betere scholing van de lokale en nationale actoren inzake dit nieuwe cohesiebeleid en door een uitwisseling van ervaringen en goede praktijken zal zeer zeker een beter gebruik van deze kredieten worden gestimuleerd. Want in deze periode van een steeds sterker wordend euroscepticisme zal door een goed functioneren van het cohesiebeleid en een goed gebruik van de Europese kredieten het vertrouwen weer terugkomen en de betrokkenheid van de Europese burgers worden vergroot, omdat zij dan het gevoel hebben actief bij dit project betrokken te zijn. Een voorwaarde hierbij is wel dat daar waar dit beleid wordt uitgevoerd, het duidelijker zichtbaar wordt gemaakt en er beter wordt uitgelegd

wat de voordelen ervan zijn. Dat is de verantwoordelijkheid van alle instellingen van de Unie in een optimaal partnerschap.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, het is al jaren een terugkerend, serieus probleem dat er in onze begroting een enorm onderscheid bestaat tussen vastleggingen en werkelijke betalingen. Dit verschil is dit jaar tot een onacceptabele hoogte gestegen en hierdoor wordt zelfs de geloofwaardigheid en de zin van de gehele begrotingsprocedure in gevaar gebracht. Dit kunnen we ons in 2009, ten tijde van een economische en financiële crisis, eenvoudigweg niet permitteren. Het is de gezamenlijke plicht van de Commissie en de lidstaten om de betalingen te versnellen en te vereenvoudigen en daarmee de geloofwaardigheid van de EU-begroting te herstellen.

Verder bedank ik mijn collega's dat ze verscheidene belangrijke wijzigingen die ik had voorgesteld voor het begrotingspakket hebben gesteund. In dit pakket werden vijf hoofdprioriteiten geformuleerd: geavanceerde milieubescherming (inclusief de verhoging van het bedrag voor het LIFE-programma met 10 procent), innovatieve bedrijfsontwikkeling, de strijd tegen corruptie, een progressief sociaal beleid en een wezenlijke toename voor 's werelds grootste uitwisselingsprogramma voor studenten, Erasmus Mundus. Ik dank u zeer dat u mij hierin hebt gesteund; het gaat hier volgens mij om belangrijke zaken.

Ten slotte voel ik mij elk jaar genoodzaakt erop te wijzen dat de financiering van de doelstellingen voor het buitenlands beleid ontoereikend is. In de begroting voor volgend jaar is dat nog duidelijker. Alleen met behulp van begrotingstrucs hebben we fondsen kunnen vrijmaken voor de belangrijkste doelen. Er is slechts één geruststellende oplossing voor deze vervelende situatie: een echte, alomvattende tussentijdse evaluatie. Als we dat niet doen, zal het moeilijk worden de ambitie van de Europese Unie om een mondiale speler te worden serieus te nemen.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, dames en heren, de Europese begroting begint met een nul: 0,89 procent van het bni wordt volgend jaar uitgegeven – dat is 116 miljard euro. Nationale begrotingen hebben doorgaans twee cijfers voor de komma staan. Ik denk dat we de afgelopen jaren hebben laten zien dat we heel veel kunnen bereiken met een zeer zuinige besteding van het geld van de belastingbetalers.

We bevinden ons nu echter in een begrotingscrisis en ik geloof niet dat de vijf miljard euro die de Commissie hier heeft voorgesteld, genoeg zal zijn om de nodige impulsen te geven. Daarom moeten we er samen met de Raad naar streven dat er geen geld heen en weer wordt verschoven en nu weer geld wordt teruggegeven aan de lidstaten. Dit Parlement moet unaniem een pakket goedkeuren voor de trans-Europese netwerken, onderzoek en ontwikkeling, het Europees Instituut voor Technologie, Eureka, het Erasmus-programma en onderwijs. We moeten bij elkaar gaan zitten om snel en efficiënt een pakket samen te stellen dat echt effect sorteert in ons midden- en kleinbedrijf.

Dit is dan ook de reden waarom het Parlement staat op het introduceren van een eigen begrotingslijn voor de 'Small Business Act' en vooral een begrotingslijn voor klimaatverandering. Met name op het gebied van energie-efficiëntie kunnen we onmiddellijk een intensief programma opstarten waarmee we de dreigende hoge werkloosheid die ons volgend jaar te wachten staat, massaal te lijf kunnen gaan en daardoor werkgelegenheid kunnen behouden.

Per slot van rekening werkt twee derde van de werknemers in het midden- en kleinbedrijf – dat 50 procent van het bruto nationaal product voor zijn rekening neemt – en er zouden hier miljoenen nieuwe arbeidsplaatsen kunnen ontstaan in verband met deze actie op het gebied van energie-efficiëntie.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Ik wil Jutta Haug, de heer Lewandowski en de coördinator bedanken voor hun uitstekende werk. Ook zij zijn zich er ongetwijfeld van bewust dat er in het begrotingsjaar 2009 veranderingen zullen optreden en dat we flexibel moeten reageren op de ontwikkelingen in de financiële crisis.

Wat het cohesiebeleid betreft zal het buitengewoon belangrijk zijn dat we ons flexibel opstellen om de benodigde middelen veilig te stellen. We moeten klaar staan om snel te voorzien in extra betalingen met begrotingsmiddelen, met name in het geval van een versnelde uitvoering van structuurbeleid.

Voor de nationale economieën van de nieuwe lidstaten met een relatief laag ontwikkelingsniveau creëert het cohesiebeleid de mogelijkheid om de afstand tot de ontwikkelde landen sneller in te halen. Vooral nu, in de huidige financiële crisis, is het belangrijk dat we dit instrument op een effectieve manier inzetten. In sommige landen hebben analisten berekeningen gemaakt van de negatieve gevolgen van late betalingen voor de

werkgelegenheid, de arbeidsproductiviteit en de economische groei in deze regio's. Als we erin waren geslaagd om de in het meerjarig financieel kader geraamde percentages aan financiële middelen te gebruiken, was de arbeidsproductiviteit in de nieuwe lidstaten meer dan 2 procent hoger geweest dan nu het geval is, was de economische groei meer dan 2 procent en de werkgelegenheid 1 procent hoger geweest. Vanuit dit oogpunt moeten we overwegen om het cohesiebeleid te steunen en te gebruiken als essentiële factor om doorslaggevende macro-economische indicatoren in de EU te stimuleren.

Het feit dat de verschillende lidstaten uiteenlopende bureaucratische lagen hebben, heeft een negatief effect op het gebruik van de financiële middelen. Het is daarom essentieel dat we overal in de EU de bureaucratie bij het gebruik van middelen uit de Europese fondsen terugdringen.

Dames en heren, u wenst ongetwijfeld dat we het huidige mondiale probleem kunnen aanpakken op basis van het beginsel van solidariteit en binnen het kader van de hele Gemeenschap. Daarom moeten we ervoor zorgen dat we kunnen blijven beschikken over de middelen die we in de toekomst nodig zullen hebben voor het cohesiebeleid.

Jean Marie Beaupuy (ALDE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, een groot aantal collega's heeft er zo-even nog op gewezen dat de begrotingen niet volledig worden gebruikt en dat dit met name het geval is bij de structuurfondsen. Wij moeten er dus absoluut voor zorgen dat deze situatie wordt rechtgezet door relevante en concrete acties op poten te zetten. Ik zie dan ook tot mijn genoegen dat er een bedrag van twee miljoen euro geboekt staat voor het Erasmus-proefproject dat voor lokale en regionale afgevaardigden bestemd is. Ik heb dit project een paar maanden geleden persoonlijk voorgesteld.

Deze begrotingspost is dan ook een uitvloeisel van de concrete voorstellen in mijn verslag over governance dat afgelopen oktober met een zeer grote meerderheid door ons Parlement is aangenomen.

Om regionaal ontwikkelingsbeleid doeltreffend ten uitvoer te leggen is het namelijk niet voldoende verordeningen en begrotingen goed te keuren maar komt het er vooral op aan dat de gekozenen die de lokale en regionale projecten begeleiden, dankzij hun knowhow echte trekpaarden kunnen worden voor de doelstellingen van Lissabon en Göteborg. Met dit Erasmus-proefproject van de lokale en regionale afgevaardigden kunnen wij de menselijke betrekkingen versterken maar tegelijkertijd vooral ook de middelen verschaffen voor een efficiëntere en snellere gebruikmaking van de structuurfondsen.

Heel veel verenigingen van afgevaardigden hebben mij reeds op de hoogte gesteld van hun enthousiasme over dit Erasmus-proefproject van de lokale afgevaardigden. Wij zullen, met de ondersteuning vanuit DG REGIO, dit nieuwe mechanisme dus kunnen opstarten en daarmee de formule "*Think global, act local*" kunnen toepassen.

Valdis Dombrovskis (PPE-DE). – (LV) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, dames en heren, met betrekking tot de ontwerpbegroting van de Europese Unie voor 2009 wil ik benadrukken dat het belangrijkste aan deze begroting niet is wat er is gedaan, maar juist wat er nog niet is gedaan. Op de ontwerpbegroting 2009 zijn de betalingskredieten 3 procent lager dan dit jaar, en bovendien heeft de Europese Commissie een voorstel ingediend om de betalingskredieten nog verder te verlagen, namelijk met 3,5 miljard euro dit jaar en nog eens 1,1 miljard euro volgend jaar. Ik betwijfel of een verlaging van de betalingskredieten het meest bevredigende antwoord op de financiële en economische crisis is. De maatregelen van het Europese herstelplan met betrekking tot de structuurfondsen en het Cohesiefonds, de vereenvoudiging van de procedures voor de financiering van plattelandsontwikkeling en het sneller verkrijgen van middelen, de betaling van voorschotten uit EU-fondsen en een toename van het cofinancieringspercentage van de EU komen nog niet tot uiting in de hoeveelheid betalingskredieten op de begroting van de Europese Unie voor 2009. De waarheid is echter dat het juist van deze maatregelen afhangt, en van de vraag in hoeverre deze maatregelen echt tot een verhoging van de betalingskredieten zullen leiden, of we de begroting voor volgend als een succesvol antwoord van de Europese Unie op de financiële en economische crisis zullen kunnen beschouwen. Ik hoop dat de instellingen van de EU zullen laten zien dat ze in staat zijn snel te reageren op uitdagingen en niet zullen verzanden in de gebruikelijke bureaucratie. In algemene zin moeten we het voorstel van de Europese Commissie om vijf miljard euro extra uit te trekken voor het vergroten van het concurrentievermogen van de Europese Unie verwelkomen. Het is echter moeilijk te begrijpen waarom deze middelen juist uit de desbetreffende bron – het gemeenschappelijk landbouwbeleid – worden gehaald. Als er vijf miljard euro kan worden bespaard op het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Europese Unie, waarom doet de Europese Commissie dan niets om eerlijke concurrentie in de interne landbouwmkt te waarborgen en om de ongepaste verschillen in de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in de verschillende lidstaten althans voor een deel op te heffen? Dank u voor uw aandacht.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, ik wil om te beginnen de rapporteurs en de coördinatoren gelukwensen en wijzen op de enorme inspanningen die ze zich hebben getroost om ervoor te zorgen dat bij de procedure voor de goedkeuring van de begroting steeds de strengste normen zijn aangehouden.

Men heeft al het mogelijke ondernomen om de betalingskredieten op een zo hoog mogelijk niveau te houden, vlak onder het plafond zoals dat in het meerjarig financieel kader is vastgelegd. Uitdagingen zijn er natuurlijk meer dan voldoende. We moeten dit verslag zien als een eerste reactie van de Europese Unie op de economische en financiële crisis. Daarom is het ook zo'n moeilijke onderneming.

Het is volkomen normaal dat wij bij de behandeling van de begroting vooral kijken naar onze belangrijkste prioriteiten bij de tenuitvoerlegging van het beleid van de Europese Unie. Voor prioriteit 1B, die betrekking heeft op duurzame groei en cohesie voor groei en werkgelegenheid, geldt helaas dat er onvoldoende fondsen beschikbaar worden gesteld om de belangrijkste projecten van de lidstaten – de projecten met de hoogste prioriteit – te financieren. En het Cohesiefonds is toch specifiek bedoeld om de economisch zwakkere lidstaten steun te verlenen en ze zo te helpen een oplossing te vinden voor de problemen op het gebied van infrastructuur, hun concurrentievermogen te vergroten en de regionale ontwikkeling in deze landen te bevorderen.

Het Cohesiefonds is dan ook het fonds dat helpt de levensstandaard te verhogen, zeker in de nieuwe lidstaten. Als deze landen geen nieuwe fondsen toegewezen krijgen zal de vooruitgang daar veel langzamer verlopen, zeker nu er een crisis is. Deze begroting zal op dit punt niet helpen, reden waarom we er stevige kritiek op uitoefenen. Belangrijk is ook hoe de begroting wordt geïmplementeerd. Het reeds in gang gezette debat over het vereenvoudigen van de procedures om de haalbaarheid te verbeteren en de risico's op misbruik zo klein mogelijk te houden moet worden aangezwengeld. De bestaande kloof moet nauwer worden, en het niveau van de betalingen moet omhoog.

Het voorstel om het meerjarig financieel kader te herzien is zeker niet slecht – het verschaft ons de mogelijkheden om voor de periode 2009-2010 extra geld vrij te maken voor groei. Het idee om die groei te verbinden met doelstellingen op het gebied van de CO₂-uitstoot bij de energieproductie is op zich goed, maar niet van cruciaal belang. We moeten op dit punt meer flexibiliteit tonen.

Om af te sluiten zou ik graag willen zeggen dat we deze begroting moeten goedkeuren, maar we moeten dan wel een aantal preventieve maatregelen nemen om deze financiële en economische crisis het hoofd te bieden. Het kan moeilijk zijn overeenstemming te bereiken, maar het is wel een dringende noodzaak. Wij moeten deze begroting daarom steunen.

Kyösti Virrankoski (ALDE). – (FI) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik de rapporteurs, mevrouw Haug en de heer Lewandowski, bedanken voor hun uitstekende werk. Ook wil ik de commissaris, mevrouw Grybauskaitė, en haar naaste assistent, de heer Romero, bedanken voor de uitstekende samenwerking gedurende dit hele jaar, alsmede het Tsjechische voorzitterschap voor zijn constructieve bijdrage aan de voorbereiding van de begroting.

Ik wil mij slechts op één zaak richten: de structuurfondsen. Dit jaar hebben wij in de een of andere vorm geld aan de lidstaten teruggegeven als niet-bestede kredieten. Met gewijzigde begroting nr. 2 hebben wij 2,8 miljard euro herschikt en met gewijzigde begroting nr. 9 hebben wij 4,5 miljard euro aan niet-bestede betalingen teruggegeven.

Tegen deze achtergrond is het verbazingwekkend dat de Commissie een herstellepakket van 5 miljard euro voorstelt, terwijl zij tegelijkertijd niet eens al het voor structuurbeleid begrote geld heeft gebruikt. De reden hiervoor is het beheers- en controlesysteem, dat zeer complex is. In veel landen is het nog niet eens aangenomen.

Het Europees Parlement stelde bij de bemiddeling een gezamenlijke verklaring voor waarin de noodzaak van vereenvoudiging en het bestaan van structurele tekortkomingen worden erkend. De Commissie en de Raad wilden zich niet bij deze verklaring aansluiten. De Raad heeft onlangs echter een standpunt gepresenteerd dat bijna woordelijk met deze verklaring overeenkomt en het is inderdaad goed te onderstrepen dat vereenvoudiging en meer doeltreffendheid hard nodig zijn.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, dit is de laatste begroting van de huidige zittingsperiode en de eerste begroting die in stemming wordt gebracht sinds de economische crisis op onze

deur klopte. Daarom heeft deze ook een bijzondere betekenis; dit is een begroting die de burgers van dichtbij zullen bekijken.

Deze begroting laat bij mij persoonlijk een zuurzoete smaak achter. Er zijn namelijk successen maar ook schaduwzijden. Een van de successen van deze begroting is voor mij het feit dat wij er, zij het marginaal, in geslaagd zijn de betalingskredieten te verhogen ten opzichte van het standpunt van de Raad, dat wij verhoudingsgewijs meer middelen hebben gevonden voor concurrentievermogen, milieu en veiligheid, dat wij voor het eerst een duidelijk signaal geven wat de aanpak van de illegale immigratie aan de zuidgrenzen van de Europese Unie betreft, waar landen als het mijne jaarlijks honderdduizend wanhopige mensen ontvangen die op de deur van Europa aan de zuidgrenzen kloppen. Dat zijn dingen waar wij terecht voldaan over mogen zijn.

Ik ben echter enorm teleurgesteld over het feit dat deze eerste begroting van de crisis niet de boodschap de wereld in kon sturen dat Europa wil en kan. Er zijn tweehonderd miljard euro en wij zijn nog aan het zoeken hoe wij vijf miljard ervan zullen uitgeven. Nu willen de lidstaten die terughebben, in plaats van ze in dienst te stellen van het concurrentievermogen. Dat is een gemiste kans. Volgens mij hadden wij voor dit jaar meer kunnen doen. Ik heb nog een kleine hoop dat in de Raad de gebruikelijke verdachten, die de overschotten dolgraag terugsturen naar de nationale ministeries, een extra inspanning zullen ondernemen om ervoor te zorgen dat wij tenminste volgend jaar een ambitieuzere aanpak hebben.

Emanuel Jardim Fernandes (PSE). – (PT) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de rapporteur, mevrouw Haug, graag gelukwensen met haar uitstekende verslag, en voorts een aantal collega's bedanken voor hun bijdragen. Ik wil graag iets zeggen over de visserijsector en daarbij zowel de negatieve als de positieve aspecten aan de orde stellen.

De betalingskredieten zien er *grosso modo* hetzelfde uit als in het voorgaande begrotingsjaar. Ik noem dat een negatief aspect: de voorgaande begrotingen vertegenwoordigden immers al het absolute minimum dat nodig was voor de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk visserijbeleid en het maritiem beleid. Het verlagen van de kredieten en het feit dat er geen afdoend antwoord wordt geformuleerd op de specifieke behoeften van de ultraperifere regio's zijn ook negatieve ontwikkelingen.

De visserijsector staat hoe dan ook onder druk als gevolg van de ondercapaciteit van de vloot en het langzaam verdwijnen van de hulpbronnen. De huidige financiële crisis en de schommelende brandstofprijzen verhogen die druk nog eens.

De Commissie stelt weliswaar voor om de visserijsector te herstructureren op basis van de huidige macro-economische situatie, maar er zullen toch concrete maatregelen moeten worden genomen om garanties te bieden voor het overleven van de Europese visserijvloot, en van degenen die zo hard werken om ons te voorzien van één van de meest elementaire voedingsmiddelen.

Ik heb voorgesteld een waarnemingspost voor visserijprijzen op te zetten. Dat zou 4 miljoen euro kosten. Ik ben blij dat dit initiatief bij wijze van voorbereidende actie is aanvaard. En ik ben ook tevreden met de extra steun voor het beheer van de visstand, de niet-verplichte bijdragen aan internationale projecten, het versterken van de dialoog binnen de zo belangrijke visserijsector. Wat dat betekent hebben we met de Commissie visserij kunnen vaststellen tijdens een bezoek aan de Portugese ultraperifere regio Madeira. Er is daar bij de afsluiting van het Zesde Kaderprogramma een project opgezet voor netwerkvorming en uitwisseling van beste praktijken. Positief is ook dat de kredieten voor de samenwerking op het vlak van bio-economische ontwikkeling, het Communautair Bureau voor Visserijcontrole en de voorbereidende actie ten behoeve van het maritiem beleid worden voortgezet.

Tot slot wil ik graag aangeven dat ik ingenomen ben met het feit dat de Commissie een begrotingslijn heeft opgezet – vooralsnog zonder kredieten – voor een ad hoc financieel instrument om de visserijvloot te helpen zich aan te passen aan de economische gevolgen van de brandstofprijzen, en dat is reden om ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Zoals ik al bij de eerste lezing in oktober heb aangegeven, verwelkom ik als rapporteur voor advies van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid de EU-begroting 2009 om verschillende redenen. Aan de ene kant is het op zich al een beduidend en heugelijk feit dat er volgend jaar 14 miljard euro beschikbaar zal komen voor doeleinden op het gebied van milieubeheer en natuurbescherming en daarbinnen in de eerste plaats voor de doelstellingen van LIFE+, maar aan de andere kant kan het geen kwaad te beseffen dat dit bedrag ongeveer 10 procent hoger ligt dan vorig jaar, wat een

goede indicatie is voor het feit dat vandaag de dag niemand meer het belang van dit thema, in het bijzonder in verband met klimaatverandering, in twijfel trekt. Dit onderwerp is overigens een van de prioriteiten van de begroting voor volgend jaar. Uiteraard is dit alles nauw verbonden met de stemming van 12 uur vanmiddag, als we een besluit nemen over het klimaatpakket.

Hoewel deze ontwerprichtlijnen in meer dan één opzicht achterblijven bij onze oorspronkelijke verwachtingen, zijn ze wel ambitieus vergeleken bij het voorstel dat de Commissie in januari vorig jaar publiceerde. Om de hierin geformuleerde doelen te bereiken, zijn echter geld en politieke wil vereist. Ook al is het een klein bedrag, toch is het belangrijk de proefprojecten te noemen die volgend jaar van start gaan met 7,5 miljoen euro. Het echte werk, het opstellen en publiceren van de aanbestedingen wordt begin volgend jaar verwacht, maar de Commissie heeft al verschillende keren aangegeven hoe belangrijk zij de implementatie van deze projecten vindt en zij heeft ons haar volledige samenwerking toegezegd. Sinds de plenaire vergadering van oktober heeft alleen de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid, de EFSA, geen wezenlijke vooruitgang geboekt. In dit geval voelen we ons nog steeds genooddaakt voor te stellen dat de 10 procent reserve gehandhaafd blijft, maar ik hoop dat ook dit probleem spoedig zal worden opgelost. Dit zijn mijn opmerkingen en voorstellen die in de kern overeenkomen met de amendementen die in de eerste lezing zijn ingediend. Ik wil alle collega's dus vragen ook in tweede lezing vóór te stemmen. Tevens feliciteer ik Jutta Haug met het verslag. Dank u wel.

Maria Martens (PPE-DE). - Voorzitter, allereerst mijn complimenten aan de rapporteur, collega Haug. Het was een buitengewoon plezierige samenwerking en de Commissie ontwikkelingssamenwerking is tevreden. Voor ons waren drie dingen belangrijk. Ten eerste, dat er antwoord kwam op de voedselcrisis, en we zijn blij dat het voorstel van de Commissie is bijgesteld en dat er een compromis gevonden is dat gesteund kon worden door het Parlement en de Raad, waardoor 1 miljard beschikbaar kwam voor de voedselcrisis.

Waar het uiteindelijk om gaat is een duurzame oplossing. En dat betekent voedselzekerheid voor de ontwikkelingslanden zelf, en daar gaat ons proefproject over. Een groot probleem is dat kleine boeren geen toegang hebben tot microkredieten. Voor hen is het moeilijk om aan goed zaaigoed en mestgoed te komen en te kunnen investeren in irrigatie, als ze niet kunnen voorfinancieren. We zijn dan ook blij dat ons voorstel voor het proefproject voor microkredieten aan kleine boeren brede ondersteuning heeft gevonden. Wij vertrouwen erop dat de wil er is bij de Commissie om dit proefproject te implementeren.

Voorzitter, het tweede punt betreft de evaluatie. We kunnen vandaag de dag veel kritiek horen op ontwikkelingssamenwerking. Om draagvlak te verwerven, moeten we niet alleen uitleggen wat we bedoeld hebben, maar vooral wat we bereikt hebben. En het is jammer dat de rapportages van de Commissie nog vooral op de intenties zijn gericht. Vandaar dat wij gepleit hebben voor meer capaciteit in de Commissie om de evaluatie op resultaten te verbeteren. We zijn blij met de steun van het Parlement voor deze voorstellen.

Ten derde, Voorzitter, blijven wij pleiten voor een verhoging van de begroting voor hoofdstuk 4, de buitenlandse uitgaven. Als wij onze ambities en verantwoordelijkheden willen waarmaken, die terecht zijn als het gaat om Kosovo, het Midden-Oosten, enz. waarbij het niet alleen gaat om ontwikkelingssamenwerking, maar ook om conflictgebieden, dan is het duidelijk dat er meer geld en flexibiliteit nodig is.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb twee korte opmerkingen. Ik wil de rapporteur bedanken voor haar werk.

Als het gaat om ontwikkelingshulp, is het mijns inziens belangrijk erop te wijzen dat het proces om de een miljard euro te vinden weliswaar moeizaam was, maar dat het positief is dat Europa iets doet om op een probleem te reageren. Het is echter goed te onthouden dat de grondstofprijzen sterk zijn gedaald, evenals de energieprijzen, dus met deze een miljard euro zouden we veel meer moeten kunnen doen dan we hadden gehoopt, als we het geld verstandig uitgeven. Ik denk dat we heel goed moeten controleren of het geld op de juiste plaats terecht komt, waar de nood het hoogst is, namelijk aan de basis, zodat er voedsel wordt geproduceerd waar dat voedsel kan worden geproduceerd.

Mijn tweede opmerking heeft ook betrekking op de landbouwsector, maar heeft meer te maken met de toekomst dan met deze specifieke begroting. Ik maak me zorgen over de opmerkingen van de commissaris over het zogenoemde gebrek aan toegevoegde waarde van de landbouwingaven. Ik weet dat we hier in de toekomst nog over kunnen debatteren, maar dat moet een zorgvuldig en krachtig debat worden. Ik ben van mening dat de Europese landbouwers het meest gebaat zijn bij een gemeenschappelijk beleid, en niet bij een beleid dat de lidstaten de mogelijkheid geeft zelf te kiezen, want dan zullen de burgers aan het kortste eind trekken als het gaat om voedselkwaliteit en -veiligheid.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, bij de goedkeuring van de begroting botsen onze verwachtingen altijd op de realiteit. Het begrotingskader is niet erg flexibel en het is moeilijk om middelen te herschikken. Hoewel dit de stabiliteit van de financiering van bepaalde activiteiten weerspiegelt, betekent het ook dat het moeilijk is om op de voortdurend veranderende werkelijkheid te reageren.

In de huidige begroting komen, gelet op de huidige situatie, de wensen van veel afgevaardigden niet tot uiting, zoals de noodzaak om maatregelen tegen de groeiende economische crisis te nemen of om nieuwe technologieën te financieren waarmee het milieu kan worden verbeterd en de klimaatverandering kan worden bestreden. De begroting komt niet tegemoet aan de verwachtingen van jongeren, schoolkinderen en studenten als we kijken naar de financiële steun voor uitwisselingsprogramma's voor jongeren, de toegang tot onderwijs en de mogelijkheid om in het buitenland te studeren.

Tot slot wil ik zeggen dat de achtereenvolgende begrotingen en financiële vooruitzichten meer zijn afgestemd op het continueren van eerdere begrotingsplannen en -doelstellingen dan op het vinden van een antwoord op huidige en toekomstige uitdagingen. Daarom moeten de financiële vooruitzichten regelmatig worden herzien, want voor een goede begrotingsplanning is zeven jaar te lang.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag ingaan op een opmerking die mijn Oostenrijkse collega, de heer Rübig, eerder vandaag maakte. We geven minder dan 1 procent van het bruto binnenlands product van de EU uit aan Europa en willen tegelijkertijd dat de Europese Unie steeds meer taken voor steeds meer lidstaten uitvoert. Die vlieger kan niet opgaan! Het is dan ook echt ongeloofwaardig dat we al jarenlang bezuinigen, niet alleen omdat we zuinig willen omgaan met ons geld, maar in feite omdat de ministers van Financiën aan het einde van het jaar geld terugvorderen en in hun nationale begroting opnemen.

Er zijn genoeg nieuwe taken waar we ons geld aan zouden moeten uitgeven. Er zijn ook taken die al jarenlang niet krijgen waar ze volgens de begroting recht op hebben. De uitgaven voor het informatiebeleid van de EU zouden veel hoger moeten zijn, als we de Europese burgers echt dichterbij Europa willen brengen. Er liggen nog heel veel taken op het gebied van de uitwisseling van studenten en leerlingen waar Europa zich voor zou kunnen inzetten.

Jutta Haug, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik dank alle collega's voor hun discussiebijdragen aan dit debat, ook al was de begroting 2009 in een aantal gevallen slechts een aanleiding voor hun toespraken en niet zozeer het onderwerp ervan. Ik dank vooral de collega's die tot het eind hier zijn blijven zitten om met ons de discussiëren.

Het economisch herstelplan dat de Commissie ons heeft voorgelegd, werd in een groot aantal toespraken genoemd en blijft de gemoederen bezighouden. Ik kan alleen maar herhalen wat ik al een aantal keren eerder heb gezegd: ons cohesiebeleid is de Europese motor van de economische ontwikkeling in de lidstaten. Indien we dit beleid op de juiste manier en consequent uitvoeren, zullen we weer een koppositie innemen, zullen we volgend jaar ook vast en zeker niet meer zoveel problemen met de conjunctuur hebben. Natuurlijk zal het bedrag van 116 miljard betalingen dan ook niet volstaan, maar in dat geval zal het voltallige Parlement bereid zijn om middels gewijzigde en aanvullende begrotingen de nodige betalingen te waarborgen.

Mevrouw de commissaris heeft natuurlijk gelijk: een begroting is altijd een compromis. Dat geldt voor de begrotingen tot dusver en dat geldt ook voor de begroting 2009. We moesten de Raad tegemoet komen op het punt van de lage betalingen, de Commissie moest ons tegemoet komen wat betreft de herschikking van 700 miljoen voor plattelandsontwikkeling en wij moesten toegeven met betrekking tot onze prioriteiten. Toch hebben we aan een groot deel van onze prioriteiten kunnen vasthouden, dat wil zeggen meer betalingen voor maatregelen ter bestrijding van klimaatverandering en meer betalingen voor de sociale dimensie in de zin van meer banen en meer ondersteuning voor het mkb. Daar zijn we in geslaagd, waarvoor ik alle collega's dankbaar ben. Hartelijk dank!

(Applaus)

Janusz Lewandowski, rapporteur. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, in het deel van de begroting waar ik verantwoordelijk voor ben, is het enige wat onduidelijk blijft de toekomst van het Verdrag van Lissabon, dat de bevoegdheden van het Parlement zal uitbreiden en dat gevolgen voor de begroting kan hebben. Gezien het feit dat de andere problemen zijn opgelost, wil ik de sprekers steunen die om een herziening van de financiële vooruitzichten hebben gevraagd. Dit is iets wat al duidelijk nodig was in het tweede jaar van de

huidige vooruitzichten, als we de internationale doelstellingen en verplichtingen van de Europese Unie tenminste willen kunnen blijven financieren.

Het is ook jammer dat in de bemiddelingsprocedure met de Raad moest worden onderhandeld over miljoenen euro, terwijl er miljarden waren beloofd in een mistig crisispakket. Daarom zal de begroting die we morgen waarschijnlijk zullen aannemen eerder worden gewijzigd dan ooit tevoren het geval is geweest.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De sprekers waren zo gedisciplineerd dat we op tijd klaar zijn, en dat is een goed signaal voor de begrotingsdiscipline in de toekomst.

De stemming vindt morgen, donderdag 18 december 2008, plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Gábor Harangozó (PSE), schriftelijk. – (EN) We zouden ons, net als onze rapporteur, zorgen moeten maken over de negatieve effecten van de wereldwijde recessie voor de Europese burgers. Onze bezorgdheid zou zich met name moeten richten op die burgers die het meest benadeeld zijn, degenen die zonder twijfel het meeste te lijden zullen hebben van het effect van de financiële onrust. De Unie zou zich maximaal moeten inspannen om – binnen de grenzen van het overeengekomen meerjarig financieel kader 2007-2013 – toegang tot de beschikbare middelen mogelijk te maken voor rechthebbenden aan de basis, en we moeten daarom in het bijzonder de maatregelen verbeteren en vereenvoudigen om de tenuitvoerlegging van de structuur- en cohesiefondsen te versnellen. De lage betalingsniveaus in de tenuitvoerlegging van het cohesiebeleid komen niet overeen met de behoeften aan de basis om de uitdagingen van de huidige economische crisis het hoofd te kunnen bieden. Het cohesiebeleid is het beste instrument van solidariteit in de Unie en voor de rol van de Unie in de bestrijding van de negatieve effecten van een wereldwijde crisis van deze omvang is essentieel.

(De vergadering wordt om 10.50 uur onderbroken en om 11.30 uur hervat)

VOORZITTER: HANS-GERT PÖTTERING

Voorzitter

4. Bindweefsel pijn (schriftelijke verklaring): zie notulen

*
* *

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, gisteren konden tal van aangemelde bezoekers het gebouw niet in. Ik wil mijn dank uitspreken aan de diensten van het Parlement, die ondanks de tegenwerking van de politie geprobeerd hebben zoveel mogelijk bezoekers binnen te laten. De politie heeft dit echter niet toegestaan, omdat zij rode jassen droegen. Ik heb geen idee waarom je bang moet zijn voor rode jassen. Een collega van ons – een lid van dit Parlement – moest zijn jas uittrekken om überhaupt te worden binnengelaten.

Ik verzoek u om bezwaar aan te tekenen bij de politie en duidelijk te maken dat het niet door de beugel kan dat bezoekers worden tegengehouden. Ik wil nogmaals benadrukken dat de diensten van het Parlement hebben getracht ervoor te zorgen dat de aangemelde bezoekers toch het gebouw in konden komen, maar de politie heeft dat verhinderd, ondanks het feit dat men zich vreedzaam gedroeg. Ik verzoek u er bij de politie op aan te dringen het Parlement niet meer op deze wijze tegen te werken.

De Voorzitter. – Hartelijk dank, mijnheer Swoboda! We zullen het laten onderzoeken. Ik dank u voor uw opmerkingen.

Monica Frassoni (Verts/ALE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, bedankt dat u mij het woord geeft. Ik wil de heer Mohamed Abdelaziz, president van de Democratische Arabische Republiek Sahrawi en secretaris-generaal van het Polisario-front en de delegatie die hem vergezeld een warm welkom heten. Ze zijn nogmaals hier naartoe gekomen om ons eraan te herinneren hoe belangrijk het is de rechten en de zelfbeschikking van hun mensen te waarborgen.

Jens Holm, namens de GUE/NGL-Fractie. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik voer het woord namens heel mijn fractie. Wij zijn gekant tegen de nu voorgestelde procedure. Onze voorzitter, de heer Wurtz, heeft in de Conferentie van voorzitters al gezegd dat dit volkomen onaanvaardbaar is. De stemming over het

klimaatpakket, één van de belangrijkste stemmingen dit jaar, zou op dezelfde manier moeten verlopen als alle andere stemmingen. Het is ondemocratisch en verschrikkelijk dat we niet over elk verslag afzonderlijk stemmen. We moeten over elk verslag afzonderlijk kunnen stemmen en we moeten het recht hebben om amendementen in te dienen waarover we dan stemmen.

Verscheur dit voorstel en laat ons over elk verslag afzonderlijk en over de ingediende amendementen stemmen. Dank u.

De Voorzitter. – Ieder heeft het recht zijn mening uit te spreken en de meerderheid van het Parlement beslist.

Chris Davies (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, aan het einde van het vijf uur durende debat over het pakket maatregelen inzake klimaatverandering en energie van gisteren kreeg de Vergadering een weloverwogen antwoord van het voorzitterschap in de persoon van minister Borloo en van de Commissie in de persoon van commissarissen Dimas en Piebalgs. Ondanks het feit dat er vijftig of zestig leden hadden deelgenomen aan het debat, spraken zij een Vergadering van slechts vier leden toe.

Ik ben van mening dat dit ongeleefd is tegenover de Commissie en het voorzitterschap en dat het de invloed van dit Parlement verkleint. Ik wil u vragen met de partijleiders te spreken over de vraag of we misschien sancties moeten instellen voor leden die deelnemen aan debatten, maar niet de moeite nemen om naar de reactie van de Commissie en het voorzitterschap te luisteren.

(Applaus)

De Voorzitter. – Mijnheer Davies, ik ben het inhoudelijk volledig met u eens, maar zorgt u er alstublieft voor, ook in overleg met uw fractie, dat de aanwezigheid van leden kan worden gegarandeerd.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van het gisteren gehouden debat met het Franse voorzitterschap zou ik een verzoek willen doen. In ons midden hebben we fractieleiders die in dit debat belangrijke dingen te zeggen hebben. Dat is goed en wel, maar het zijn altijd dezelfde fractieleiders die hun spreektijd principieel met één à twee minuten overschrijden.

Misschien kan deze tijd gewoonweg van de spreektijd van de fractie worden afgetrokken. Het mag immers niet zijn dat de eigenlijk correcte verdeling van de spreektijd achteraf wordt gewijzigd.

5. Stemmingen

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de stemmingen.

(Uitslagen en nadere bijzonderheden betreffende de stemmingen: zie notulen)

5.1. Energie uit hernieuwbare bronnen (A6-0369/2008, Claude Turmes) (stemming)

5.2. Handel in broeikasgasemissierechten (A6-0406/2008, Avril Doyle) (stemming)

Vóór de stemming

Markus Pieper (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijn motivering luidt als volgt. Er heeft helaas geen plenair debat over het ETS plaatsgevonden, zodat we ook geen resultaat hebben dat als uitgangspunt kan dienen voor de dialoog. De opinie van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid is geen representatieve onderhandelingsbasis voor het Parlement in de dialoog. Nu worden wij vandaag verzocht de amendementen op het Commissievoorstel aan te nemen, maar de tekst waarover we vandaag moeten beslissen, is voor 100 procent de tekst van de Raad, zonder ook maar één woord of komma van het Parlement. Waar is deze haast goed voor? We voeren toch overleg over de periode vanaf 2013?

Het ETS-voorstel in de bestaande vorm zal tegenstrijdigheden en een kostenexplosie tot gevolg hebben. Het thema emissiehandel is het belangrijkste vraagstuk op het gebied van het industriebeleid in de komende jaren, zo niet de komende decennia. We zijn niet bereid om ons democratische medebeslissingsrecht af te geven in de garderobe van het Parlement. Waarom hebben de vele afgevaardigden van dit Parlement immers bijna dertig jaar voor medebeslissing gestreden? Toch niet om het klimaatbeleid via een vereenvoudigde

procedure bijna compleet over te laten aan de Raad? We willen als gekozen Parlement democratisch overleg voeren en wel in het volledig besef van de gevolgen van onze besluiten. Ik dank u voor uw aandacht.

(Het verzoek wordt verworpen)

5.3. Lastenverdeling bij de terugdringing van de broeikasgasemissies (A6-0411/2008, Satu Hassi) (stemming)

5.4. Geologische opslag van kooldioxide (A6-0414/2008, Chris Davies) (stemming)

5.5. Monitoring en vermindering van broeikasgassen afkomstig van brandstoffen (wegvervoer en binnenvaart) (A6-0496/2007, Dorette Corbey) (stemming)

5.6. Emissienormen voor nieuwe personenauto's (A6-0419/2008, Guido Sacconi) (stemming)

Na de stemming

Avril Doyle, rapporteur. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, als rapporteur had ik graag het woord gevoerd voor de stemming over mijn verslag, maar ik bedank u voor de gelegenheid om nu te spreken, omdat het voor ons allemaal belangrijk is dat een aantal zaken in de notulen worden opgenomen.

Er is waarschijnlijk één onderwerp waarover alle aanwezigen het vanochtend eens zijn, en dat is dat akkoorden in eerste lezing recht doen aan noch de eerbiediging van de parlementaire procedure noch de essentie van de wetgeving, vooral als het onderwerp zeer gecompliceerd en technisch is.

(Applaus)

Akkoorden in eerste lezing mogen daarom maar zelden voorkomen en moeten een uitzondering zijn; alleen uitzonderlijke omstandigheden verdienen een dergelijke uitzonderlijke reactie.

Mijn tweede procedurele opmerking is dat er geen wettelijke bepaling is voor de betrokkenheid van de staatshoofden bij de medebeslissingsprocedure.

(Applaus)

Hoewel sommige aspecten van het pakket maatregelen inzake klimaatverandering op de agenda van de top van vorige week stonden, en die top eiste dat eventuele toekomstige herzieningen met betrekking tot wijzigingen van de EU ETS ter behandeling voorgelegd worden aan toekomstige topbijeenkomsten, heb ik tijdens de daarop volgende dialoog op zaterdagochtend in Brussel – na de top –, met de volledige steun van alle schaduwrapporteurs, een nieuwe overweging toegevoegd aan mijn verslag, die op zaterdagmiddag is goedgekeurd door het Coreper. Die overweging benadrukte het unieke en transformerende karakter van de EU ETS-wetgeving, maar stelde eveneens dat dit overleg met de staatshoofden en regeringsleiders in geen geval mag worden gezien als een precedent voor andere wetgeving.

Het was een epische wetgevingsreis. Ik bedank commissaris Dimas en zijn team, minister Borloo en zijn team, en in het bijzonder ambassadeur L  glise-Costa voor zijn vele werk. Ik bedank de medewerkers van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid – en ik noem in het bijzonder Virpi K  ykk   voor haar harde werk – alle medewerkers van onze fractie, mijn persoonlijk assistent, Kavi, voor haar onvermoeibare werk, maar vooral alle schaduwrapporteurs en hun medewerkers voor de uitstekende samenwerking.

(Applaus)

Miroslav Ouzk  , rapporteur voor advies van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid. – (CS) Ik zou nu graag, na afronding van bijna een jaar werk aan dit onderwerp, van deze gelegenheid gebruik willen maken om mij aan te sluiten bij de dankbetuigingen aan alle betrokkenen. In het bijzonder wil ik de rapporteurs en schaduwrapporteurs bedanken. Ik zal niet nog eens dunnetjes overdoen wat de rapporteur, mevrouw Doyle, gezegd heeft. Volstrekt uitzonderlijke situaties vragen om uitzonderlijke oplossingen en het Franse voorzitterschap heeft zich daadwerkelijk uitzonderlijk ingespannen om een compromis tot stand te brengen. Gezien het feit dat noch de meer ambitieuzen, noch de minder ambitieuzen tevreden zijn met

het klimaatpakket is voor mij een duidelijk teken dat we hier daadwerkelijk een compromis tot stand gebracht hebben.

De Voorzitter. – Hartelijk dank. Dames en heren, ik hoop namens u allen te mogen spreken als ik constateer dat het Europees Parlement zich uitermate coöperatief heeft opgesteld tegenover de Raad en als ik hier officieel vaststel dat de manier waarop wij hier tot een besluit zijn gekomen een uitzondering was en moet zijn, en dat wij in de toekomst in principe op een eerste lezing moeten aandringen om het standpunt van het Europees Parlement duidelijk te maken.

(Applaus)

5.7. Aspecten van de organisatie van de arbeidstijd (A6-0440/2008, Alejandro Cercas) (stemming)

Na de stemming

Alejandro Cercas, rapporteur. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik houd het kort. Ik zou allereerst alle collega's willen bedanken en geluk willen wensen met deze triomf, een triomf van alle fracties en van het hele Parlement.

(Applaus)

Ik zou ook de twee miljoen artsen en de miljoen studenten geneeskunde willen feliciteren met hun inzet, evenals het Europees Verbond van Vakverenigingen en alle nationale vakbonden, die zo hard hebben gewerkt.

Mijnheer de Voorzitter, we moeten de Raad eraan herinneren dat dit geen tegenslag is, maar een kans om een verkeerd besluit recht te zetten. We moeten dit zien als een kans om onze prioriteiten en die van de burgers beter op een lijn te krijgen. We moeten de Commissie verzoeken om het shirt van de scheidsrechter aan te trekken dat de Raad nu al drie jaar draagt. Laten we een bemiddeling doorvoeren, zodat we er eindelijk in slagen om gezin en beroep met elkaar te verzoenen en het sociale Europa tot stand te brengen!

(Levendig applaus)

Jan Andersson (PSE). – (SV) Ik zou de heer Cercas en alle anderen die aan deze kwestie hebben gewerkt, van harte willen bedanken. Ik zie dat de Raad er vandaag niet is. We hebben geprobeerd om onderhandelingen op gang te brengen met de Raad, maar die was niet bereid om aan de onderhandelingstafel te verschijnen. Nu zien we hier in het Parlement een grote meerderheid. Laat ons nu rond de tafel gaan zitten zodat we een goede richtlijn betreffende de arbeidstijd kunnen opstellen. Nu kennen we het standpunt van het Parlement met een grote meerderheid.

5.8. Grensoverschrijdende handhaving van de verkeersveiligheid (A6-0371/2008, Inés Ayala Sender) (stemming)

6. Welkomstwoord

De Voorzitter. – Beste collega's, ik verzoek u om straks ook aan de plichtigheid deel te nemen. Dat zijn we onze gasten, de winnaars van de Sacharov-prijs, schuldig. Voordat ik de vergadering voor twee minuten onderbreek, in afwachting van de aankomst van onze gasten, wil ik in het kader van onze tiende interparlementaire bijeenkomst een delegatie van het Syrische parlement onder leiding van mijnheer Suleiman Haddad, voorzitter van de commissie buitenlandse zaken van de volksvertegenwoordiging begroeten. Een hartelijk welkom aan het adres van onze gasten uit Syrië!

Er zij op gewezen dat dit bezoek onder een goed gesternte plaatsvindt. De associatieovereenkomst tussen Syrië en de Europese Unie werd onlangs ondertekend en zal zo snel mogelijk voor instemming aan het Europees Parlement worden voorgelegd.

Het Europees Parlement is ervan overtuigd dat Syrië in het Midden-Oosten en met name in de Unie voor de Middellandse Zee een positieve rol kan spelen. Ik wens de delegatie een prettig verblijf in Straatsburg en vruchtbare besprekingen, die onze betrekkingen ten goede zullen komen. Nogmaals hartelijk welkom.

Hiermee onderbreek ik de vergadering voor enkele minuten. Ik zie u zo meteen terug in de plechtige vergadering.

(De vergadering wordt om 12.05 uur onderbroken en om 12.15 uur hervat)

7. Uitreiking van de Sacharov-prijs - Twintigste verjaardag (Plechtige vergadering)

De Voorzitter. – Dames en heren, de plechtige vergadering is geopend.

Dames en heren, wij verwelkomen de volgende winnaars van de Sacharov-prijs:

1990: Aung San Suu Kyi, vertegenwoordigd door Zoya Phan

1991: Adem Demaçi

1992: Las Madres de la Plaza de Mayo, vertegenwoordigd door Hebe Pastor de Bonafini

1993: Oslobodenje, vertegenwoordigd door Lidija Korać

1994: Taslima Nasreen

1995: Leyla Zana

1996: Wei Jingsheng

2000: ¡BASTA YA!, vertegenwoordigd door José María Alemán Amundarain

2001: Dom Zacarias Kamwenho

2002: Oswaldo José Payá Sardiñas, vertegenwoordigd door Adam Mascaró Payá

2004: De Wit-Russische vereniging van journalisten, vertegenwoordigd door Zhanna Litvina

2005: De Vrouwen in het Wit, vertegenwoordigd door Blanca Reyes, en ook

Hauwa Ibrahim, en ook

Verslaggevers zonder grenzen, vertegenwoordigd door Jean-François Julliard

2006: Aliaksandr Milinkevich

2007: Salih Mahmoud Mohamed Osman.

Wij verwelkomen Elena Bonner, die hier wijlen dr. Andrei Sakharov vertegenwoordigt.

(Langdurig applaus)

De Voorzitter. – Geachte mevrouw Bonner, geachte winnaars van de Sacharov-prijs van het Europees Parlement voor de vrijheid van denken, geachte commissaris Ferrero-Waldner, geachte collega's, dames en heren – en vandaag kan ik zeggen: beste vrienden! – het is een bijzondere dag voor het Europees Parlement, een dag waarop we aan een van de fundamentele waarden van de Europese Unie herinneren: het engagement voor vrede, vooruitgang en mensenrechten, waarvoor de winnaars van de Sacharov-prijs lichtende voorbeelden zijn. Andrej Sacharov heeft gezegd: "Het is onmogelijk een van deze doelstellingen – vrede, vooruitgang en mensenrechten – te verwezenlijken als de andere twee worden veronachtzaamd."

Wij komen hier vandaag bijeen om twintig jaar na de eerste uitreiking van de Sacharov-prijs en een paar dagen na de zestigste verjaardag van de Universele Verklaring van de rechten van de mens eer te bewijzen aan een aantal bijzonder moedige mensen, aan verdedigers van de mensenrechten, advocaten, journalisten, religieuze leiders en organisaties die moedig en met veel engagement en passie voor de mensenrechten opkomen. Wij betonen ook eer aan de vrouwen, moeders en gezinnen die zich voor de rechten van hun familieleden inzetten.

Ik wil de winnaars van de Sacharov-prijs uit vorige jaren, die ons vanavond met hun tegenwoordigheid vereren, bijzonder hartelijk welkom heten. Wij verheugen ons erop de samenwerking met u allen in het kader van het Sacharov-netwerk, dat we gisteren met onze handtekeningen in het leven hebben geroepen, nog te kunnen intensiveren. Tot mijn grote spijt kunnen sommige laureaten, die vandaag graag aanwezig waren geweest, vanwege de dictaturen in hun landen niet komen. Aung San Suu Kyi staat –

(Applaus)

– in Birma/Myanmar nog steeds onder huisarrest. Oswaldo Payá en de vertegenwoordigsters van de Damas de Blanco, Laura Polán en Berta Soler, mogen van de Cubaanse autoriteiten het land niet uit, hoewel de nodige toestemmingsprocedures meer dan twee maanden geleden zijn ingeleid. Deze weigering laat duidelijk zien onder welke omstandigheden de democratische krachten in Cuba gedwongen zijn te werken. Ik zou erop willen wijzen dat dit geenszins met de kort geleden hervatte politiek dialoog strookt, noch met de samenwerking tussen Cuba en de Europese Unie.

(Applaus)

Meer dan twintig jaar geleden heeft Andrej Sacharov het Europees Parlement een grote eer bewezen toen hij blijk gaf van zijn erkenning voor het besluit om deze prijs naar hem te noemen en zijn toestemming hiervoor gaf. Andrej Sacharov had gelijk met zijn inschatting dat deze prijs een aanmoediging is voor eenieder die zich waar ook ter wereld voor de mensenrechten inzet.

Ik wil nu ook Tatjana, de dochter van Elena Bonner, hartelijk welkom heten in het Parlement. Fijn dat u hier bent, Tatjana!

Toen de prijs in 1988 voor het eerst werd verleend, zat de winnaar ervan, Nelson Mandela, in de gevangenis. In dat jaar stond hier ook een lege stoel voor Andrej Sacharov. En vandaag staat hier een lege stoel voor Hu Jia. Net als toen eren wij deze mensen, ondanks hun gedwongen afwezigheid, voor hun heldhaftig engagement. Net als toen misbruiken autoritaire regimes hun macht om te proberen degenen tot zwijgen te brengen die trachten hun grondrecht van de vrijheid van denken en van meningsuiting uit te oefenen. Net als toen slagen de onderdrukkers er echter niet in deze moedige stemmen het zwijgen op te leggen.

Vandaag luisteren we naar twee uiterst moedige vrouwen, die allebei als vrouw en moeder hun leven hebben gewijd aan de vrijheid in hun land, waardoor zij voor miljoenen mensen in hun herkomstland en in de hele wereld een hoopgevend voorbeeld zijn geworden.

Mevrouw Bonner, uw inzet voor de vrijheid van uw man en voor de vrijheid van uw land heeft bijgedragen tot de historische omwentelingen in Europa, dankzij de welke ons de kans geboden werd om ons in te zetten voor de eenwording van ons continent. Ik zal mij altijd herinneren hoe u, mevrouw Bonner, mij na mijn bezoek aan het graf van uw man – het was in februari 1990 – in uw appartement in Moskou heeft ontvangen. Het was een aangrijpende belevenis. Het is fantastisch u hier vandaag in het Europees Parlement te mogen verwelkomen.

We weten welke inspanningen u zich heeft getroost om hier vandaag bij ons te kunnen zijn. U weet hoezeer mijn collega's uw aanwezigheid op prijs stellen. Wij heten ook – ik wil dat nog eens herhalen – uw dochter Tatjana van harte welkom. Zij heeft heel veel gedaan om u en ons te helpen en om de zeer menselijke en waardige erfenis van uw man voort te zetten. Ik zou u willen verzoeken om na het volgende deel van deze prijsuitreiking het woord te nemen.

Dames en heren, moed en zelfopoffering waren telkens van doorslaggevend belang voor de ontwikkeling van de mensenrechten in de loop der eeuwen. De beslissing van Hu Jia om via de telefoon enkele woorden tot de deelnemers aan een vergadering van onze Subcommissie mensenrechten te richten, was een voorbeeld voor deze grote moed. De boodschap die hij vandaag door zijn vrouw Zeng Jinyan laat overbrengen, is eveneens een voorbeeld van zelfopoffering. De hedendaagse cyberdissidenten – Zeng Jinyan is een van hen – engageren zich in dezelfde geest als de Russische dissidenten die destijds via hun Samizdat-literatuur hebben gecommuniceerd en hun ideeën langs deze weg onder de aandacht hebben weten te brengen.

De winnaar van de Sacharov-prijs 2008, Hu Jia, werd genomineerd als vertegenwoordiger van de tot zwijgen gebrachte stemmen in China en Tibet. Vandaag horen we echter een van deze stemmen. Ik ben ervan overtuigd dat er een dag komt dat we hier in de plenaire vergadering van het Europees Parlement ook naar Hu Jia kunnen luisteren.

(Applaus)

Ik zou nu willen vragen om de boodschap af te spelen die we een aantal dagen geleden van de echtgenote van Hu Jia, Zeng Jinyan, hebben ontvangen.

Zeng Jinyan, echtgenote van Hu Jia. – (EN) Beste vrienden, ik ben Zeng Jinyan, de vrouw van Hu Jia. Hu Jia zit momenteel in de gevangenis en kan dus niet naar de plechtigheden komen om zijn Sacharov-prijs in ontvangst te nemen.

Ik heb geen paspoort, dus ik kan ook niet naar Europa komen om de plechtigheden voor de twintigste verjaardag van de Sacharov-prijs bij te wonen. Dat spijt ons vreselijk.

Het goede nieuws is dat Hu Jia op 10 oktober 2008 is overgeplaatst van de Chaobai-gevangenis in Tianjin naar de gemeentelijke gevangenis van Peking en dat de omstandigheden waarin hij gevangen wordt gehouden zijn verbeterd. Hij ziet er ook iets gezonder uit. Hij lijkt er iets beter aan toe te zijn dan toen hij in de Chaobai-gevangenis zat.

Er is echter in een maand tijd twee maal bloed bij hem afgenomen voor onderzoek en we weten niet wat de uitslag daarvan was. We hebben om de uitslag van de tests gevraagd, maar deze zijn niet aan de familie bekendgemaakt. Dit gedrag baart ons zorgen. We vrezen dat zijn levercirrose erger is geworden.

Ik heb Hu Jia op 21 november 2008 bezocht in de gemeentelijke gevangenis van Peking. Voor onze ontmoeting werden we allebei afzonderlijk door de gevangenisleiding gewaarschuwd dat we niet mochten praten over het feit dat de Sacharov-prijs aan hem is toegekend.

Tijdens mijn bezoek kon geen van ons beiden dus over de prijs praten. We konden er ook niet per brief over spreken, want al onze correspondentie wordt gecontroleerd. Zelfs als we alleen maar een mening geven over een maatschappelijk verschijnsel of als Hu Jia iets over de gevangenis zegt waar de leiding van de gevangenis niet blij mee is, worden onze brieven in beslag genomen of krijgt Hu Jia zijn brieven terug. We hopen erg dat we later op een normalere manier kunnen communiceren, maar op dit moment is het heel moeilijk.

Eind oktober of begin november 2008, dat weet ik niet precies meer, hebben agenten van de staatsveiligheidsdienst Hu Jia verteld dat hij de Sacharov-prijs heeft gewonnen.

En toen ik hem op 21 november zag, voelde ik dat hij daar heel blij mee was. Ik weet dat Hu Jia er met zijn moeder en met de politieagenten over gesproken heeft. Dit zei hij ongeveer:

“Misschien dacht het Europees Parlement aan het werk dat ik heb gedaan op het gebied van aids en het milieu, want wat ik op het gebied van mensenrechten heb gedaan was alles behalve voldoende en ik zal mijn inspanningen moeten verdubbelen.”

Hij zei ook dat deze Sacharov-prijs heel belangrijk was voor China en hij had er vertrouwen in dat zijn gelijk in de toekomst zou blijken. Persoonlijk hoop ik natuurlijk dat hij zo snel mogelijk naar huis komt. Hu Jia zei ooit dat hij hoopte dat hij de laatste politieke gevangene van China was, maar de werkelijkheid is heel anders. Sinds de dag van zijn proces, op 3 april, zijn er anderen geweest, zoals Huang Qi, Zeng Honglin en Chen Daojun, die door de autoriteiten zijn gearresteerd omdat ze in het openbaar hun mening uitten. En sommigen van hen zijn berecht en veroordeeld tot gevangenisstraffen.

Hieruit blijkt dat de situatie op het gebied van de vrijheid van meningsuiting nog steeds verschrikkelijk slecht is en dat er geen reden is voor optimisme.

Zelfs in deze omstandigheden zijn er op dit moment echter heel veel uitzonderlijke mensen en mensen van goede wil in de Chinese maatschappij die zich inspannen om manieren te vinden om de echte situatie in China bekend te maken en krachtige standpunten over te brengen, en het internet biedt hen een zeer interessant platform. Daar betalen ze echter helaas soms een erg hoge prijs voor.

De waarheid is dat iemands moed alleen soms niet genoeg is. Soms is de prijs die moet worden betaald heel, heel hoog. Er zijn gevallen geweest waarin, nadat mensenrechtenactivisten, schrijvers en anderen hun mening vrijelijk hadden uitgesproken, ook hun familieleden zijn lastiggevalen door de politie, hun baan zijn kwijtgeraakt of onder huisarrest zijn geplaatst. En erger nog, sommige familieleden zijn zelfs berecht en veroordeeld.

Hu Jia is zelf sinds 2004 meerdere keren onrechtmatig meegenomen door de politie, zonder enige vorm van gerechtelijke procedure. Hij werd continu gevolgd en is uiteindelijk veroordeeld tot een gevangenisstraf. En ik, zijn vrouw, word vaak lastiggevalen door de politie.

Anderen bevinden zich in dezelfde situatie, zoals Chen Guangchen en zijn vrouw en Guo Feixiong en zijn vrouw, en zelfs hun kind, aan wie het recht op onderwijs is onttrokken. Dankzij vele verzoeken van verschillende kanten konden de kinderen van Guo Feixiong uiteindelijk weer terug naar school, hoewel de omstandigheden waarin dat gebeurt niet echt bevredigend zijn.

Om al deze redenen wil ik de wens eerbiedigen die Hu Jia vaak heeft uitgesproken. Hij heeft vaak gezegd dat hij een ondersteuningsnetwerk wilde opzetten om de families van mensenrechtenactivisten te helpen. Om

de families morele steun te bieden, om de mentale en dagelijkse druk waaraan ze worden blootgesteld te verlichten. Om ervoor te zorgen dat ze sterk genoeg zijn om de druk van de autoriteiten actiever en optimistischer te verdragen en om de wrede wraak op families te ontmoedigen.

Ik kan op dit moment niet veel doen, maar ik wil de 50 000 euro van Hu Jia's Sacharov-prijs gebruiken als startkapitaal, om een stichting op te richten die de families van mensenrechtenactivisten steunt en zo eindelijk te realiseren wat Hu Jia altijd gewild heeft.

Waarom is het mensenrechtenwerk dat Hu Jia verricht zo moeilijk?

Ik denk vooral doordat het rechtsstelsel van China niet voldoet. Er zijn wetten, er zijn allerlei soorten artikelen en verordeningen; sommige zitten goed in elkaar, maar ze worden niet toegepast.

In werkelijkheid is de situatie van de rechtsstaat rampzalig. De rechtspraak is niet onafhankelijk. Tot 2004 wijdde Hu Jia de meeste van zijn activiteiten aan de problemen op het gebied van aids en het milieu. Hij bracht veel tijd door op locatie, tijdens campagnes, waar mensen hem vroegen concreet actie te ondernemen.

Vanaf 2004 ontnam de politie hem regelmatig zijn bewegingsvrijheid en zag hij zich genoodzaakt deel te nemen aan mensenrechtenbewegingen vanuit zijn huis, artikelen te schrijven en verslagen te publiceren vanuit de praktijk.

Het belangrijkste en interessantste wat hij in al die jaren heeft gedaan, was naar mijn mening dat hij altijd de waarheid is blijven spreken. Hij bleef schrijven over de verschijnselen die hij zag. Hij bleef alle feiten waarover de Chinese media het niet mogen hebben één voor één beschrijven. Hij bleef dit allemaal publiceren op websites, zodat het publiek kon leren over de realiteit in China en kon begrijpen wat er aan de hand was.

Dat was naar mijn mening zijn grootste bijdrage.

Als u nu naar China kijkt, ziet u iedereen praten, maar er wordt heel veel gelogen. Toch zijn er mensen die hun zoektocht naar de waarheid voortzetten. Want de schoolboeken die onze kinderen bestuderen, onze kranten, radio en televisie, onze bibliotheken en al die documenten en dossiers, allemaal doen ze denken aan de roman *1984*. Ze zijn geschreven in een andere taal en beschrijven een fictieve werkelijkheid.

Wat is de echte situatie, het echte China? Dat weten we niet.

Daarom is er in China een groep denkende mensen, zoals Hu Jia, die nooit hun zoektocht naar de waarheid hebben opgegeven. Maar Hu Jia heeft daar een erg hoge prijs voor betaald.

Ons kind is nu net één jaar oud. Dit is een belangrijke periode in haar leven, maar Hu Jia kan niet bij haar zijn. Het is heel moeilijk om hierover te praten, maar ik denk...

En Hu Jia is altijd heel optimistisch geweest. Hij zei dat China volgens hem de meest open periode van zijn geschiedenis doormaakt, dat je de kans moet grijpen om effectiever op te komen voor een eerlijkere, vrijere en meer democratische samenleving in China.

We zien dit ook in ons dagelijks leven, hoewel de regering nog altijd een sterke greep heeft op de media en op de vrijheid van vereniging, een greep die misschien nog wel sterker is door het gebruik van nieuwe technologie. Maar aan de andere kant gebruikt het maatschappelijk middenveld de nieuwe technologie en het platform dat het internet biedt ook om actief te streven naar een eerlijkere rechtspraak en een rechtvaardigere samenleving en om het echte China te onderzoeken en te laten zien.

En om de burgers te informeren, om de burgers te onderrichten in mensenrechten. Het is een reële hoop: of de regering het nu wil of niet, en of de leidende figuren binnen en buiten China het nu erkennen of niet, China stevent met hoge snelheid af op een open en democratische samenleving.

Tot slot wil ik zeggen dat we, wat er ook gebeurt, een actieve en optimistische instelling moeten houden en moeten blijven streven naar een rechtsstaat in China, naar bevordering van democratie en vrijheid in China.

We zijn hoopvol dat we spoedig een open China kunnen verwelkomen. We hebben de energie om van China een land van vrede te maken.

Ik wil onze vrienden in het Europees Parlement uit de grond van mijn hart bedanken. Het Europees Parlement heeft van het begin af aan belangstelling getoond voor de zaak van Hu Jia en heeft zich ingezet voor de vrijlating van Hu Jia en andere Chinese mensenrechtenactivisten, en die inspanningen verdienen respect.

Het Parlement is ook aandacht blijven vragen voor de noodzaak van werkelijke vrijheid voor de bevolking van China. Dank u, dank u zeer.

Ik wil ook van de gelegenheid gebruik maken om al die vrienden die ik nog nooit heb gezien te bedanken. Als u ons niet zo lang had gesteund, als u geen belangstelling had getoond voor ons lot, als u ons niet voortdurend had aangemoedigd, denk ik niet dat we ooit de moed hadden kunnen opbrengen om het op te nemen tegen zo'n moeilijke maatschappelijke werkelijkheid.

Het helpt ons hoop te houden en onze inspanningen voort te zetten.

Ik dank u. Ik dank u allemaal voor uw inspanningen voor Hu Jia, voor mij en voor onze familie. Dank u voor uw inspanningen namens mensenrechtenactivisten en uw bijdrage aan de vooruitgang van de Chinese maatschappij.

Dank u wel.

(Het Parlement geeft de spreker een staande ovatie.)

De Voorzitter. – Geachte collega's, na de indrukwekkende boodschap van Zeng Jinyan, die zij namens haar man Hu Jia heeft overgebracht, heeft u haar een staande ovatie gegeven. Dit indrukwekkende gesprek dat Zeng Jinyan zo-even met ons heeft gevoerd, laten we diep op ons inwerken.

Voordat ik Elena Bonner het woord geef, wil ik namens het Parlement het volgende zeggen: als Europees Parlement staan wij goede betrekkingen met China voor en hechten wij de hoogste prioriteit aan deze betrekkingen. China is een groots land. Europa is op China aangewezen en China is op Europa aangewezen. Wij laten ons over de mensenrechten uit als vrienden van het Chinese volk en beseffen terdege dat wij samen veel voor de vrede en de vooruitgang in de wereld kunnen ondernemen. De mensenrechten mogen nooit en te nimmer als bedreiging voor een natie worden beschouwd, maar moeten worden begrepen als individuele, collectieve en universele rechten van elk volk, ja van alle volkeren.

Mevrouw Bonner, ik zou u nu willen verzoeken het woord te richten tot het Europees Parlement.

(Applaus)

Elena Bonner, weduwe van Dr. Andrei Sacharov (transcriptie op basis van de vertolking in het Frans) – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik dank u dat u mij het woord verleent. Na het verhaal van deze bewonderenswaardige jonge vrouw te hebben aangehoord, valt het mij erg zwaar het woord te nemen en te zeggen wat ik op mijn hart heb. Haar bestaan en haar toekomst worden door talloze bedreigingen overschaduwd en ik denk, wij allen die hier bijeen zijn in deze zaal voor de uitreiking van de Sacharov-prijs door het Europees Parlement, denken dat u alles gedaan heeft wat in uw vermogen ligt, dat u uw uiterste best heeft gedaan om niet alleen Hu Jia en zijn echtgenote maar ook hun kind te verdedigen tegen alles waar zij onder gebukt gaan.

Wij kennen China, wij weten hoe uitgestrekt het land is en welk gewicht het vandaag de dag heeft. Maar in principe zouden wij nooit concessies moeten doen wanneer de rechten van de mens op het spel staan. Wij zouden nooit de minste of geringste concessie moeten doen en voor niets moeten zwichten, nog geen handbreed mogen toegeven, ook niet wanneer wij tegenover crises staan, zoals we die onlangs hebben meegemaakt, een financiële crisis en een economische crisis, want de verdediging van de mensenrechten en daarmee van de gehele mensheid is de grondslag van onze toekomst.

Er is hier inderdaad sprake van de grondslag van onze toekomst en eerlijkheidshalve moet ik toch - ondanks de gevoelens van vriendschap die we kunnen hebben en ondanks de verwantschap die ik voel met al de hier aanwezige persoonlijkheden, met het standpunt van het Europees Parlement, met het standpunt van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa en met de principiële standpunten die deze vergaderingen hebben ingenomen - zeggen dat deze prijs, de Sacharov-prijs, en de uiteenzettingen die hier zijn gehouden weliswaar als een soort *leitmotiv* terugkomen, maar dat er ook andere besluiten nodig zijn, van pragmatische aard.

De naar voren gebrachte beginselen moeten echt de grondslag vormen van elke activiteit, van zowel economische als andere aard. Elk besluit, bijvoorbeeld op economisch gebied of met betrekking tot de winning van de natuurlijke hulpbronnen, moet op deze beginselen gevestigd zijn. Zonder deze beginselen is de samenleving aan de verliezende hand. Dat is, volgens Andrei Sacharov, een eerste geloofsartikel, een eerste geloofsbelijdenis. Hij zei luid en duidelijk dat u moet doen wat uw geweten u ingeeft en in overeenkomst daarmee handelen.

Ik zou nu graag een ander onderwerp aan de orde willen stellen. Vandaag vieren wij een verjaardag, de twintigste verjaardag van deze prijs. In sommige landen is men volwassen op achttienjarige leeftijd, in andere is dat op eenentwintigjarige leeftijd het geval, en over het algemeen krijg je, als je je verjaardag viert, een cadeautje. Ik heb eigenhandig een cadeau voor u gemaakt. Het gaat daarbij om iets dat uit Rusland komt.

Het gaat om een soort papyrus die ik hier voor u openvouw, die ook een beetje doet denken aan de rol waarop de tekst van de Torah geschreven stond. U ziet een lijst met 97 titels. Dat is een lijst met de vermeldingen van alle laureaten die de Sacharov-prijs hebben gekregen. Ik denk dat als u aan kinderen wilt uitleggen wie Andrei Sacharov was, u hun deze rol kunt laten zien met alle vermeldingen er op en wat dat inhoudt voor degenen aan wie deze prijs is toegekend.

(Applaus)

De Voorzitter. – Wij danken u heel hartelijk, mevrouw Bonner, voor de boodschap die u ons op zo'n prachtige manier hebt overgebracht. Dames en heren, voordat ik deze vergadering afsluit – en we zijn verheugd dat naast mevrouw Ferrero-Waldner ook commissaris Ján Figel' hier aanwezig is – zou ik u willen verzoeken om als blijk van onze solidariteit met alle prijswinnaars die vandaag niet aanwezig zijn, die nog voor hun rechten moeten strijden en daardoor van hun vrijheid worden beroofd, te gaan staan. Laten we onze steun niet tonen door een minuut stilte, maar door een minuut applaus voor vrede, vooruitgang en mensenrechten, de erfenis die Andrei Sacharov ons heeft nagelaten!

(De leden van het Parlement gaan staan en applaudisseren als teken van solidariteit.)

Dames en heren, ik dank u allen heel hartelijk!

Hiermee is dit deel van de agenda afgehandeld.

(De vergadering wordt kortstondig onderbroken.)

VOORZITTER: MANUEL ANTÓNIO dos SANTOS

Ondervoorzitter

8. Stemverklaringen

Mondelinge stemverklaringen

- Verslag-Turmes (A6-0369/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, mijn excuses, ik verstond u niet. Ik denk dat de laatste prijsuitreiking zo aangrijpend was dat we er allemaal nog een beetje perplex van zijn.

Ik verwelkom het verslag van de heer Turmes. Hernieuwbare energie staat natuurlijk centraal in onze inspanningen om onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen, maar zoals we hebben gezien, kunnen oplossingen soms leiden tot nieuwe problemen en dat is zeker het geval als het gaat om het debat over voedsel- versus brandstofproductie. We moeten zoeken naar strenge criteria voor duurzaamheid en in die context moeten we met name kijken naar de productie van hout, een zeer vernieuwbare bron.

Ik wil dat we in de breedst mogelijke context kijken naar een effectief beleid voor landgebruik. Het is heel belangrijk dat we hier in de Europese Unie landbouw en energie koppelen aan zorgen over klimaatverandering, maar we moeten dat ook op wereldniveau doen. Desalniettemin verwelkom en steun ik dit verslag van harte.

Jim Allister (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik laat me niet zo snel meeslepen door de hysterie over energie en klimaatverandering, maar het streven naar hernieuwbare energie kan niet anders dan zeer verstandig zijn. Het moet echter wel economisch duurzaam zijn. Op basis daarvan ben ik allesbehalve overtuigd van de run op windenergie door middel van onhaalbare streefdoelen, maar mijn primaire observatie met betrekking tot dit verslag is dat we de verschuiving weg van landbouwbrandstoffen en de productie van biomassa uit afval in plaats van voedsel moeten steunen. Landbouw-, huishoud- en industrieafval omzetten in energie heeft mij altijd de verstandigste van alle hernieuwbare mogelijkheden geleken. De ontwikkeling van de derde generatie energie uit biomassa en biogas heeft daarom mijn volledige steun.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Het klimaatpakket is een realistisch compromis dat overeenstemt met zowel mijn visie op een duurzame omgang met de natuurlijke hulpmiddelen op deze planeet als mijn steun

voor het concurrentievermogen van de Europese industrie en de werkgelegenheid. Het is een volgende stap vooruit en geenszins achteruit. Het is weliswaar geen revolutionaire stap, maar ook in deze gedaante is het een lichtend voorbeeld voor de rest van de wereld. Dit is een duidelijke boodschap dat ondanks de nakende economische crisis Europa zich bewust blijft van zijn verantwoordelijkheid voor de staat waarin wij de aarde achterlaten aan toekomstige generaties. Ik ben het ermee eens dat we af moeten stappen van het slecht geconcipeerde biobrandstofverhaal en beleid op poten dienen te zetten waarin een duurzaam gebruik van energie uit biogas en biomassa centraal staat. Ook dienen we de innovatie van omzettingstechnologieën aan te moedigen, opdat deze zo efficiënt en dus kwalitatief mogelijk worden. Biomassa zou betrokken moeten worden uit afvalwater, organisch afval van huishoudens en industrie, alsook uit residuen afkomstig van de landbouw, de visserij en de bosbouw. Ook zou gebruik gemaakt moeten worden van aangetaste bodems en van nieuwe, niet voor menselijke of dierlijke consumptie geschikte grondstoffen als wieren.

Verslagen: Avril Doyle (A6-0406/2008), Satu Hassi (A6-0411/2008), Chris Davies (A6-0414/2008), Dorette Corbey (A6-0496/2008)

Oldřich Vlasák (PPE-DE). - (CS) Ik zou graag willen toelichten waarom ik voor het wetgevend voorstel in het kader van het klimaatpakket gestemd heb, dat wil zeggen voor de verslagen Doyle, Davies, Hassi- en Corbey. Deze voorstellen zijn het onderwerp geweest van zeer langdurige besprekingen en onderhandelingen tussen de door het Franse voorzitterschap vertegenwoordigde Raad en de door zowel de rapporteur als de schaduwrapporteurs van de meeste fracties vertegenwoordigde Europees Parlement. Het oorspronkelijke voorstel zou bijvoorbeeld het einde betekend hebben van zowel de Tsjechische als de Europese chemische industrie. Vorige week is men dan tot een akkoord gekomen, en wel dankzij het feit dat zowel de lidstaten als de leden van het Parlement water in de wijn gedaan hebben. Er zijn duidelijke criteria opgesteld voor de verschillende industriële sectoren, alsook voor de geleidelijke invoering van de verschillende maatregelen. Daarmee is een compromis bereikt dat de oorspronkelijke ambitieuze milieudoelstellingen handhaaft en waarmee tegelijkertijd dusdanige voorwaarden gecreëerd worden dat de industrie niet in haar activiteiten beknot wordt of naar het leven wordt gestaan.

- Verslag-Doyle (A6-0406/2008)

Gyula Hegyi (PSE). - (HU) Ik heb vóór de compromisversie van het verslag-Doyle gestemd omdat er belangrijke amendementen in de richtlijn zijn opgenomen. Ik heb het amendement ingediend waarmee vrijstelling wordt verleend aan collectieve verwarming, zodat deze vorm van verwarming wordt vrijgesteld van klimaatbelasting. Dat is een belangrijk resultaat, aangezien in de eerste plaats lage inkomensgroepen gebruik maken van collectieve verwarming, een systeem dat ook vanuit milieuopzicht schoner is dan individueel geregelde verwarming. Tevens ben ik verheugd dat de productie van hitte en koeling in WKK-centrales ook een vrijstelling krijgt. Dit getuigt ook van milieuvriendelijk denken. Veel andere activiteiten worden echter ten onrechte vrijgesteld van klimaatbelasting. Persoonlijk had ik me beter kunnen vinden in een groenere richtlijn, maar dit compromis is nog altijd beter dan niets.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ook ik steun en verwelkom dit verslag, dat het emissiehandelssysteem verfijnt, van harte – en ja, het gaat in op de zorgen over koolstoflekkage, in het bijzonder als er in 2009 geen overeenkomst op wereldniveau is.

Ik wil nogmaals wijzen op de rol van bosbouw in dit tijdperk van klimaatverandering. We hebben een zeer sterke stem op Europees niveau nodig om de wereldwijde ontbossing een halt toe te roepen. Ik ben blij dat hiervoor geld wordt uitgetrokken, want op dit moment wordt dit probleem niet aangepakt: we maken ons er allemaal zorgen om, maar er wordt niet gecoördineerd tegen opgetreden. Ik ben in Brazilië geweest; ik weet wat daar en in andere landen gebeurt en als we dat niet aanpakken, zijn al onze inspanningen op EU-niveau tevergeefs.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, het document over het handelssysteem voor broeikasgasemissies geeft steun aan technische maatregelen waarvan het uiteindelijke doel is de emissies van broeikasgassen terug te dringen.

Het voorgestelde handelssysteem kan speculatie aanmoedigen, wat negatieve gevolgen kan hebben voor de middelen die zijn uitgetrokken voor technische activiteiten. Bijvoorbeeld in Polen kostte een goedkope, energiebesparende lamp vroeger ongeveer vijf zloty. Na een campagne om energie te besparen en mensen aan te moedigen om deze lampen te kopen, is de prijs nu gestegen naar boven de tien zloty. Dat is de reden waarom het handelssysteem meer in detail moet worden uitgewerkt, inclusief het toezicht erop. Ik steun de richtlijn in haar huidige vorm niet.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Ik ben voorstander van een geleidelijke afschaffing van gratis emissierechten voor broeikasgassen voor een breed spectrum van industriële activiteiten. Het spijt mij zeer dat de Raad geweigerd heeft om de opbrengsten van de verkoop van emissierechten te gebruiken voor isolatie van woningen. Ik stel het op prijs dat het Franse voorzitterschap een akkoord tot stand heeft weten te brengen tussen de oude en nieuwe lidstaten en water in de wijn gedaan heeft wat betreft het referentiejaar, dat nu op 2007 gesteld is. Met dit compromis kan voldaan worden aan de doelstellingen van het Protocol van Kyoto en wordt er tegelijkertijd rekening gehouden met de huidige economische situatie. Ik heb er dan ook van harte mijn stem aan gegeven. Ik zou graag met het oog op de notulen willen verzoeken om een correctie van mijn stem over de uiteindelijke wetgevingsresolutie. Ik was voor, maar het lichtje brandde ten onrechte rood.

Bogdan Pęk (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik heb tegen deze richtlijn gestemd omdat ik van mening ben dat dit een van de grootste oplichterijen in de geschiedenis van de mensheid is. Dit is een belachelijk besluit, dat gebaseerd is op volledig vervalste gegevens, wetenschappelijke ongefundeerd is en in de Europese Unie alleen al ten minste een miljard dollar gaat kosten.

In plaats van dit geld op zo'n domme, idiote manier te besteden zou het beter zijn dit te gebruiken ten behoeve van de echte strijd voor een schoon, goed milieu en schone lucht zonder fijnstof, en ten behoeve van de strijd tegen giftige gassen en voor schoon water, dingen die Europa mist en die in de toekomst steeds schaarser zullen worden. Het uitgeven van een miljard euro aan het genoemde project zal de temperatuurstijging slecht met 0,12 graad beperken, wat niet het minste effect op de klimaatverandering zal hebben. Dit is een volkomen ridicuul systeem waar het Parlement zich voor zou moeten schamen.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, het emissiehandelssysteem zal een cruciale rol spelen bij het terugdringen van de uitstoot van koolstofdioxide. Dit blijft een controversieel onderwerp in de nieuwe lidstaten, waaronder Polen, omdat deze landen vinden dat de basis die is gebruikt om deze resultaten te berekenen niet correct is. Een probleem is niet alleen de indicator van 20 procent, maar ook het referentiejaar dat wordt gebruikt om de gegevens te interpreteren. In het pakket is ervoor gekozen om 2005 als referentiejaar te nemen, maar de landen die daar tegen zijn, stellen dat 1990 het correcte referentiejaar 1990 is.

De uitstoot van koolstofdioxide is in deze landen, na de economische veranderingen die ze hebben doorgevoerd, al aanzienlijk teruggedrongen. De maatregelen die in deze periode zijn genomen hebben grote inspanningen gevergd en hoge economische kosten met zich meegebracht. Het voorgestelde pakket met oplossingen wordt nog steeds gezien als niet-objectief, en ook leeft bij veel mensen de opvatting dat er geen rekening wordt gehouden met de vermindering van de uitstoot die al is gerealiseerd en het economisch potentieel van de afzonderlijke landen, terwijl enkele van de oude lidstaten worden bevoordeeld.

Daniel Caspary (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, namens de delegatie van de CDU-afgevaardigden uit de deelstaat Baden-Württemberg wil ik de volgende stemverklaring afgeven. Wij staan uitdrukkelijk achter de inspanningen om het aandeel dat de mens, naar alle waarschijnlijkheid, aan de klimaatverandering bijdraagt, te verminderen. Desondanks hebben wij niet voor het compromis inzake het Europese emissiehandelssysteem gestemd dat de staatshoofden en regeringsleiders vorig weekend zijn overeengekomen.

Het punt is dat wetgeving die er op deze manier wordt doorgedrukt, voor ons onaanvaardbaar en ondemocratisch is. Vanwege de uiterst overhaaste wetgevingsprocedure en het feit dat de documenten van de Raad slechts enkele dagen geleden werden voorgelegd, was een grondige inzage in en behandeling van deze documenten onmogelijk, zodat volgens ons geen behoorlijke wetgeving kon worden gewaarborgd.

Dit is des te laakbaarder daar deze wetgeving bijzonder hoge financiële lasten voor de Europese burgers met zich meebrengt. Volgens verschillende studies kost het klimaatpakket de Europese economie en de Europese burgers circa 70 à 100 miljard euro en bestaat het risico dat tengevolge van *carbon leakage* hele bedrijfstakken zich naar andere delen van de wereld verplaatsen. Een pakket van deze draagwijdte kunnen we niet volgens de versnelde procedure aannemen. Dergelijke belangrijke wetgevingsvoorstellen moeten in het kader van een ordentelijke procedure in meerdere lezingen worden ontwikkeld.

- Verslag-Hassi (A6-0411/2008)

Péter Olajos (PPE-DE). - (HU) Ik heb vóór het klimaatpakket gestemd, hoewel het moeilijk is dit over de hele linie positief te waarderen. Het lijkt geen twijfel dat deze richtlijn vooruit wijst, een leemte opvult en uniek is in de wereld. Aan de andere kant weerspiegelen de geformuleerde doelstellingen niet de door onze wetenschappers aangegeven streefdoelen om de klimaatverandering, de grootste uitdaging van de mensheid,

een halt toe te roepen. Het is de taak van Europa om een koolstofarm economisch en sociaal model op te bouwen, want Europa is een van de gebieden die het grootste potentieel hebben om de daarvoor benodigde technologie te ontwikkelen. Dit vereist echter geld en bindende wetgeving. Met deze beslissing wordt echter een aanzienlijk deel van het geld naar gebieden buiten de Europese Unie gesluisd in de vorm van 'schone ontwikkelingsmechanismen' (CDM), terwijl onze richtlijnen te veel uitzonderingen, te veel flexibele mechanismen en te geringe dwangmatigheid bevat. Samenvattend kan worden gezegd dat we met het besef van onze verantwoordelijkheid en met de kennis over de omvang van onze taken de goede kant op gaan, maar niet in het juiste tempo. Zodoende heb ik met mijn stem de goede richting en niet de voortgangssnelheid aangegeven.

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Het basisprobleem van deze richtlijn is dat bepaalde Midden- en Oost-Europese landen hun broeikasgasemissies aan het eind van de jaren tachtig al aanzienlijk hadden verminderd, terwijl bepaalde westerse landen deze emissies zelfs aan het begin van de jaren 2000 nog in grote mate hadden verhoogd. Daarom hebben wij om een fatsoenlijke behandeling en om erkenning van onze eerdere inspanningen gevraagd. We hebben wel iets gekregen, maar men moet beseffen dat de klimaatbalans van de Europese Unie er veel slechter voor zou staan zonder de inspanningen van de nieuwe lidstaten. Daarom zouden de oude lidstaten gebruik moeten maken van de handel in emissierechten. In de eerste plaats zouden zij een deel van hun industrie moeten verplaatsen naar minder ontwikkelde landen binnen de Europese Unie of daar emissierechten kopen. We hebben het compromis aangenomen vanwege de klimaatbescherming en met het oog op gezamenlijk Europees optreden. Aan de andere kant begrijp ik de bezwaren van de milieubeschermers en ik hoop dan ook dat we de richtlijnen later kunnen aanscherpen.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, zoals we weten, valt maar de helft van de CO₂-uitstoot onder het emissiehandelssysteem. Ik steun dit verslag omdat andere sectoren hierbij betrokken moeten worden en zich ook moeten inspannen. Ik wil me echter in het bijzonder richten op de landbouw. De landbouw heeft verschillende problemen, maar mijns inziens mogen we niet vergeten dat die draait om voedselproductie en dat we daar rekening mee moeten houden bij wat we van deze sector verlangen.

Ik denk ook dat de boeren betrokken moeten worden bij het informatieproces, want we eisen van hen veranderingen in het systeem, maar ze worden niet genoeg geïnformeerd over en begeleid bij dit proces. We hebben meer onderzoek nodig – en dat wordt uitgevoerd in sommige lidstaten – om te bepalen hoe we de emissie van de landbouw kunnen terugdringen met medewerking van de boeren. Ik wil u echter waarschuwen dat, wat we ook doen in de Europese Unie, dit niet mag leiden tot een lagere voedselproductie. Die ruimte zal namelijk worden opgevuld met importen op de emissie waarvan wij weinig invloed kunnen uitoefenen.

Syed Kamall (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat iedereen in dit Parlement het ermee eens is dat de hoeveelheid schadelijke gassen moet worden beperkt, of u nu gelooft in de opwarming en bedreiging van de aarde of alleen de vervuiling wilt verminderen.

We mogen echter niet vergeten dat we dit Parlement twaalf keer per jaar verhuizen van Brussel naar Straatsburg, om nog maar te zwijgen over de extra gebouwen die we hebben in Luxemburg. Dat kost de belastingbetalers van Europa 200 miljoen euro per jaar, maar het zorgt ook nog eens voor de uitstoot van 192 000 ton CO₂ – vergelijkbaar met 49 000 heteluchtballonnen. Het wordt echt tijd dat het Europees Parlement ophoudt met de uitstoot van gebakken lucht in deze debatten en het voortouw neemt om deze farce van Brussel, Straatsburg en Luxemburg te beëindigen. Er moet een einde komen aan de hypocrisie.

- Verslag-Davies (A6-0414/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik steun dit verslag, hoewel misschien met de nodige bezorgdheid, omdat het niet echt een oplossing is. Het is een tijdelijke maatregel, hoewel er geen andere mogelijkheid is dan de ontwikkeling van CO₂-opslag, aangezien we ook in de toekomst CO₂ zullen produceren.

Wat er verder gaat gebeuren, is afhankelijk van hoeveel we investeren in verder onderzoek op dit gebied. Ik weet dat volgens sommigen in deze periode van economische neergang investeringen in de hele kwestie van energie en klimaatverandering in wezen dividenden, resultaten en banen zullen opleveren. Ik denk dat we ons met name op dat gebied moeten richten. Dus hoewel het geen absoluut groene oplossing is, maakt het zeker deel uit van de oplossing.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, vanuit technisch oogpunt is het afvangen en geologische opslaan van koolstofdioxide zeker een bijzonder interessante uitdaging.

Technisch succes kan echter alleen worden behaald tegen hoge kosten en door heel veel energie te gebruiken. Op dit moment hebben de bedrijven door de economische crisis grote problemen en het lijkt erop dat we alle middelen waarover we beschikken moeten richten op energiebesparing en op de modernisering en bouw van schone centrales, waardoor we, in plaats van koolstof op te slaan, de CO₂-emmissies zonder extra kosten drastisch zullen kunnen terugdringen. Deze technologie is al uitgeprobeerd en getest in Europa. Gelet op de huidige situatie kan ik geen steun geven aan het besteden van geld voor de geologische opslag van koolstofdioxide.

- Verslag-Corbey (A6-0496/2007)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zal het kort houden en van de gelegenheid gebruik maken om te zeggen dat ik over deze verslagen een stemverklaring afleg omdat velen van ons in dit Parlement geen kans hebben gekregen om te spreken over het klimaat- en energiepakket. Onze enige kans om gehoord te worden in dit Parlement was hier te blijven zitten en een stemverklaring af te leggen, dus ik vraag u daarom wat geduld.

Om binnen mijn tijd te blijven over dit onderwerp: we weten dat we de uitstoot van het wegvervoer moeten verminderen. Ik denk dat er al veel is gedaan, want het algemeen bewustzijn met betrekking tot deze kwestie neemt toe. Stimulansen om efficiënter brandstofgebruik en minder uitstoot van wegvervoer aan te moedigen zijn onder meer de 'ontmoediging' in de vorm van hogere belasting op minder zuinige auto's met een hogere uitstoot. Deze maatregelen gelden al in sommige lidstaten. Dat is misschien wel de weg naar succes.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, het verslag van mevrouw Corbey over de invoering van een mechanisme om de uitstoot van broeikasgassen te monitoren en te verminderen is belangrijk voor de ontwikkeling van beleid om het broeikaseffect te verminderen. Deze gassen veroorzaken de meeste schade in stedelijke gebieden, waar 80 procent van de bevolking leeft.

Een oplossing zou zijn om over te stappen op schone vormen van vervoer, namelijk op elektrische, door waterstof aangedreven of hybride voertuigen. De autosector, die het op dit moment moeilijk heeft, moet steun krijgen om dit soort voertuigen in massaproductie te nemen. Met deze oplossing zou de uitstoot van koolstofdioxide drastisch worden verminderd.

- Verslag-Sacconi (A6-0419/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, we weten dat het wegvervoer verantwoordelijk is voor 12 procent van de CO₂-uitstoot, dus uiteraard steun ik dit verslag, dat deze kwestie heel duidelijk aanpakt.

Ik wil nogmaals benadrukken dat we dit klimaat- en energiepakket weliswaar in het algemeen hebben gesteund, maar de aanneming ervan in eerste lezing naar mijn mening moet worden gezien als een eenmalige gebeurtenis.

Er zijn veel details die gebaat zouden zijn geweest bij een uitvoeriger bespreking, in de commissie, de fracties en in het voltallig Parlement. Daar zou ik zeker de voorkeur aan hebben gegeven.

Ik begrijp echter dat tijd een grote rol speelt en dat we het standpunt van de Europese Unie voor 2009 vast moeten leggen. Laten we het er echter over eens zijn dat dit procedureel gezien niet de beste methode was, maar dat we in de praktijk weinig keus hadden. Laten we hopen dat het werkt.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Ik heb voor de verordening tot vaststelling van emissienormen voor auto's gestemd. Deze is het resultaat van gecompliceerde onderhandelingen in de dialoog. Middels een verbetering van de productietechnologieën van motoren, alsook het gebruik van milieuvriendelijker banden, verlichting en ecodesign zal tot aan 2015 de uitstoot van CO₂ geleidelijk aan verlaagd worden van de huidige 160g naar 130g per kilometer. De verordening laat ruimte voor geringe afwijkingen van de doelstellingen voor kleine personenauto's. Tegelijkertijd houdt het Parlement geheel terecht voet bij stuk wat betreft de toepassing van boetes op het niet naleven van de gemeenschappelijk opgestelde regels. Ik sluit mij wat dat betreft aan bij de heer Kamall. Ook ik vind het buitengewoon spijtig dat de lidstaten weigeren om het zinloze en dus ook milieuonvriendelijke heen en weer gereis van het Europees Parlement van Brussel naar Straatsburg, 12 keer per jaar, af te schaffen.

Albert Deß (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ook ik ben ervoor dat er auto's worden geproduceerd die minder brandstof verbruiken. Ik ben er tevens voor dat er verbruiksgrenzen worden vastgelegd, maar dit

moeten wel realistische grenswaarden zijn. Daarom heb ik mij van stemming over dit verslag onthouden, aangezien ik het niet in orde vind dat er voor de overschrijding van deze lage grenswaarden boetes tot een bedrag van maar liefst 475 euro per ton CO₂ worden vastgesteld.

Er zijn tal van mogelijkheden om de CO₂-emissies met veel voordeligere middelen te verminderen. We hebben hier te maken met een eenzijdige discriminatie van hoogwaardige auto's die in mijn herkomstregio Beieren worden geproduceerd. Door het isoleren van gebouwen kunnen de CO₂-emissies langs veel goedkopere weg omlaag worden gebracht. Ik heb mijn huis volledig laten isoleren, waardoor ik per jaar 7000 liter stookolie bespaar. Zo veel kan ik helemaal niet besparen met de auto. We moeten de juiste weg inslaan en daarom heb ik mij onthouden van stemming.

- Aanbeveling voor de tweede lezing-Cercas (A6-0440/2008)

Hubert Pirker (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik vind het uitermate betreurenswaardig dat het verzoek om mijn initiatiefresolutie tot bescherming van de arbeidsvrije zondag in stemming te brengen, werd verworpen, ondanks de brede ondersteuning ervan door de leden. Europa is gegrondvest op christelijke waarden, de bescherming van het gezin is een belangrijke doelstelling, en de zondag is een dag waarop deze waarden ook in bijzondere mate gestalte kunnen krijgen. Deze richtlijn was ideaal geweest om de arbeidsvrije zondag in de wetgeving te verankeren. Daarom betreur ik het besluit.

Bovendien wil ik erop wijzen dat ik mij tegen de standpunten van de Raad inzake de arbeidstijdenrichtlijn heb uitgesproken, en wel omdat de arbeidstijden daardoor zouden worden verlengd, wachtdiensten niet als arbeidstijd zouden worden erkend en daarnaast een hele reeks *opt-out-mogelijkheden een Europese regeling* zou worden ondermijnd. Ik ben blij dat het Parlement ervoor heeft gezorgd dat er nu onderhandelingen met de Raad komen.

Kristian Vigenin (PSE). – (BG) Ik ben heel blij dat het Europees Parlement stemt over het laten vallen van de *opt-out-clausule, een uitzonderingsbepaling die de lidstaten in staat stelt naar eigen goeddunken van de 48-urige werkweek af te wijken*.

Deze clausule is schadelijk voor arbeiders en bedienden. Ze opent de deur voor een *unfaire* behandeling, exploitatie en praktijken die de gezondheid schaden. Wij maken hier deel uit van één en dezelfde Unie en de regels moeten daarom voor iedereen gelijkkluidend zijn. We mogen onze concurrentiepositie niet versterken ten koste van de gezondheid – of zelfs de levens – van de werkende bevolking. Het Parlement moet een duidelijk signaal uitzenden naar de Raad en zeggen wat de burgers van Europa willen.

Ik steun echter het voorstel van de Raad over activiteit of inactiviteit tijdens aanwezigheidsdienst. De specifieke situatie verschilt per land. De implementatie van de clausules zoals het Parlement die vandaag heeft goedgekeurd, zou in mijn land tot ernstige problemen leiden, onder andere voor gezondheidswerkers. En dan zouden de problemen in die sector kunnen overslaan naar andere sectoren. Daarom hoop ik dat het bemiddelingscomité verstandige compromissen weet te vinden.

Ik wil besluiten met een oproep aan de lidstaten, in het bijzonder die in Midden- en Oost-Europa, om een strengere controle uit te oefenen op de naleving van de arbeidswetgeving. Het is immers geen geheim dat ook nu nog honderdduizenden Europeanen in verschrikkelijke omstandigheden moeten werken, en veel langer dan vastgelegd in de wetgeving inzake arbeidstijd.

Aurelio Juri (PSE). - (SL) Dank u dat u mij het woord geeft. Niet velen van u in dit Parlement kennen mij, omdat ik pas in november lid van het Europees Parlement ben geworden en ik het Parlement vandaag voor het eerst toespreek. Ik heb het woord gevraagd om u te begroeten en te zeggen dat ik ernaar uitzie om met u samen te werken, maar vooral om mijn genoegen tot uiting te brengen over datgene wat we vandaag hebben bereikt met de stemming over het verslag van de rapporteur, de heer Cercas.

We hebben de waardigheid van de werkende persoon verdedigd en we hebben een sociaal en solidair Europa verdedigd. Laten we het werk aan de mens aanpassen en niet de mens aan het werk, zoals de vakbonden zeggen. Wat betreft de werktijden hebben we vandaag succes geboekt.

Daarom wil ik mijn dank uitspreken aan de rapporteur, de heer Cercas, en aan u allen voor de wijze waarop u hebt gestemd, en dat doe ik ook namens de Sloveense werknemers. Dank u.

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT) Ik heb voor het handhaven van de *opt-out* gestemd en ik ben uiteraard niet gelukkig of tevreden met het resultaat van de stemming van vandaag. Ik moet zeggen dat ik de

beschuldiging dat degenen die voor handhaving van de *opt-out* zijn, werknemers discrimineren, of dat dit een uiting van een asociale agenda is, niet kan accepteren. Wat zeg ik hier nu? Waarom wordt iemand die gelooft in het recht van werknemers om zelf te beslissen over het aantal uren dat ze willen werken, gezien als iemand die tegen werknemers is? Hoe kan iemand die alleen maar wil dat mensen die meer willen werken, omdat ze meer geld willen verdienen, dat ook moeten kunnen, tegen werknemers zijn? Het gaat hier om mensen die meer geld nodig hebben om een hypotheek af te betalen en die dat met het resultaat van de stemming van vandaag niet kunnen doen. Ik heb voor het behoud van deze *opt-out* gestemd omdat ik ervoor ben om werknemers zelf te laten beslissen.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Bij de stemming heb ik mijn steun gegeven aan het gemeenschappelijk standpunt van de Raad inzake het pakket van twee richtlijnen, de arbeidstijdenrichtlijn en de uitzendrichtlijn, omdat dit compromis een grotere flexibiliteit van de arbeidsmarkt verzekert.

Volgens de *opt-out-regeling* mogen de lidstaten bepalen dat een werknemer op hun grondgebied langer dan de maximale 48 uur per week mag werken, mits de werknemer heeft ingestemd met de langere arbeidstijd. Deze arbeidstijd kan, op grond van het compromis, tot 60 of 65 uur per week kan oplopen, in overeenstemming met de overeengekomen voorwaarden.

De stemming van vandaag over het compromisstandpunt van de Raad vindt plaats nadat de lidstaten vijf jaar lang hebben geprobeerd een compromis te bereiken. Het werken in het Europees Parlement heeft me geleerd hoe moeilijk het is om een compromis te bereiken, en daarom betreur ik het dat het Europees Parlement het gemeenschappelijk standpunt van de Raad heeft verworpen.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, vandaag was een emotionele dag, vanwege de verlening van de Sacharov-prijs, maar voor mij ook vanwege de aanwezigheid op de tribune van de President van de Arabische Democratische Republiek Sahara, die strijdt voor de zelfbestemming waarop zijn volk het volste recht heeft.

Het is ook een historische dag omdat dit Parlement zich solidair heeft verklaard met het soevereine volk van Europa, het volk dat ons allemaal als vertegenwoordigers hier heeft gekozen.

Ik zou mijn collega Cercas met zijn verslag willen feliciteren omdat hij al deze jaren als politicus en als vakbondsman zo hard heeft gevochten voor dit standpunt, voor deze sociale vooruitgang voor alle Europese werknemers. Ik zou een beroep willen doen op de regeringen die nog niet zo ver zijn, en op de Commissie, om voort te gaan op de ingeslagen weg, en te luisteren naar de stem van het volk, net als het Europees Parlement dat deze keer heeft gedaan.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Ik heb vandaag niet voor het door de Raad en onze commissie ingediende voorstel betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd gestemd. De richtlijn dient naar mijn mening opnieuw in alle rust onder de loep te worden genomen in de Raad. Aan de ene kant dienen we de nodige flexibiliteit in te bouwen voor overeenkomsten over de arbeidstijd, met name voor werknemers van kleine en middelgrote ondernemingen, alsook de zondag te beschermen als rustdag. Aan de andere kant dient de regeling inzake wachtdiensten zodanig te worden gewijzigd dat rekening gehouden wordt met de uiteenlopende kenmerken van deze diensten. De *opt-out* acht ik een goede, maar helaas door collega's afgewezen regeling voor wachtdiensten als portiers, brandweerlieden en andere beroepen. Maar voor artsen dient er met het oog op de veiligheid van de patiënten een specifieke afwijkende oplossing te worden gevonden. Een andere mogelijkheid is om de gezondheidszorg niet onder deze richtlijn te laten vallen, zeker gezien het feit dat wijselijk genoeg de vormgeving van de gezondheidszorg niet onder de bevoegdheid van de Europese Unie valt.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat de uitkomst van deze stemming in het algemeen genomen het beste is, omdat er nu meer kan worden nagedacht over een zeer complex onderwerp waarover veel verschillende standpunten bestaan. De leden van Fine Gael in de PPE-DE-Fractie hebben steun gegeven aan amendement 9 en zich van stemming onthouden over de *opt-out*, omdat Ierland geen gebruik maakt van de *opt-out* en dit ook niet van plan is.

Wat betreft de kwestie van de zondag als rustdag, verlang ik terug naar die heerlijke dagen en daarom steun ik het idee, vooral om het debat aan te wakkeren. Ik weet dat de stemming is verloren, maar misschien kunnen we nadenken over de noodzaak van een beetje vrije tijd.

Ik wil graag mijn stem met betrekking tot de amendementen 13 en 14 wijzigen – dat had een min moeten zijn, geen plus.

Mag ik voorstellen dat de leden van dit Parlement zich houden aan de regels die we proberen aan alle andere mensen op te leggen? We hebben absoluut geen oog voor het gezinsleven of voor werktijden. We werken onvermoeibaar door – ik weet niet zeker of het altijd effectief is, maar we zijn er dag en nacht mee bezig – dus als we deze regels aan anderen opleggen, kunnen we ze misschien zelf ook overnemen.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik had graag willen stemmen voor de jonge ziekenhuisartsen van Europa in hun oproep met betrekking tot niet-actieve aanwezigheidsdienst.

Ik moest me echter onthouden van stemming. Ik ben me maar al te zeer bewust van het effect dat het geheel meetellen van aanwezigheidsdienst als werktijd zou hebben op de diensten, in het bijzonder zorg aan ouderen, mensen met een handicap, kinderen en andere kwetsbare groepen.

Het effect op sommige diensten, in het bijzonder in een tijd waarin het budget beperkt is, zou betekenen dat de kosten verdubbelen en dus de dienstverlening halveert en het zou de levering van andere diensten onmogelijk maken. Denk bijvoorbeeld aan huisouders in woongroepen of interne vervangende hulp in het weekeinde voor verzorgers.

Door ons te concentreren op artsen, die terecht klagen, hebben we een aantal situaties over het hoofd gezien waarin continuïteit van personeel de belangrijkste factor is – zoals bij pleegouders. We moeten een manier vinden om werknemers te beschermen, maar ook kwetsbare mensen.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). – (HU) Ik ben erg ontstemd dat we het standpunt van de Raad in tweede lezing niet hebben kunnen goedkeuren. We moeten ons namelijk sterk maken voor het concurrentievermogen. Er is hier geen sprake van slavenarbeid; ook al zou iemand het willen, dan nog kan hij of zij maximaal 60 à 65 uur per week werken. In plaats daarvan zijn we de weg ingeslagen richting volledige starheid, met compenserende rusttijden die onmiddellijk moeten worden toegekend, waardoor de situatie van bijvoorbeeld werkgevers van seizoenswerkers geheel onmogelijk wordt gemaakt. Ik wil mijn collega's er slechts op wijzen dat iemand die wordt aangenomen door een werkgever en aan wie wordt overgelaten onder welke voorwaarden hij of zij werkt, veel bruikbaar is dan een zeer goed beschermde maar werkloze werknemer. Daarom ben ik dus erg ontstemd over de *opt-out*. Wat betreft de aanwezigheidsdienst heb ik uiteindelijk ook vóór amendement 9 gestemd, aangezien het wel duidelijk was dat we richting bemiddelingsprocedure gingen omdat deze kwestie op grond van het amendement op nationaal niveau kan worden geregeld.

Frank Vanhecke (NI). - Voorzitter, wat mij betreft, ik ben al lang van oordeel dat Europa geen eenheidsworst mag zijn, en ik vind dat we er ook in dit Parlement eerst maar eens mee moeten leren leven dat niet alles Europees geregeld moet worden en dat er heel veel lokale en nationale regels en gebruiken zijn die we best zouden kunnen respecteren, ook inzake de bescherming van werknemers en ook inzake de regelgeving op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk en van arbeidstijden.

Wat voor mij belangrijk is, is dat het de lidstaten zijn die erover moeten kunnen beslissen, en dat het arbeidsrecht in mijn ogen in al zijn facetten een exclusieve bevoegdheid moet blijven van de lidstaten; de Commissie en het Europees Hof kunnen daar maar het best van afblijven. Zoiets heet nu eenmaal subsidiariteit en wij zeggen toch allemaal daar voor te zijn.

In die optiek ben ik absoluut gekant tegen de afschaffing van de zogenaamde *opt-out*-mogelijkheden, en ik vind dat het aan de lidstaten zelf is en zelfs aan de deelstaten zelf is om te bepalen of er op zondag al dan niet mag worden gewerkt.

Daniel Hannan (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, de schrijver van dit verslag, Alejandro Cercas, is een innemende en intelligente socialist zoals je ze niet vaak ziet en er zit een zekere mate van redelijkheid in zijn bewering dat sommige afwijkingen en *opt-out*-mogelijkheden leiden tot *asymmetrie*. In een ideale wereld zou geen enkel land zijn werknemers opdragen na een bepaalde, willekeurig vastgestelde tijd te stoppen met werken. Dat is moreel fout. Als ik voor u wil werken, mijnheer de Voorzitter, en u wilt mij in dienst nemen en we zijn allebei tevreden met de voorwaarden in ons contract, dan zou noch onze regering noch de Europese Unie het recht moeten hebben om tussenbeide te komen en ons contract onwettig te verklaren. Afgezien van deze ethische argumenten is het in een tijd als deze ook in economisch opzicht waanzin om de Europese economieën met extra kosten op te zadelen. Maar ik ben een *souverainiste*, en als andere landen deze beperkingen willen opleggen aan hun eigen burgers, die ook hun kiezers zijn, dan is dat hun keuze. Wat ongehoord is, is deze regels op Europees niveau opleggen aan het Verenigd Koninkrijk, of dat nu gebeurt door richtlijnen als deze of door het gerechtelijk activisme dat mogelijk wordt gemaakt door het Handvest van de grondrechten. Als we dat willen, moeten we er een referendum over houden. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

Syed Kamall (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, u weet dat socialisten altijd beweren op te komen voor de werkende mannen en vrouwen, maar u weet ook wat men zegt over socialistische politici. De meesten van hen zijn middenklassenintellectuelen en de anderen zijn vergeten waar ze vandaan komen.

Ik zal u een verhaal vertellen. Mijn vader was buschauffeur en altijd als er een onverwachte rekening kwam, of als er een schoolreisje was waarvan hij vond dat ik mee moest gaan, dan werkte hij een paar uur over om die extra rekening of de kosten van mijn schoolreisje te kunnen betalen.

Als de richtlijn betreffende de arbeidstijd toen had bestaan, was dat allemaal niet mogelijk geweest. Niemand zou tegen zijn wil gedwongen moeten worden overuren te maken. Ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn, waar we ook zitten in dit Parlement, maar als u kijkt naar het effect van wat we vandaag hebben aangenomen, is dit een klap in het gezicht van werkende mannen en vrouwen die een paar uur extra willen werken om hun gezin een beter leven te geven. De socialisten moeten zich schamen!

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Ik wil een verklaring afleggen over de wijze waarop ik heb gestemd over de arbeidstijdenrichtlijn. Mijn stemmachine deed het namelijk niet goed toen gestemd moest worden over de amendementen 34 en 35. Ik heb voor deze amendementen gestemd, maar op de machine brandde een rood lichtje.

Ik houd vast aan de opvatting dat alle aanwezigheidsdiensten, inclusief periodes van inactiviteit tijdens aanwezigheidsdiensten, arbeidstijd vormen.

Waarom vind ik dat? Het hangt niet van de dokter of de brandweerman af (die van zijn of haar werkgever op het werk aanwezig moet zijn, omdat die eist dat een bepaalde dienst wordt aangeboden) of een patiënt een dokter nodig heeft dan wel of er een brand uitbreekt. Dat hangt niet van die personen af. Ze zijn op hun werk, dit is werktijd, en ik verzoek dat mijn stem in de notulen wordt gewijzigd.

- Verslag-Ayala Sender (A6-0371/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, dit is een erg goed verslag en we moeten verkeersveiligheid in een grensoverschrijdende context bekijken. Ik wil deze negentig seconden echter gebruiken om een zeer ernstige kwestie ter sprake te brengen.

Er zijn websites die rijbewijzen te koop aanbieden. Ze suggereren dat wat ze doen misschien stiekem is, maar niet illegaal, en ze werken op basis van het feit dat er in de Europese Unie meer dan honderd verschillende rijbewijzen zijn en dat er heel weinig coördinatie is tussen de autoriteiten die rijbewijzen afgeven. Het is dus mogelijk dat iemand die geen rijbewijs heeft, of die gezakt is voor een rijexamen of zijn of haar rijbewijs is kwijtgeraakt, op tamelijk dubieuze wijze een rijbewijs kan verkrijgen. Dit is op zijn minst oplichting waarmee geld wordt verdiend en in het ergste geval een manier om mensen die niet de weg op zouden moeten gaan te stimuleren om te blijven rijden. Ik heb deze zaak onder de aandacht van de Commissie en de Raad gebracht. Er zijn maatregelen op EU-niveau nodig.

Schriftelijke stemverklaringen

- Verslag-Turmes (A6-0369/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), schriftelijk. - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb voor de richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen gestemd, waarvan de tekst door de heer Turmes gecoördineerd is.

Deze richtlijn vormt een essentiële mogelijkheid voor de toekomst van de Europese Unie, omdat het de weg vrijmaakt voor de derde industriële revolutie en de kans biedt om miljoenen banen te creëren, waarbij milieubescherming werkelijkheid wordt en tegelijkertijd economische groei en concurrentie worden bevorderd. Wat betreft biobrandstoffen hoop ik dat de Commissie erin zal slagen om ervoor te zorgen dat de duurzaamheidscriteria in Europa en de rest van de wereld worden nageleefd, waarbij de internationale handel in de meest schone en concurrerende biobrandstoffen wordt gestimuleerd.

Adam Bielan (UEN), schriftelijk. - (PL) Ik heb voor het verslag van de heer Turmes gestemd. Een van de doelstellingen van de Europese Unie met betrekking tot hernieuwbare energie is de regeneratie van steden in Midden- en Oost-Europa door hun energie-efficiëntie te vergroten. Het is niet alleen vanuit het perspectief van de energiesector, maar ook uit milieuoverwegingen belangrijk dat het openbaar vervoer en de plaatselijke verwarmingssystemen worden gemoderniseerd door op alternatieve energiebronnen over te stappen.

Bovendien kunnen instellingen en bedrijven voor dit doel aanzienlijke subsidies uit de EU-begroting ontvangen. Zo is er meer dan 720 miljoen euro geoormd voor het programma Intelligente energie, waarmee energiediversificatie en het gebruik van hernieuwbare energie wordt bevorderd.

Šarūnas Birutis (ALDE), *schriftelijk*. – (LT) Fossiele brandstoffen zijn lange tijd het levensbloed van de maatschappij geweest. We weten dat modernisering niet mogelijk is zonder overvloedige reserves aan goedkope olie, kolen en gas. Dit tijdperk zal echter spoedig aflopen. Ten behoeve van de energiezekerheid, de economie en het tegengaan van klimaatverandering moeten we onze energie- en vervoerssystemen fundamenteel veranderen.

Klimaatverandering is jarenlang beschouwd als zijnde in de eerste plaats een milieukwestie. Tegenwoordig wordt echter openlijk aanvaard dat alle sectoren van de samenleving de gevolgen van klimaatverandering ondervinden en dat, als we dit probleem niet snel oplossen, de consequenties voor de samenleving wel eens desastreus kunnen worden.

Carlos Coelho (PPE-DE), *schriftelijk*. – (PT) Eén van de meest doeltreffende instrumenten om de EU minder van olie afhankelijk te maken is het gebruik hernieuwbare energie in de vervoerssector. We weten ook dat het in de hand houden van de energieconsumptie in de Europa en het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen belangrijke elementen vormen van het maatregelenpakket voor het bestrijden van klimaatverandering.

Voor mij is het belangrijkste punt in dit verslag dat vastgehouden wordt aan de uiteindelijke, bindende doelstelling dat 20 procent van de gebruikte energie tegen 2020 uit hernieuwbare bronnen moet komen (voor het vervoer geldt een minimumdoelstelling van 10 procent).

Het opnemen van golfslagenergie in de definitie van hernieuwbare energie betekent voor Portugal dat we ons potentieel voor energieopwekking kunnen gebruiken om de doelstellingen te behalen. In dit verslag worden stimulerende maatregelen voor biobrandstoffen van de tweede generatie overwogen. Dat maakt dit verslag geloofwaardig, terwijl het zo bovendien de duurzaamheid van het gebruik van hernieuwbare energie in de vervoerssector garandeert. Om een energiemodel te verkrijgen dat het gebruik van hernieuwbare energie aanmoedigt, is het volgens mij van fundamenteel belang dat dit document oproept tot het ontwikkelen van strategische mechanismen voor de samenwerking tussen de lidstaten.

Dit verslag is essentieel, op zich maar ook als deel van een akkoord: het klimaat- en energiepakket. Dat akkoord moet niet alleen het behoud van het milieu garanderen, maar het ook mogelijk maken dat de 20/20/20-doelstellingen in 2020 verwezenlijkt worden. Dat zijn voor de lidstaten ambitieuze, maar wel degelijk haalbare doelstellingen.

Avril Doyle (PPE-DE), *schriftelijk*. – (EN) De heer Turmes heeft een belangrijk wetgevingsvoorstel gedaan voor de bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen. Deze bevordering is essentieel. Als onderdeel van het brede klimaat- en energiepakket zal hernieuwbare energie in 2020 20 procent van de energie leveren (waaronder elektriciteit, warmte en vervoer). In combinatie met andere maatregelen in het klimaat- en energiepakket vormt dit een goede basis voor de bestijding van klimaatverandering en biedt het een stimulans voor investering in hernieuwbare energiebronnen en energiewinning, waarbij een sterkere nadruk wordt gelegd op onderzoek en ontwikkeling en een manier wordt aangegeven om zekerheid en onafhankelijkheid van energielevering te bereiken.

De bindende doelstellingen zullen in alle lidstaten van kracht zijn en ervoor zorgen dat de afgesproken streefdoelen op EU-niveau worden gehaald. Samenwerking, solidariteit en innovatie zullen er samen voor zorgen dat we de doelstellingen halen, want we kunnen ons niet meer veroorloven om ze niet te halen.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (PT) Dit onderwerp maakt deel uit van het zogenaamde klimaat- en energiepakket. Het gaat daarbij om het bevorderen van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, en wel in de volgende sectoren: elektriciteit, verwarming en koeling en vervoer. Het is de bedoeling dat de EU in 2020 meer dan 20 procent van haar energieconsumptie uit hernieuwbare bronnen betreft. Voor alle lidstaten zijn algemene streefdoelen vastgelegd; voor de vervoerssector is bepaald dat in voornoemd jaar 10 procent van de gebruikte energie uit hernieuwbare bron afkomstig moet zijn.

Volgens de openbaar gemaakte informatie is voor Portugal vastgelegd dat in 2020 van alle verbruikte energie 31 procent uit hernieuwbare bronnen afkomstig moet zijn, waarbij rekening is gehouden met ons startpercentage (reeds 20,5 procent in 2005) en het nationaal potentieel voor hernieuwbare energie. Het

streefcijfer van 10 procent voor hernieuwbare energie in het vervoer is evenwel hetzelfde als het streefcijfer voor alle andere lidstaten.

Wij hebben bij de slotstemming vóór gestemd, maar we hebben niettemin ernstige twijfels over de haalbaarheid van de genoemde doelstellingen. We gaan er zo immers vanuit dat we weten hoeveel energie exploitabele hernieuwbare bronnen kunnen opleveren en verder dat we over de technologie beschikken om deze bronnen te gebruiken. En dat is niet correct. Het ware beter geweest als we bedragen hadden vastgelegd voor openbare en particuliere investeringen en aangezet tot het uitvoeren van een algemeen verkenningsprogramma om een kwalitatieve en kwantitatieve inventaris op te maken van hernieuwbare energiebronnen.

Glyn Ford (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik verwelkom het verslag van de heer Turmes over energie uit hernieuwbare bronnen, maar ik besef dat het moeilijk zal worden om de doelstelling te halen. In mijn eigen regio, het zuidwesten van Engeland, zal onze grootste bijdrage om dit streefdoel te halen een versie van de getijdencentrale in de rivier de Severn zijn. Voor de aanleg daarvan is veel tijd nodig en het is daarom essentieel dat de Britse regering enige speelruimte vraagt voor de gevolgen van 'projecten in ontwikkeling' en dat de Commissie deze afwijking toestaat.

Mathieu Grosch (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Ik heb voor het verslag over het klimaatpakket gestemd omdat het verschillende richtlijnen omvat die stroken met het EU-streefdoel om de uitstoot van broeikasgassen vóór 2020 met 20 procent te verminderen, of zelfs met 30 procent als er een internationale overeenkomst wordt gesloten. Het pakket is het resultaat van langdurige onderhandelingen en van een compromis tussen de vertegenwoordigers van het Parlement en de Raad, dat wil zeggen de 27 lidstaten.

Een van die richtlijnen heeft betrekking op hernieuwbare energie. Ze is er onder meer op gericht het aandeel van hernieuwbare energiebronnen tot 20 procent te verhogen en de energie-efficiëntie met 20 procent te verbeteren. Hierbij moet 10 procent van het brandstofverbruik door hernieuwbare energiebronnen worden gedekt. Er werden duurzaamheidscriteria vastgesteld, zodat de toepassing wordt vereenvoudigd. Ik juich deze regeling toe omdat zij er niet alleen voor zorgt dat de energieafhankelijkheid van Europa wordt verminderd en nieuwe banen worden gecreëerd, maar ook dat innovaties in de technologische ontwikkeling worden bevorderd.

Door de richtlijn betreffende de Europese emissiehandelssystemen (ETS) wordt het reeds bestaande emissiehandelssysteem gemoderniseerd. Daarnaast bepaalt de richtlijn dat de in eerste instantie kosteloze emissiecertificaten voortaan aan de industrieondernemingen moeten worden geveild. Hierbij worden uitzonderingen in de vorm van overgangsfasen gemaakt voor Oost-Europese lidstaten, die aanvankelijk slechts voor 30 procent van hun emissies certificaten moeten verwerven. Daarnaast is voorzien in prikkels ter verhoging van de energie-efficiëntie, waarbij weliswaar geen specifieke bestemming is vastgelegd, maar de lidstaten wel verplicht zijn om minstens de helft van de opbrengst in ontwikkelingslanden en nieuwe technologieën te investeren. Ik ben blij dat er een juiste balans is gevonden tussen de belangen van de industrie, die voor grote uitdagingen staat, en een ambitieus milieubeleid.

Een andere richtlijn regelt een rechtvaardige lastenverdeling ten aanzien van emissies die niet onder het ETS vallen. Hier gaat het vooral om verwarming, klimaatregelingsapparatuur en tal van economische sectoren (zoals vervoer, kleine industriële installaties, diensten en landbouw) die weliswaar niet onder het ETS vallen, maar wel aanzienlijk tot de uitstoot van broeikasgassen bijdragen. Bovendien zullen op dit gebied langetermijnstreefdoelen ingevoerd die een vermindering van de broeikasgasemissies met 35 procent tegen 2035 en met 60 à 80 procent tegen 2050 beogen.

De richtlijn inzake de afvang en geologische opslag van kooldioxide (CCS) maakt het mogelijk om CO₂ van verbrandingsgassen te scheiden en het vervolgens ondergronds op te slaan. In dit kader zullen vóór 2015 twaalf met CCS-technologie uitgeruste energiecentrales worden gefinancierd. Weliswaar beschouw ik de afvang en opslag van CO₂ als een cruciale overgangstechnologie, maar er moet bijzonder worden gelet op de veiligheid van een dergelijke opslag.

Daarnaast zijn in een andere richtlijn bepalingen opgenomen die in grenswaarden voor CO₂-emissies van nieuwe auto's voorzien. Vanaf 2015 moet de gemiddelde uitstoot door nieuwe auto's beperkt zijn tot 120 g CO₂/km, vanaf 2020 tot 95 g/km. Vanwege de economische crisis werden de sancties voor niet-naleving van de grenswaarden ten opzichte van het voorstel van de Commissie gereduceerd. Thans belopen ze 5 tot 95 euro, al naargelang de hoeveelheid waarmee de grenswaarde is overschreden. Vanaf 2019 gaan de boetes echter 95 euro voor elke gram overtollige CO₂-emissies bedragen.

Ik ben verheugd over het compromis tussen de Europese instellingen. Het is immers vaak makkelijk genoeg om kritiek te spuien, maar een hele uitdaging om een compromis te vinden. De overeengekomen regelingen zijn het uitstekende resultaat van onderhandelingen tussen landen die weliswaar door sterke economische verschillen zijn gekenmerkt, maar die toch een gemeenschappelijke doelstelling hebben. Het feit dat vooral de nieuwe lidstaten niet in staat zijn om binnen de gestelde korte termijn alle streefdoelen te verwezenlijken zonder daardoor hele bedrijfstakken naar de kelder te helpen en een sociale ramp te veroorzaken, mag in een algemene beoordeling van de Europese doelstellingen niet worden veronachtzaamd.

Ik beschouw het klimaatpakket niet slechts als een belangrijke stap, maar als een hele sprong voorwaarts, die ertoe zal bijdragen de toenemende klimaatverandering te beteugelen en de leidende positie van Europa op weg naar een efficiënt energiebeleid te versterken. Europa is erin geslaagd met één stem te spreken, en hierdoor zal het mogelijk worden om ook op het wereldtoneel grotere eisen te stellen. In dit verband is het een grote uitdaging om milieudumping op internationaal niveau te voorkomen. Als landen zich niet aan het Protocol van Kyoto houden en dus niet door de CO₂-normen zijn gebonden, dienen invoerrechten te worden opgelegd of andere maatregelen te worden getroffen om milieudumping te bestrijden. Met dit aspect behoort rekening te worden gehouden bij de onderhandelingen over de opvolger van het Protocol van Kyoto in december 2009, waarbij onder andere ook de VS, China en India betrokken zullen zijn. Het klimaatpakket vormt een solide fundament voor de totstandkoming van een nieuwe internationale overeenkomst.

Ian Hughton (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor het verslag van de heer Turmes over hernieuwbare energie gestemd. Mijn eigen land, Schotland, is rijk aan hernieuwbare energiebronnen zoals wind en getijdenenergie. Het is essentieel dat Europa het voortouw neemt bij de bevordering van hernieuwbare energie – en ik zie een onafhankelijk Schotland voor me dat het middelpunt vormt van de wereldwijde ontwikkeling van hernieuwbare technologieën.

Jean Lambert (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor dit voorstel gestemd, omdat het naar mijn mening een belangrijk signaal uitzendt over de noodzaak van omschakeling van de energieproductie naar niet-fossiele en minder vervuulende brandstoffen, binnen de EU en daarbuiten. De doelstelling van 20 procent is bindend en een minimum. Energie-efficiëntie moet nu ook worden opgenomen in de actieplannen voor hernieuwbare energie van de lidstaten. Ondersteuningsplannen op dat niveau zijn ook gewaarborgd, wat essentieel is voor het investeursvertrouwen. Het is waar dat de uitkomst op het gebied van biobrandstoffen niet zo positief is als ik had gehoopt. We hebben de doelstelling van 10 procent behouden, hoewel we de hoeveelheid die afkomstig is van landbouwbrandstoffen effectief hebben verkleind, en ik ben blij met die extra maatregelen. De Raad deelde in veel opzichten de visie van het Parlement niet. De leden van de Raad moeten de werkelijkheid van de klimaatverandering echt tot zich laten doordringen en deze richtlijn gebruiken als basis voor een verschuiving naar een koolstofluwe toekomst.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor dit verslag gestemd. Daarmee worden onze verplichtingen op het gebied van streefdoelen voor hernieuwbare energiebronnen versterkt en wordt aldus een belangrijke kans geboden om de van nature in de EU aanwezige energiebronnen te stimuleren, klimaatverandering aan te pakken, de voorzieningszekerheid te verbeteren en concurrentievermogen, groei en werkgelegenheid te bevorderen. Ik heb dit verslag gesteund omdat het een herzieningsclausule bevat die bepaalt dat in 2014 het effect van het toegenomen gebruik van hernieuwbare transportbrandstof moet worden geëvalueerd, om er zeker van te zijn dat de vermindering van onze CO₂-uitstoot geen nadelige gevolgen heeft voor de voedselprijzen of het landgebruik. Het verslag stelt een doel van 5 procent voor hernieuwbare transportbrandstof in 2015 voor, met een secundair doel van 20 procent voor de bevordering van het gebruik van elektrische auto's. In 2020 wordt de doelstelling verhoogd naar 10 procent voor hernieuwbare transportbrandstof met een secundair doel van 40 procent voor het gebruik van elektrische auto's en auto's op waterstof. Het verslag bevat strenge duurzaamheidscriteria, zodat het echt een positieve verandering teweeg kan brengen en de uitstoot kan verminderen en daarom steun ik het.

Eluned Morgan (PSE), schriftelijk. – (EN) Dit verslag is een revolutie in de manier waarop we in de EU energie produceren. De doelstelling van 20 procent hernieuwbare energie in 2020 is zeer ambitieus, maar noodzakelijk als we de strijd tegen klimaatverandering willen winnen. Ik hoop echter dat de Commissie flexibel zal zijn bij het bepalen of deze streefdoelen zijn gehaald, als ze ook gelden voor grote projecten zoals de getijdencentrale in de Severn.

De doelstelling van 10 procent voor brandstof voor wegtransport is een essentieel onderdeel van dit pakket en van de inspanningen om het doel van de EU, een koolstofluwe economie, te verwezenlijken. Deze zogenoemde 'biobrandstoffendoelstelling' is sterk verbeterd om ervoor te zorgen dat alleen die biobrandstoffen die een echte verlaging van de uitstoot opleveren zonder de voedselprijzen te verhogen, worden toegestaan

in de EU. Verder is er een pakket strenge sociale criteria opgenomen ter bescherming van de mensen in ontwikkelingslanden, die anders nadelige effecten zouden kunnen ondervinden van de snelle ontwikkeling van de productie van biobrandstoffen.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), schriftelijk. – (RO) Dit voorstel voor een richtlijn is een van de belangrijkste onderdelen van het klimaatpakket, waarin de verplichting is opgenomen dat in 2020 het aandeel energie uit hernieuwbare bronnen 20 procent van het totale energieverbruik in de EU moet uitmaken. De richtlijn biedt de kans innovatieve technologieën te verwerven, nieuwe banen te scheppen en de afhankelijkheid van olie te verminderen.

Het Europees Parlement heeft een belangrijke rol gespeeld door duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen en maatschappelijke criteria vast te stellen. Deze laatste zijn voor de burgers essentieel in deze tijden van economische crisis. Klimaatverandering en onzekere energievoorziening dwingen ons nieuwe methoden te ontwikkelen om energie te winnen zonder de voedselvoorziening in de waagschaal te stellen. We moeten voorkomen dat de tenuitvoerlegging van deze richtlijn ten koste gaat van landbouwgronden en bossen. Biobrandstoffen uit grondstoffen die daar worden geteeld, zullen in ieder geval niet in aanmerking komen voor de beoogde stimuleringsmaatregelen. De Europese Unie zal wederom haar leidende positie onderstrepen op het vlak van wind-, zonne- en waterkrachtenergie en energie afkomstig van andere alternatieve bronnen.

Lydia Schenardi (NI), schriftelijk. – (FR) Wij hebben hier al meermaals gezegd dat het doel om de Europese Unie minder afhankelijk van de invoer van gas of koolwaterstoffen te maken op zich al een voldoende rechtvaardiging vormt om hernieuwbare energie te stimuleren.

Het hier voorgelegde compromis dat binnen het klimaat- en energiepakket past, is, als alle compromissen, niet volledig waardeloos en ook niet volledig bevredigend.

Voorop het gebied van de biobrandstoffen - ook van de tweede generatie - is het voorstel niet volledig bevredigend: ontoereikende waarborgen ten aanzien van de wedijver met de voedingsmiddelenproductie, vaagheden aangaande eventuele verschuivingen in het grondgebruik en geen woord over de echte koolstofvoetafdruk van deze energiebronnen, enzovoort.

Op het gebied van de "oorspronggarantie", waarmee moet worden vastgesteld of het echt om groene elektriciteit gaat, is het compromis niet helemaal overtuigend, als men weet hoe de elektriciteitsvoorziening in elkaar zit, hoe onbetrouwbaar de reclamecampagnes daarover zijn en hoeveel meer de verbruiker moet betalen.

Wat betreft de sociale gevolgen is het voorstel helemaal niet bevredigend, want wij zouden – en dit geldt voor het hele wetgevingspakket, aangenomen precies op het moment dat er een mondiale crisis is uitgebroken die diep en langdurig dreigt te zijn – met zekerheid willen weten dat de belangen van de Europese burgers en werknemers boven alles gaan.

Bart Staes (Verts/ALE), schriftelijk. – Ik heb met zeer veel overtuiging voor het bereikte compromis gestemd met betrekking tot hernieuwbare energiebronnen. Mijn groene collega en rapporteur Claude Turmes heeft schitterend werk verricht. Zijn werk en dat van het gehele Parlement zorgt ervoor dat er een sterk wetgevend kader komt dat ervoor moet zorgen dat het totaal aandeel hernieuwbare energie in 2020 zeker 20 procent bedraagt.

Dit is geen hype. Dit is een ware energierevolutie en het zal zorgen voor een massaal aantal jobs. Sommige rapporten spreken van ruim 2 miljoen jobs. Jobs voor hooggeschoolde ingenieurs, ontwerpers en technici, maar ook een meerderheid aan jobs voor technici, mensen die raderwerken maken, zonnepanelen installeren, windmolenparken bouwen.

Dankzij het onderhandelingswerk werden ook de oorspronkelijke voorstellen inzake agro- of biobrandstoffen aangepast. We zijn als Groenen niet echt gelukkig met dit soort technologie en stellen strenge voorwaarden aan het gebruik van dit soort brandstoffen. In het verslag Turmes zijn de duurzaamheidscriteria duidelijk aangescherpt en is er ook een verwijzing naar sociale criteria binnen het kader van de Internationale Arbeidsorganisatie. Agrobrandstoffen zijn alleen aanvaardbaar als je er meer energie uithaalt dan dat je er instopt en ze mogen absoluut niet in concurrentie komen met de voedselproductie.

Catherine Stihler (PSE), schriftelijk. – (EN) Het verslag is een belangrijke stap om de lidstaten te dwingen hun streefdoelen inzake hernieuwbare energiebronnen te halen. Hernieuwbare energie is essentieel voor onze strijd tegen klimaatverandering.

- Verslag-Doyle (A6-0406/2008)

Adamos Adamou (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (EL) In een poging om de toepassing van de regeling voor de handel in emissierechten te verbeteren en uit te breiden en het streefdoel inzake de reductie van de emissies in de EU met 20 procent tot 2020 te bereiken, stellen het Europees Parlement en de Raad voor om Richtlijn 2003/87/EG te wijzigen.

Op 17 december 2008 zijn in de plenaire vergadering compromisamendementen aangenomen die waren ingediend door de schaduwrapporteurs van de PPE-DE, PSE, GUE/NGL, ALDE, UEN en Verts/ALE fracties. Ofschoon wij eveneens voor deze amendementen hebben gestemd, waarin zelfs hogere streefdoelen voor de reductie van de broeikasgasemissies waren vastgesteld (hetgeen overeenkomt met het fundamenteel streven van de GUE/NGL-Fractie), willen wij duidelijk maken dat wij gekant zijn tegen de filosofie van de commercialisering van emissierechten. Wij menen te mogen beweren dat de betrokken richtlijn slechts een minieme reductie van de broeikasgasemissies zal bewerkstelligen en een maatregel is die vooral goed is voor de ontwikkelde landen en nadelig voor de minder ontwikkelde en de ontwikkelingslanden. Tot slot zullen met de toepassing van een aantal van de voorgestelde soepele mechanismen de monopolies (die de belangrijkste veroorzakers zijn van de klimaatverandering) worden geholpen hun winstgevendheid te verhogen, en zal het probleem niet radicaal worden opgelost.

Alexander Alvaro (ALDE), *schriftelijk*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, het akkoord over het klimaatpakket is niet om over naar huis te schrijven.

De EU stelt zich ten doel de broeikasgasemissies met 20 procent te verminderen ten opzichte van 1990. Bijna de helft van deze vermindering hebben we al bereikt door de uitbreiding van de Unie naar het Oosten, waar de emissies absoluut gezien lager zijn. Zo blijft er een beoogde reductie van 12 procent ten opzichte van 1990 over.

De EU mag 3 à 4 procent van de reductie in de ontwikkelingslanden realiseren, zodat er nog rond 9 procent overblijft. Als de streefdoelen met maximaal 5 procent worden overschreden, is het ook nog goed. Blijft er dus 4 procent over.

Normaal gesproken zou je op dit punt moeten zeggen: geluk gehad, de EU heeft er vooralsnog van afgezien haar bedrijfsleven helemaal naar Azië te verplaatsen. Het compromis is duidelijk goedkoper dan het voorstel van de Commissie. Hierdoor kunnen de Duitse liberalen ermee akkoord gaan.

Maar aan de andere kant speelt de EU nu de eigen lidstaten tegen elkaar uit: vanwege hun energiemix, uitzonderingsregelingen en sluwe onderhandelingen zijn sommige lidstaten in het voordeel. Voor Duitse energiebedrijven zou het binnenkort wel eens voordeliger kunnen zijn om stroom niet in eigen land, maar in Polen te produceren – voor zover ze niet door de Franse energiebedrijven worden opgekocht.

Het feit dat de EU-landen onderling een dergelijke koehandel bedrijven, geeft weinig hoop op een wereldwijde overeenkomst. Bovendien moeten vraagtekens worden geplaatst bij de efficiency van de gekozen middelen.

De regeringen, de Raad en de Europese Commissie moeten voor efficiency zorgen op het gebied van milieubescherming, maar ook voor het bedrijfsleven en de economische groei.

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström en Åsa Westlund (PSE), *schriftelijk*. – (SV) Wij, Zweedse sociaaldemocraten, hebben besloten om voor dit verslag over het hervormen van de regeling voor de handel in emissierechten te stemmen, hoewel wij in wezen vinden dat het klimaatpakket op zich onvoldoende ambitieus is. De EU zal meer moeten doen om de uitdaging waar we door de klimaatverandering mee worden geconfronteerd, aan te kunnen. We denken echter dat deze hervorming van de regeling een erg belangrijk deel van de te nemen maatregelen kan zijn.

Wij vinden het teleurstellend dat het compromis tussen de Raad en het Europees Parlement niet voldoende garanties inhoudt dat een deel van de opbrengsten van de veiling naar klimaatactiviteiten in de ontwikkelingslanden zal gaan. Wij vinden ook dat de veiling van emissierechten uitgebreider had moeten zijn en dat het gebruik van het CDM verder beperkt had moeten worden.

Alessandro Battilocchio (PSE), *schriftelijk*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik verwelkom de herziening van de regeling voor de handel in emissierechten en het compromis dat is bereikt tussen de doelstellingen voor de strijd tegen klimaatverandering en de versterking van het concurrentievermogen van de Europese industrieën en de bescherming van banen.

Ik wil erop wijzen dat de medebeslissingsprocedure, die versneld is doorgevoerd om tijdens de eerste lezing tot een akkoord te kunnen komen, van weinig respect getuigde voor de democratische transparantie, waardoor het Parlement uiteindelijk over een min of meer voldongen feit moest stemmen.

Desondanks ben ik zeer te spreken over het voorstel van mevrouw Doyle, vanwege de flexibiliteit die daarmee wordt geboden aan de sectoren die het risico lopen op koolstoflekkage. We moeten voorkomen dat er banen verloren gaan door delokalisering van bedrijven naar voor emissiereductie minder gevoelige gebieden, zonder hierbij echter het doel van de richtlijn te ondermijnen.

Sylwester Chruszcz (NI), *schriftelijk*. – (PL) Ik heb vandaag gestemd tegen de aanneming door het Parlement van het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG teneinde de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten van de Gemeenschap te verbeteren en uit te breiden.

Ik ben het volledig oneens met de oplossingen die op Europees niveau worden voorgesteld. Het voornemen van de Raad om de algehele emissie van broeikasgassen van de Gemeenschap tegen 2020 met tenminste 20 procent te verminderen ten opzichte van de niveaus van 1990, of zelfs met 30 procent als andere ontwikkelde landen zich vastleggen op een vergelijkbare emissiebeperking, is onverstandig en zal een negatief effect hebben op de industrie en de consumenten in Europa, met inbegrip van Polen.

Marielle De Sarnez (ALDE), *schriftelijk*. – (FR) De enige vaste verplichting van de Europese Unie komt er op neer dat zij haar emissies tussen nu en 2020 met 20 procent zal verminderen ten opzichte van 1990. In vergelijking met nu komt dat neer op een daling van zo'n 12 procent. Als men er rekening mee houdt dat tweederde van deze vermindering ook via koolstofcompensatiemechanismen - het kopen dus van koolstofkredieten op de internationale markt - zou kunnen gebeuren, dan heeft de EU zich eigenlijk slechts verplicht tot een vermindering van 4 procent op het eigen grondgebied. Dat is ontoereikend om in de internationale onderhandelingen vooruitgang te kunnen boeken.

Een andere tekortkoming van dit compromis is dat er geen enkele vaste verplichting in staat om de ontwikkelingslanden te helpen bij hun inzet om hun uitstoot van broeikasgassen te reduceren. De EU heeft zich er alleen maar vrijwillig toe verbonden de helft van de opbrengst van het bij opbod veilen van de vervuiliingsrechten te gebruiken voor het klimaat. Deze inkomsten zijn dalend door de vele vrijstellingen die aan de industriële zijn toegekend. In het compromis staat dat voor die Europese landen die dit wensen, een deel van dit geld zou kunnen worden besteed ter ondersteuning van de ontwikkelingslanden. Het gaat dus uitsluitend om een vrijwillige verbintenis. Dit is een heel zwak engagement een aangelegenheid die in de internationale onderhandelingen zo cruciaal is.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (EL) De EU klopt zichzelf op de borst wegens haar voortrekkersrol in de milieubescherming, maar in werkelijkheid eist ze een voortrekkersrol op in de bescherming van de belangen van het kapitaal. De besluiten van de Topconferentie en het richtlijnenpakket van de Raad en de Commissie voor de emissiereductie hebben tot doel de zogenaamde groene economie te bevorderen om het sterk opeengehoopt kapitaal een uitweg uit de crisis te bieden, nieuwe winstvooruitzichten voor de monopolies te openen en tegelijkertijd het imperialistisch expansionisme te versterken.

Daarmee wordt de veiling van emissierechten ondersteund, waarvan echter bewezen is dat zij de winsten van de monopolies vermenigvuldigt zonder het milieu te beschermen. Ook wordt daarmee de automobiellindustrie vrijgesteld van het nemen van maatregelen tot minstens 2019. Hiervan uitgesloten zijn de ondernemingen die de weerslag ondergaan van de internationale concurrentie wegens de regelingen inzake energieproductie, en wat dies meer zij. Eveneens uitgesloten zijn de nieuwe lidstaten en Italië en wel gedurende lange tijd. Verder worden hiermee stimulansen geboden voor de vervanging van voedselgewassen door energiegewassen. Grote ondernemingen krijgen deze vervuiliingsrechten gratis toegekend zonder gedwongen te worden de inkomsten ervan te gebruiken voor milieumaatregelen.

De werknemers hoeven geen milieubescherming te verwachten van de EU en de ondernemingen, die het milieu ongestraft vervuilen. Alleen met hun strijd, met hun streven naar volkseconomie en volksmacht zullen zij zichzelf effectief kunnen beschermen.

Christian Ehler (PPE-DE), *schriftelijk*. – (DE) Het feit dat ik tegenstem betekent niet dat ik tegen een efficiënte emissiehandel met een veilingstelsel ben of de klimaatdoelstellingen van de EU of de CCS-financiering van de hand wijs. Bij vroegere stemmingen en in mijn verslag over demonstratie-installaties voor CCS-technologie is duidelijk genoeg gebleken dat ik met deze punten instem. Voor mijn regio, Brandenburg, betekent de onderhavige tekst evenwel dat de oneerlijke concurrentiepraktijken ten aanzien van de Oost- en

Midden-Europese landen worden bekrachtigd en dat de energieprijzen sterker zullen stijgen dan voor de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen nodig is. Om continue energievoorziening voor onze burgers te kunnen waarborgen, moet steenkool een onderdeel vormen van onze energiemix, en wij willen dat steenkool in de toekomst met behulp van CCS-technologie op een klimaatvriendelijke manier kan worden toegepast. Het akkoord met de Raad, dat in een definitief besluit na eerste lezing voorziet, heeft ertoe geleid dat een aantal sterke bezwaren niet kon worden weggenomen en dat er geen wedijver om de beste oplossing mogelijk was.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Er zijn argumenten aan te voeren voor het concept van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten. We moeten immers beducht zijn voor chemische veranderingen in de atmosfeer die gevolgen voor het klimaat kunnen hebben (voorzorgsbeginsel). Daar komt bij dat de voorraden fossiele brandstoffen beperkt zijn, en dat die brandstoffen niet rationeel gebruikt worden. Er zijn aan dit concept echter ook aspecten verbonden die oproepen tot voorzichtigheid.

Het is maar de vraag of broeikasemissierechten en de handel in zulke rechten werken. Het is immers goeddeels onbekend wat de impact van deze handel op de reële economie is. Alleen daarom al moet er verzet tegen worden aangetekend. Er bestaat ook nog steeds veel twijfel met betrekking tot de verschillende technische oplossingen, terwijl het gebruik van zulke oplossingen ook nog eens mede afhankelijk is van het ontwikkelingsstadium en de financiële toestand van de sectoren in kwestie (luchtvervoer, automobiellindustrie, thermische energieopwekking, cementindustrie, zware chemische industrie, petrochemische industrie en andere, steeds talrijker wordende energie-intensieve sectoren).

Daar komt bij dat dit systeem naar verwachting door slechts een gering aantal industriële sectoren (hoogwaardige technologie) en niet meer dan een handvol financiële operatoren zal worden gebruikt. Het gebruik van fossiele brandstoffen zal teruglopen en dat zal een onomkeerbaar proces zijn. Tegenover die opgelegde reductie staat een afname van het aantal beschikbare bronnen. Het beschikbaar maken van energie aan de verschillende sectoren moet geschieden op basis van sociale behoeften en economische haalbaarheid, en niet op het vermogen invloed uit te oefenen of het verlangen financieel gewin te realiseren. We hebben ons daarom van stemming onthouden.

Duarte Freitas (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Het is van belang dat we beseffen wat het kernpunt van dit verslag is, en dat is het versterken, uitbreiden en verbeteren van het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten na 2012. Dit systeem moet één van de belangrijkste instrumenten worden voor het realiseren van de EU-streefdoelen bij het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen.

Ik sluit me aan bij dit verslag, en dan vooral omdat handel een fundamentele rol vervult bij een doeltreffende verdeling van de rechten. Dat moet dan de garantie bieden dat het Europees systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten inderdaad bijdraagt tot de bescherming van het milieu. Een voor de gehele EU geldend plan is altijd veel beter dan 27 nationale plannen. Daar komt bij dat in dit voorstel een mechanisme voor automatische en voorspelbare aanpassingen is opgenomen, waardoor het tegemoet kan komen aan de eisen van een eventuele nog te sluiten internationale overeenkomst.

Wat dit voorstel vooral tekent is het idee om de gratis toewijzingen te verhogen. Ik sta daar niet erg positief tegenover. We mogen intussen niet vergeten dat de emissies elk jaar zullen worden teruggebracht.

Ian Hudghton (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) De voorgestelde richtlijn betreffende de herziening van het emissiehandelssysteem van de EU is een verbetering ten opzichte van het huidige systeem en is belangrijk op wereldniveau. Ik kon het verslag van mevrouw Doyle daarom steunen.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), schriftelijk. – (FI) Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om de afgevaardigden te bedanken voor de stemming van zojuist, waarmee het Europees Parlement duidelijke steun heeft gegeven aan mijn benchmarkmodel. Ik heb daar al lange tijd voor gepleit en heb als eerste voorgesteld om dit op de emissiehandel toe te passen. Hoewel de Commissie industrie, onderzoek en energie er met een krappe meerderheid tegen had gestemd en de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid dat met een iets grotere meerderheid had gedaan, zit het leven vol verrassingen: het benchmark zal een criterium zijn zodra het door de Raad wordt aangenomen.

Dat is maar goed ook. Het oorspronkelijke voorstel van de Commissie en het standpunt van de Milieuc commissie over emissiehandel waren beiden onevenwichtig, omdat zij de Europese productie in een positie brachten die het voor haar moeilijk maakte op de wereldmarkt te concurreren, zonder dat er een specifiek klimaatvoordeel aan zat. Dat zou niet alleen banenverlies hebben betekend, maar ook een duidelijk

milieunadeel, want het zou de ondernemingen onder druk hebben gezet om de productie naar landen te verplaatsen die buiten de emissiegrenswaarden vallen.

Nu heeft het besluit de deur geopend naar een rechtvaardiger en vanuit milieuoogpunt meer vooruitziende aanpak. Alles staat echter nog open en nu zullen wij gaan zien wie de vruchten van de doorgevoerde verbeteringen zal plukken.

De milieudoelstellingen zijn onveranderd en vormen een uitdaging. Het is geen gemakkelijk doel voor de industrie, maar het hoeft ook helemaal niet gemakkelijk te zijn.

Het is in ieder geval zinloos over gratis emissierechten te spreken, omdat de benchmarks, de maatstaven, ambitieus zijn. Dat moeten zij ook zijn, want anders komt er geen systeem dat ondernemingen aanspoort mee te doen aan de wedloop naar technologie die de minste uitstoot produceert.

De klacht van de milieubeweging dat het pakket is afgezwakt lijkt mij simpelweg onredelijk wanneer wij beseffen dat er aan de doelen wordt vastgehouden en de industriesectoren met een dalend emissieplafond te maken hebben. Het is onverantwoordelijk geklets, maar niet iedereen is geïnteresseerd in het nemen van verantwoordelijkheid. Men vindt het blijkbaar voldoende om tegen de wereld aan te schoppen.

Jean Lambert (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor dit verslag gestemd, ondanks de talloze mazen die erin zitten en de uitzonderingen die gelden voor de tien nieuwe lidstaten. Waarom ik voor een verslag met gebreken heb gestemd? Omdat het wel een vooruitgang is in vergelijking met het huidige stelsel. Er komt een limiet voor de hele EU voor de emissiehandelssector en de lidstaten hebben minder invloed op het proces. Het beginsel van volledige veiling van vergunningen voor de energiesector is behouden. De luchtvaartsector heeft slechts een klein percentage nieuwe toegang tot het CDM gekregen. Maar het grootste voordeel van de herziene regeling is dat zij de architectuur biedt voor een belangrijk deel van de post-Kyoto-overeenkomst. We hebben nu een stelsel waarbij andere landen zich kunnen aansluiten en dat ze kunnen gebruiken om hun eigen uitstoot te verlagen – als ze de elementen voor veiling beperken en zich ambitieuze doelen stellen. Het gebruik van de opbrengst wordt nauwlettend in de gaten gehouden. De lidstaten mogen deze niet zomaar zien als een aanvulling op hun schatkist. Het moet worden gebruikt voor de overgang naar een koolstofluwe, duurzame economie die de wereld nodig heeft.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik steun dit voorstel dat de ambitieuze doelstellingen op het gebied van klimaatverandering in evenwicht brengt met de noodzaak om het concurrentievermogen van de Europese industrie te verbeteren en de werkgelegenheid te beschermen. Toewijzingen en veiling van emissierechten zal voor energiecentrales plaatsvinden tot 2013, als alle nieuwe energiecentrales volledige geveilde rechten zullen hebben. Voor de normale industrie vindt de overschakeling naar volledig geveilde rechten plaats in 2020. Ik heb voor dit verslag gestemd omdat het veiling instelt als het algemene verdelingsmiddel, de CDM/JI-projectkredieten, die een installatie kan kopen om haar uitstoot te compenseren, beperkt en bedrijven nog steeds beschermt tegen koolstoflekkage.

Eluned Morgan (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik steun dit verslag, omdat ik van mening ben dat de milieu-integriteit van het emissiehandelssysteem is behouden en het huidige systeem aanzienlijk wordt verbeterd, aangezien de vervuiler in de toekomst moet betalen voor het recht op uitstoot door middel van veiling van vergunningen. De doelstelling om de uitstoot van de energiecentrales en zware industrie in Europa te verminderen met ten minste 20 procent tot 2020 is behouden, en dit stijgt automatisch naar een vermindering van 30 procent als er een internationale overeenkomst wordt gesloten tijdens het klimaatoverleg van de VN in Kopenhagen in december 2009. Ik ben ook van mening dat er een evenwicht is bereikt tussen werkgelegenheid en milieu, wat van essentieel belang is in een periode van economische achteruitgang.

Angelika Niebler (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Stemverklaring namens de CSU-delegatie in het Europees Parlement.

De EU heeft ambitieuze streefdoelen voor klimaatbescherming vastgesteld. Onder andere moeten de CO₂-emissies uiterlijk in 2020 met 20 procent zijn verminderd. Aan deze streefdoelen voor klimaatbescherming mag niet worden getornd.

Bij alle inspanningen voor de klimaatbescherming moeten we er ook naar streven duidelijke wetgeving te formuleren om een degelijke toekomstplanning voor ons bedrijfsleven te waarborgen. Ook mag de Europese industrie niet worden benadeeld ten opzichte van de internationale concurrentie. Bovendien moeten we binnen de EU voor een “level playing field” zorgen.

De vandaag ter stemming voorgelegde richtlijn inzake de Europese emissiehandel voldoet aan geen van deze voorwaarden.

1. Bepaalde bedrijfstakken kunnen worden vrijgesteld van de veiling van CO₂-certificaten. Tot op heden staat echter nog steeds niet vast welke gegevens over de naleving van de vastgestelde criteria zullen worden gebruikt.

2. Pas op het niveau van de lidstaten en pas na een aanpassing van de communautaire subsidiewetgeving zal van geval tot geval worden onderzocht of en tot op welke hoogte een installatie compensatie kan ontvangen voor gestegen energiekosten.

3. Als in Kopenhagen in 2009 geen internationale overeenkomst tot stand komt, leidt de veiling van CO₂-certificaten in veel bedrijfstakken tot hogere lasten, waarmee de concurrenten buiten de EU niet worden geconfronteerd.

4. Voor de meeste Oost-Europese lidstaten zijn uitzonderingen gemaakt voor de veiling van CO₂-certificaten aan de energiesector. Voor Duitsland is dit een nadeel, omdat elektriciteit in Duitsland, anders dan bij zijn oosterburen, voor 48 procent door steenkoolcentrales wordt geleverd.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) Wij zijn het niet eens met de triomfantelijke toon die de regeringen en de Commissie aanslaan ten aanzien van het uiteindelijke compromis over het klimaatpakket. De pogingen van de EU om het voortouw te nemen in de mondiale strijd tegen klimaatverandering zijn onder druk van de industri lobby en de conservatieve regeringen afgezwakt.

De beroemde 20-20-20 is een noodzakelijke eerste stap, maar de streefdoelen die daarmee zijn vastgesteld zijn niet ambitieus genoeg. De Europese landen krijgen de mogelijkheid om een groot deel van de hun “corresponderende” emissie-eenheden te kopen van ontwikkelingslanden, waarmee de armste inwoners van de planeet op cynische wijze de historische verantwoordelijkheid van de westerse wereld in de schoen geschoven krijgen. Kennelijk zien de regeringen niet in hoe kritiek de situatie is geworden.

De Confederale Fractie Europees Unitair Links/Noords Groen Links legt de wapens echter niet neer. Wij delen de zorgen van de milieu-NGO's en zullen blijven strijden voor ambitieuzere streefdoelen, voor vermindering van de broeikasgasemissies, voor daadwerkelijke ondersteuning van de energieproductie uit hernieuwbare energiebronnen en een bindend langetermijnplan voor verdere vermindering van de emissies na Kopenhagen.

Herbert Reul (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Ik heb tegen het geconsolideerde amendement gestemd, omdat ik als afgevaardigde van oordeel ben dat de rechten van het Europees Parlement niet zijn gewaarborgd: het Parlement had op geen enkel moment de gelegenheid zich een mening te vormen. In plaats daarvan werd het feitelijk slechts voor de keuze geplaatst, het compromis van de Europese Raad te verwerpen of te aanvaarden. Dit strookt niet met de regels van de medebeslissingsprocedure, die ten doel heeft, gelijke rechten voor de beide wetgevende organen te garanderen.

Ook inhoudelijk heb ik tal van bedenkingen bij het gevonden compromis, dat bijvoorbeeld tot aanzienlijke concurrentievervalsingen binnen de EU leidt en de consumenten onnodig belast. Door de onnodige haast die met de goedkeuring van de hervorming is gemaakt, werden alternatieve regelingen, met behulp waarvan we de beoogde reducties eveneens hadden kunnen bereiken, in het geheel niet meer in aanmerking genomen. Het feit dat de economische gevolgen voor met name de koopkracht ten tijde van de goedkeuring op geen enkele wijze zijn onderzocht, maakt nog eens extra duidelijk hoe ondoordacht dit compromis is. Voor de inwerkingtreding ervan is de meerderheid van het Europees Parlement mede verantwoordelijk – ook ten opzichte van de komende generaties.

Er waren wel degelijk alternatieven, waarmee de beoogde reducties tegen een fractie van de nu veroorzaakte kosten hadden kunnen worden bereikt. Dit beleid is niet alleen schadelijk voor de economie, maar ook voor het aanzien van de EU.

Catherine Stihler (PSE), schriftelijk. – (EN) De doelstelling om de uitstoot van de energiecentrales en zware industrie van Europa te verminderen met ten minste 20 procent in 2020, met een verhoging van deze doelstelling naar 30 procent als er een internationale overeenkomst wordt gesloten tijdens het klimaatoverleg van de VN in Kopenhagen in december 2009, moet worden verwelkomd.

Thomas Ulmer (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Ik sta uitdrukkelijk achter de inspanningen om het aandeel dat de mens naar alle waarschijnlijkheid aan de klimaatverandering bijdraagt, te verminderen. Desondanks heb

ik niet voor het compromis inzake het Europese emissiehandelssysteem gestemd. Wetgeving die er op deze manier wordt doorgedrukt, is onaanvaardbaar en ondemocratisch. Vanwege de uiterst overhaaste wetgevingsprocedure en het feit dat de documenten van de Raad slechts enkele dagen van tevoren werden voorgelegd, was een grondige behandeling van de documenten en dus ook een behoorlijke wetgeving mijns inziens onmogelijk. Dit is des te laakbaarder daar deze wetgeving hoge financiële lasten voor de Europese burgers met zich meebrengt. Volgens verschillende studies kost het klimaatpakket circa 70 à 100 miljard euro. Het risico bestaat dat hele bedrijfstakken naar andere delen van de wereld worden verplaatst. Een pakket van deze draagwijdte kon ik niet volgens de versnelde procedure aannemen. Dergelijke belangrijke wetgevingsvoorstellen moeten in het kader van een ordentelijke procedure in meerdere lezingen worden behandeld.

Anders Wijkman (PPE-DE), schriftelijk. – (SV) De herziening van de handel in emissierechten is een stap voorwaarts ten opzichte van de huidige regels. Emissierechten zullen geleidelijk aan de industrie worden geveild in plaats van gratis te worden uitgedeeld, zoals vandaag het geval is.

De EU verbindt er zich daarom toe om haar klimaatdoelstelling van een reductie met 20 procent tot 2020 bij te stellen tot 30 procent als volgend jaar in Kopenhagen een succesvolle klimaatovereenkomst wordt gesloten. De EU roept de lidstaten ook op om hun opbrengsten van de veiling te gebruiken voor maatregelen ter bescherming van het milieu in Europa en daarbuiten.

Helaas blijft het compromis ver achter bij het ambitieniveau dat volgens de situatie vereist is. In plaats van ervoor te zorgen dat alle emissierechten van meet af aan veiling worden onderworpen, wordt deze veiling gefaseerd ingevoerd. Deze afzwakking beperkt de stimulans om nieuwe en koolstofarme technologieën te ontwikkelen. Ze vermindert ook de opbrengsten die essentieel zijn als de EU de ontwikkelingslanden moet kunnen helpen om in “groene technologie” te investeren, om zich aan te passen aan de klimaatverandering en om de tropische wouden te beschermen.

Als tegelfdertijd tot de helft van de emissiereducties via reducties in derde landen mogelijk is, zal de regeling voor de handel in emissierechten ook gedurende de periode tot 2020 beperkt effect sorteren.

Ondanks de tekortkomingen zou het ondenkbaar zijn geweest tegen te stemmen. Ik wil niet het risico nemen de hele richtlijn, die in vergelijking met de huidige situatie veel positieve aspecten bevat, in gevaar te brengen.

- Verslag-Hassi (A6-0411/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström en Åsa Westlund (PSE), schriftelijk. – (SV) Wij, Zweedse sociaaldemocraten, hebben besloten om tegen dit compromis over lastenverdeling te stemmen omdat wij het volkomen onaanvaardbaar vinden dat niet eens de helft van de emissiereducties van de EU in de EU zelf moet plaatsvinden. Wij vinden dat een totaal verkeerd signaal voor de rest van de wereld, die op de EU wacht om het voortouw te nemen in de aanpassing aan de klimaatverandering, en het baart ons zorgen dat de EU er niet in is geslaagd om een duidelijke stimulans in te voeren voor de ontwikkeling van nieuwe groene technologie. Wij geloven dat die technologie cruciaal is voor werkgelegenheid en welvaart in Europa.

Avril Doyle (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Dit verslag gaat over de invoering van gedifferentieerde streefdoelen in de EU27 voor de periode 2013-2020 voor vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in economische sectoren die buiten het emissiehandelssysteem van de EU vallen. Deze streefdoelen voor de lidstaten gaan van +20 procent tot -20 procent in vergelijking met de uitstoot in 2005 voor deze sectoren, waarbij het Ierse streefdoel -20 procent is.

Het emissiehandelssysteem en de gedeelde inspanningen vertegenwoordigen samen 100 procent van de vermindering van de CO₂-uistoot die elk land voor 2020 moet realiseren.

Ierland is blij met de opname van meer maatregelen voor de afvang en opslag van kooldioxide, in het bijzonder koolstofputten, in het scenario voor -20 procent, aangezien we het enige land in de EU zijn dat meer koeien dan mensen telt en in combinatie met ruime, kosteneffectieve compensatie van emissiehandel tussen de lidstaten kunnen we, zij het met moeite, onze doelstelling van -20 procent behalen zonder onze kuddes te verkleinen.

Voor sommige landen is de herziene wetgeving op het gebied van emissiehandel lastig, voor andere zijn dat de streefdoelen voor gedeelde inspanningen. Ierland behoort tot die laatste categorie.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Wij zijn het ermee eens dat de uitstoot van broeikasgassen moet worden teruggedrongen en dat er voor dat doel een systeem moet worden opgezet. We hebben echter

ernstige twijfels met betrekking tot het nu voorgestelde systeem. Het zou gebaseerd zijn op “het beginsel van solidariteit tussen de lidstaten en de noodzaak om een duurzame groei te bereiken”, maar volgens het verslag moeten de landen zelf – uit de nationale begrotingen (en dus niet via de Gemeenschapsbegroting) – de kosten dragen, en wel overeenkomstig het ontwikkelingsstadium waarin het desbetreffende land zich bevindt.

Als men de overdracht van emissierechten tussen lidstaten toestaat, hetzij via “handel”, hetzij via “marktbemiddelaars”, dan zal dat leiden tot het ontstaan van mechanismen die de ongelijkheden tussen de lidstaten in termen van economisch gewicht zullen doen toenemen. Vooral de sterkste economische mogelijkheden zullen daarvan profiteren.

Daar komt bij dat derde landen via outsourcing in sterke mate bij dit systeem betrokken zullen worden. De druk op de minst ontwikkelde landen om een deel van hun soevereiniteit af te staan (door hun economieën open te stellen voor investeringen van de zijde van communautaire ondernemingen) in ruil voor – zogenaamde – hulp zal daardoor toenemen. Al deze maatregelen zijn bedoeld om pressie uit te oefenen en zo een internationale overeenkomst erdoor te drukken. Een dergelijke overeenkomst zal in de context van de ernstige economische crisis de kapitalistische visie op de milieuproblematiek alleen maar accentueren.

Duarte Freitas (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) De EU speelt in de context van de bestrijding van klimaatverandering een belangrijke rol bij de totstandkoming van een internationale overeenkomst die het Protocol van Kyoto moet vervangen. Het is daarom van cruciaal belang dat de EU de rest van de wereld laat zien dat ze zich ertoe verbindt haar uitstoot van broeikasgassen terug te dringen.

Daarom is dit voorstel zo belangrijk. Het is de bedoeling om de uitstoot van broeikasgassen in de sectoren die niet onder het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten vallen tot 2020 met 10 procent te verminderen.

De streefgetallen zoals die voor iedere lidstaat zijn vastgelegd (vooral gebaseerd op het bbp per hoofd) komen mij redelijk voor.

Het tussen het Europees Parlement en de Raad bereikte akkoord is misschien niet ideaal (het staat bijvoorbeeld een al te veelvuldig gebruik van de flexibiliteitsmechanismen toe), maar het is volgens mij in het algemeen voldoende afgewogen. Ik heb daarom voor dit verslag gestemd.

Ian Hudghton (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb tegen het verslag van mevrouw Hassi gestemd. De bepalingen die de lidstaten de mogelijkheid geven 80 procent van de uitstootbeperkingen uit te besteden, zorgen ervoor dat rijke landen hun niet-duurzame praktijken kunnen voortzetten ten koste van armere ontwikkelingslanden. Dat is geen situatie die de EU moet bevorderen.

Jean Lambert (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb met tegenzin tegen dit verslag gestemd. De rapporteur is erin geslaagd een aantal belangrijke factoren op te nemen. Er staat nu een verwijzing naar een bindende doelstelling van 30 procent voor de vermindering van broeikasgassen in de wetgevingstekst: volgens de wetenschap is dat het minimum dat voor 2020 moet worden gehaald. Vermindering van broeikasgassen in ontwikkelingslanden wordt gefinancierd om de doelstelling van +2 graden te halen. Laten we hopen dat deze landen ook echt geld krijgen en niet alleen mooie beloften. We hebben nu een deadline voor de invoering van een streefdoel voor de vermindering van de uitstoot van scheepvaart en veel andere kleine, maar positieve maatregelen. Maar ik kon onmogelijk instemmen met de 80 procent CDM die de lidstaten mogen gebruiken in derde landen, in plaats van zich te concentreren op vermindering binnen hun eigen grenzen. Door de stemmingsprocedure die vandaag werd gebruikt kon dit voorstel niet door het hele Parlement worden getoetst. We laten onze nationale regeringen er gemakkelijk vanaf komen en laten wederom derde landen het werk opknappen. Dat kan ik niet steunen.

Stavros Lambrinidis (PSE), schriftelijk. – (EL) De delegatie van de PASOK in de PSE-Fractie geeft onder meer steun aan de inhoud van amendement 44 en heeft tijdens de aparte hoofdelijke stemming tegen amendement 7 gestemd. Wij willen ervoor zorgen dat tenminste 50 procent van de emissiereducties voortkomt uit interne maatregelen van de EU. De EU moet een geloofwaardige partner blijven met het oog op de mondiale onderhandelingen en mag de last van de inspanningen tot reductie van de emissies niet afwentelen op de ontwikkelingslanden.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik steun dit verslag, dat bindende streefdoelen voor de lidstaten vastlegt om de uitstoot van broeikasgassen te beperken in delen van de economie die niet onder het emissiehandelssysteem vallen, wat een duidelijke vooruitgang is voor een veelomvattend stelsel. De doelstelling van 10 procent voor sectoren buiten het emissiehandelssysteem is over de lidstaten verdeeld op basis van

het bnp per hoofd van de bevolking. Zo worden de inspanningen eerlijk verdeeld en kunnen de armere landen hun versnelde groei voortzetten. Ik steun dit verslag, dat een langetermijndoel introduceert van ten minste 50 procent algehele uitstootvermindering in 2035 en 60 procent in 2050, in vergelijking met het niveau van 1990, omdat het zowel de lange- als de kortetermijndoelstellingen aanpakt in overeenstemming met de streefdoelen voor schone lucht. Het verslag bevat een aanvullende 'verbintenis externe uitstootvermindering' die financiële steun levert aan ontwikkelingslanden om hun uitstoot te verminderen, zodat geen enkel land achterblijft en de ontwikkelingslanden de financiële steun krijgen die ze nodig hebben om ervoor te zorgen dat de overkoepelende maatregelen tegen klimaatverandering het meest effectief zijn.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), schriftelijk. – (RO) Van meet af aan ben ik voorstander geweest van het idee om de doelstelling automatisch van 20 naar 30 procent te verhogen bij ondertekening van een internationale overeenkomst. De onderhandelingen van vorige week zijn evenwel uitgemond in een compromis waarbij de methode voor overschakeling naar laatstgenoemd niveau op een nieuwe procedure moet worden gebaseerd.

Dit besluit is genomen bij wijze van voorzorgsmaatregel om rekening te houden met de mogelijkheid dat de prijs van koolstof in de toekomst gaat stijgen. Tot mijn genoegen heb ik nochtans begrepen dat het streefcijfer van 30 procent een prioritaire doelstelling zal blijven om te voorkomen dat de gemiddelde temperatuur met meer dan 2 °C zal stijgen, zoals op de Europese Raad van maart 2007 is gesteld. Een internationale overeenkomst betekent dat er mondiaal inspanningen zullen worden geleverd ter bestrijding van en aanpassing aan klimaatverandering. De financiële steun aan ontwikkelingslanden zal voor hen een prikkel zijn om mee te doen aan de pogingen om broeikasgasemissies terug te dringen.

Om haar geloofwaardigheid te behouden met betrekking tot de hulp die zij ontwikkelingslanden verleent, moet de Europese Unie waarborgen dat de financiering van CDM-projecten hand in hand gaat met de duurzame ontwikkeling van deze landen en dat een deel van de opbrengsten uit de veiling van emissierechten wordt gebruikt om die landen te ondersteunen.

Bart Staes (Verts/ALE), schriftelijk. – Ik heb tegen het bereikte compromis gestemd. Dit doet niks af aan mijn waardering voor het werk dat collega Satu Hassi terzake realiseerde. Maar het akkoord dat ervoor kan zorgen dat bijna 80 procent van alle inspanningen gebeurt in derde landen, is voor mij onverteerbaar.

Een snelle berekening leert dat België zo tussen de 50 en 60 procent van de benodigde inspanningen zal kunnen realiseren buiten de Europese Unie. Het gaat over belangrijke sectoren zoals gebouwen en transport. Het is economisch absurd vele miljoenen euro's via het *Clean Development Mechanism* te investeren in het buitenland als je als land zelf nog belangrijke inspanningen moet leveren om de eigen gebouwen deftig te isoleren of een transportbeleid te ontwerpen dat gericht is op meer koolstofarme mobiliteit. Bovendien bestaat er geen enkele garantie dat de projecten waarin buitenlands geïnvesteerd wordt kwalitatief hoogstaand zijn.

Erger nog is dat er geen zekerheid bestaat dat de investeringen via CDM echt aanvullend of additioneel zijn. Bovendien is het onethisch de makkelijkste inspanningen in derde landen te gaan afkopen. Dit is een vorm van neokolonialisme en het bemoeilijkt de positie van die derde landen die in een volgende fase bijkomende en duurdere inspanningen zullen moeten leveren.

Anders Wijkman (PPE-DE), schriftelijk. – (SV) Ik heb gekozen om mij van stemming te onthouden over de richtlijn inzake lastenverdeling. De belangrijkste reden is dat het een verkeerd signaal is voor de rest van de wereld als de EU ongeveer 70 procent van haar emissiereducties tot 2020 in het buitenland kan verwezenlijken.

Er zijn grotere inspanningen nodig om de ontwikkelingslanden te helpen investeren in koolstofarme technologie. Die steun mag echter niet in de eerste plaats een alternatief zijn voor reducties in eigen land, maar zouden veeleer een aanvulling op de reducties moeten zijn. We hebben niet de tijd, en we kunnen het ons niet veroorloven om te kiezen of we al dan niet een kans hebben om gevaarlijke veranderingen van het klimaat te verhinderen.

De noodzakelijke aanpassing in eigen land uitstellen tot na 2020 is contraproductief. We moeten nu beginnen als we een kans willen hebben om tegen 2050 in de buurt van een nulemissie uit te komen. De industrie heeft sterke stimulansen nodig voor de noodzakelijke aanpassing op het gebied van energie, transport, de bouwsector, industriële productie, enzovoort.

Het voorstel voor de sectoren die niet onder de handelsregeling vallen, is in dat opzicht veel te zwak. Daarom heb ik ervoor gekozen om mij van stemming te onthouden over dit deel van het pakket. Een tegenstem zou het hele pakket in het gedrang hebben gebracht en dat risico wilde ik niet nemen. De richtlijn bevat voor het

overige een hele reeks goede dingen in vergelijking met de status-quo. Het is in de eerste plaats de eerste wetgevende tekst ter wereld waarin bindende reducties worden vastgelegd voor alle sectoren die geen deel uitmaken van de regeling voor de handel in emissierechten.

- Verslag-Davies (A6-0414/2008)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) In het klimaat- en energiepakket is ook een voorstel opgenomen voor een richtlijn betreffende het afvangen en opslaan van CO₂. Permanente opslag van CO₂ onder de grond is bedoeld als een alternatief voor het laten vrijkomen van dit gas in de atmosfeer.

De Commissie stelt voor dat alle nieuwe energiecentrales zodanig moeten worden ontworpen dat ze van een faciliteit voor het opslaan van CO₂ kunnen worden voorzien. Deze technologie (waarover lang nog niet alles gezegd is) zou kunnen bijdragen tot een negatieve uitstoot en zo energie uit hernieuwbare bronnen kunnen aanvullen. De rapporteur meent evenwel dat de aanpak van de steenkoolproblematiek prioriteit moet hebben: 24 procent van de CO₂-uitstoot in Europa is afkomstig van steenkool.

Ofschoon we onze bedenkingen hadden bij een aantal, technisch controversiële amendementen, hebben we het standpunt van het Europees Parlement toch gesteund. We vinden wel dat dit standpunt te veel regels oplegt, zeker als het gaat om de autonomie van de lidstaten op een gebied waarop onze technische en wetenschappelijke kennis nog heel beperkt is. We betreuren het dat er niet de nodige nadruk is gelegd op de nog te verrichten inspanningen op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en demonstratie. De aanbevolen tijdschema's zijn in dat licht gezien te ambitieus, tenzij er in de nu volgende paar jaar grote sommen worden vrijgemaakt voor financiering uit openbare middelen.

Duarte Freitas (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Als middel om klimaatverandering te remmen is CCS-technologie ("carbon capture and storage") beslist veelbelovend. Het mag echter niet gebruikt worden als excuus om de inspanningen voor het opwekken van schonere stroom in Europa te slaken.

Het verslag-Davies is heel evenwichtig en het compromis zoals dat tussen het Europees Parlement en de Raad is bereikt voldoet aan de behoeften van de EU.

De uitvoering van 12 demonstratieprojecten is heel belangrijk. De middellangetermijnresultaten van deze projecten kunnen de Commissie helpen bij een economisch verantwoorde en milieuvriendelijke introductie van deze technologie.

Er bestaan nog veel twijfels, zeker met betrekking tot de vraag of er in elke lidstaat wel geschikte opslaglocaties voorhanden zijn. Daarom vind ik het een goede zaak dat voorgesteld wordt opnieuw te kijken naar de mogelijkheid om CO₂ naar derde landen uit te voeren (artikel 35a, lid 2) en economische operatoren niet te dwingen CCS-technologie toe te passen (artikel 32).

Ian Hudghton (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor het verslag van de heer Davies over de opslag van koolstofdioxide gestemd. CCS is een opkomende technologie en verder onderzoek is essentieel om te evalueren in hoeverre deze kan helpen de opwarming van de aarde tegen te gaan. De voorgestelde richtlijn biedt een solide rechtsgrondslag waarop de technologie kan worden opgebouwd, en ik ben van mening dat Schotland een belangrijke rol te spelen heeft in de ontwikkeling van deze sector.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor dit verslag gestemd, dat zal zorgen voor een hoge mate van veiligheid voor de menselijke gezondheid en het milieu. De richtlijn inzake CCS stelt een rechtskader in voor het gebruik van deze nieuwe technologie, waaronder belangrijke veiligheidsvoorwaarden. Dat is niet alleen belangrijk om het milieu te beschermen, maar ook om investeerders in de ontwikkeling van nieuwe projecten rechtszekerheid te geven.

Het is echter belangrijk dat dit verslag ons niet doet afwijken van de hoofddoelstelling: verdere toepassing van duurzame alternatieven en verbetering van de energie-efficiëntie.

Andreas Mölzer (NI), schriftelijk. – (DE) Wanneer we nieuwe technologieën voor de opslag van klimaatonvriendelijk kooldioxide bevorderen, mogen we daarbij beproefde, reeds functionerende technologieën niet veronachtzamen. Zo worden kooldioxide, methaan en lachgas bijvoorbeeld door onaangetaste moerassen gebonden, bij het afgraven van turf en het droogleggen van moerassen komen echter enorme hoeveelheden broeikasgassen vrij. En als tropische bossen voor de productie van biobrandstoffen worden platgebrand, dan heeft dit een averechts effect op de klimaatbalans.

We moeten lessen trekken uit het biobrandstofavontuur en beseffen dat wij ons met “goed bedoelde” acties snel in eigen vingers kunnen snijden. De nieuwe technologieën zijn verre van beproefd, zodat de gevolgen van de toepassing ervan niet kunnen worden ingeschat. Daarom heb ik mij vandaag van stemming onthouden.

Eluned Morgan (PSE), schriftelijk. – (EN) De opname in dit verslag van een fonds van negen miljard euro voor het schoner maken van kolencentrales door de ontwikkeling van afvang en opslag van koolstofdioxide (CCS) biedt de steenkoolindustrie van Wales bijzondere kansen. Deze kansen moeten we grijpen om van Wales een marktleider in deze nieuwe technologie te maken en de mogelijkheden van een lucratieve exportmarkt te benutten. Het is essentieel dat Europa het voortouw neemt op dit gebied, want het is van cruciaal belang om een oplossing te vinden voor het steenkoolprobleem, vooral gezien het feit dat de steenkoolproductie de komende twintig jaar wereldwijd naar verwachting met zo'n 60 procent zal toenemen.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), schriftelijk. – (RO) Het bevorderen van technologieën voor de afvang en geologische opslag van kooldioxide (Carbon Capture and Storage — CCS) zal bijdragen aan de diversificatie van efficiënte energiebronnen en de bestrijding van klimaatverandering. Met alleen het gebruik van energie uit hernieuwbare energiebronnen halen we echter niet het doel om tot 2050 de CO₂-uitstoot met 50 procent te verminderen. We zullen ook CCS-projecten in overweging moeten nemen.

Dat wordt een uitdaging voor de Europese Unie, gezien de gestegen investeringskosten van afvang- en opslaginstallaties, hoewel die zullen dalen als de installaties op grote schaal worden gebruikt. Demonstratieprojecten zijn daarom niet verplicht omdat ze in hoge mate afhangen van de prijs van koolstof en de technologie. De EU heeft desondanks een belangrijk stap gezet naar het vinden van alternatieve oplossingen die de uitstoot van broeikasgassen helpen terugdringen. Het is zelfs zo dat de uitvoering van deze toekomstige projecten ook landen buiten de EU zal aansporen op deze technologieën over te stappen.

- Verslag-Corbey (A6-0496/2007)

John Attard-Montalto (PSE), schriftelijk. – (EN) Een van de schoonste vormen van transport is over water. Het verslag heeft betrekking op binnenvaartschepen, maar dat transportmiddel kan naar mijn mening niet los gezien worden van het ruimere beeld van het zeetransport. De twee typen watertransport zijn binnenvaart en zeetransport en beide zijn energie-efficiënt.

Als een product over water wordt vervoerd, levert dat ongeveer één procent (1%) van de hoeveelheid koolstofdioxide op die zou vrijkomen als hetzelfde voorwerp over dezelfde afstand zou worden vervoerd met een vliegtuig.

We moeten voorzichtig zijn met het opstellen van regelgeving die van invloed is op dit type vervoer. We mogen de branche niet overbelasten met betrekking tot scheepvaart en binnenvaartschepen en duwbakken, want dan bereiken we misschien wel het omgekeerde van wat we willen. Als water- en zeetransport niet meer concurrerend zijn, is de kans groot dat voor andere transportmiddelen wordt gekozen. Alle alternatieven hebben een grotere ecologische voetafdruk. Uiteindelijk blijkt misschien wel dat we een set regels en verordeningen hebben ingesteld die de uitstoot van broeikasgassen niet verminderen, maar het hoofddoel van onze voorstellen juist tegenwerken.

Edite Estrela (PSE), schriftelijk. – (PT) Ik heb voor het verslag van mevrouw Corbey over het monitoren en verminderen van de uitstoot van broeikasgassen door het gebruik van brandstoffen voor het wegvervoer en de binnenvaart gestemd. Ik meen dat het verbeteren van de luchtkwaliteit en het verminderen van de broeikasgasenuitstoot twee uiterst belangrijke elementen zijn bij de aanpak van klimaatverandering en het terugdringen van gezondheidsrisico's.

Ik geloof dat het belangrijk is dat deze richtlijn wordt aangenomen. Zij zal bijdragen tot het terugdringen van de CO₂-uitstoot in het verkeer, in de eerste plaats door het bevorderen van schone technologieën en het vastleggen van specifieke eisen met betrekking tot CO₂-emissies tijdens het productieproces.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Dit verslag, dat deel uitmaakt van het klimaat- en energiepakket, is erop gericht de luchtkwaliteit te verbeteren en bij te dragen tot de bestrijding van klimaatverandering door de broeikasgasemissies die worden voortgebracht door in het vervoer gebruikte brandstoffen, terug te dringen. De richtlijn in kwestie had tot nu toe uitsluitend betrekking op de kwaliteit van de brandstof. De nu voorgestelde wijziging introduceert een verplichting tot het verminderen van de door de brandstof geproduceerde broeikasgassen.

De rapporteur heeft algemeen gezien belangrijk werk verricht. Ze heeft amendementen opgesteld die wij positief vinden en die doorgaans correct zijn en naar behoren onderbouwd. Ze zijn gericht op het realiseren van een zo groot mogelijke doeltreffendheid in gelijke omstandigheden (vanuit een mededingingsperspectief gezien). De streefcijfers zijn ambitieus, maar haalbaar. Verder is het heel belangrijk dat de richtlijn vanuit technologisch oogpunt neutraal is – het mag niet zo zijn dat ze het gebruik van één bepaalde brandstof of technologie bevordert.

Daarom hebben wij voor gestemd.

Duarte Freitas (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Dit is een heel belangrijk verslag. Het is er om te beginnen op gericht de luchtkwaliteit te verbeteren, door luchtvervuiling (inzonderheid die welke het gevolg is van de uitstoot van ernstig vervuulende en giftige stoffen) tegen te gaan. Daarnaast wordt een bijdrage geleverd aan het tegengaan van klimaatverandering, ditmaal via het terugdringen van de broeikasgasemissies die door in het vervoer gebruikte brandstoffen worden veroorzaakt. En dat alles in één document.

Dit is de eerste maal dat een reductiestreefdoel wordt toegepast op één specifiek product, en zulks op basis van een analyse van de gehele levenscyclus van dat product – winning, productie, vervoer, distributie en eindgebruik. Dat onderstreept het belang van deze richtlijn nog eens.

Ik ben tevreden met het tussen het Parlement en de Raad bereikte akkoord en wijs er graag op dat de duurzaamheid bij de productie en het gebruik van biobrandstoffen is gegarandeerd. Dat is voor de praktische uitvoerbaarheid van deze richtlijn immers een fundamentele voorwaarde.

De richtlijn betreffende brandstofkwaliteit zal een heel belangrijk instrument worden bij de bestrijding van klimaatverandering.

Ian Hudghton (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor het verslag van mevrouw Corbey gestemd. Europa heeft een doorslaggevende rol te spelen in het wereldwijd terugdringen van broeikasgassen en de tenuitvoerlegging van bindende verplichtingen voor brandstofleveranciers zal daar een belangrijk deel van uitmaken.

Erika Mann (PSE), schriftelijk. – (EN) In deze stemverklaring wil ik de rapporteur van de richtlijn brandstofkwaliteit, Dorette Corbey, feliciteren. Ze is erin geslaagd veel eisen van dit Parlement te verwerken in het uiteindelijke compromis.

De Europese Unie moet haar beleid en regelgeving baseren op solide wetenschappelijk bewijs – zowel de EU-wetgeving als de handelsverbintenissen van de EU vereisen dat. Als lid van de Commissie internationale handel word ik vaak aangesproken door handelspartners als de EU haar regelgeving lijkt te baseren op willekeurige of politieke processen in plaats van op wetenschappelijke conclusies.

Ik was daarom blij dat de herziene richtlijn brandstofkwaliteit niet het eerdere voorstel bevatte om het brandstofadditief MMT te verbieden. Op grond van de herziene richtlijn blijft het gebruik van MMT toegestaan, in overeenstemming met de wetenschappelijke conclusies van belangrijke handelspartners, waaronder de Verenigde Staten en Canada. Wat belangrijk is, is dat de nieuwe richtlijn ook vereist dat de EU een wetenschappelijk onderzoek uitvoert. Ik ben er sterk van overtuigd – en de Europese en internationale wetgeving vereist dat – dat beperkingen op MMT gebaseerd moeten zijn op de wetenschap.

Omdat andere landen hun brandstofnormen vaak modelleren naar de normen die worden ontwikkeld in Europa, is het essentieel dat de EU ervoor zorgt dat haar brandstofvoorschriften sterk worden ondersteund door wetenschappelijk bewijs.

Andreas Mölzer (NI), schriftelijk. – (DE) In het kader van onze inspanningen ter vermindering van de broeikasgasemissies subsidiëren we de aankoop van tropische biobrandstoffen. Op die manier voldoen we slechts schijnbaar aan de verplichtingen van het Protocol van Kyoto. In werkelijkheid verergeren we het probleem. Uit studies is gebleken dat 46 procent van de 'levende' koolstof van de aarde door tropische regenwouden wordt gebonden en dat 25 procent van de totale koolstofemissies door ontbossing wordt veroorzaakt. De vlieger van de EU gaat daarom niet op.

In de hele discussie rond koolstofemissies blijft het totale plaatje buiten beeld. Men zou namelijk onder meer ook rekening moeten houden met de broeikasgasemissies die door de verbranding van hout ontstaan. Bovendien is nog niet helemaal duidelijk in hoeverre de motoren van vandaag de dag geschikt zijn voor de toepassing van biobrandstoffen. Het hele systeem is ondoordacht, zodat ik mij van stemming over dit verslag heb onthouden.

- Verslag-Sacconi (A6-0419/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström en Åsa Westlund (PSE), *schriftelijk*. – (SV) Wij staan kritisch tegenover het voorstel inzake emissienormen voor personenauto's. We hadden een ambitieuzer voorstel met hogere boetes, een kortere introductiefase en een duidelijk vastgelegd langetermijndoel willen zien. Wij staan er ook kritisch tegenover dat de ethanolkorting zo klein is geworden dat ze nauwelijks tot investeringen aanzet, hoewel ethanol bijdraagt tot het reduceren van de emissies.

Wij hebben er echter voor gekozen om voor het voorstel als geheel te stemmen omdat wij denken dat een verwerping tot een nog latere invoering van milieuregelgeving voor de automobielsector zou leiden.

Jean Marie Beaupuy (ALDE), *schriftelijk*. – (FR) Aangaande het verslag-Sacconi over emissienormen voor nieuwe personenauto's heb ik tegen het ingediende voorstel gestemd, omdat ik openlijk mijn spijt wil betuigen dat geen voor het milieu gunstiger akkoord is bereikt. Desalniettemin hoop ik dat de positieve stem van de meerderheid van de afgevaardigden snel een eerste reeks antwoorden zal opleveren en dat wij dan in de komende jaren tot besluiten zullen komen die de noden van onze aardbol in overeenstemming zullen weten te brengen met die van onze economie, waarbij met name met de situatie in de automobielsector rekening moet worden gehouden.

Marielle De Sarnez (ALDE), *schriftelijk*. – (FR) Het voorgestelde compromis levert geen bevredigend antwoord.

Het spijt mij dat de beoogde vermindering van de CO₂-emissies voor auto's lager is dan de normen die ons Parlement wenste en dat deze doelstelling bovendien nog afhankelijk is van een milieueffectbeoordeling. Beide besluiten zijn contraproductief. Wij hebben juist stringente emissienormen nodig op korte en op lange termijn, normen die niet herzien kunnen worden.

De specifieke doelstelling van lagere emissies per constructeur zal trouwens juist degenen afstraffen die al het braafste jongetje van de klas zijn. Het systeem van sancties bij niet-naleving van deze doelstellingen valt nadelig uit voor degenen die voertuigen hebben ontwikkeld die het milieu minder schade bezorgen. Het tegenstrijdige van deze wetgeving is dat zij de grootste vervuilers minder bestraft, terwijl wij juist de inspanningen hadden moeten erkennen en ondersteunen van degenen die nu al hun best doen.

Edite Estrela (PSE), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor het verslag van de heer Sacconi over emissienormen voor nieuwe personenauto's gestemd. Overwegende dat het wegvervoer verantwoordelijk is voor 12 procent van de CO₂-uitstoot in de Europese Unie, geloof ik dat deze verordening – ook al maakt ze geen deel uit van het klimaat- en energiepakket – van vitaal belang is voor het verwezenlijken van de EU-doelstellingen om de broeikasgasemissies tot 2020 met 20 procent terug te brengen.

Ik wil de rapporteur graag feliciteren met de doorslaggevende rol die hij bij de onderhandelingen met het Parlement en de Raad heeft gespeeld. Die inspanningen hebben een even afgewogen als gedegen akkoord opgeleverd dat gunstige gevolgen zal hebben voor de automobielsector, de consumenten en – vooral – het milieu. We hebben hier te maken met een ambitieus, maar tegelijkertijd flexibel model. Enerzijds wordt geprobeerd de streefdoelen voor het terugdringen van de vervuilende uitstoot te verwezenlijken, maar anderzijds worden ondernemingen in de automobielsector in de gelegenheid gesteld geleidelijk aan de nodige wijzigingen door te voeren.

Anne Ferreira (PSE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb mij bij het verslag "CO₂ - emissies van personenauto's" van stemming onthouden, omdat ik vind dat het effect van het wagenpark op de klimaatverandering er onvoldoende in wordt meegenomen.

De ambitieuze streefdoelen zoals die in de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid van het Europees Parlement zijn aangenomen, hadden overeind moeten blijven. Deze streefdoelen konden geen negatieve gevolgen met zich meebrengen voor de Europese auto-industrie.

De slechte verkoopcijfers voor nieuw geregistreerde auto's dit jaar zijn vooral te wijten aan de koopkracht van de Fransen en de Europeanen en beslist niet aan deze wetgeving, die trouwens nog niet eens van kracht is.

Bovendien mogen wij niet vergeten dat een gedeelte van de boetebedragen teruggestort zal worden aan de autofabrikanten als bijdrage aan de financiering van hun onderzoekprogramma's.

Duarte Freitas (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) De sector wegverkeer is de op één na grootste bron van broeikasgasemissies in de EU, en het is ook – belangrijker nog – een sector waar de uitstoot blijft toenemen. Er zijn dankzij de in auto's gebruikte technologie enorme vorderingen gemaakt, maar de impact daarvan volstaat niet om de gevolgen van de toename van het verkeersvolume en de afmetingen van de voertuigen te neutraliseren.

Dit voorstel voor een verordening sluit aan bij de strategieën en doelstellingen van de EU, zeker als het gaat om het terugdringen van de broeikasgasuitstoot met 20 procent tegen 2020.

Voorgesteld wordt om de inspanningen te verdelen: voor elke fabrikant wordt een specifieke doelstelling vastgelegd. Dat is volgens mij een heel goed idee.

Fundamenteel zijn voor mij eveneens de boetes die zullen worden opgelegd aan fabrikanten die de streefdoelen niet bereiken.

Rekening houdend met de huidige conjunctuur is het bereikte akkoord al met al gunstig voor de EU. Deze verordening zal zeker bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen die de EU zichzelf gesteld heeft.

Ian Hughton (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor het verslag van de heer Sacconi over CO₂-uitstoot van nieuwe auto's gestemd. Hoewel het compromis niet zo ver gaat als mogelijk was geweest, formuleert het belangrijke streefdoelen voor autofabrikanten en zal het een rol spelen bij de bestrijding van de opwarming van de aarde.

Stavros Lambrinidis (PSE), schriftelijk. – (EL) De delegatie van de PASOK in de PSE-Fractie geeft onder meer steun aan de inhoud van amendement 50 om te verzekeren dat het langetermijndoel van 95 gram CO₂ per kilometer vanaf 2020 juridisch bindend wordt. Zij heeft tijdens de aparte hoofdelijke stemming over amendement 2 tegen gestemd, omdat het streefdoel voor de vermindering van de uitstoot van passagiersvoertuigen onmiddellijk moet worden behaald, ten bate van de menselijke gezondheid en het milieu.

Kurt Joachim Lauk (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Namens de christendemocratische afgevaardigden uit Baden-Württemberg wil ik de volgende verklaring afgeven. We hebben het voorstel voor een verordening ondanks ernstige bedenkingen goedgekeurd. Aan de ene kant is het goed om de automobieliindustrie aan te sporen tot een vermindering van de CO₂-uitstoot, en daarom hebben we voor het voorstel gestemd, maar aan de andere kant willen we onze bedenkingen, die drie punten betreffen, hier duidelijk uit de doeken doen:

1. De voorgestelde methode om de emissies te verminderen stelt niet aan alle Europese producenten even hoge eisen. Met name aan producenten van grote voertuigen, die op hun beurt weer drijvende krachten voor innovatie zijn, worden hoge eisen gesteld. Duitse producenten hebben hier sterker onder te lijden dan andere in de EU.

2. Er is nog steeds geen effectbeoordeling. Het eerste ontwerp daarvoor, waarbij de voorgestelde hellingshoek van de grenswaardencurve was vastgesteld op 80 procent (thans 60 procent), werd ingetrokken.

3. De hoogte van de boetes is met name in fase 4 willekeurig. Dit heeft tot gevolg dat er twee verschillende prijsniveaus voor CO₂ worden ingevoerd: de aan de beurs bepaalde marktprijs en een willekeurig voor de automobieliindustrie vastgestelde prijs.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor deze verordening gestemd, die een belangrijk deel vormt van het EU-pakket inzake klimaatverandering en die voor het eerst wettelijke verplichtingen voor fabrikanten invoert om de uitstoot van CO₂ van alle auto's die in de EU worden verkocht te beperken (ongeacht waar ze zijn gemaakt). Het gemiddelde nieuwe wagenpark zou een CO₂-uitstoot van 120 g CO₂/km moeten kunnen bereiken vanaf 2012. Deze doelstelling is verdeeld in 130 g CO₂/km door middel van verbeteringen in de motortechnologie en daarbovenop nog 10 g door middel van 'eco-innovaties' zoals nieuwe ontwerpen voor airconditioning. De verordening is flexibel in de zin dat de doelstelling van de fabrikant wordt berekend op basis van het gemiddelde van hun wagenpark, wat betekent dat ze een meer vervuilende auto kunnen compenseren met een minder vervuilende auto.

Eluned Morgan (PSE), schriftelijk. – (EN) Koolstof uit transport neemt 21 procent van onze koolstofuitstoot voor zijn rekening. Ambitieuze doelstellingen voor de auto-industrie zijn daarom essentieel om ervoor te zorgen dat de auto-industrie zich houdt aan haar vrijwillige doelstelling, die zij in het verleden niet heeft gehaald. Door hoge normen vast te stellen voor de 500 miljoen potentiële klanten in Europa, voeren we ook

mondiale normen in die de wereld kan volgen. De overcapaciteit in de wereldwijde auto-industrie maakt het noodzakelijk dat Europa het voortouw neemt bij de productie van groene auto's, waar de consumenten in de toekomst waarschijnlijk de voorkeur aan zullen geven.

Angelika Niebler (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) De automobiellindustrie is bijzonder getroffen door de huidige economische crisis. Zo hebben de meeste autofabrieken in Duitsland hun personeel al begin december gedwongen met kerstvakantie gestuurd.

Door de vandaag goedgekeurde verordening wordt de Duitse en met name de Beierse automobielsector nog meer op de proef gesteld en voor grote uitdagingen geplaatst.

Aan de positieve kant valt te noteren dat aan de industrie ruime overgangsregelingen worden toegekend, opdat zij aan de overeengekomen reductiedoelstellingen kan voldoen.

Zo werd voor een geleidelijke invoering gekozen: in 2012 hoeft slechts 65 procent van in de EU geregistreerde nieuwe voertuigen aan de overeengekomen grenswaarde van gemiddeld 120 gram CO₂ per kilometer te voldoen. Uiterlijk in 2015 moet vervolgens het complete wagenpark de streefdoelen verwezenlijken. Ook kunnen zogeheten eco-innovaties zoals zonnedaken met maximaal zeven gram op de waarde van de uitstoot in mindering worden gebracht.

Wij betreuren echter dat het verslag op het punt van boetes voor overschrijdingen van de grenswaarden een verkeerd signaal afgeeft. Vanaf een overschrijding met 4 gram geldt namelijk een boete van 95 euro per gram. Vergeleken met de prijzen die in het kader van het emissiehandelssysteem worden toegepast, wordt de automobiellindustrie op deze manier onnodig en al te zwaar belast.

Seán Ó Neachtain (UEN), schriftelijk. – (GA) Ik heb de Commissie vervoer en toerisme een advies over deze kwestie voorgelegd. De commissie was zo verdeeld dat we er niet in zijn geslaagd een tekst aan te nemen.

Ik vond het grootste deel van de tekst van de Commissie redelijk en realistisch, hoewel er een heel belangrijk aspect ontbrak, namelijk een doelstelling voor de middellange tot lange termijn in de wetgeving.

Ik begrijp heel goed dat er zorgen bestaan over het behoud van banen, maar we moeten ambitieus zijn. We hebben een plicht tegenover toekomstige generaties om onze wereld te beschermen en daarom moeten we bereid zijn om moeilijke besluiten te nemen.

En deze 'groene' doelstellingen zijn niet onrealistisch. Recentelijk is duidelijk gebleken dat de autosector op de een of andere manier moet worden hervormd. Een hervorming ten behoeve van het milieu, die met behulp van ambitieuze wetgeving moet worden doorgevoerd, is niet alleen onze plicht, maar ook een kans, een kans om de steun voor onderzoek en ontwikkeling in de autosector te vergroten, banen te scheppen en een nieuw tijdperk te beginnen in die sector. Duurzame ontwikkeling is niet alleen goed voor de planeet, maar kan ook goed zijn voor de economie.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), schriftelijk. – (RO) In de strijd die de EU voert tegen de gevolgen van klimaatverandering mag niet voorbij worden gegaan aan de uitstoot van personenauto's en het kwalijke effect daarvan op het milieu. Het Europees Parlement en de Raad zijn overeengekomen dat het emissieniveau van nieuwe personenauto's in 2020 gemiddeld niet hoger mag zijn dan 95 g CO₂/km. In het kader van een in 1998 gesloten vrijwillige overeenkomst stelt de automobiellindustrie zich ten doel om de uitstoot van kooldioxide terug te dringen tot 140 g/km in 2008. Door het vrijwillige karakter van de doelstelling zit er nog maar weinig schot in de aanpak van emissies, getuige het feit dat de uitstoot in 1995 van 186 g/km slechts gedaald is tot het schamele resultaat van 163 g/km in 2004.

De nieuwe verordening voorziet in de invoering van een verplichte regeling voor het terugdringen van de CO₂-uitstoot, waarbij een systeem van bijdragen wordt gehanteerd voor degenen die dit doel niet halen en de ontwikkeling van vernieuwende technologieën wordt gestimuleerd. In 2014 zal 80 procent van het wagenpark voldoen aan de normen. Na 2019 moet voor elke gram boven de limiet een bijdrage van 95 euro worden betaald. Het uiteindelijke compromis brengt evenwicht tussen wat nodig is voor consumenten, milieubescherming en een duurzaam industriebeleid.

Bart Staes (Verts/ALE), schriftelijk. – Ik heb tegen het compromis in het verslag-Sacconi over de CO₂-uitstoot van wagens gestemd. Dit is een schandelijk dossier waarbij de autofabrikanten eens te meer ontkomen aan de verplichting minder energieverblindende en vervuilende wagens te bouwen. Dit dossier sleept al meer dan 10 jaar aan. Eerst werd tijd gekocht met het afsluiten van een vrijwillige overeenkomst. Die werd niet

nageleefd. Met het akkoord van vandaag wordt weer eens tijd gekocht. De boetes zijn van een bespottelijk laag niveau.

Er wordt een norm van 95 gram CO₂-uitstoot/km in het vooruitzicht gesteld tegen 1 januari 2020. In 1996 ging de industrie akkoord met een maximale uitstoot van 140 gram in 2008. Realiteit: we zitten nu aan een gemiddelde uitstoot van 162 gram.

De waarheid is dat het kortetermijndenken het telkens haalt. We blijven liever vele dollars betalen aan corrupte of niet-democratische regimes dan te investeren in groene innovatietechnologie. Het argument dat de economische crisis ons daartoe noopt is een drogreden. De auto-industrie heeft alleen een toekomst als ze kiest voor energiezuinige en niet vervuilende wagens. Als ze nu in de moeilijkheden zit, heeft ze dat vooral aan zichzelf te danken door foute en kortzichtige keuzes in het verleden.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), schriftelijk. – (RO) Ik heb voor het verslag-Sacconi gestemd over emissienormen voor nieuwe personenauto's.

Circa 70 procent van de broeikasgassen die de vervoersector in totaal uitstoot komt voor rekening van het wegvervoer. Dat is vooral te merken in stadsgebieden waar verkeersopstoppingen veel luchtvervuiling veroorzaken. Het is daarom van vitaal belang dat de emissieprestatienormen voor nieuwe personenauto's worden verbeterd. Het bereikte compromis legt ambitieuze doelstellingen op aan automobielfabrikanten, maar biedt hun ook de noodzakelijke overgangsperiode om hun productielijnen aan de nieuwe eisen aan te passen. Het ingevoerde bonusstelsel voor groene voertuigen voorziet in prikkels voor zowel fabrikanten als consumenten. Mede door klimaatverandering passen consumenten hun voorkeuren aan en dat zal ook van invloed zijn op de vraag naar personenauto's.

Behoud van werkgelegenheid en het scheppen van de noodzakelijke voorwaarden voor economische ontwikkeling zijn essentieel, vooral in de huidige economische en financiële crisis. De gerichte maatregelen in het economisch herstelprogramma geven blijk van het belang dat men aan de automobiellindustrie hecht.

Thomas Ulmer (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Ondanks ernstige bedenkingen heb ik voor gestemd. Enerzijds is het goed om de automobiellindustrie aan te sporen tot een vermindering van de CO₂-uitstoot maar anderzijds willen we duidelijk onze bedenkingen uiten (zie met name punt 3). 1. Het voorstel stelt niet aan alle Europese producenten even hoge eisen. Met name aan producenten van grote voertuigen, die op hun beurt weer drijvende krachten voor innovatie zijn, worden hoge eisen gesteld. Duitse producenten hebben hier bijzonder sterk onder te lijden. 2. Er is geen effectbeoordeling. Het eerste ontwerp daarvoor, waarbij de voorgestelde hellingshoek van de grenswaardencurve was vastgesteld op 80 procent (thans 60 procent), werd ingetrokken. 3. De hoogte van de boetes is met name in fase 4 willekeurig. Dit heeft tot gevolg dat er twee verschillende prijsniveaus voor CO₂ worden ingevoerd: de aan de beurs bepaalde marktprijs en een willekeurig voor de automobiellindustrie vastgestelde prijs.

Glenis Willmott (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik heb ervoor gekozen de aldus geamendeerde wetgeving te steunen, met betrekking tot zowel dit voorstel voor de vermindering van de CO₂-uitstoot van auto's als het volledige pakket inzake klimaatverandering. Dit is een belangrijke stap om ervoor te zorgen dat Europa haar doelstelling om de uitstoot voor 2020 met 20 procent te verminderen haalt en we zenden hiermee, voorafgaand aan de besprekingen van volgend jaar in Kopenhagen, een krachtige boodschap uit naar de rest van de wereld dat Europa er serieus werk van maakt.

We hebben de technologie al die ons kan helpen om deze doelstellingen te halen en het beste voorbeeld daarvan is het grensverleggende werk dat wordt uitgevoerd aan de universiteit van Loughborough, in mijn eigen kiesdistrict, die wereldberoemd is om de ontwikkeling van groene technologieën en onlangs een nieuw waterstoftankstation heeft geopend, een van de slechts twee in het Verenigd Koninkrijk.

- Verslagen: Claude Turmes (A6-0369/2008), Avril Doyle (A6-0406/2008), Satu Hassi (A6-0411/2008), Chris Davies (A6-0414/2008), Dorette Corbey (A6-0496/2007) en Guido Sacconi (A6-0419/2008)

Bairbre de Brún en Mary Lou McDonald (GUE/NGL), schriftelijk. – (EN) Sinn Féin geeft de hoogste prioriteit aan de strijd tegen klimaatverandering. We erkennen volledig dat er ingrijpende veranderingen nodig zijn om het type samenleving en economie te creëren dat duurzaam zal blijken op het gebied van milieu. We steunen daarom maatregelen op lokaal, nationaal, EU- en wereldniveau via VN-klimaatoverleg, dat de noodzakelijke bindende doelstellingen voor CO₂-uitstoot zal vaststellen.

We hebben voor het verslag van mevrouw Doyle over het emissiehandelssysteem (ETS) gestemd, aangezien het zal leiden tot een verbetering van het huidige ETS van de EU, ondanks enkele ernstige moeilijkheden met het systeem zelf.

We zijn niet blij met het feit dat de meeste beperkingen om de doelstellingen van de EU te halen, kunnen worden bewerkstelligd buiten de EU, zoals wordt goedgekeurd door het verslag van mevrouw Hassi. We hebben ons hiervoor onthouden van stemming.

Met betrekking tot het verslag van de heer Davies over CCS hebben we, onverminderd onze duidelijke voorkeur voor hernieuwbare energie, voor dit verslag gestemd, aangezien het belangrijke maatregelen bevat op het gebied van veiligheid, financiële zekerheid en aansprakelijkheid. We hadden ook graag een emissieprestatienorm gehad. Dit verslag biedt echter ruimte voor bestudering van de mogelijkheden.

We hebben tegen het verslag van de heer Sacconi over auto's gestemd, aangezien de overeenkomst het voorstel van de Commissie ernstig afzwakt.

Edite Estrela (PSE), schriftelijk. – (PT) Ik heb vóór het klimaat- en energiepakket (dat onder andere de verslagen van onze collega's Doyle, Hassi, Turmes en Davies omvat) gestemd, omdat ik geloof dat het akkoord zoals dat tussen het Europees Parlement, de Commissie en de Raad tot stand is gebracht heel evenwichtig is: het maakt de bescherming van het milieu verenigbaar met de legitieme belangen van de industrie.

Het was van belang om in eerste lezing al tot een akkoord te komen, zodat de Europese Unie een geloofwaardig voorstel kan voorleggen op de Conferentie van Kopenhagen van 2009, teneinde aldaar een internationale overeenkomst tot stand te brengen en een leidersrol te blijven vervullen bij de bestrijding van klimaatverandering.

Neena Gill (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik heb voor het pakket inzake klimaatverandering gestemd, omdat ik ervan overtuigd ben dat de wereld op een cruciaal kruispunt staat. Onze manier van leven wordt meer dan ooit op de proef gesteld. Maar alleen door samen te werken kunnen de lidstaten effect sorteren. Juist op dit soort momenten moet de EU haar verantwoordelijkheden onder ogen zien en optreden als wereldleider.

En dat heeft zij gedaan. Geen enkel land en geen enkele groep landen heeft een wettelijk bindend proces in het leven geroepen met de omvang en het potentieel van dit pakket.

Groene leden van dit Parlement hebben gezegd dat het pakket is afgezwakt, maar dat is onrealistisch. De milieueffectiviteit van het systeem staat niet ter discussie. In plaats daarvan hebben we een werkbaar evenwicht bereikt tussen de noodzaak de industrie winstgevend te houden in deze economisch moeilijke tijden, de sociale behoeften van Europa en de toekomst van ons milieu.

Dit was daarom een pakket dat de socialisten terecht hebben gesteund, en ik heb dat met veel plezier gedaan.

Bruno Gollnisch (NI), schriftelijk. – (FR) Het energie- en klimaatpakket waar wij vandaag over stemmen, zou het symbool moeten zijn van een technologische, economische en energetische overgang.

Dat is inderdaad zo: de verschillende voorgestelde maatregelen zullen de energie-“mix” van de lidstaten ingrijpend veranderen, tot een gemeenschappelijk, misschien zelfs wel volledig uniform energiebeleid leiden, enorme financiële kosten met zich mee brengen, het concurrentievermogen van onze industrieën en daarmee de werkgelegenheid in Europa nadelig beïnvloeden, de energieprijzen voor particulieren en bedrijven doen stijgen en niet te verwaarlozen gevolgen hebben voor de nationale begrotingen.

Natuurlijk zijn er tal van afwijkingen voorzien om te voorkomen dat bedrijven naar het buitenland worden verplaatst. Maar dat is niet voldoende, want in de huidige context van een algehele en waarschijnlijk langdurige crisis hebben wij een algemene vrijwaringsclausure nodig waardoor gewaarborgd wordt dat de belangen van de Europese economie en werknemers tenminste voorlopig de overhand hebben boven milieudoelstellingen. Ook moet de hele procedure weer ter discussie kunnen worden gesteld als de komende internationale onderhandelingen niet met succes bekroond zouden worden, met name als de Verenigde Staten en de grote nieuwe industrielanden niet naar evenredigheid verplichtingen zouden aangaan. Want in dat geval zou de economische zelfmoord van Europa, dat slechts vijftien procent van de “kunstmatige” broeikasgassen uitstoot, volledig zinloos zijn.

Dan Jørgensen (PSE), schriftelijk. – (DA) De Deense sociaaldemocraten hebben gestemd voor het grootste deel van het klimaatpakket van de EU, aangezien het – hoewel niet alle toegepaste methoden naar onze wens

zijn – een ambitieuze doelstelling vastlegt voor de reductie van de CO₂-uitstoot tot respectievelijk 20 of 30 procent, afhankelijk van de vraag of er een internationale overeenkomst komt.

Wat betreft het voorstel voor lastenverdeling (dat wil zeggen reducties in onder andere de landbouw, het vervoer, enz.) hebben de sociaaldemocraten tegen gestemd. De reden daarvoor is dat de mogelijkheid om kredieten te kopen in ontwikkelingslanden zo groot is dat de EU 60 tot 70 procent van haar reductieverplichting kan vervullen via de koop van reducties in de armste landen ter wereld. In de praktijk zou dit betekenen dat de rijkste landen zich kunnen vrijkopen van de noodzakelijke omschakeling en niet in de technologische ontwikkeling zullen investeren die nodig is om de langetermijndoelstelling van een reductie van 80 procent te bereiken.

Wat betreft het voorstel aangaande de CO₂-uitstoot van personenauto's hebben de sociaaldemocraten tegen gestemd. Het voorstel beoogt – in tegenstelling tot wat de Commissie had voorgesteld en totaal in strijd met de stemmingsresultaten in de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid – de emissie-eisen voor de industrie van 120g CO₂/km vanaf 2012 met nog eens drie jaar uit te stellen. De automobiellindustrie is tien jaar geleden al akkoord gegaan met een vrijwillige overeenkomst aangaande CO₂-reductie en heeft meer dan genoeg tijd gehad om zich in te stellen op de regels die nodig zijn om de opwarming van de aarde te bestrijden.

Marie-Noëlle Lienemann (PSE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb voor de vier richtlijnen van het energie- en klimaatpakket gestemd, omdat het belangrijk is dat de EU deze teksten nog vóór 2009 en de internationale onderhandelingen aanneemt. Verder uitstel zou de uitvoering ervan vertraagd hebben en achterstand veroorzaakt hebben zonder dat dit een betere tekst zou hebben opgeleverd. Ik zeg dus JA,

- want de 3x20-streefdoelen (20 procent minder broeikasgassen, 20 procent minder energieverbruik, 20 procent hernieuwbare energie) liggen vast en een vermindering met 30 procent van de broeikasgassen in geval van een ambitieuzer internationaal akkoord is bevestigd;

- maar ik ben wel kritisch want de door de Raad voorgestelde teksten blijven wat achter bij de voorstellen van de Commissie en zouden de aangekondigde streefdoelen wel eens niet kunnen halen, omdat er veel uitzonderingen zijn en het mogelijk is een lagere uitstoot buiten de EU te financieren, waardoor de zo noodzakelijke omschakeling van onze industrieën, economie en overschakeling op andere energiebronnen dan koolstof alleen maar wordt vertraagd;

- waarbij ik ook waakzaam wil blijven, want als de streefdoelen in de loop der tijd niet worden gehaald, zou het Europees Parlement tot nieuw beleid moeten verplichten;

- bij wijze van eerste stap. Ik heb altijd gevonden dat de ETS onze industrie en onze activiteiten niet dusdanig zullen veranderen dat de milieuvoetafdruk daarmee minder wordt. Wij moeten in substantiële kredieten voor onderzoek en innovatie voorzien, normen en douanetarieven vaststellen om milieudumping te bestrijden en industriebeleid en Europese fondsen invoeren ter begeleiding van de grote omwentelingen.

Luís Queiró (PPE-DE), *schriftelijk*. – (PT) In dit verslag komen verschillende aspecten van het klimaatpakket aan de orde, maar het is toch mogelijk er een algemene benadering in te ontwaren.

De algemene energieconsumptie zal blijven toenemen en de duurste energiebronnen zijn die welke het meeste CO₂ genereren. Het is dus niet moeilijk in te zien dat de keuze voor energiebronnen die weinig CO₂ genereren zowel in ecologisch als economisch opzicht verstandig is. Het is daarom van cruciaal belang dat we investeren in technologieën die het energieverbruik terugdringen en de – uiteindelijk onvermijdelijke – emissies zo laag mogelijk houden. De industrieën die het meeste CO₂ voortbrengen zullen zich moeten aanpassen. Ze kunnen – en moeten – worden aangemoedigd technologisch hoogwaardiger goederen te produceren, in de eerste plaats via regels voor overheidsaanbestedingen. Zo dienen industrieën met een productieproces dat veel CO₂ voortbrengt steun te ontvangen voor onderzoek en ontwikkeling, zodat ze hun concurrentievermogen kunnen verbeteren. Bestrafen heeft geen zin: je bereikt op die manier alleen maar dat deze industrieën in Europa niet kunnen overleven. Tot slot is het van groot belang dat we iets ondernemen om minder energieafhankelijk te worden. Dat kan door meer diversificatie, zowel wat bronnen als leveranciers betreft. Als we die benadering volgen moeten we er ook voor zorgen dat het gebruik van energiebronnen die minder CO₂ produceren wordt aangemoedigd.

- Aanbeveling voor de tweede lezing-Cercas (A6-0440/2008)

Kader Arif (PSE), *schriftelijk*. – (FR) Het gemeenschappelijk standpunt over de arbeidstijd dat door de Raad ter stemming aan de afgevaardigden is voorgelegd, vormde een ware achteruitgang voor de rechten van de werknemers en een echt gevaar voor ons Europees sociaal model.

Door een grote meerderheid achter zich te verzamelen is de socialistische rapporteur Alessandro Cercas, die ook mijn stem heeft gekregen, erin geslaagd deze conservatieve en reactionaire - en eigenlijk bij de negentiende eeuw behorende - visie van de werkende mens uit de weg te ruimen. Ik heb met alle socialisten tezamen een reeks amendementen verdedigd die borg staan voor wezenlijke vooruitgang voor de rechten van de werknemers.

Wij hebben bijvoorbeeld de afschaffing van de zogenaamde *opt-out-clausule* verkregen waarmee de werkgever onder de begrenzing van de arbeidstijd uit kon komen en kon verplichten tot een werkweek van maximaal 65 uur. Omdat men aanwezigheidsdienst nu eenmaal niet als rusttijd kan beschouwen, hebben wij er ook voor gezorgd dat deze als werktijd wordt gerekend. Wij hebben eveneens waarborgen gekregen op het gebied van compenserende rusttijden en van het kunnen combineren van beroeps- en gezinsleven.

Deze grote zege van de Europese socialisten, ondersteund door de vakbonden, betekent een overwinning voor alle Europeanen. Een Europa dat beschermt, is een Europa dat zo'n belangrijke sociale vooruitgang als die van vandaag overneemt.

Alessandro Battilocchio (PSE), *schriftelijk*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb voor de onderhavige aanbeveling gestemd waarvan de tekst in het Parlement door de heer Cercas gecoördineerd is. We bevinden ons in bijzondere omstandigheden en helaas heeft de financiële crisis momenteel ook zijn uitwerking op de reële economie. Er zijn beslissingen nodig die een positief effect kunnen sorteren op onze productiesectoren, en vooral moet Europa ervoor zorgen dat het goed beslagen ten ijs is voor de nieuwe, moeilijke uitdagingen op het gebied van concurrentie die aan de horizon opdoemen.

Ik sta achter de basisgedachte om een Europees kader op te stellen met regelingen inzake de organisatie van de arbeidstijd. In dit opzicht is het een goede zaak om bij de besluitvorming een grotere betrokkenheid te bevorderen van de sociale partners en met name van de hervormingsgezinde vakbonden die in heel Europa het hoofd trachten te bieden aan een uitdaging die niet alleen betrekking heeft op de bescherming van de rechten van de werknemers maar ook in de richting wijst van modernisering en groei.

Adam Bielan (UEN), *schriftelijk*. – (PL) De kwestie van de actieve en inactieve tijd tijdens het werk is in veel beroepen, en met name voor artsen, belangrijk. Het onderverdelen van werktijd in actieve en inactieve tijd is in tegenspraak met het begrip arbeidstijd en met belangrijke verordeningen inzake arbeidsomstandigheden. Kan iemand toezicht houden op artsen, in de zin dat iemand nagaat wanneer artsen een pauze nemen of wanneer ze hun taken vervullen als zij een noodprocedure uitvoeren, iemand behandelen of de volgende operatie plannen? Bovendien zouden daarvoor inspecteurs nodig zijn, wat een idiote hoeveelheid kosten met zich mee zou brengen. Dit zou gewoonweg onverenigbaar zijn met de beroepsethiek.

Derek Roland Clark, Michael Henry Nattrass, Jeffrey Titford en John Whittaker (IND/DEM), *schriftelijk*. – (EN) De UKIP erkent de waarde van bepaalde elementen van het standpunt van de Raad omdat daarmee het recht van Britten om te werken wordt behouden. We hebben echter tegen amendementen in dit verslag gestemd die precies deze elementen ondermijnen.

Het standpunt van de Raad bevat echter ook vele andere elementen waarmee de UKIP het niet eens kan zijn en waar we niet voor kunnen stemmen. We onthouden ons daarom van stemming over amendement 30.

Jean Louis Cottigny (PSE), *schriftelijk*. – (FR) De stemuitslag in het Europees Parlement vandaag is van kapitaal belang. De maximale arbeidsduur in Europa blijft 48 uur, waardoor de landen met een voor de werknemers gunstiger stelsel (zoals Frankrijk dat een werkweek van 35 uur kent) alles bij het oude kunnen laten. De Raad wilde dit maximum op 65 uur stellen.

De linkse krachten die de werknemers verdedigen – zoals bijvoorbeeld het EVV – kunnen trots zijn op deze overwinning.

De artsen en de studenten in de geneeskunde mogen niet vergeten dat dit ook voor hen een overwinning is. Aanwezigheidsdienst van medisch personeel zal meegeteld worden als arbeidstijd.

Met dit grote aantal stemmen vóór zullen de 27 Europese afgevaardigden in het bemiddelingscomité tegenover de 27 ministers een krachtig standpunt kunnen laten horen.

Harlem Désir (PSE), *schriftelijk*. – (FR) In de huidige context van crisis en sociale onzekerheid voor de werknemers legt de Raad vandaag aan het Parlement een gemeenschappelijk standpunt voor dat een waar gevaar inhoudt voor de fundamenteën van het Europees sociaal model, omdat de normen voor de arbeidstijd er door worden verzwakt.

Door het opnemen van een clausule waarmee afstand wordt gedaan van een werkweek van maximaal 48 uur en waarmee aanwezigheidsdienst niet meer wordt gerekend als arbeidstijd, dreigt er een sociaal Europa te ontstaan met twee snelheden, met enerzijds werknemers die in hun lidstaten kunnen bogen op sociale bescherming en anderzijds degenen die zich erbij moeten neerleggen dat hun sociale rechten worden afgeknepen.

Ik heb – in weerwil van de uitspraken van de Commissie en van sommige lidstaten, waarin de vrije keuze van een *opt-out* als vooruitgang wordt geduid – er de voorkeur aan gegeven de amendementen van rapporteur Cercas te ondersteunen, waarmee het standpunt van het Parlement in de eerste lezing in 2004 werd weergegeven.

In deze amendementen wordt geëist dat de *opt-out*-clausule 36 maanden na het van kracht worden van de richtlijn komt te vervallen, aanwezigheidsdienst als arbeidstijd wordt gerekend (hetgeen erkend is door het Europees Hof van Justitie) en er garanties worden gegeven voor compenserende rusttijden en het combineren van beroep en gezin.

Brigitte Douay (PSE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb het standpunt van de rapporteur, de heer Cercas, gesteund, want de organisatie van de arbeidstijd is voor het dagelijks leven van de Europese burgers van essentieel belang.

De massale demonstratie van de Europese vakbonden gisteren in Straatsburg heeft laten zien hoezeer zij gehecht zijn aan een betere bescherming van de werknemers.

Een aantal zaken in dit verslag heeft mijn speciale aandacht gekregen en verdiende te worden verdedigd, met name het beëindigen van de uitzondering die kan worden gemaakt op een maximale werkweek van 48 uur, zoals momenteel vastgelegd is in de Europese Unie. Net als de andere Europese socialisten ben ik er van overtuigd dat het combineren van werk en gezinsleven heel belangrijk is voor de ontplooiing van de burgers.

Het verslag Cercas gaat, met heel de sociale vooruitgang erin, de goede kant uit omdat de te liberale maatregelen die bestaan in sommige lidstaten en die deze landen voor de gehele Europese Unie zouden willen laten gelden, worden opgeheven.

Lena Ek (ALDE), *schriftelijk*. – (SV) Na vier jaar te hebben geprobeerd om de richtlijn betreffende arbeidstijd aan te passen, slaagde de Raad er in de zomer in het eens te worden over een gemeenschappelijk standpunt. De overeenkomst van de Raad bevat een *opt-out*-mogelijkheid die het voor de sociale partners mogelijk maakt om af te wijken van het in de richtlijn vastgelegde aantal uren per werkweek. Op die manier wordt het Zweedse model met collectieve overeenkomsten gevrijwaard. Dat strookt ook volkomen met het subsidiariteitsbeginsel, waarvan de strekking is dat besluiten zo dicht mogelijk bij de burgers moeten worden genomen.

De bedoeling van het voorstel van het Parlement is die *opt-out*-mogelijkheid uit te sluiten. Daarom heb ik tegen het voorstel gestemd.

Edite Estrela (PSE), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb gestemd voor het verwerpen van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad, omdat ik meen dat dit standpunt de legitieme rechten van werknemers niet respecteert. Het Europees Parlement heeft door het verwerpen van de 65-urige werkweek een duidelijke en niet mis te verstane positie ingenomen.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (PT) De nederlaag die het Parlement de Raad vandaag heeft toegebracht, is een belangrijke overwinning in de strijd waarin de werknemers nu verwickeld zijn. De Raad is er niet in geslaagd zijn onaanvaardbare voorstellen tot wijziging van de richtlijn betreffende de organisatie van de arbeidstijd erdoor te drukken. De voorgestelde wijzigingen zouden de moeizaam behaalde overwinningen in honderd jaar arbeidersstrijd op de helling zetten. Ik wijs hier vooral op de pogingen om de gemiddelde werkweek uit te breiden van 60 uur naar 65, het concept van “inactieve werktijd” – die niet als werktijd zou hoeven te worden meegerekend – en de aanslag op de vakbondsbeweging. Al die voorstellen zijn verworpen, en dat mag ook gezien worden als een nederlaag van de door José Sócrates geleide

socialistische regering van Portugal, die zich bij het stemmen over het gemeenschappelijk standpunt van de Raad van stemming heeft onthouden.

Het voorstel van de Raad kan nu, na de stemming van vandaag in dit Parlement, niet in werking treden. Er kunnen echter wel nieuwe onderhandelingen worden geopend, en dat zou niet het geval zijn geweest als de door ons voorgestelde en verdedigde resolutie tot verwerping van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad zou zijn aanvaard.

Dat dit niet is gebeurd heeft tot gevolg dat er weliswaar een belangrijke overwinning is geboekt, maar dat de oorlog tegen het voorstel van de Raad en tegen bepaalde reformistische standpunten van de mensen die bereid zijn om in de nu te voeren onderhandelingen concessies te doen, nog niet is afgelopen.

Wij zullen deze verwerping standvastig verdedigen en we roepen alle werknemers en hun vakbonden op om de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten te houden.

Neena Gill (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik heb gestemd voor behoud van de *opt-out*, want mijn eerste en voornaamste prioriteit is het beschermen van de werkgelegenheid in West Midlands en het behoud van de goede concurrentiepositie van mijn regio.

Ik heb altijd hard gewerkt om werknemers te beschermen, maar ik denk niet dat het beperken van de keuzevrijheid van mensen de beste manier is om dat te doen. Ik heb gesproken met veel werknemers en eigenaars van middelgrote en kleine bedrijven waarin de economische neergang leidt tot verlies van banen en tot bedrijfsfaillissementen; zij hebben mij gevraagd hun keuzevrijheid te behouden. Mijn ervaring is dat beperking van overwerk alleen gunstig is voor degenen die het zich kunnen permitteren om betere tijden af te wachten en het is belangrijk dat we mensen de middelen geven om hun gezinnen te onderhouden. Het gemeenschappelijk standpunt bevat vrijwaringsmaatregelen om ervoor te zorgen dat werknemers niet worden uitgebuit.

Bruno Gollnisch (NI), schriftelijk. – (FR) Het voorstel voor een richtlijn van de Commissie staat ongetwijfeld model voor wat het Brussel van Europa flexibiliteit en aanpasbaarheid noemt en als sociaal wordt betiteld: *opt-out* (de mogelijkheid dus normen te overtreden) voor de lidstaten en voor personen, maximum werkweek van 78 uur, niet meetellen van aanwezigheidstijd als arbeidstijd, berekening van de tijd per contract en niet per persoon. Kortom, alles om mensen te kunnen uitbuiten in een context van crisis, toenemende werkloosheid en *Verelendung* van de werknemers.

Wij hebben voor de amendementen van de commissie sociale zaken gestemd, maar ook voor die van onze politieke tegenstanders, omdat deze amendementen de goede richting leken uit te gaan, namelijk die van de werknemers.

Dan nog graag twee aanvullende opmerkingen:

- de rapporteur lijkt zich veel meer aan te trekken van het imago dat het Parlement de burgers zou geven als het zijn verslag zes maanden voor de verkiezingen niet zou aannemen dan dat hij zich druk maakt om het welzijn van de burgers zelf;

- waakzaamheid blijft geboden want er is inderdaad geen meerderheid om de *opt-out* te schrappen, en het verslag dat vandaag is aangenomen en op zich al een compromis is, zou wel eens niet het laatste hierover kunnen zijn.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) Het debat over de amendementen op de arbeidstijdenrichtlijn heeft op veel gebieden belangstelling gewekt, vooral bij vakbonden en werkgeversorganisaties. De stemming van vandaag in het Europees Parlement betekent niet het einde van dit debat, want het Parlement heeft amendementen aangenomen waarin de voorstellen van de Raad met betrekking tot de organisatie van de arbeidstijd worden verworpen. De ontwerp-richtlijn zal nu worden onderzocht in het kader van de bemiddelingsprocedure. Gezien de belangrijke verschillen van mening tussen de lidstaten en het Parlement kan worden betwijfeld of de richtlijn zal worden aangenomen.

Het schrappen van de *opt-out*-regeling is zeker een ongelukkig besluit geweest. Meer specifiek gesproken kan dit onvoorziene gevolgen hebben voor een ononderbroken aanbod van medische diensten in Polen. In dit verband wil ik nadrukkelijk opmerken dat ik voor de limiet van 48 uur ben, waarbij voor verlenging van de werkweek de instemming van de werknemer nodig is. Ik wil erop wijzen dat de richtlijn die op dit moment van kracht is een werkweek van 78 uur toestaat, een oplossing waar niemand mee gebaat is.

Het compromisvoorstel van de Raad zou een evenwichtige benadering hebben gewaarborgd, omdat de verschillende arbeidsmarktmodellen in het voorstel worden gerespecteerd, evenals de arbeidsrechten. Ik hoop dat de verdere onderhandelingen tussen het Parlement en de Raad zullen uitmonden in een oplossing die voor alle belanghebbende partijen bevredigend is, in de zin dat bepaalde details van de verklaringen die zijn afgelegd door vertegenwoordigers van de medische stand, die zich zorgen maakt over de beoogde veranderingen die in deze richtlijn, in aanmerking worden genomen.

Ian Hudghton (Verts/ALE), schriftelijk. – (EN) Ik ben van mening dat het essentieel is dat werknemers de vrijheid hebben om zelf te kiezen hoeveel uur ze willen werken. Als de *opt-out-regelingen op enigerlei wijze* worden voortgezet, moeten werknemers worden beschermd tegen uitbuiting. Het gemeenschappelijk standpunt probeert dit evenwicht te bereiken, door mensen te blijven toestaan af te zien van het maximum van (gemiddeld) 48 werkuren per week dat is opgenomen in de richtlijn en door vrijwaringsmaatregelen te introduceren om uitbuiting te voorkomen.

Hiertoe behoort een verbod om tegelijk met een arbeidscontract een *opt-out-overeenkomst te ondertekenen, een 'afkoelperiode' van zes maanden waarbinnen werknemers van gedachten kunnen veranderen en de eis dat werknemers hun opt-out-overeenkomst elk jaar vernieuwen.*

De tekst van het gemeenschappelijk standpunt probeert de flexibiliteit van de individuele *opt-out-mogelijkheid te behouden en tegelijkertijd de belangrijke beschermingsmechanismen voor werknemers te versterken*, en alles in aanmerking genomen heb ik besloten voor het compromisvoorstel te stemmen – dat wil zeggen voor behoud van de *opt-out-mogelijkheid*.

Het standpunt van het Parlement staat geen uitzonderingen op de maximale werktijd van 48 uur toe (berekend over twaalf maanden) en stelt dat de *opt-out-mogelijkheid drie jaar na aanneming van de richtlijn moet ophouden te bestaan. Het stelt tevens dat elke periode van aanwezigheidsdienst mee moet tellen als werktijd.*

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), schriftelijk. – (FI) Als het voorstel van de Raad door de stemming in het Parlement was gekomen, dan zouden maar liefst tientallen miljoenen werknemers in de Europese Unie van arbeidstijdbescherming worden uitgesloten. Vooral om die reden heb ik voor het standpunt van het Parlement in eerste lezing gestemd.

Het standpunt van de Raad over de regeling van de arbeidstijd voor academische werknemers zou niets minder dan een enorme stap terug zijn. Het is onaanvaardbaar dat de Raad onder andere hogere ambtenaren - waarvan er in Finland momenteel ongeveer 130 000 zijn - volledig buiten de arbeidstijdbescherming wilde houden.

De interne Europese markt heeft duidelijke gemeenschappelijke regels voor de arbeidstijd nodig. Het standpunt van de Raad zou de arbeidstijdbescherming hebben onttakeld en zou een bedreiging zijn geweest voor de ontwikkeling van het arbeidsleven in Europa.

Tunne Kelam (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Ik heb tegen deze richtlijn voor het afschaffen van de *opt-out-mogelijkheden gestemd. Ik ben er allereerst sterk van overtuigd dat iedereen het recht moet hebben om zijn eigen werktijd te bepalen. Ik vind ook dat een dergelijke regel een schending is van het subsidiariteitsbeginsel, waaronder de arbeidswetgeving valt. Elke staat moet zelf de regels met betrekking tot werktijden in die staat kunnen bepalen.*

Na de stemming wil ik vragen of de goedkeuring van deze richtlijn door het Europees Parlement nu betekent dat de volgende stap wordt dat we gaan regelen of Europese burgers vrije tijd mogen hebben en zo ja, hoeveel.

Roger Knapman en Thomas Wise (NI), schriftelijk. – (EN) Door tegen het amendement te stemmen, probeer ik alleen de *opt-out-mogelijkheid van de arbeidstijdenrichtlijn in het Verenigd Koninkrijk te beschermen*, die met het amendement, als het wordt aangenomen, zou worden afgeschaft.

Mijn stem mag op geen enkele wijze worden geïnterpreteerd als steun voor het gemeenschappelijk standpunt inzake de arbeidstijdenrichtlijn in haar geheel.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), schriftelijk. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, ik wil een stemverklaring afleggen over het *opt-out-beginsel in de arbeidstijdenrichtlijn. Ten eerste is deze richtlijn bedoeld ter bescherming van de werknemers. Behalve dat een burn-out van werknemers een menselijk probleem is, vermindert die ook de arbeidsproductiviteit. Verbetering van de voorwaarden voor het combineren van werk en gezinsleven hangt in grote mate af van Europese waarden en de arbeidstijden zijn daarin een bijkomende factor. Er is daarom een goede reden voor een beperking van de arbeidstijden.*

Ten tweede moeten wij het mogelijk maken rekening te houden met gevals specifieke omstandigheden. De mogelijkheid van flexibiliteit is belangrijk voor zowel de werknemer als de werkgever. Door flexibiliteit wordt het gemakkelijker werk en privéleven te combineren.

Ik heb steun gegeven aan het idee van een 48-urige werkweek, maar ik denk dat het heel belangrijk is om een aanpassingsperiode te hebben die lang genoeg is. Naar mijn mening is een aanpassingsperiode een betere manier om flexibiliteit te waarborgen dan een *opt-out*. Ik wil onderstrepen dat Finland het niet nodig vindt om gebruik te maken van de mogelijkheid van een *opt-out* en dat is een goede zaak.

Carl Lang (NI), *schriftelijk*. – (FR) De ontwerprichtlijn van de Europese Commissie inzake de arbeidstijden, herhaaldelijk bekritiseerd en vervolgens in 2005 verworpen, was duidelijk een ultraliberaal en mondialistisch instrument waarvan de *ins* en *outs* een antisociale santenkraam vormden waardoor alles de spuigaten uit dreigde te lopen. Dit geldt met name voor de *opt-out*, die de maximale werkweek van 48 uur op losse schroeven kan zetten. Daarbij kon een werknemer verzocht worden tot 78 uur per week te werken. Het verslag van afgevaardigde Cercas lijkt gericht te zijn op een aanvaardbaar compromis. In de geamendeerde versie is het vooral bedoeld als politieke boodschap aan de Europese werknemers en vakbonden.

Daarentegen vinden wij geen enkele verwijzing naar de problemen die in andere beroepen ontstaan wanneer de werktijd te kort is, zoals bij de 35-urige werkweek. Ik denk daarbij met name aan de gezondheidssector en vooral aan ziekenhuizen en nooddiensten ... Bij de reglementering van de arbeidstijd en van de vrijheid om langer of korter te werken moet naar een antwoord worden gezocht dat verder gaat dan een neo-marxistische of ultraliberale ideologie en waarmee gestreefd kan worden naar een meer pragmatische en realistische benadering.

Als deze aanbeveling geruuststellend moet zijn en tot doel heeft de gezondheid en veiligheid van de Europese werknemers te garanderen en hun in staat te stellen het gezinsleven te combineren met ...

(Verklaring ingekort overeenkomstig artikel 163 van het Reglement)

Astrid Lulling (PPE-DE), *schriftelijk*. – (DE) Het heeft een tijd geduurd voordat ik mij een mening kon vormen over deze omstreden arbeidstijdenrichtlijn. Ik werd overstelpt met meningen over het gemeenschappelijk standpunt, waarmee ook mijn regering heeft ingestemd.

Kleine en middelgrote ondernemingen hebben ons, vooral onder de huidige economische omstandigheden, verzocht onze goedkeuring te hechten aan de pragmatische oplossing van de ministers van Arbeid. Maar vele individuele werknemers en beroepsgroepen, zoals toneelspelers en brandweerverenigingen, hebben er bij ons op aangedrongen om de pragmatische oplossing te handhaven en hun een *opt-out-mogelijkheid te geven, opdat aan de flexibele arbeidstijden kan worden vastgehouden die bij hun beroep horen*.

De vakbonden hebben zich tegen dit pragmatisme uitgesproken omdat zij, begrijpelijk genoeg, bang waren dat in de eenentwintigste eeuw langere arbeidstijden mogelijk zouden kunnen worden dan de 48 uur die men 1919 binnen de Internationale Arbeidsorganisatie was overeengekomen.

Dat aanwezigheidsdiensten van artsen en medisch personeel anders moeten worden beoordeeld dan door werknemers thuis doorgebrachte wachtdiensten – eigenlijk meer een oproepbaarheid – is ook logisch.

Omdat de kloof tussen degenen die hun zielenheil alleen in het gemeenschappelijk standpunt kunnen vinden en degenen die dit standpunt verdoemen, onoverbrugbaar lijkt, zal ik zodanig stemmen dat er een bemiddelingsprocedure komt, want alleen op die manier kunnen we een redelijk en menswaardig compromis met de Raad bereiken.

Nils Lundgren (IND/DEM), *schriftelijk*. – (SV) Wij van Junilistan zijn van mening dat het in de eerste plaats de sociale partners en in de tweede plaats het Zweedse parlement zijn die onze voorschriften inzake arbeidstijd moeten vaststellen. Die aanpak geniet brede publieke steun en de succesvolle Zweedse vakbondsbeweging beweerde altijd dat zulke kwesties door de sociale partners in collectieve overeenkomsten vast moeten worden gelegd, zonder inmenging van de staat.

Nu slaat de vakbondsbeweging in Zweden en andere EU-landen een andere toon aan en eist zij daarom aanzienlijke wijzigingen in het gemeenschappelijk standpunt van de Raad. Het draait nu om de overdracht van macht over de Zweedse arbeidsmarkt, niet aan door het Zweedse volk verkozen politici maar aan Brussel. De reden is de bezorgdheid dat lidstaten zich meester zullen maken van concurrentievoordelen en de volksgezondheid op het spel zetten door langere arbeidstijden en onverantwoorde regels inzake aanwezigheidsdienst.

De EU-landen zijn echter democratische rechtsstaten die het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens onderschrijven. Ze hebben vrije vakbondsbewegingen. Landen die niet aan deze criteria voldoen, worden niet als lid aanvaard. Bestaat dit probleem dan?

Ik stel vast dat de nieuwe situatie die is ontstaan via een bemiddelingsprocedure tussen het Parlement en de Raad zou moeten worden aangepakt. Daarom heb ik voor het amendement over aanwezigheidsdienst en de *opt-out* van Groot-Brittannië gestemd om dit soort politiek proces aan te moedigen.

David Martin (PSE), *schriftelijk*. – (EN) Ik steun dit verslag dat de rechten van werknemers zal beschermen door een einde te maken aan het misbruik van werktijden. De arbeidstijdenrichtlijn beperkt de werkweek tot 48 uur, waarbij het gemiddelde van 12 maanden wordt genomen, en wordt van kracht in 2012. Ik steun het voorstel om aanwezigheidsdienst in deze uren mee te tellen, zodat werknemers meer tijd met hun gezin kunnen doorbrengen. Meer dan 48 uur per week werken levert ernstige gezondheidsrisico's op. Ik wijs hierbij in het bijzonder op het verband tussen lange werkdagen en cardiovasculaire aandoeningen, suikerziekte en spier- en/of botklachten. Ik steun het positieve effect dat dit verslag zal hebben op de gezondheid en veiligheid op de werkplek en het voorkomen van ongevallen. Veel ongevallen zijn te wijten aan slaaptekort door te lange werkdagen, zoals bijvoorbeeld het treinongeluk bij Paddington. Dit verslag zal een grote verbetering betekenen voor de levensstandaard van duizenden Schotse werknemers en daarom steun ik het.

Erik Meijer (GUE/NGL), *schriftelijk*. – In heel Europa zijn er krachten die het huidige tekort aan bescherming voor de arbeid in de nieuwe oostelijke lidstaten zien als een belangrijk concurrentievoordeel dat ondernemingen in staat stelt om hun arbeidskosten te verlagen. De arbeidstijdenrichtlijn, zoals de Raad die wil, leidt uiteindelijk voor iedereen tot langer werken voor minder geld. Voor de kiezers is het volstrekt onbegrijpelijk dat samenwerking van hun landen binnen de EU bijdraagt tot verslechtering in plaats van verbetering.

Dit voorstel maakt het mogelijk om kortstondige uitzonderingen die de arbeidstijden verlengen vanwege een productiepiek of een toeristisch seizoen te gaan gebruiken gedurende het hele jaar. Wachttijden voor bijvoorbeeld brandweerpersoneel hoeven niet meer te worden beloond. Een meerderheid van dit Parlement wilde daarmee al eerder instemmen, op voorwaarde dat de nu nog bestaande '*opt-out*' binnen enkele jaren volledig verdwijnt. De Raad wil daarentegen deze mogelijkheid permanent en ruimer maken. Zeker onder die omstandigheden is een arbeidstijdenrichtlijn volstrekt ongewenst.

Dit leidt dan alleen maar tot ondermijning van betere nationale regelingen in veel EU-lidstaten. Nu dreigt de spiraal naar beneden, naar het onaanvaardbare niveau van de nieuwe lidstaten. Gelukkig heeft een ruime meerderheid zich er vandaag wél voor uitgesproken dat binnen 36 maanden een eind moet komen aan de ontheffingsmogelijkheid.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (ES) Ik heb vandaag gestemd voor de amendementen op het verslag-Cercas, omdat ik heb vastgesteld dat dit de enige manier is om een halt toe te roepen aan het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de organisatie van de arbeidstijd.

Mijn fractie is altijd tegen deze richtlijn geweest, en daarom hebben we een amendement ingediend om het hele voorstel af te wijzen. Wij zijn namelijk van mening dat dit een grote stap achteruit is voor de rechten van de werknemers. Het voorstel voor een richtlijn leidt tot een individuele invulling van de arbeidsrelaties (*opt-out*-clausule), wat ertoe leidt dat iedere werkgever en werknemer kunnen afspreken dat een werkweek maximaal zestig uren lang mag zijn.

De amendementen in het verslag-Cercas zwakken de tekst van de richtlijn weliswaar af, maar ze leiden desondanks tot een verslechtering van de bestaande situatie (de *opt-out-clausule* wordt voor een periode van drie jaar gehandhaafd, en de referentieperiode voor de berekening van het aantal uren wordt verlengd tot zes maanden). Volgens mijn fractie gaat het verslag-Cercas niet de goede kant op. Het leidt er niet toe dat de werkdag bij wet dusdanig wordt gedefinieerd dat een werkweek 35 uren heeft, dat er een gelijk weekloon wordt betaald en dat er werkelijk een herverdeling van de rijkdom komt.

Desondanks heb ik er voor gestemd, omdat dit strategisch de enige mogelijkheid is om de richtlijn van de Raad te blokkeren, waardoor de Raad verplicht wordt om een bemiddeling door te voeren.

Seán Ó Neachtain (UEN), *schriftelijk*. – (EN) Ik ben blij met de steun voor het verslag van de heer Cercas. Het waarborgen van het sociale en menselijke element in de EU-besluitvorming is essentieel. De stemming van vandaag geeft duidelijk aan dat alle burgers een betere, veiligere en beter gewaarborgde werkomgeving willen. In Ierland was er de afgelopen jaren sprake van belangrijke juridische ontwikkelingen en sociale

partnerschapsovereenkomsten – waaronder de oprichting van de *National Employment Rights Authority* – die verder gaan dan veel in diverse richtlijnen vastgelegde minimumnormen.

De weg naar overeenstemming in de Raad was lang en moeilijk. Het is belangrijk om te benadrukken dat de rechten van werknemers het beste worden gegarandeerd met heldere wetgeving, handhavingsmechanismen en partnerschapsovereenkomsten. Een bepaalde mate van flexibiliteit moet er zijn, dat is onvermijdelijk, maar die moet wel gebaseerd zijn op gelijkwaardige partnerschappen waarbinnen wordt onderhandeld over alle alternatieven voor veranderende werkwijzen.

Het subsidiariteitsbeginsel is de beste methode om tot het juiste mechanisme te komen waarmee de regering en de sociale partners een goed evenwicht kunnen bereiken. Het idee van flexibiliteit mag echter niet leiden tot een verslechtering van de gezondheid en veiligheid van werknemers. In Ierland heeft de regering die beginselen niet alleen laten opnemen in de conclusies van de Raad, maar heeft zij ook een schriftelijke garantie gegeven aan de vakbonden dat zij deze punten zal blijven bevorderen en stimuleren.

Lydie Polfer (ALDE), schriftelijk. – (FR) Ik heb voor het verslag-Cercas gestemd, dat gekant is tegen bepaalde voorstellen die in juni 2008 door de Raad gedaan zijn en die gericht waren op een ingrijpende herziening van de richtlijn over bepaalde aspecten van de organisatie van de arbeidstijd, die gold sinds 1993.

Ik kan het alleen maar roerend eens zijn met de rapporteur wanneer hij een geleidelijke afschaffing, binnen drie jaar, voorstelt van welke mogelijkheid dan ook om af te wijken (*opt-out-clausule*) van de maximale wettelijke arbeidstijd, die per werknemer 48 uur per week bedraagt.

Wat aanwezigheidsdienst aangaat, ligt het voor mij voor de hand, dat deze, met inbegrip van de inactieve periodes, absoluut gerekend wordt als volledige arbeidstijd.

Door voor het verslag-Cercas te stemmen heeft de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken van het Europees Parlement een evenwichtig standpunt ingenomen, dat de Europese werknemers bescherming biedt en dat ik volledig deel.

Als de door de Raad voorgestelde maatregelen zouden worden toegepast, zou dat ten opzichte van de huidige rechten van werknemers een achteruitgang betekenen, hetgeen een Europa dat zowel concurrerend als sociaal wil zijn onwaardig is.

Pierre Pribetich (PSE), schriftelijk. – (FR) Ik heb voor alle amendementen gestemd die door mijn socialistische collega Cercas zijn ingediend om de verworven sociale rechten in Europa te verdedigen.

De werkweek tot 48 uur beperken is een eis die wij met handen en voeten verdedigd hebben, want de lidstaten kunnen hun werknemers geen arbeidsomstandigheden opdringen die volledig voorbijgaan aan de sociale grondrechten.

Aanwezigheidsdienst handhaven als zijnde arbeidstijd is nodig, want het gaat daarbij om de veiligheid en de gezondheid van het personeel in de zorgsector maar ook van brandweerlieden en in andere sectoren die te maken hebben met aanwezigheidsdienst, en van alle Europese burgers.

Het combineren van beroeps- en privéleven, is *last but not least* een verworvenheid die onze medeburgers in staat stelt een voor hun welzijn zo noodzakelijk evenwicht te vinden, en dient te worden bevorderd.

Ik heb mij er samen met mijn socialistische collega's toe verbonden de sociale rechten van mijn medeburgers te verdedigen. Het gaat daarbij om een schitterende overwinning van de Europese socialisten die geconfronteerd werden met voorstellen van de Raad waarvan men vond dat zij ontoelaatbaar waren. Zoals mijn collega Cercas heeft gezegd, geven wij de Raad hiermee een kans een slecht besluit alsnog recht te zetten.

Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Bij het zoeken naar een evenwicht tussen het recht op werk en rust en de noodzaak om een afdoend concurrentievermogen en economische haalbaarheid te garanderen moeten we aangeven wat we belangrijker vinden. Wij geloven dat het behouden van banen en het bevorderen van werkgelegenheid voorrang moet krijgen.

Banen zijn er alleen als bedrijven economisch gezond zijn. Het is dus zaak de arbeidsnormen aan te passen aan de economische realiteit; we moeten daar begrip voor opbrengen. De realiteit volstaat echter niet als criterium. We hebben er in het verleden alles aan gedaan om het kapitalistische model te laten slagen en we dragen dat succes ook uit. Dat model stelt ons immers in staat meer en beter te produceren en betere levensomstandigheden te creëren. Dat blijft onze doelstelling. We moeten dus bereid zijn een compromis

te aanvaarden dat gunstig is voor de economie, maar niet als dat ten koste gaat van de fundamentele verworvenheden.

Er is echter één punt dat ik beslist moet noemen. Als we het debat in de Raad volgen, dan zien we heel duidelijk dat de landen die de meeste bezwaren aantekenen tegen de gevonden oplossingen de landen zijn die economisch gezien het slechtst presteren. Regels om werknemers te beschermen hebben weinig zin als er steeds minder banen zijn en die regels migratie naar “opt-out”-landen binnen of buiten Europa bevorderen.

Martine Roure (PSE), *schriftelijk*. – (FR) De mondiale crisis tast de grondrechten van de werknemers aan en derhalve doet zich bij de Europese medeburgers steeds luider de roep horen naar een sociaal Europa. De Europese regeringen weigeren deze realiteit echter in te zien. Ik ben dan ook blij dat vandaag de richtlijn betreffende de arbeidstijd is goedgekeurd die een antwoord kan leveren voor deze sociale wanorde. Het Europees Parlement laat een duidelijke boodschap uitgaan naar de Raad. De regeringen moeten nu hun verantwoordelijkheden nemen en de verwachtingen van onze medeburgers niet langer beschamen.

Deze tekst voorziet onder andere in het vaststellen van een werkweek die in de Europese Unie in geen geval meer dan 48 uur kan bedragen. Het gaat er om dat wij voor heel Europa een maximum vastleggen zonder dat dit lidstaten schaadt die gunstigere bepalingen hebben. De andere maatregelen hebben betrekking op het incalculeren van aanwezigheidsdienst, met inbegrip van inactieve periodes, als arbeidstijd. Voorts is gelukkig ook de *opt-out-clausule* opgeheven.

Toomas Savi (ALDE), *schriftelijk*. – (EN) Ik ben erg verontwaardigd over het idee dat de vrijheid van mensen om te werken moet worden beperkt tot 48 uur per week. Noch de Europese Unie noch een lidstaat zou iemand die bereid is om extra uren te werken of meerdere deeltijdbanen te hebben, hierin moeten beperken en ze moeten ervan uitgaan dat de werkgever de werknemer hier niet toe heeft gedwongen. Ik heb daarom tegen de geleidelijke afschaffing van het recht van werknemers om af te zien van de maximale werkweek van 48 uur gestemd.

Met een dergelijke maatregel ontnemen we mensen het recht om hun kansen optimaal te benutten en dat is in strijd met de Lissabonstrategie. We verbeteren de concurrentiepositie van Europa niet door te proberen wetgeving in te voeren die de flexibiliteit van onze beroepsbevolking beperkt. De Europese Unie zal een innovatieve kenniseconomie worden, die de lage productiviteit en de stagnatie van de economische groei te boven kan komen, niet door grenzen te stellen maar door de liberalisering van de arbeidsmarkt te bevorderen.

Olle Schmidt (ALDE), *schriftelijk*. – (SV) Arbeidsrecht en arbeidstijd zijn twee van de pijlers van het Zweedse arbeidsmarktmodel. In de stemming van vandaag over de richtlijn betreffende de arbeidstijd leek het daarom vanzelfsprekend de Zweedse lijn te volgen en het model van collectieve overeenkomsten te verdedigen door het in de Raad bereikte compromis te steunen. Het was helaas niet mogelijk om individuele amendementen die goed waren, te steunen, want dit zou het hele compromis ten val hebben gebracht. Het compromis van de Raad maakt de *opt-out* mogelijk die garandeert dat wij ons Zweeds model kunnen behouden. Dat de sociaaldemocraten ervoor kozen om ons Zweeds model in gevaar te brengen ten gunste van meer communautaire wetgeving is merkwaardig en roept twijfel op over hun steun aan het Zweedse arbeidsmarktmodel.

Bart Staes (Verts/ALE), *schriftelijk*. – De werktijdenregeling raakt de kern van het sociale Europa. Het weegt de bescherming van werknemers af tegen een flexibele organisatie van het werk. De Raad van Ministers focust op flexibiliteit. Het is onaanvaardbaar dat - in lidstaten die uit de regeling stappen (*opt-out*) - werkgevers gaan onderhandelen over langere arbeidstijden, tot zelfs 65 uur per week. Deze uitzonderingsregeling zou drie jaar na de inwerkingtreding moeten doven.

Wat is het nut van gezamenlijke afspraken over gezondheid en veiligheid op het werk, als lidstaten daarop afdingen? Een gemiddelde werkweek van 48 uur, berekend over een jaar, biedt meer dan voldoende ruimte om piekmomenten op te vangen en toch de noodzakelijke rusttijden te respecteren. Door dit gemiddelde op te trekken, geef je werkgevers vrijgeleide om overuren niet meer te hoeven betalen.

Het is daarnaast absurd om slapende wachtdiensten niet te laten meetellen als arbeidstijd. Wie van wacht is, staat paraat en dat moet verloond worden. Net zoals rusttijden gerespecteerd moeten worden. Vermoeide werknemers kunnen zichzelf en anderen in gevaar brengen. Werken mag niet ten koste gaan van een kwaliteitsvol leven! We hebben vandaag een sterk signaal gegeven aan de Raad. De verzoeningsprocedure die nu volgt moet tot een meer sociaal Europa leiden.

Catherine Stihler (PSE), *schriftelijk*. – (EN) De stemming door het Parlement vandaag om een einde te maken aan de *opt-out-mogelijkheid van de arbeidstijdenrichtlijn* moet worden toegejuicht. Te veel mensen hebben geen andere keus dan lange dagen maken omdat hun werkgever dat van hen eist. Het basisbeginsel van het arbeidsrecht is bescherming van de zwakkere partij – de werknemer. Vandaag is de eerste stap in de richting van bemiddeling gezet om de *opt-out-mogelijkheid* af te schaffen. Het was nalatig van de Raad dat er niemand aanwezig was tijdens de stemming.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (EL) Het gemeenschappelijk standpunt waartoe de Raad Werkgelegenheid en Sociale Zaken op 9 juni 2008 is gekomen valt onder het steevaste doel van de neoliberale krachten – die in de EU van vandaag de overhand hebben – om de arbeidsrelaties te dereguleren en de vakbondsrol en de arbeidsrechten te ondermijnen.

Met de clausule inzake het individueel besluiten tot niet toepassing van de richtlijn worden werkgevers ertoe aangemoedigd de vaste, geregelde werktijden af te schaffen. Ook krijgen vaste banen met de berekening op jaarbasis van de werktijden een extra klap toegediend. Wat aanwezigheidsdienst betreft wordt een onderscheid ingevoerd tussen periodes van activiteit en inactiviteit, met als gevolg dat periodes van inactiviteit niet als gewerkte tijd worden aangerekend.

Daarom heb ik steun gegeven aan de standpunten en amendementen van de GUE/NGL-Fractie waarmee het gemeenschappelijk standpunt van de Raad in zijn geheel wordt verworpen, evenals aan de amendementen waarin wordt aangedrongen op een afschaffing van de uitbreiding van de referentieperiode en het onderscheid tussen periodes van activiteit en inactiviteit bij aanwezigheidsdienst.

Dominique Vlasto (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) De amendementen 23 en 24 op het verslag-Cercas over zondagsarbeid werden onontvankelijk verklaard omdat het subsidiariteitsbeginsel moet worden geëerbiedigd. Dat is een uitstekende beslissing die ik volledig ondersteun.

Het leek me niet gepast dat de Europese Unie in het geval van zondagsarbeid als wetgever zou optreden en de lidstaten een uniforme oplossing zou opleggen, als er, door van geval tot geval te onderhandelen, op basis van vrijwilligheid aanvaardbare oplossingen kunnen worden gevonden. Hoewel een goede regulering van de mogelijkheden om op zondag te werken onontbeerlijk is, meen ik dat dit op het niveau van de lidstaten moet gebeuren, waarbij rekening dient te worden gehouden met specifieke sociale aspecten en met de aard van de werkzaamheden. Net zo onontbeerlijk lijkt het me om rekening te houden met de plaatselijke economische situatie in toeristische-, berg- of kuurgebieden, waar het werk grotendeels seizoensgebonden is: in die gevallen is het volkomen begrijpelijk dat winkels op bepaalde zondagen in het jaar hun deuren openen.

Deze op vrije keuze gebaseerde benadering heeft de voorkeur gekregen van de Franse regering. Zo kunnen er van geval tot geval eerlijke en evenwichtige oplossingen worden gevonden. Door het subsidiariteitsbeginsel andermaal te bekrachtigen heeft het Europees Parlement besloten geen beleid te hinderen dat rekening houdt met verschillen in economische en sociale omstandigheden.

- Verslag-Ayala Sender (A6-0371/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström en Åsa Westlund (PSE), *schriftelijk*. – (SV) Wij, Zweedse sociaaldemocraten, betreuren dat het aantal verkeersdoden in de EU niet zo snel daalt als nodig is om de doelstellingen van het Europees programma voor verkeersveiligheid te halen. Wij zijn ingenomen met een effectievere grensoverschrijdende afwikkeling van verkeersovertredingen en de invoering van een elektronisch informatiesysteem als manier om de verkeersveiligheid te verbeteren. Verkeersveiligheid zal voor ons altijd een kwestie met een hoge prioriteit zijn. Helaas mist het voorstel een rechtsgrond als een land ervoor kiest om verkeersovertredingen als een administratieve aangelegenheid binnen het strafrecht te behandelen, zoals in Zweden en in een aantal andere lidstaten het geval is.

Bijgevolg zal de richtlijn moeilijk kunnen worden toegepast in Zweden en in een aantal andere lidstaten en zou de rechtsgrond van de hele richtlijn in twijfel kunnen worden getrokken. Daarom hebben wij ervoor gekozen om ons van stemming te onthouden.

Alessandro Battilocchio (PSE), *schriftelijk*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik sta volledig achter het verslag van mevrouw Ayala Sender dat zich richt op de verwezenlijking van een belangrijke doelstelling: de uitbreiding van de fundamentele wetgeving inzake verkeersveiligheid tot alle 27 lidstaten.

Dankzij onze gezamenlijke inspanningen leven we in een Unie van 27 landen waarbinnen mobiliteit van personen en goederen niet langer een luchtkasteel is, maar een alledaagse, tastbare werkelijkheid. In dit verband is het totaal misplaatst dat er verschillende wetten op dit gebied gelden.

Ik ben van mening dat, wat verkeersveiligheid betreft, het inmiddels mogelijk is om controle-instrumenten in te zetten die gevaren en risico's aanzienlijk terug kunnen dringen. Zo ben ik bijvoorbeeld zeer te spreken over het systeem Tutor dat als experiment op enkele Italiaanse snelwegen wordt gebruikt. Daarmee kon het aantal verkeersongelukken op deze wegen met 50 procent terug worden gebracht. Met dit verslag zitten we op het juiste spoor.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark en Anna Ibrisagic (PPE-DE), schriftelijk. – (SV) Met de voorgestelde richtlijn wil de Commissie regels invoeren voor het bekeuren wegens bepaalde verkeersovertredingen die in andere lidstaten dan die van de bestuurder zijn begaan. In het voorstel van de Commissie en het Parlement wordt deze aangelegenheid aangepakt door middel van een supranationaal besluitvormingsproces in de eerste pijler van de EU. Omdat de voorgestelde richtlijn een strafrechtelijk doel heeft, zijn wij net als de Zweedse regering echter van mening dat ze op intergouvernementeel niveau zou moeten worden behandeld in het kader van de juridische samenwerking in de derde pijler van de EU. Daarom hebben wij ervoor gekozen om ons van stemming te onthouden.

Carlos Coelho (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) De Europese Unie heeft zich in 2001 het ambitieuze doel gesteld om het aantal verkeersdoden tot 2010 te halveren. De ontwikkelingen waren aanvankelijk gunstig, maar al gauw is de dalende tendens afgevlakt om het afgelopen jaar geheel tot stilstand te komen (op alle wegen van de 27 lidstaten tezamen zijn er dat jaar 43 000 mensen omgekomen).

Het is dus hoog tijd dat we de draad weer opvatten en een nieuwe benadering formuleren voor het Europees beleid inzake verkeersveiligheid. De werkingssfeer van dit bijzonder welkome voorstel blijft beperkt tot de vier verkeersovertredingen die het merendeel (75 procent) van de verkeersdoden veroorzaken en die in alle lidstaten als overtreding worden aangemerkt: te hoge snelheid, rijden onder invloed van alcohol, het niet dragen van de veiligheidsgordel en door het rode licht rijden.

Tot nu toe heerst vrijwel overal de overtuiging dat overtredingen straffeloos kunnen worden begaan. Sancties blijken in de meeste gevallen uiteindelijk geen effect te sorteren.

In een Europa zonder binnengrenzen is een dergelijke situatie onaanvaardbaar. We kunnen niet toestaan dat burgers verschillend behandeld worden al naar gelang de vraag of ze wel of geen ingezetene zijn. De wet moet op alle burgers gelijkelijk van toepassing zijn.

We zullen tegelijkertijd stappen moeten ondernemen om de verkeersveiligheid te verbeteren en zo het aantal verkeersdoden op de Europese wegen terug te dringen.

Avril Doyle (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Het verslag van collega Sender stelt voor de verkeersveiligheid in Europa te verbeteren door straffen die in de ene lidstaat zijn opgelegd in een andere lidstaat toepasbaar te maken. Dit kan door de oprichting van een EU-netwerk voor gegevensuitwisseling waarmee gegevens over vier bepaalde strafbare feiten, te weten te hard rijden, rijden onder invloed, door rood rijden en rijden zonder gordel – handelingen die het leven van alle weggebruikers nodeloos in gevaar brengen – worden geregistreerd en doorgegeven aan de lidstaat waarin de betreffende persoon wettelijk verblijft en waarmee de toepasselijke straf voor deze strafbare feiten, een boete of een andere straf, wordt opgelegd.

Er moet een evenwicht worden gevonden tussen de noodzaak om passende straffen op te leggen voor verkeersdelicten in de Europese Unie en het vinden van een solide rechtsgrondslag om een dergelijk netwerk op te zetten en in te grijpen in gebieden die tot de nationale bevoegdheid worden gerekend. De straffen voor dergelijke strafbare feiten zijn verschillend in de lidstaten. In sommige lidstaten vallen verkeersdelicten onder administratieve en formele boetes en in andere, zoals Ierland, vallen ze onder het binnenlands strafrecht.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) In dit verslag wordt een speciaal elektronisch systeem opgezet voor de uitwisseling van informatie over bestuurders tussen lidstaten. Dat maakt het mogelijk bestuurders die te snel rijden, hun veiligheidsgordel niet dragen of door het rode licht rijden gemakkelijk en efficiënt te verzoeken bekeuringen te betalen in het land waar de overtreding werd begaan. Het idee achter dit voorstel is ongetwijfeld goed; het voorstel zelf laat helaas echter veel te wensen over.

Het Europees Parlement zou de geldboetes willen harmoniseren, wat moeilijk is omdat het inkomensniveau van lidstaat tot lidstaat varieert. Er wordt ook voorgesteld om de technische apparatuur en de voor

verkeerscontroles gebruikte methoden te harmoniseren. Er bestaat bovendien twijfel over de rechtsgrondslag voor dit voorstel. Onder andere Zweden heeft daar in de Raad op gewezen. Wij van Junilistan hebben daarom tegen dit voorstel gestemd.

Mathieu Grosch (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Ik heb het verslag over de grensoverschrijdende handhaving van de verkeersveiligheid gesteund, omdat bestuurders die in een andere lidstaat verkeersovertredingen begaan door deze regelingen doeltreffender kunnen worden vervolgd.

De Commissie heeft vastgesteld dat verkeersovertredingen met een voertuig dat is ingeschreven in een andere lidstaat dan die waar de overtreding plaatsvindt, vaak ongestraft blijven. Daarnaast bestaat de tendens dat veel automobilisten in een andere lidstaat een roekelozer rijgedrag aan de dag leggen dan in het land van herkomst, omdat ze minder bang zijn om voor overtredingen te worden vervolgd. Deze tendens dient door de nieuwe richtlijn te worden tegengegaan.

De richtlijn voorziet in elektronische gegevensuitwisseling onder inachtneming van de gegevensbescherming. Hierdoor wordt een doeltreffende samenwerking tussen de lidstaten gewaarborgd, zodat het mogelijk wordt om verkeersovertredingen zo te vervolgen alsof ze in de eigen lidstaat zijn begaan. De richtlijn beperkt zich in eerste instantie tot de vervolging van vier verkeersovertredingen die tezamen verantwoordelijk zijn voor 75 procent van de ernstige en dodelijke verkeersongevallen. Overeenkomstig het Commissievoorstel is de richtlijn van toepassing op snelheidsovertredingen, rijden onder invloed, het niet dragen van de veiligheidsgordel en door rood rijden. Twee jaar na de inwerkingtreding vindt evenwel een evaluatie door de Commissie plaats, die er eventueel toe kan leiden dat andere overtredingen in de richtlijn worden opgenomen.

Ik steun deze richtlijn, die ik als een belangrijke stap in de richting van meer verkeersveiligheid beschouw, maar die ook een verdere integratie van de uitgestrekte Europese vervoersruimte mogelijk maakt.

Bruno Gollnisch (NI), schriftelijk. – (FR) Het verslag van mevrouw Ayala Sender is een nieuwe stok om automobilisten mee te slaan: grensoverschrijdende vervolging van ernstige strafbare feiten (maar, vreemd genoeg, niet van het rijden onder invloed van verdovende middelen), het opleggen door Brussel aan nationale overheden van het jaarlijks aantal controles dat moet worden uitgevoerd en waar dit dient te gebeuren, harmonisatie van sancties, willekeurige beroepsmogelijkheden zonder de garantie dat de informatie en de toegang tot voornoemd beroep in de taal van de verdachte worden gesteld, mogelijkheden om de reikwijdte van de richtlijn uit te breiden tot andere strafbare feiten (misschien overtreding van de parkeermetertijd?), enzovoort.

Ondanks uw beweringen bent u niet geïnteresseerd in het redden van levens. U bent meer geïnteresseerd in het vullen van de kassen van de lidstaten met boetes. Als het u werkelijk om veiligheid was te doen en niet louter om geld, komt het mij voor dat de te noemen feiten betrekking zouden moeten hebben op buitenlandse automobilisten die verantwoordelijk zijn voor dodelijke ongelukken en niet eenvoudigweg op hun vergrijpen, waarvan het stijgende aantal trouwens recht evenredig is aan de snelle groei van de hoeveelheid radarapparatuur. Er is niet eens studie gedaan naar de effecten van gelijksoortige bilaterale overeenkomsten die van kracht zijn en in een aantal gevallen al jaren van kracht zijn, zoals de overeenkomst tussen Frankrijk en Duitsland of tussen Frankrijk en Luxemburg.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Dit voorstel voor een richtlijn is erop gericht het vervolgen van automobilisten uit één lidstaat die zich in andere lidstaat schuldig hebben gemaakt aan één of meer van de vier overtredingen die in de EU de meeste mensenlevens eisen (te hoge snelheid, rijden onder invloed van alcohol, het niet dragen van de veiligheidsgordel en door het rode licht rijden) te vergemakkelijken.

Alles wat met verkeersveiligheid verband houdt, is van groot belang, en dus ook de inspanningen om het aantal ongevallen terug te dringen.

Er moeten beslist maatregelen worden getroffen om te verhinderen dat mensen die overtredingen begaan in een andere lidstaat dan waar ze verblijf houden, onbestraft blijven.

Wij menen echter dat zulke doelstellingen niet noodzakelijkerwijs het best worden verwezenlijkt via overdadige harmonisatie of door het uitbreiden van de veiligheidsmaatregelen in Europa (zoals de installatie van automatische controleapparatuur op autosnelwegen, secundaire wegen en stadswegen, of het opzetten van elektronische netwerken voor het uitwisselen van gegevens binnen de EU, een oplossing die vragen oproept met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens). Om de verkeersveiligheid te verbeteren

en het aantal ongevallen terug te dringen is preventie het aangewezen middel, en daarbij zullen we ons moeten baseren op de specifieke situatie, die van land tot land verschilt.

Daarom hebben we ons van stemming onthouden.

Jim Higgins (PPE-DE), *schriftelijk*. – (EN) Namens de Ierse delegatie in de PPE-DE-Fractie wil ik verduidelijken dat wij het verslag van mevrouw Ayala Sender steunen omdat de doelstelling van het verslag en het effect ervan een grote bijdrage zullen leveren aan de verbetering van de verkeersveiligheid. We zijn ons bewust van de potentiële moeilijkheden voor Ierland, maar wij denken dat deze kunnen en zullen worden overwonnen als er eenmaal overeenstemming is bereikt in de Raad over de precieze rechtsgrondslag voor dit voorstel.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *schriftelijk*. – (EN) Elk jaar vallen er duizenden doden en gewonden op de Europese wegen. Het is van groot belang dat de regeringen in Europa maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de verkeersveiligheid serieus wordt genomen. Op dit moment maakt de kwestie van bestuurders die aan de wet ontsnappen als ze de verkeerswetten overtreden in het buitenland, de toch al ernstige situatie nog erger. Meer samenwerking binnen de EU bij de tenuitvoerlegging van wetten op het gebied van snelheidsovertredingen en rijden onder invloed is aan te bevelen en daarom heb ik voor het verslag van mevrouw Ayala Sender gestemd.

Carl Lang en Fernand Le Rachinel (NI), *schriftelijk*. – (FR) Er lijkt geen grens te zijn aan het belasten, beboeten en stelselmatig bezwindelen van automobilisten.

Wij weten dat het in werkelijkheid niet gaat om het beboeten van mensen die slecht rijden, maar van mensen die vaak rijden. De droeve en onfortuinlijke plicht om aan 'quota's' en 'omzet' te voldoen verergert alleen maar het vaak excessieve optreden van de politie.

Daar komt nog iets bij: hoewel de voorwaarden voor het confisqueren van een rijbewijs zeer sterk uiteen lopen in de lidstaten en ook de overtredingen- en boetestelsels op het gebied van verkeersveiligheid per land verschillen, wil Europa voor de lidstaten een systeem instellen van informatie-uitwisseling over verkeersdelicten die op hun grondgebied zijn begaan, teneinde automobilisten nog vaker te bestraffen.

Uiteraard kunnen wij een afname van het aantal verkeersongevallen alleen maar toejuichen. Het is echter van belang ervoor te zorgen dat deze nieuwe wettelijke maatregelen niet vergezeld gaan van aantastingen van de vrijheid, of van onwettige, ongepaste, dan wel onbillijke maatregelen.

David Martin (PSE), *schriftelijk*. – (EN) Ik steun deze wetgeving die is bedoeld om de uitvoering van straffen die zijn opgelegd aan bestuurders die een strafbaar feit plegen in een andere lidstaat dan die waar het voertuig is geregistreerd, te vergemakkelijken.

Erik Meijer (GUE/NGL), *schriftelijk*. – Automobilisten hebben de neiging om in het buitenland harder te rijden dan in hun eigen land en daar ook gemakkelijker fout te parkeren. In de praktijk blijkt dat de boetes voor snelheidsovertredingen en foutparkeren zelden worden geïnd. Vooral bij de inwoners en de bestuurders van de grote steden levert dat veel ergernis op. Juist op dit punt, gelijke plichten voor eenieder die aan het verkeer deelneemt, had de Europese samenwerking al veel eerder resultaten moeten opleveren.

Aan buitenlandse tolheffingen moet ook door iedereen worden voldaan, en al jaren wordt gesproken over de mogelijkheid om elektronisch geregistreerde heffingsverplichtingen automatisch te innen in de woonplaats van de betrokkene. Dat moet ook gelden voor verkeersboetes. Het is slecht voor verkeersveiligheid en milieu als automobilisten de conclusie kunnen trekken dat je in het buitenland ongestraft alle regels kunt overtreden.

Daarom steunen we het voorstel om het innen van verkeersboetes over de grenzen heen te vergemakkelijken. Dat doet niets af aan onze opvatting dat het strafrecht een nationale zaak is en moet blijven, en dat het Europees aanhoudingsbevel waardoor mensen door hun land moeten worden overgeleverd aan een andere staat om daar een soms zeer langdurig voorarrest te ondergaan, tot nieuw onrecht leidt.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) Als de EU zich al met grensoverschrijdende verkeersvoorschriften bezighoudt, mag zij zich niet beperken tot de handhaving van bekeuringen. In Brussel, een stad met een internationaal karakter, kan het gebeuren dat personen die vanwege een verkeersongeval, diefstal enzovoorts op de hulp van de handhavingsautoriteiten zijn aangewezen, op grond van hun niet-Belgische kenteken niet dezelfde hulp krijgen als degenen die wel een Belgisch kenteken hebben. Het argument hiervoor is dat die personen immers ook niet de kosten dragen van het onderhoud van de straten. De EU, die non-discriminatie hoog in het vaandel heeft staan, zal deze misstand moeten aanpakken.

Een ander onopgelost probleem vormen de in vele Europese landen ingevoerde milieuzones. Enquêtes hebben uitgewezen dat 40 procent van de automobilisten de desbetreffende verkeersborden niet kent of de zones zonder de nodige vergunning binnenrijdt. Bij de grensoverschrijdende handhaving van de verkeersveiligheid schijnt het innen van bekeuringen, bijvoorbeeld van lucratieve milieubekeuringen, centraal te staan. Andere maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid worden daardoor naar de achtergrond gedrongen. Daarom heb ik tegen dit verslag gestemd.

Seán Ó Neachtain (UEN), schriftelijk. – (GA) Ik steun dit verslag, dat erop gericht is om de Ierse wegen veiliger te maken, met kracht. Het biedt de mogelijkheid om bestuurders van voertuigen grensoverschrijdende sancties op te leggen, omdat er een Europees kennis- en informatienetwerk zal worden opgericht. Met behulp van dit netwerk zullen de verschillende lidstaten informatie kunnen uitwisselen over buitenlandse bestuurders die zijn bestraft voor rijden onder invloed van alcohol, te hard rijden, door het rode licht rijden of rijden zonder gordel om. Deze criminelen zullen worden geïnformeerd over de financiële sancties die aan hen zijn opgelegd.

Deze gemeenschappelijke aanpak is een stap vooruit wat betreft het opleggen van sancties aan personen die zich niet aan de verkeersregels houden. Als gevolg daarvan zullen de wegen van Ierland veiliger worden. Er zullen sancties worden opgelegd en dat zal bestuurders die zich niet aan de regels houden afstoppen.

Brian Simpson (PSE), schriftelijk. – (EN) Ten eerste wil ik de rapporteur feliciteren met haar harde werk aan dit dossier en ten tweede wil ik het Parlement als geheel feliciteren met de versterking van dit krachtige standpunt dat aan de Raad voorgelegd moet worden in het licht van de moeilijkheden waarmee dit voorstel daar te maken heeft.

Grensoverschrijdende wetshandhaving in de hele EU is noodzakelijk als we het aantal verkeersongevallen en dodelijke slachtoffers echt willen terugdringen. Het is onzinnig dat een burger die buiten zijn of haar eigen lidstaat rijdt, de verkeerswetten met betrekking tot te hard rijden, rijden onder invloed, niet dragen van een gordel of door rood rijden kan negeren zonder daarvoor een passende straf te krijgen.

Ik ben van mening dat het belangrijk is om de samenwerking tussen de handhavingsdiensten te verbeteren, wat hopelijk zal leiden tot een volledig geharmoniseerde verkeerswetshandhaving in de hele EU.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), schriftelijk. – (RO) Ik heb voor het verslag gestemd over het voorstel voor een richtlijn ter facilitering van de grensoverschrijdende handhaving van de verkeersveiligheid. 70 procent van de verkeersongevallen wordt veroorzaakt door snelheidsovertredingen, het niet dragen van een veiligheidsgordel, door het rode licht rijden of rijden onder invloed. Sommige lidstaten hebben al bilaterale overeenkomsten gesloten inzake grensoverschrijdende sancties op verkeersovertredingen, maar het ontbreekt nog aan een gemeenschappelijke Europese kaderregeling. Het valt mij op dat in het voorstel voor een richtlijn alleen wordt verwezen naar geldboetes. Ik denk dat het voorstel van de Commissie een grote bijdrage zal leveren aan het redden van mensenlevens. Het is erg dat elk jaar 43 000 mensen, ruwweg de bevolking van een middelgrote Europese stad, door verkeersongevallen om het leven komen, en dan heb ik het nog niet eens over de jaarlijkse 1,3 miljoen andere verkeersslachtoffers.

Ook betreur ik het dat de grootste stijging van het aantal verkeersongevallen in het afgelopen jaar, 13 procent, op naam komt van Roemenië. Ik hoop dat de meerderheidsstem van het Europees Parlement de Europese Raad zal aansporen om vaart te zetten achter de vaststelling van de nodige maatregelen om het aantal verkeersongevallen terug te dringen. Het redden van mensenlevens vereist dat wij nu handelend optreden.

9. Rectificaties stemgedrag/voorgenomen stemgedrag: zie notulen

(De vergadering wordt om 13.35 uur onderbroken en om 15.00 uur hervat)

VOORZITTER: MECHTILD ROTHE

Ondervoorzitter

10. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

11. Ingekomen stukken: zie notulen

12. Kredietoverschrijvingen: zie notulen

13. Jaarlijks verslag van de Europese Unie over de mensenrechten – Frans initiatief in de VN over de depenalisering van homoseksualiteit (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de gecombineerde behandeling van de verklaringen van de Raad en de Commissie over het jaarlijks verslag van de Europese Unie over de mensenrechten – Frans initiatief in de VN over de depenalisering van homoseksualiteit.

We hebben een klein probleem, omdat de vertegenwoordiger van de Raad, mevrouw Yade, nog niet aanwezig kan zijn. Ze zit in een vliegtuig ergens hier in de omgeving van Straatsburg, maar kan niet landen. Ik stel voor dat we beginnen met de Commissie, dat we vervolgens overgaan op het debat en dat we te zijner tijd mevrouw Yade het woord kunnen geven.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (FR) Dank u, mevrouw de Voorzitter. Dames en heren, hier zijn wij dan opnieuw aan het einde van het jaar bijeen ter gelegenheid van de publicatie van het jaarverslag over de mensenrechten.

De zestigste verjaardag van de Universele Verklaring van de rechten van de mens geeft deze bijeenkomst speciale betekenis. In de volmaakte eenvoud van haar dertig artikelen en het universele ideaal dat zij vertolkt, is deze Verklaring niet verouderd. Integendeel, zij is nog altijd van even groot belang in een wereld waar de grondrechten van te veel mensen dagelijks worden geschonden. Stuk voor stuk herinneren deze gevallen ons eraan dat er nog zeer veel werk moet worden verricht om van de rechten die in de Verklaring tot uitdrukking zijn gebracht, tastbare werkelijkheid te maken.

Net als heel het Europees Parlement, was ik vanochtend zeer geroerd door de aanwezigheid van de meeste winnaars van de Sacharov-prijs, en ook mij hebben de woorden van mevrouw Bonner bijzonder geraakt. Ik heb de grootste bewondering voor alle verdedigers van mensenrechten.

Welnu, dames en heren, in het jaarverslag over de mensenrechten wordt uiteengezet wat de Europese Unie voor dat doel onderneemt. Ik wil graag de aandacht vestigen op twee belangrijke ontwikkelingen en op twee uitdagingen.

De eerste ontwikkeling die ik wil noemen is dat de Europese Unie er in 2008 goed in is geslaagd haar externe beleidsinstrumenten verder te consolideren, teneinde discriminatie van en geweld tegen vrouwen aan te pakken. Ook als we afschrikwekkende voorbeelden, zoals in het oosten van Congo, buiten beschouwing laten, blijft geweld tegen vrouwen een mondiale plaag.

De tenuitvoerlegging van de resoluties van de Veiligheidsraad 1325 - 'Vrouwen, vrede en veiligheid' - en 1820 - 'Geweld tegen vrouwen' - is nog onvoldoende.

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Ban Ki-moon, heeft zojuist positief gereageerd op een verzoek dat ik hem, met de steun van veertig vrouwelijke leiders, heb gedaan om in 2010 een ministeriële conferentie te organiseren over de tenuitvoerlegging van resolutie 1325. Ik ben daar zeer verheugd over.

Vanuit dit perspectief zullen we de coördinatie van de Europese instrumenten versterken. De Raad is onlangs akkoord gegaan met een nieuwe brede aanpak voor de tenuitvoerlegging van resoluties 1325 en 1820. Deze aanpak is zowel van toepassing op ons optreden in het kader van het Europese veiligheids- en defensiebeleid als op de communautaire instrumenten. Dit zal ons helpen bij de gendermainstreaming, van preventie en crisismanagement tot en met de consolidering van vrede en wederopbouw.

In dezelfde geest heeft de Europese Unie kort geleden, onder het Franse voorzitterschap, nieuwe Europese richtsnoeren aangenomen inzake de bestrijding van geweld tegen en discriminatie van vrouwen.

De tweede ontwikkeling die mij na aan het hart ligt, betreft onze dialogen over mensenrechten. In 2008 zijn we nieuwe dialogen begonnen met Kazakstan, Kirgizië, Turkmenistan en Tadzjikistan, waarmee we ons doel om alle Centraal-Aziatische landen te bereiken, hebben verwezenlijkt. Evenzo hebben we dit jaar twee veelbelovende gespreksronden gevoerd in onze nieuwe dialoog met de Afrikaanse Unie.

Tot slot hebben we besluiten genomen over de praktische details van vijf nieuwe dialogen in Latijns Amerika. We zijn vastbeslotener dan ooit om het maatschappelijk middenveld te betrekken bij zowel de voorbereiding als de follow-up van de dialogen. Deze dialogen zijn niet eenvoudig, zoals is gebleken uit de recente dialoog

met China. Vandaar het belang om het effect van deze inspanningen te meten. Wij moeten bepalen hoe wij kunnen bevorderen dat de politieke boodschap tot concrete actie leidt.

Dit brengt me bij de twee uitdagingen die ik eerder heb genoemd. In de eerste plaats zou ik de multilaterale uitdaging willen bespreken. Het werk van de Verenigde Naties is ronduit van vitaal belang om de universele geldigheid van de mensenrechten te waarborgen. Hoe kunnen wij de doeltreffendheid van de Verenigde Naties en onze bijdragen aan het werk dat zij verrichten, verbeteren? Zeker, de inzet van de Europese Unie werpt vruchten af, zoals blijkt uit de steun van een groeiend aantal landen voor de resolutie over de doodstraf, of de aanneming van de resoluties over Iran, Noord-Korea en Birma, initiatieven die in gang zijn gezet of mede zijn gesponsord door de Europese Unie in New York.

In het kader van de gezamenlijke verklaring die de Raad en de Commissie vandaag hebben afgelegd, wil ik onze steun aan het Franse initiatief inzake seksuele geaardheid bevestigen. De Commissie is bereid om in haar contacten met derde landen deze kwesties aan de orde te stellen, met inbegrip van de depenalisering van homoseksualiteit, tegen een achtergrond van wederzijds respect, fijngevoeligheid en ieders gewoonten en gebruiken.

In Genève begint het universele periodieke evaluatieproces. De resultaten mogen ons echter niet blind maken voor de steeds grotere problemen die de Europese Unie ondervindt bij het vervullen van haar rol als bruggenbouwer, gezien de sfeer van toenemende polarisering die de VN omgeeft, gekenmerkt door in blokken opererende landen. De aanbevelingen in het verslag van mevrouw Andriksen, dat het Parlement in januari zal moeten aannemen, zullen nuttig zijn bij de verdere ontwikkeling van onze gedachten hierover.

De tweede uitdaging betreft tot slot de effectiviteit. In een groeiend aantal landen is de Europese Unie bezig haar activiteiten ten gunste van de mensenrechten op te voeren. Hoe kunnen wij onze effectiviteit vergroten? Ik denk dat we moeten zorgen voor een betere koppeling tussen onze diverse instrumenten om onze prioriteiten beter te doen uitkomen, of het nu gaat om onze politieke dialoog, ons diplomatieke optreden en het Europese instrument voor democratie en mensenrechten, het waarnemerschap bij verkiezingen of de mainstreaming van mensenrechten in ons overige buitenlands beleid.

Samenhang en dus grotere effectiviteit zouden als doelstelling een belangrijke zorg moeten zijn voor alle instellingen.

Laima Liucija Andriksen, namens de PPE-DE-Fractie. – (LT) Het zou voor het Europees Parlement ondenkbaar zijn om over de mensenrechten in de wereld van vandaag te debatteren zonder Hu Jia te noemen. Enkele uren geleden hebben we allemaal deelgenomen aan een ontroerende ceremonie waarbij Hu Jia zelf niet aanwezig kon zijn, maar over de hele wereld zullen mensen vandaag te horen krijgen over zijn werk en zijn inspanningen voor de bescherming van de rechten van mensen die aan aids lijden en voor de bescherming van het milieu in China. Ik was enkele weken geleden in China en ben er toen van overtuigd geraakt hoe terecht het is dat Hu Jia voor milieubescherming strijdt. Het is verschrikkelijk wanneer je door de enorme vervuiling de zon niet kunt zien. Ook moeten we vandaag voormalige winnaars van de Sacharov-prijs noemen: San Suu Kyi uit Birma, Oswaldo Paya en de Damas de Blanco. We missen hen vandaag allemaal hier in het Europees Parlement en opnieuw moeten we de onbevredigende mensenrechtensituatie in Birma en Cuba bespreken.

Een week geleden ging het over de zestigste verjaardag van de Universele Verklaring van de rechten van de mens, maar vandaag moeten we ook erkennen dat niet alleen veel landen de mensenrechten niet respecteren, maar dat ze die schaamteloos schenden. We debatteren over het Jaarverslag 2008 over de mensenrechten in de wereld, dat een volledig overzicht van de problemen met de mensenrechten biedt. De Europese Raad en de Commissie verdienen het om gefeliciteerd te worden met dit uitstekende document. Ik wil diverse dingen benadrukken. In de eerste plaats, zoals mevrouw Ferrero-Waldner ook heeft gezegd, de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties en rol van de Europese Unie daarin, evenals de algemene rol van de Verenigde Naties bij het verdedigen van mensenrechten overal ter wereld. In de tweede plaats de nadruk in het beleid van de Europese Unie op de doodstraf en de tenuitvoerlegging daarvan. In de derde plaats de mensenrechtendialogen en de besprekingen over de mensenrechten.

Collega's, ik denk dat het heel belangrijk is om de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties zo ver te krijgen dat deze unilateraal en vastberaden het mandaat gaat gebruiken dat hem door de Verenigde Naties is verleend om de mensenrechten te verdedigen en om voor maximale transparantie bij de instellingen te zorgen en het maatschappelijk middenveld te laten participeren in zijn werk. Namens ons allen wil ik er bij de instellingen van de Europese Unie op aandringen om in harmonie samen te werken bij de verdediging van de mensenrechten in de wereld.

Raimon Obiols i Germà, *namens de PSE-Fractie*. – (ES) Alles wat u hebt uitgelegd, mevrouw de commissaris, is juist; daar staan wij voor de volle honderd procent achter. Dat geldt ook voor uw conclusies: we moeten de coherentie verbeteren.

Er is echter een aspect van die coherentie waar ik wat nader op in wil gaan, in de korte spreektijd die wij nu eenmaal krijgen. In Europa wordt sterk de nadruk gelegd op de mensenrechten overal ter wereld, maar daar krijgen we veel kritiek op. Er wordt gezegd dat Europa zijn principes alleen maar toepast wanneer dat goed uitkomt, of alleen maar voor de eigen burgers. Die kritiek kunnen we echter alleen maar ontkrachten wanneer we zorgen voor coherentie tussen het buitenlands en het binnenlands beleid op het gebied van de mensenrechten.

We kunnen in de wereld alleen maar geloofwaardig zijn wanneer we in ons immigratiebeleid en vooral in onze reacties op het terrorisme, dat tragische vormen aanneemt, maatregelen nemen die op het gebied van de mensenrechten voorbeeldig zijn.

Dat, mevrouw de commissaris, is de kernvraag: hoe bereiken we coherentie tussen het buitenlands en binnenlands beleid van de Europese Unie op het gebied van de mensenrechten?

Ik heb niet veel tijd meer, maar ik wil toch graag twee prioriteiten noemen. De strijd tegen de doodstraf kan nog door onze generatie worden gewonnen, dat is een haalbaar doel, en daarop moeten we ons concentreren. Ten tweede ben ik blij dat er in het mensenrechtenbeleid van de Europese Unie in de afgelopen zes maanden onder Frans voorzitterschap een specifiek beleid is gevoerd voor de mensenrechten van vrouwen.

Marco Cappato, *namens de ALDE-Fractie*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, ik wil ook graag de rapporteur, mevrouw Andriksen, bedanken voor het werk dat ze verricht in het kader van het vraagstuk over de rol van de Europese Unie bij de Verenigde Naties.

Er is geen tijd om het gehele verslag van de Raad over de mensenrechten inhoudelijk te bespreken, maar ik denk dat respect voor onze eigen regels een kernpunt hiervan is en met name respect voor de operationele mechanismen van de mensenrechtenclausule in de samenwerkingsovereenkomsten. Wij krijgen echter nog de mogelijkheid om dit onderwerp uitvoeriger te bespreken als we het verslag van de heer Obiols i Germà behandelen.

In de korte tijd die me rest, wil ik graag officieel mijn complimenten en felicitaties overbrengen aan het Franse voorzitterschap en mevrouw Yade, omdat ze in de VN het initiatief hebben genomen voor een universele depenalisering van homoseksualiteit. Ik beschouw dit als een zeer belangrijk politiek initiatief, dat des te meer lof verdient daar reeds 60 landen hun steun hieraan hebben toegezegd.

We hebben geluisterd naar mevrouw Ferrero-Waldner en zijn verheugd over haar woorden en haar betrokkenheid. Het is van belang dat de Europese Unie hier niet alleen eensgezind is, maar ook een gelijksoortige rol vervult als bij het wereldwijde moratorium op de doodstraf, toen we daar andere landen op andere continenten bij betrokken. Dat was een fundamentele methode.

We moeten met het oog op dit onderwerp vaststellen dat de Heilige Stoel, het Vaticaan, niet als religieuze entiteit waar we een culturele dialoog mee voeren, maar als een staat die waarnemer is in de Verenigde Naties, een sterk en kritisch offensief heeft ingezet tegen het Franse initiatief. Gezien de openhartigheid die geboden is in internationale betrekkingen, denk ik dat we het Vaticaan eraan moeten herinneren dat depenalisering van homoseksualiteit belangrijk is voor ons, dat dit een kwestie van mensenrechten is, en dat het verzet van het Vaticaan hiertegen vastberaden van de hand gewezen moet worden.

Hélène Flautre, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, het is bijzonder jammer dat dit debat wordt gehouden in afwezigheid van de Raad, net zoals het buitengewoon betreurenswaardig is – aangezien de Raad geen kwartier, maar drie uur en een kwartier te laat is – dat deze Sacharov-prijs is uitgereikt zonder dat de Raad hier met ons aanwezig is, samen met de Europese Commissie.

Ik wil een dringend punt aan de orde stellen. Gisteren heeft Israël de speciale rapporteur van de Verenigde Naties toegang tot de Palestijnse gebieden geweigerd. Ik vind dit een zeer ernstige handelwijze, die vraagt om een onmiddellijke reactie van de Raad en de Commissie. Vooral met het oog op de versterking van de betrekkingen tussen de EU en Israël, moet de boodschap volstrekt helder zijn en onmiddellijk worden overgebracht.

Enerzijds is dit verslag - zoals elk jaar, zou ik zeggen - een goed document, aangezien hierin een activiteitenbalans wordt opgemaakt die buitengewoon nuttig is als werkdocument, maar anderzijds bevat

het niet alle elementen die nodig zijn voor een kritische analyse, voor effectbeoordelingen en voor de strategieën die de Raad vaststelt om de mensenrechten volledig te integreren in het raamwerk van, bijvoorbeeld, ons energiebeleid, ons handelsbeleid en ons veiligheidsbeleid.

Het Parlement heeft deze taak op zich genomen. Het is een lastige taak, en het mag duidelijk zijn dat het niet altijd even prettig is wat men te horen krijgt. Maar ik moet zeggen dat het idee om bijvoorbeeld een netwerk van Sacharov-prijswinnaars op te richten in dit verslag en op basis van deze studie werd ontwikkeld. Vandaag is dit netwerk tot stand gekomen in de verklaring van de twintigste verjaardag. Veel voorstellen liggen nu op tafel, waaronder een Sacharovprijls-bureau, Sacharov-paspoorten en een Sacharov-fonds, ter ondersteuning van onze prijzen en van mensenrechtenactivisten in de hele wereld. Aan ideeën ontbreekt het niet.

Ik ben er zeer verheugd over dat deze presentatie samen met het komende verslag over de grondrechten in de Unie is gehouden. De heer Obiols i Germà heeft gelijk. Het is van essentieel belang dat de Unie haar prestaties, intern, en haar doelstellingen, extern, met elkaar verbindt. Het is zelfs cruciaal voor haar geloofwaardigheid.

Ik wil opmerken dat we de forse kritiek op het asiel- en immigratiebeleid van de Europese Unie, die in alle werelddelen en in alle internationale organisaties doorklinkt, niet onbeantwoord kunnen laten. En we zijn een antwoord schuldig aangaande de medeplichtigheid van lidstaten van de Europese Unie in de strijd tegen terrorisme, waardoor een aantal vermeende terroristen werd uitgeleverd en gemarteld.

Vittorio Agnoletto, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, ik heb aandachtig naar de verklaring van de commissaris geluisterd. Het klopt dat er bepaalde vooruitgang is geboekt, maar ik wil u er nogmaals aan herinneren, commissaris, dat de democratieclausule, die inmiddels drie jaar geleden door het Parlement is goedgekeurd, nog steeds niet in alle handelsovereenkomsten met alle landen wordt toegepast, iets waar het Parlement echter wel om had verzocht.

Er wordt nog steeds met twee maten gemeten: sterk met de zwakken en zwak met de sterken, afhankelijk van hoe het Europa in deze handelsovereenkomsten het beste uitkomt. Maar ook in andere situaties wordt er met twee maten gemeten. Ik verwijs naar een onderwerp dat reeds ter sprake is gekomen: ik acht het standpunt dat het Vaticaan tegen het voorstel tot depenalisering van homoseksualiteit heeft ingenomen, beschamend en onacceptabel. Het is onacceptabel dat de Europese instellingen bijna maandelijks oproepen moeten richten tot landen die nog altijd mensen vervolgen wier enige misdaad is homoseksueel te zijn, maar dat er gezwegen wordt als het Vaticaan en zijn vertegenwoordiger bij de VN zo'n serieus standpunt innemen, een standpunt dat de mensenrechten schendt.

Dit standpunt staat ook haaks op de Universele Verklaring van de rechten van de mens, waar we dit jaar de zestigste verjaardag van vieren. De verklaring van het Vaticaan druist in tegen het fundamentele punt dat mensenrechten ondeelbaar en universeel zijn en beschermd moeten worden ongeacht seksuele geaardheid, ras, huidskleur, enzovoorts.

Ik heb de voorzitter van de Subcommissie mensenrechten gevraagd om de vertegenwoordiger van het Vaticaan bij de EU uit te nodigen om naar de Subcommissie te komen en dit gedrag met ons te bespreken. Dat doen wij met alle landen die een diplomatieke vertegenwoordiging hebben bij de Europese Unie. Ook wil ik graag duidelijk maken dat de poging om terug te krabbelen door enkel te zeggen dat Frankrijk het document nog niet had ingediend, een regelrechte blunder is, omdat het de feiten niet verandert: het Vaticaan heeft nog geen afstand gedaan van de serieuze verklaringen die het heeft afgelegd.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, laten we even nadenken over het volgende: de mensenrechten, die voortkomen uit geschreven of ongeschreven maatschappelijke overeenkomsten en die soms op natuurwetten zijn gebaseerd, vormen de basis voor sociale co-existent. Het lijkt geen twijfel dat de werkelijkheid anders is.

Het begrip mensenrechten is inmiddels uitgebreid naar andere, nieuwe aspecten en de definitie van mensenrechten is semantisch rijker geworden. Het is onze taak om deze rechten te verdedigen. Het lijkt erop dat er op dit gebied in algemene zin vooruitgang is geboekt, maar het treurige feit blijft dat er nog steeds totalitaire regimes bestaan. We moeten opkomen voor elke persoon, voor elk individu, voor elke moedige activist die het geweten van miljoenen vertegenwoordigt, omdat miljoenen mensen zich vaak niet uit durven spreken, ook al lijden ze. Het lijkt erop dat althans sommige regimes wel reageren op onze besluiten, door te protesteren tegen de resoluties en verklaringen waarin we hun acties veroordelen, maar we mogen ons niet laten intimideren door die reacties. Zo vergroot je het bewustzijn van de mensenrechten. Ik wil erop

tijdens verhoren). Zowel de Palestijnse als de Israëliëse autoriteiten hebben zich schuldig gemaakt aan mensenrechtenschendingen.”

Ik vond het redelijke en weloverwogen karakter van veel van de correspondentie die ik heb ontvangen van mensen die duidelijk zeer emotioneel betrokken waren bij de zorgwekkende situatie in de regio, erg bemoedigend. Deze zaken worden in het algemeen ter sprake gebracht met Israël tijdens de regelmatige bijeenkomsten in het kader van de politieke dialoog en specifiek tijdens besprekingen van de informele werkgroep van de EU en Israël inzake mensenrechten.

Om die reden steun ik de voortzetting van de dialoog met Israël zeker, terwijl ik schendingen van de mensenrechten aan beide zijden sterk veroordeel. Laten we intussen de getroffen mensen in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever blijven steunen met effectieve hulp.

We hebben een routekaart waarbij de EU en de VS betrokken zijn. Nu er een nieuwe president van de VS is gekozen, is het tijd om deze kwestie boven aan onze agenda voor buitenlandse zaken te zetten. We moeten een tweestatenoplossing bewerkstelligen, met volledig respect voor de mensenrechten en alle VN-resoluties, en dat moet snel gebeuren.

Ana Maria Gomes (PSE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, de Sacharov-prijs die dit Parlement heeft toegekend aan Hu Jia, namens alle verdedigers van de mensen in China en Tibet, plaatst de mensenrechten in het middelpunt van de betrekkingen tussen de EU en China, ongeacht wat de leiders in Europa en Peking daarvan vinden.

Zoals meerdere collega's al hebben gezegd, kan de EU de rechtsstaat en de mensenrechten in de wereld alleen bevorderen als ze die consequent handhaaft in Europa en in de externe betrekkingen van Europa. Helaas toont het jaarverslag over de mensenrechten in 2008 aan dat de Europese regeringen en instellingen nog steeds niet de waarheid willen spreken over het samenspannen van Europa met de regering Bush en diens afschuwelijke praktijken, waarbij duizenden mannen en zelfs kinderen aan justitie werden onttrokken, onderworpen aan uitbestede marteling en jarenlang werden vastgehouden in Guantánamo en in geheime gevangenissen. Het is beschamend dat de verwijzing hiernaar in het hoofdstuk over het overleg tussen de EU-trojka en de VS over mensenrechten beperkt is tot de bezorgdheid van de EU over 'bepaalde praktijken en maatregelen van de VS in het kader van de strijd tegen terrorisme'. Dit zegt veel over dubbele standaarden, hypocrisie en doofpotaffaires. Zolang de Europeanen niet hun verantwoordelijkheid nemen en samenwerken met de nieuw gekozen president Obama om de waarheid boven tafel te krijgen, Guantánamo en de geheime gevangenissen te sluiten en de slachtoffers schadeloos te stellen, zal Europa niet zijn morele autoriteit, politieke geloofwaardigheid of efficiëntie voor de bevordering van mensenrechten terugkrijgen.

Eoin Ryan (UEN). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, we vieren terecht het twintigjarig bestaan van de Sacharov-prijs, waarmee terecht de aandacht wordt gevestigd op de moed van zo veel mensen die hun leven in de waagschaal leggen om hun recht om te spreken en de mensenrechten te verdedigen.

Maar het gaat om meer dan alleen toespraken. Zoals een beroemde ler ooit zei: het enige dat nodig is om het kwaad te laten zegevieren is dat goede mensen niets doen. Ik sprak gisteren een van de prijswinnaars, de heer Salih Osman, die me vertelde dat de luchtaanvallen op burgers nog steeds doorgaan in Darfur en dat onschuldige mensen nauwelijks worden beschermd. Ja, er is enige vooruitgang geboekt in de zin dat het ICC, het internationaal strafhof, functioneert, maar er moet nog veel meer worden gedaan en Europa moet veel meer doen.

Ik hoop dat de inauguratie van Barack Obama als president van de Verenigde Staten de internationale inspanningen, samenwerking en maatregelen een nieuwe impuls zal geven en dat er echt actie zal worden ondernomen, zoals steun voor de instelling van een no-fly zone boven Darfur, en ik hoop dat we in het nieuwe jaar eindelijk inhoud zullen geven aan onze mooie woorden en onze morele verplichting. We hebben al toegekeken hoe Zimbabwe, ooit de graanschuur van Afrika, de vuilnisbelt van het continent werd. Hoe vaak zeggen we nog 'dit nooit meer'?

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik heb vaak over het onderwerp van de mensenrechten gesproken, met name over de rechten van vrouwen en kinderen, evenals over bewustmaking van de burgers van de Europese Unie van kwesties met betrekking tot hun rechten of de strijd tegen discriminatie. We moeten er ook op aandringen dat de landen die tot de Europese Unie willen toetreden, de fundamentele mensenrechten respecteren, in overeenstemming met de criteria van Kopenhagen, omdat dit een positief effect zal hebben op de levens van miljoenen mensen in Europa en overal ter wereld. De lidstaten moeten leiden door het goede voorbeeld te geven.

Dit is onlosmakelijk verbonden aan de volgende kwestie. Ik wil mijn zorgen uitspreken over de wijze waarop de Duitse jeugddiensten, het Jugendamt, te werk gaat. In Polen is zeer recentelijk een zaak aan het licht gekomen van een moeder die zich samen met haar zoon voor de vader van het kind moest verbergen omdat ze bang was dat hij, een Duitse staatsburger, de jongen bij haar weg zou halen. De Europese Commissie moet de activiteiten van deze diensten onderzoeken om te beoordelen of ze aan de door de Europese Unie vastgestelde normen voldoen.

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, de democratie in Europa is gebaseerd op het bieden van een doelmatige bescherming van de grondrechten en het bevorderen van deze rechten. Dit speelt een belangrijke rol bij het consolideren van een Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. De noodzaak om de grondrechten te beschermen vloeit voort uit de gedeelde grondwettelijke tradities in de lidstaten, het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en andere wetgeving op het gebied van het internationaal recht.

Ik ben van mening dat alle Europese beleidsdoelstellingen gericht moeten zijn op de naleving van de grondrechten, die zijn vervat in de bepalingen van het Verdrag van Lissabon. Ook wil ik onderstrepen dat we onze politieke activiteiten op het gebied van de grondrechten niet kunnen beperken tot zaken die veel aandacht van het publiek trekken. Om de geloofwaardigheid van de Europese Unie in de wereld niet te verliezen is het belangrijk om in ons buitenlands en binnenlands beleid niet met twee maten te meten.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, het uitvoerige verslag maakt duidelijk hoeveel mensenrechtenschendingen dagelijks in de hele wereld plaatsvinden. Zestig jaar na de Universele Verklaring van de rechten van de mens is dit bijzonder verontrustend. Voor ons is dit een aansporing om onze inspanningen te verdubbelen. Mede daarom pleit ik ervoor om de huidige Subcommissie mensenrechten de status van een vaste commissie te geven.

Vandaag hebben we de Sacharov-prijs aan Hu Jia verleend, die zich in China voor de mensenrechten en het milieu inzet. Omdat hij echter gevangen wordt gehouden, kon hij de prijs niet persoonlijk in ontvangst nemen. Dit is een schande voor China! En morgen zal hier een debat over mensenrechtenschendingen in Rusland worden gehouden. In onze betrekkingen met deze beide landen moeten niet alleen economische belangen, maar vooral ook de mensenrechten een grotere rol krijgen.

Wij eisen vrijheid voor Hu Jia in China en vrijheid voor Michail Chodorkovski in Rusland!

Jim Allister (NI). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik moet zeggen dat er in het debat over homorechten naar mijn mening volkomen voorbij wordt gegaan aan de schending van de vrijheid van meningsuiting van velen en, in het bijzonder, de vrijheid om een religieuze mening over het onderwerp te uiten.

Gelovige mensen, die de leer van de Bijbel volgen als het gaat om homoseksualiteit, worden belasterd, nee zelfs vervolgd, omdat ze voor hun geweten en overtuiging durven uit te komen. In Zweden is een priester vervolgd wegens het citeren van de Bijbel. In mijn land is een advertentie van een kerk waarin de Schrift werd aangehaald verboden.

Maar tijdens een optocht van de Gay Pride in Belfast mocht afgelopen jaar wel een bord worden megedragen waarop stond 'Jesus is a fag' ('Jezus is een mietje'), en tegen dat opruiende haatmisdrijf werden geen maatregelen genomen. Waarom niet? Volgens mij omdat de rechten van deze vertroetelde groep boven die van anderen worden verheven, en dat is fout.

Marios Matsakis (ALDE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil een kwestie aan de orde stellen waarop binnen de EU-instellingen een taboe lijkt te rusten en dat is de kwestie van kolonisatie. Ik heb het over koloniën die in het bezit zijn van EU-lidstaten, zoals bijvoorbeeld Groot-Brittannië en Frankrijk, die samen tientallen koloniën hebben over de hele wereld, waarvan twee in mijn eigen land, Cyprus, maar deze mensen hebben geen democratische rechten om een regering te kiezen die hen kan besturen. De meesten van hen worden geregeerd door gouverneurs die zijn benoemd, bijvoorbeeld door de koningin van Engeland. Elke keer als ik mevrouw Ferrero-Waldner of iemand anders in de Commissie daarnaar vraag, sluiten ze hun ogen, hun mond en hun oren en geven ze geen fatsoenlijk antwoord.

Mevrouw de Commissaris, ik daag u uit hier vandaag antwoord te geven: keurt u het goed dat EU-lidstaten in de eenentwintigste eeuw nog koloniën hebben in de wereld?

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil allereerst zeggen dat ik heb begrepen dat onze collega, Rama Yade, problemen heeft om hier te komen. Gisteren moest ik zelf vijf

uur wachten op mijn vlucht naar Straatsburg. Misschien heeft zij nu dezelfde problemen, dus hebt geduld – dit is ten slotte overmacht.

(Interruptie vanuit de zaal: 'Rondreizend circus!')

Nou ja, vijf uur is niet normaal. Ik wil alleen maar zeggen dat ik niet precies weet wat haar is overkomen, maar dat is mij overkomen en ik was heel blij dat ik gisteren geen afspraak had, want dan had ik hetzelfde probleem gehad. Ik wilde alleen mijn solidariteit uiten.

Ten tweede behoren deze mensenrechtendialoog en het verslag over de mensenrechten tot onze belangrijkste bezorgdheden. Ik wil u graag het nieuwe EU-verslag laten zien. Toen ik begon als commissaris, hadden we afzonderlijke verslagen van de Raad en de Commissie en ik ben erg blij dat ik u nu kan laten zien dat de Raad en de Commissie dit verslag samen hebben opgesteld. Het voorwoord is geschreven door Bernard Kouchner, Javier Solana en mijzelf. Ik vind het erg belangrijk om te laten zien dat we echt samenwerken.

Zoals ik in mijn inleidende opmerkingen al zei, doen we erg ons best om vooruitgang te boeken op het gebied van de bevordering van de mensenrechten. We weten echter ook dat het glas halfvol of halfleeg kan zijn. Er moet nog veel worden gedaan en het was erg ontroerend om hier vanochtend zo veel verdedigers van de mensenrechten te zien. Ik had het zojuist over Elena Bonner, maar ik had over elk van hen kunnen spreken, en de video van de vrouw van Hu Jia was natuurlijk erg aangrijpend: ze heeft veel moed getoond.

Ik wil graag antwoord geven op enkele van de vragen. Ik kan niet elke vraag beantwoorden namens de Commissie, maar ik zal zo gedetailleerd mogelijk zijn.

Ten eerste wil ik met betrekking tot de doodstraf zeggen dat ik dit onderwerp zeer krachtig heb opgepakt. Ik ben absoluut tegen de doodstraf en in de loop van dit jaar hebben we binnen de VN maximale steun gegeven aan de resolutie over een moratorium in meer landen. Maar het is waar, het probleem bestaat nog steeds: er worden nog steeds veel executies uitgevoerd door een kleine groep – in Iran bijvoorbeeld, helaas ook in China, en er zijn er nog veel meer. We moeten hiertegen blijven strijden door het in elke dialoog aan de orde te stellen. Het is essentieel dat we dat doen: elke persoon die wordt geëxecuteerd is er een te veel.

Ik wil in dit verband zeggen dat we ons allemaal hebben verzet tegen de executie van Wo Wei-han. Helaas is hij ter dood gebracht op de dag van de mensenrechtendialoog van de EU met China. Dit was een vreselijk voorbeeld van niet naar elkaar luisteren.

Ten tweede wil ik tegen de heer Agnoletto zeggen dat mensenrechtenclausules inderdaad heel belangrijk zijn. Op dit moment zijn de lidstaten en de Commissie bezig met een brede evaluatie van het beleid van de EU met betrekking tot standaard politieke clausules in externe overeenkomsten in het algemeen, om de juiste balans te vinden tussen enerzijds de essentiële, 'onaantastbare' beginselen van de Europese Unie en anderzijds de noodzaak van een bepaalde flexibiliteit om over bepaalde delen te kunnen onderhandelen, omdat we moeten proberen overeenstemming te bereiken.

De evaluatie is gaande. Het zou een beetje voorbarig zijn om in dit stadium al iets te zeggen over de uitkomst, want we hebben nog geen eindresultaat bereikt, maar het gebruik van de mensenrechtenclausule is een van de kwesties die nauwkeurig wordt bestudeerd. Er zijn echter politieke clausules in alle politieke overeenkomsten en in verschillende soorten handels- en sectorovereenkomsten, en deze moeten er ook zijn.

Mijn volgende punt gaat over de Mensenrechtenraad. Mevrouw Andriksen, ik ben het met u eens dat er veel te verbeteren is en dat we daarom moeten aandringen op speciale rapporteurs en misschien ook landenresoluties; ik denk dat dat zou kunnen helpen. Ik vind het ook erg positief dat alle landen om de vier jaar aan een onderzoek worden onderworpen en dat ook het maatschappelijk middenveld daarbij wordt betrokken. Ik moet zeggen dat we tot nu toe hebben gezien dat landen zich behoorlijk serieus hadden voorbereid. Dat is iets positiefs; er is een diepgaande discussie en die moet ook doorgaan. We weten allemaal dat de dingen niet perfect zijn, maar we kunnen ze verder verbeteren.

Ik wil iets zeggen over China en de mensenrechten. Als commissaris met verantwoordelijkheid voor de betrekkingen met onder meer China sta ik altijd erg open voor het opbouwen van een sterke relatie met China, op basis van wederzijds respect. Ik moet u echter ook vertellen dat ik mij zorgen maak over wat ik zie als een bepaalde verharding van het Chinese standpunt ten aanzien van de mensenrechten, zoals blijkt uit de executie van Wo Wei-han op de dag van de mensenrechtendialoog.

Dit wordt bevestigd door wat we vandaag en in de afgelopen dagen hebben gehoord, zoals de onderdrukking van demonstraties in Peking op de zestigste verjaardag van de Universele Verklaring van de rechten van de

mens – het voorzitterschap heeft hierover een verklaring opgesteld – het blokkeren van buitenlandse websites – bijvoorbeeld de website van de BBC – en een zeer negatief verslag van het Comité tegen foltering van de Verenigde Naties drie weken geleden.

Ik wil echter ook wijzen op de woorden van Zeng Jinyan, de vrouw van Hu Jia, vanochtend, die zei dat China met grote stappen op weg is naar een open en democratische samenleving. Ik denk ook dat deze beweging gaande is. Er zijn nog veel andere dingen; China heeft de afgelopen jaren bijvoorbeeld veel gedaan op het gebied van arbeidsrechten. Het is belangrijk dat er enige vooruitgang is geboekt, maar veel andere problemen blijven bestaan, in het bijzonder als het gaat om de tenuitvoerlegging. Zoals we vandaag hebben gehoord, zijn bepaalde dingen weliswaar op papier gezet maar wachten ze nog op implementatie.

Ik herhaal daarom dat we klaar staan om bijvoorbeeld expertise te leveren voor verdere hervormingen van de wetgeving. Zoals Voorzitter Pöttering zei, is China een groot land. We hebben veel gemeenschappelijke belangen en we moeten samenwerken, maar ik denk dat wij, de Europese Unie, geen overhaaste beslissingen moeten nemen. We moeten nadenken over de recente negatieve signalen die China heeft uitgezonden op het gebied van de mensenrechten. Deze zijn schadelijk voor ons wederzijdse vertrouwen. Ik denk dat het nu aan China is om een aantal positieve signalen af te geven om dit vertrouwen te herstellen.

Met betrekking tot Guantánamo hebben we in de vele debatten hier, waaraan ik ook heb deelgenomen, herhaaldelijk opgeroepen tot sluiting van Guantánamo. Natuurlijk verwelkomen we de verklaring van de nieuw gekozen president Barack Obama dat hij maatregelen zal nemen om het detentiecentrum snel te sluiten.

We zijn bereid om samen te werken met de regering van de VS bij het vinden van manieren om de praktische problemen op te lossen die zullen ontstaan als Guantánamo wordt gesloten, zoals de herplaatsing van gevangenen in derde landen. De Europese Unie heeft bijvoorbeeld onlangs haar bezorgdheid uitgesproken over geheime detentie en we hopen dat de nieuw gekozen president deze kwestie zal aanpakken en dat de lidstaten zullen kunnen antwoorden. Ik kan niet voor de lidstaten spreken.

Als het gaat om de situatie in het Midden-Oosten, in het bijzonder in Gaza, betreur ik het opnieuw opblaaien van het geweld in de afgelopen dagen ten eerste. De vijf maanden rust, die te danken waren aan de wapenstilstand, waren helaas te kort, maar ze waren zeer welkom. Het was erg moeilijk om het geweld weer te zien opblaaien. We hebben de recente raketaanvallen vanuit Gaza veroordeeld, maar we hebben tegelijkertijd de sluiting van de grensovergangen veroordeeld.

Ik heb zelf de ambassadeur van Israël uitgenodigd in mijn kantoor. Ik heb in duidelijke bewoordingen mijn bezorgdheid uitgesproken over de kwestie in Gaza. We konden niet de brandstof geven die we normaal gesproken financieren, we konden UNRWA niet laten doen wat ze normaal gesproken doet. Eergisteren was ik in New York en ik heb daar met Ban Ki-moon, de secretaris-generaal van de VN, over het onderwerp gesproken. De voorzitter van de Raad, de heer Kouchner, en ik hebben een brief geschreven aan de Israëlische autoriteiten om financiering te bewerkstelligen. We houden de situatie scherp in de gaten. Helaas is het allesbehalve eenvoudig en in al onze dialogen en in elk overleg brengen we deze zaken ter sprake.

Ik wil nog iets zeggen over de samenhang tussen extern en intern beleid waarover werd gesproken. Ik denk dat dat waar is. Hier moeten we rekening mee houden. Dit is ter sprake gebracht met Jacques Barrot. Hij heeft geprobeerd de kwestie van migratie dusdanig te behandelen dat mensenrechten veel meer aandacht kregen. Ik denk dat dit onze geloofwaardigheid ten goede komt, maar veel valt ook binnen de bevoegdheid van de lidstaten, wat het er niet eenvoudiger op maakt.

Ik begroet de staatssecretaris, mevrouw Rama Yade.

Ik kan alleen maar zeggen dat de mensenrechtendialogen wederkerig zijn: dat betekent dat we ook de mensenrechtenkwesties in de Europese Unie moeten aanpakken en we hebben deskundigen van JLS in verschillende lidstaten.

Er is ook een VN-commissaris voor mensenrechten die een bureau wil opzetten in Brussel, dus we proberen de samenhang tussen intern en extern beleid te verbeteren.

Ik zal het hierbij laten. Het spijt me dat ik niets kan zeggen over kolonisatie. Dat is een zaak van de lidstaten. Dat weet u heel goed.

(Interruptie door Marios Matsakis)

Het spijt me, maar de Commissie is niet bevoegd om zich met deze kwestie bezig te houden.

Rama Yade, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, dames en heren, het doet mij veel genoegen om als vertegenwoordigster van het Franse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie u verslag te mogen doen van de vorderingen die de laatste maanden op het gebied van de mensenrechten zijn geboekt.

Aangezien u daarop hebt gewezen, wil ik graag bijzondere aandacht schenken aan de voorname rol die de richtsnoeren hebben gespeeld bij het optreden van de Europese Unie.

Daar wij dit jaar de twintigste verjaardag van de Verklaring van de Verenigde Naties betreffende de verdedigers van de mensenrechten vieren, dient eraan te worden herinnerd dat de Europese Unie zich bijzonder heeft ingezet voor de mensenrechten en haar activiteiten op dat gebied heeft opgevoerd, zowel met demarches als met openbare verklaringen. De Europese Unie heeft ook haar eigen richtsnoeren geactualiseerd, teneinde meer steun te kunnen geven aan de mensen die dagelijks strijd leveren om het universele karakter van de mensenrechten te doen zegevieren.

Om de reeds behandelde kwesties te kunnen aanvullen hebben wij ontwerprichtsnoeren opgesteld betreffende geweld tegen en discriminatie van vrouwen.

Het ben blij dat de leden van het Europees Parlement er tevreden mee zijn. Deze richtsnoeren werden op 8 december door de Raad goedgekeurd. Dit was een van de prioriteiten van het Franse voorzitterschap van de Unie.

In dezelfde geest wil ik ook de goedkeuring door de Raad van nieuwe teksten over de tenuitvoerlegging van resoluties 1325 en 1820 van de VN-Veiligheidsraad toejuichen. Aldus kunnen wij met onze activiteiten in het kader van buitenlands beleid, veiligheidsbeleid en defensiebeleid een ferme greep krijgen op het probleem van seksueel geweld in gewapende conflicten, maar ook de deelname van vrouwen aan de wederopbouw van door oorlog getroffen samenlevingen vergroten.

Het verslag 2008, dat door de Unie werd opgesteld en waarin het optreden en de successen van de Europese Unie aan de orde komen, gaat ook over de strijd tegen de doodstraf. Zo heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 2007 een resolutie aangenomen die transregionaal was maar op initiatief van de Europese Unie werd ingediend, en waarin werd opgeroepen tot een algeheel moratorium op de doodstraf.

Dit succes heeft zojuist – tijdens de momenteel plaatsvindende 63ste zitting van de Algemene Vergadering – een vervolg gekregen, omdat met een comfortabele meerderheid een nieuwe resolutie werd aangenomen, die in essentie dezelfde kwestie behandelt.

De Europese Unie voert ook een mensenrechtendialoog en –overleg met een dertigtal derde landen, waaronder China, de Centraal-Aziatische landen en de Afrikaanse Unie, en de laatste zes maanden zijn nieuwe dialogen geïnitieerd.

In het verslag van de Unie wordt ook de bijzonder actieve rol beschreven die de Europese Unie speelt in de bevoegde internationale fora over mensenrechten, dat wil zeggen, in de derde commissie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en in de Raad voor de mensenrechten.

En wat betreft de kwesties Darfur, Birma of de voedselcrisis, wist de Raad voor de mensenrechten blijk te geven van een zeker reactievermogen, al moet hij nog veel doen om zijn geloofwaardigheid en effectiviteit te vergroten.

Ik ben mij ervan bewust dat de Commissie buitenlandse zaken begin december het ontwerpverslag van mevrouw Andriksen heeft goedgekeurd, waarin wordt gepleit voor een versterking van de Raad voor de mensenrechten en in het bijzonder van de rol die de Europese Unie erin speelt. Ik kan u verzekeren dat de Raad deze zienswijze deelt.

Evenzo moeten we er uitermate goed voor waken dat de Raad voor de mensenrechten en de andere multilaterale fora geen conceptuele Trojaanse paarden worden die het universele karakter van de mensenrechten ondermijnen. Zodoende zal de Europese Unie als deelnemster aan het toetsingsproces van de Wereldconferentie tegen racisme in Durban in 2001, er scherp op letten dat dit proces er niet toe zal leiden dat teksten waarover al is onderhandeld en die al zijn aangenomen, opnieuw onderwerp van discussie worden of dat er concepten worden erkend, zoals de belasting van godsdiensten, die de vrijheid van meningsuiting aantasten. U kunt er verzekerd van zijn dat de Europese Unie op dit punt niet zal wijken.

Er is een andere kwestie die ik aan de orde wil stellen: de bestrijding van straffeloosheid. U weet dat wij dit jaar de tiende verjaardag vieren van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof. Het is daarom

belangrijk dat wij in naam van de Europese waarden ons engagement ten aanzien van de bestrijding van straffeloosheid andermaal bevestigen, aangezien er geen vrede is zonder rechtvaardigheid. Dat is waar de Europese Unie zich onomwonden sterk voor maakt door politieke en economische steun te bieden aan het internationaal strafrecht, aan ad hoc-tribunalen en het Internationaal Strafhof. Aldus heeft de Europese Unie bewustwordingscampagnes gevoerd in derde landen om hen ervan te overtuigen zich aan te sluiten bij het Statuut van Rome; zij heeft bedongen dat er clausules in overeenkomsten met derde landen werden opgenomen die de ondertekening van het Statuut van Rome verplicht stellen, of verklaringen werden aangenomen waarin wordt herhaald dat de Soedanese regering verplicht is samen te werken met het Internationaal Strafhof.

Ik zou mijn toespraak willen beëindigen met de kwestie van het decriminaliseren van homoseksualiteit. Morgen ga ik naar New York en neem deze ontwerp tekst mee, die door vele Europese landen wordt ondersteund en waarin wordt opgeroepen tot wereldwijde depenalisering van homoseksualiteit.

Ik wil u eraan herinneren, dames en heren, dat homoseksualiteit nog steeds een misdaad is in negentig landen in de wereld, en dat er in zes daarvan de doodstraf op staat. Dit betekent dat er nog mensen zijn die niet vrijelijk uitdrukking kunnen geven aan hun seksuele identiteit zonder het gevaar te lopen dat zij in de gevangenis belanden of worden vervolgd. Daarom mogen wij trots zijn op dit in 2006 door Noorwegen genomen initiatief, en dus zal ik morgen in New York onze vertegenwoordigster zijn en proberen deze tekst in een definitieve vorm te gieten. Dan kunnen wij onze ondersteuners tellen, in de hoop dat wij dit keer verder komen dan twee jaar geleden. Wij zullen op dat moment daadwerkelijk kunnen vaststellen of een groot aantal landen dit initiatief steunt.

Voordat we onze debatten vervolgen, wil ik mijn verontschuldiging aanbieden, mevrouw de Voorzitter, commissaris, dames en heren, voor mijn late komst. Mijn vliegtuig vertrok later dan was voorzien, vandaar dat ik te laat was. Dat spijt me oprecht, maar ik denk dat wij tijdens de voortzetting van onze debatten in staat zullen zijn intensiever met elkaar van gedachten te wisselen.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Tunne Kelam (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Mainstreaming van de mensenrechten in het beleid is de afgelopen jaren een centrale kwestie. Ik ben blij dat ook het EVDB in dit proces wordt meegenomen. Het is werkelijk cruciaal dat in elk optreden van de EU rekening wordt gehouden met de mensenrechten.

Er moet echter worden benadrukt dat mainstreaming van de mensenrechten in het beleid met betrekking tot derde landen zonder uitzondering van toepassing zou moeten zijn op elke partner van de EU. Ik kan verwijzen naar een van de meest recente gevallen, waarin de mensenrechten werden opgenomen in de handelsovereenkomst met Montenegro. Tegelijkertijd onderstreept uw verslag dat er nog steeds dagelijks stelselmatige en ernstige schendingen van de mensenrechten plaatsvinden in China, Rusland, Iran en andere landen, maar dat er geen rekening met deze feiten wordt gehouden bij de ontwikkeling van economische betrekkingen met deze landen. Het is onaanvaardbaar dat dezelfde regels in verschillende gevallen anders worden toegepast.

Ik verzoek de Raad en de Commissie daarom met klem de mensenrechten te mainstreamen in alle kwesties die worden besproken met China, Rusland, Iran en andere landen. We moeten helaas concluderen dat de mensenrechtendialoog door bijvoorbeeld Rusland niet serieus wordt genomen. Ik roep alle EU-instellingen op eisen te stellen en consequent de kernwaarden van de Unie overal te vertegenwoordigen en verdedigen.

Katalin Lévai (PSE), schriftelijk. – (HU) Ik verwelkom het laatste verslag van de Commissie over de mensenrechten, in de eerste plaats omdat in het gedeelte over de bescherming van minderheden ook aandacht wordt besteed aan de Roma, de grootste transnationale minderheid in Europa. Ik vind het echter interessant dat, ofschoon het aantal racistische en etnische misdrijven en overtredingen tegen de Roma ook in West-Europa hand over hand toeneemt, het verslag zich concentreert op gebieden op de Balkan en in Zuidoost-Europa. Niet alleen in de landen die willen toetreden maar ook in ons eigen land is er werk aan de winkel. Verder vind ik dat er nog altijd een gebrek bestaat aan een grensoverschrijdend initiatief waarmee de problemen van transnationale minderheden gezamenlijk zouden kunnen worden verholpen. Het onderzoek naar de rechten van een gemeenschap van 10 miljoen personen had in mijn optiek zelfs een apart hoofdstuk in het verslag verdiend, met de nadruk op het feit dat het hier niet gaat om een homogene etnische groep. Verder mis ik een studie waarin de sociale effecten van de economische crisis worden onderzocht, want in dergelijke gevallen zijn altijd de kwetsbare maatschappelijke groeperingen in gevaar. Toch geloof ik dat de

behandeling van de vraagstukken inzake gehandicapten in Europa aandacht verdient. Het is verheugend dat de Commissie al werkt aan de ontwerpbesluiten van de Raad inzake de aanneming van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap en het bijbehorende facultatieve protocol van 8 augustus 2008. Inhoudelijk gezien staat het verdrag voor een significante verandering, aangezien handicaps hierin niet alleen als een sociale- en medische kwestie worden behandeld maar ook als een zaak van mensenrechten en wetgeving. Met dit document wordt het lot van 650 miljoen mensen op de wereld met een handicap vergemakkelijkt, inclusief het leven van 50 miljoen Europeanen. Ik vind het belangrijk om de uitoefening van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden voor onze gehandicapte medemensen volledig en op gelijke wijze te stimuleren, verdedigen en garanderen, en om het respect voor hun onvervreemdbare waardigheid te bevorderen.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), schriftelijk. – (FI) De Europese Unie is een van de belangrijkste internationale spelers op het gebied van de mensenrechten. De activiteiten Het werk van de Europese Unie als verdediger van de mensenrechten en democratische waarden en donor van ontwikkelingshulp is aanzienlijk. In het jaarverslag van de Europese Unie over de mensenrechten wordt het veelzijdige werk van de Europese Unie op het gebied van de mensenrechten beschreven.

In het Jaarverslag van de Europese Unie over de mensenrechten 2008 worden de vele positieve stappen genoemd die zijn gezet om de mensenrechten wereldwijd te verwezenlijken. Helaas zijn deze stappen nog klein in verhouding tot de gehele situatie en er is nog heel veel werk nodig om de fundamentele mensenrechten in de hele wereld op gelijke wijze te realiseren.

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Ban Ki-moon, wees er in zijn toespraak tijdens het 60-jarige jubileum van de Universele Verklaring van de rechten van de mens van de VN op dat deze Verklaring vandaag de dag net zo hard nodig is als toen zij in 1948 werd opgesteld. Hij zei: "De uitdagingen die vandaag de dag voor ons liggen zijn net zo enorm als die waar de opstellers van de Verklaring mee werden geconfronteerd."

Ondanks al haar belangrijke werk zou de Europese Unie haar activiteiten op het gebied van de mensenrechten serieus moeten bekijken. Het ontbreekt het communautaire mensenrechtenbeleid helaas nog steeds aan het soort vastberadenheid, samenhang en volharding dat van een sterke speler op het gebied van de mensenrechten wordt verwacht.

Er moet een halt worden toegeroepen aan de verslechtering van de mensenrechtensituatie in de wereld. Als een op waarden gebaseerde unie van staten heeft de Europese Unie de specifieke verplichting te waarborgen dat de mensenrechten overal ter wereld worden gerespecteerd. Louter verklaringen zonder concrete acties zijn slechts loze woorden.

VOORZITTER: LUISA MORGANTINI

Ondervoorzitter

14. Situatie van de grondrechten in de Europese Unie 2004-2008 - Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het debat over:

- het verslag (A6-0479/2008) van Giusto Catania, namens de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie 2004-2008 [2007/2145(INI)],
- de mondelinge vraag (O-0128/2008) van Gérard Deprez aan de Raad over de in 2008 geboekte vooruitgang op het gebied van de Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (RVVR) (B6-0489/2008),
- de mondelinge vraag (O-0133/2008) van Gérard Deprez, namens de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, over de in 2008 geboekte vooruitgang in de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (RVVR) (B6-0494/2008)

Giusto Catania, rapporteur. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de fungerend voorzitter van de Raad, mijnheer de commissaris, geachte collega's, zestig jaar geleden werd met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens een ware planetaire revolutie op gang gebracht en werd de profetische stelling van de filosoof Immanuel Kant bevestigd, dat de schending van een recht in één enkel land overal elders ter wereld als zodanig moet worden gevoeld.

De mensenrechtenrevolutie heeft de internationale gemeenschap voor twee nauw verbonden concepten geplaatst. Ten eerste kan en mag er geen onderscheid worden gemaakt tussen burgers en vreemdelingen, mannen en vrouwen, blanken en zwarten, christenen en joden, moslims en niet-moslims, gelovigen en niet-gelovigen. In wezen werd de gelijkheid verankerd van eenieder die zijn of haar rechten opeist. Het tweede concept is dat het menszijn zelf een garantie is op waardigheid en bijgevolg niemand op een onwaardige wijze behandeld mag worden, zelfs de grootste criminelen niet. Zoals Kant zei: we mogen de slechte mens niet het respect ontzeggen dat hem krachtens zijn menszijn toekomt.

De Europese Unie wordt beschouwd als het vaderland of de tempel van de bescherming van de mensenrechten. Doeltreffende bescherming en bevordering van de grondrechten zou de hoeksteen voor de democratie in Europa moeten vormen. Elk Europees beleid zou als doel de tenuitvoerlegging van de grondrechten moeten hebben en daarom zouden de EU-instellingen deze actief moeten bevorderen en beschermen, en er volledig rekening mee moeten houden bij het opstellen en aannemen van wetgeving, waarbij ze zich moeten laten bijstaan door het Bureau voor de grondrechten. Dit Bureau kan ervoor zorgen dat het Handvest van de grondrechten van de Unie effectief wordt en tegelijkertijd conformiteit met het door het Europees Verdrag tot bescherming van de mens en de fundamentele vrijheden ingesteld systeem waarborgen.

Helaas zijn we er door de politieke beslissingen van de regeringen en de wetgevende activiteiten van de parlementen niet altijd in geslaagd om de bescherming en bevordering van de grondrechten binnen de Europese Unie te waarborgen. Al zes jaar lang heeft het Europees Parlement geen verslag meer aangenomen over de situatie van de grondrechten binnen de Europese Unie, terwijl we altijd wel veel aandacht hebben geschonken aan schendingen van de grondrechten buiten ons grondgebied en deze onverwijld hebben gesignaleerd. We kunnen niet alleen de aandacht vestigen – hoe terecht ook – op Guantánamo, Abu Ghraib, de schendingen in Colombia en China en vervolgens de andere kant uitkijken als het gaat om schendingen in eigen huis.

Ik ben het eens met de woorden van mevrouw Ferrero-Waldner van vandaag: we moeten coherentie tot stand brengen tussen het interne en externe beleid van de Europese Unie. Een nauwkeurige analyse van de toestand van de grondrechten binnen de Europese Unie zou wel eens een bevestiging kunnen opleveren van de bittere vaststelling dat in Europa de mensenrechten vaak alleen in formele zin worden beschermd. Om deze bewering te staven hoeft men slechts te kijken naar de omstandigheden van staatlozen, nationale minderheden, Roma, vluchtelingen, asielzoekers en economische migranten.

Morgen is het Internationale Migrantendag maar het VN-Verdrag is nog niet door één lidstaat geratificeerd. De afgelopen jaren hebben we de achteruitgang van de situatie in de administratieve centra voor migranten onderzocht, die zowel in juridisch opzicht als qua leefomstandigheden regelrechte zwarte gaten zijn waar mannen en vrouwen vaak op een onmenselijke en vernederende manier worden behandeld, zonder dat hun de vereiste wettelijke bescherming wordt geboden, die is neergelegd in vaak onacceptabele wetgeving waarmee tegelijkertijd misbruik en straffeloosheid worden gewaarborgd.

De situatie van de mensenrechten binnen de Europese Unie is in geen geval bevredigend en het jaarverslag van Amnesty International bevestigt dit. Daarom moeten we proberen een actief beleid te bevorderen om systematische schending van de rechten te voorkomen. Deze rechten moeten formeel gewaarborgd en als onschendbaar gedefinieerd worden.

Daarom verzoeken we de Raad – en ik maak gebruik van de aanwezigheid van de staatssecretaris – om in toekomstige jaarverslagen over de mensenrechten in de wereld, naast een analyse van de situatie wereldwijd ook een analyse van ieder lidstaat afzonderlijk op te nemen, zodat we – en ik sluit af, mevrouw de Voorzitter – vermijden met twee maten te meten. Wat voor Europa willen we? Dat is de vraag die dit verslag, waarvan ik tot mijn eer rapporteur mocht zijn, tracht te beantwoorden.

Gérard Deprez, auteur. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de fungerend voorzitter van de Raad, mijnheer de vicevoorzitter, dames en heren, vandaag voeren we het laatste debat van deze parlementaire zittingsperiode over de vooruitgang die er is geboekt op het gebied van de Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Ik heb de Commissie en het voorzitterschap van de Raad de inhoud van de mondelinge vraag doen toekomen, dus ik ga de spaarzame minuten die ik heb niet besteden aan het parafraseren ervan. Mevrouw de Voorzitter, in deze periode waarin de stad Straatsburg ons uitnodigt om op feestelijke wijze Kerstmis te vieren, wil ik de gelegenheid te baat nemen enkele geschenken uit te delen.

Het doet mij genoegen het Franse voorzitterschap van de Raad het eerste geschenk te geven, niet omdat het altijd aanwezig was, of omdat het altijd zo stipt was, maar meer in het algemeen omdat het altijd zo goed beslagen ten ijs was voor de contacten met het Parlement, omdat het blij gaf van deskundigheid en in het

bijzonder omdat de medewerkers van de ministers die hebben deelgenomen aan de netelige onderhandelingen met het Europees Parlement van hoog niveau waren. Ik wil mijn bijzondere dank betuigen aan de heer Jouyet, wiens warmte, professionaliteit en vakkundigheid de unanieme waardering van dit Parlement hebben geogst.

Mijn tweede geschenk wil ik de heer Barrot geven. In hem hebben wij een vicevoorzitter van de Commissie die zich heel gemakkelijk voelde met zijn vorige portefeuille, maar op verzoek van zijn voorzitter, en om de Commissie de ernstige politieke problemen te besparen waartoe de vervanging van de heer Frattini zou hebben geleid, ermee akkoord ging om zonder enige voorbereiding een van de aller moeilijkste en gevoeligste portefeuilles op zich te nemen. Commissaris, beste Jacques, in minder dan een jaar ben je er niet alleen in geslaagd een buitengewoon moeilijke materie onder de knie te krijgen, maar ook om je stempel daarop te drukken, zoals blijkt uit de voorstellen die ons net zijn gedaan inzake de nieuwe richtsnoeren voor het asielbeleid.

Mijn derde geschenk is voor mijn medeaafgevaardigden, van wie de meeste uitmuntende professionals zijn, die hun dossiers met passie behandelen, van wie sommigen ware workaholics zijn, en van wie er een of twee, dat moet gezegd, enorme persoonlijkheden zijn die mij en anderen respect en genegenheid inboezemen.

Mijn laatste cadeau is voor onze collega's van het secretariaat – Emilio De Capitani is hier, maar hij luistert niet –, voor onze collega's in de fracties en voor al onze assistenten, wier enthousiasme, toewijding en talent essentieel zijn voor het welslagen van ons werk.

Nu ik de geschenken heb uitgedeeld, wil ik een balans opmaken. Niemand kan bestrijden, mevrouw de Voorzitter, dat in minder dan tien jaar tijd de Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid aanzienlijk gegroeid is. Na het volkomen embryonale stadium in 1999 – ik wil eraan herinneren dat het eerste streven van het programma van Tampere was om het fundament te leggen voor samenwerking tussen de lidstaten en wederzijdse erkenning van gerechtelijke beslissingen – kende de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid een nieuwe ontwikkeling met het Haags programma, dat het communautaire platform heeft verstevigd.

Het is op deze tweeledige grondslag en onder druk van de dramatische externe gebeurtenissen – ik zal niet uitweiden over de aanslagen die ons zo hebben verontrust en zo veel doden en tragedies hebben veroorzaakt – dat er op een aantal beleidsterreinen spectaculaire vooruitgang is geboekt: de strijd tegen het terrorisme en de zware misdaad, de strijd tegen illegale immigratie, de strijd tegen racisme en xenofobie, en de strijd tegen drugs en drugsverslaving.

En er is niets over ons allen miszegd – de Raad, de Commissie, het Parlement – als wordt erkend dat deze laatste tien jaar onze benadering hoofdzakelijk – ik zeg niet uitsluitend – reflexmatig is geweest, gestuurd werd door zowel de dramatische gebeurtenissen die ik zojuist heb aangehaald als de legitieme verwachtingen van onze burgers ten aanzien van hun veiligheid.

Sinds kort tekent zich echter een nieuwe benadering af, die minder defensief is en meer wordt aangedreven door de wens om positievere en proactievere stappen te zetten in de richting van de ruimte die wij samen willen scheppen. Daarom zou, zoals u weet, met het Verdrag van Lissabon het Handvest van de Grondrechten bindend gemaakt moeten worden. Daarom ook werd besloten om het waarnemingscentrum in Wenen om te vormen tot het Bureau voor de grondrechten. Daarom heeft het Europese pakt inzake immigratie en asiel, zonder de eisen op het gebied van defensie en veiligheid te veronachtzamen, de weg geëffend voor een meer open beleid, gebaseerd op een actieve beheersing van migratiestromen en beter ontwikkelde partnerschappen.

Nu ik, mevrouw de Voorzitter, de geschenken heb uitgedeeld en een balans heb opgemaakt, wil ik even stilstaan bij de uitdaging die ons allen wacht en bij de nieuwe richtsnoeren, die een stimulans moeten zijn voor het programma van Stockholm, waarvan de tenuitvoerlegging, naar ik oprecht hoop, kan geschieden op basis van het Verdrag van Lissabon, mocht dat te langen leste worden geratificeerd.

Aangezien het mij aan tijd ontbreekt, zal ik slechts één conclusie trekken. Wij moeten ons niet laten leiden door onze angsten of door de angsten van onze burgers. Wij moeten ons in de eerste plaats laten leiden door onze waarden, die dienen te worden ondersteund door objectieve beoordelingen van de gevaren waarvoor wij ons zien geplaatst. Het is in die geest dat we het programma van Stockholm zullen opstellen en tezamen ten uitvoer zullen brengen.

Rama Yade, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren, het verslag-Catania is een opmerkelijk werkstuk. Het biedt een uitgebreid overzicht van de mensenrechtensituatie in de Europese Unie. Het bevat een schat aan buitengewoon nuttige aanbevelingen, die verband houden met zowel de institutionele als praktische aspecten van de mensenrechten. Sommige

van deze aanbevelingen hebben betrekking op de Commissie, en ik laat het aan de Commissie zelf over om daarop te reageren.

Ik denk dat ik mijn aandacht ga toespitsen op enkele van de te berde gebrachte punten. Ik denk bijvoorbeeld aan het Europees Bureau voor de grondrechten. Het Europees Bureau is bekritiseerd vanwege zijn beperkte bevoegdheden, die immers niet verder rijken dan de eerste van de drie pijlers van de Europese Unie. Ik meen dat het goed is erop te wijzen dat er enerzijds een clausule bestaat voor een heronderzoek van het mandaat van het Bureau vóór 31 december 2009, waardoor het mogelijk wordt om de bevoegdheden van het Bureau eventueel uit te breiden naar de derde pijler, op grond van een voorstel van de Commissie.

Anderzijds wordt elke Europese instelling en elke lidstaat de mogelijkheid geboden om, op basis van vrijwilligheid, adviezen van het Bureau in te winnen, rekening houdende met eenieders bevoegdheden. In dat kader heeft de Raad voor het eerst op 3 september, via het Franse voorzitterschap, het Bureau om een advies gevraagd over het voorstel voor een kaderbesluit betreffende het gebruik van passagiersgegevens door rechtshandavingsinstanties van de lidstaten, iets dat onder de derde pijler van de Europese Unie valt.

De Raad heeft aldus willen aantonen bijzonder belang te hechten aan de kwestie van de mensenrechten.

Voorts wil ik de kwestie van migranten en vluchtelingen aan de orde stellen. Er is een zeer groot aantal voorstellen gedaan, er zijn maatregelen op het gebied van migratie opgenomen in het verslag en ik kan alleen maar herhalen dat, zoals het Europees Pact voor asiel en migratie aantoont, de Europese Raad andermaal plechtig heeft verklaard dat het migratie- en asielbeleid in overeenstemming moet zijn met de internationale rechtsregels en in het bijzonder met de regels inzake mensenrechten, menselijke waardigheid en vluchtelingen.

Ik wil nog een derde punt vermelden dat in het verslag aan bod komt, namelijk de rechten van het kind. Hoe kan men het oneens zijn met uw conclusies, waarin elke vorm van geweld tegen kinderen wordt veroordeeld, wordt aangedrongen op afschaffing van kinderarbeid, op aandacht voor Roma-kinderen en hulpverlening aan kinderen? Ik wijs erop dat volgens het verslag detentie van jonge wetsovertreders slechts als laatste middel mag worden gebruikt en dat er alternatieve maatregelen voorhanden zijn.

In het verslag worden nog vele andere punten benadrukt, die ik niet allemaal de revue kan laten passeren. Ik wil echter wel met een uitermate positief gegeven afsluiten. Tot mijn grote vreugde is het kaderbesluit betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht, waarnaar in het verslag wordt gerefereerd, formeel op 28 november 2008 aangenomen door de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, na zeven jaar uitvoerige besprekingen.

In antwoord op de vraag van de heer Deprez zal ik om te beginnen u bedanken voor de felicitaties die u het Franse voorzitterschap van de Europese Unie heeft doen toekomen. Geloof u mij als ik zeg dat dit ons diep heeft geroerd. President Sarkozy heeft met zijn werkzaamheden en zijn voorzitterschap – dat uiteindelijk een crisisvoorzitterschap is gebleken te zijn, getuige de crisis in Georgië en de financiële crisis – willen aantonen dat Europa terug is op het politieke toneel. Wij zijn zeer geroerd door uw onthaal en wij moeten nu ook u bedanken, dames en heren, voor de zeer nauwe samenwerking die wij gedurende de laatste paar maanden van het Franse voorzitterschap van u mochten genieten.

Alvorens in te gaan op de onderwerpen die u aan de orde hebt gesteld wil ik om te beginnen twee dingen zeggen. Het eerste is dat de kwestie van het meten met twee maten, die enkelen van u naar voren hebben gebracht, mij zeer hoog zit. Inderdaad moet men zich afvragen of het eigenlijk wel mogelijk is de mensenrechten in het buitenland, buiten de Europese grenzen, te verdedigen, als men tegelijkertijd niet zoveel aandacht schenkt aan de situatie binnen de eigen Europese grenzen, wat soms het geval lijkt te zijn.

Dit is een zeer belangrijke vraag. Ikzelf blijf herhalen dat wij ons eigen huis op orde moeten brengen om onze geloofwaardigheid op het gebied van de mensenrechten buiten de EU te vergroten. Ons mensenrechtenbeleid moet worden gekenmerkt door durf, maar ook door bescheidenheid. Alleen door goed in gedachten te houden dat mensenrechten ondeelbaar zijn, vergroten wij de kans dat wij buiten onze grenzen worden gehoord.

Sommigen van u hebben ook gesproken over de toekenning van de Sacharov-prijs aan Hu Jia, waarmee ik uiteraard zeer ingenomen ben. Ik juich het toe dat deze Chinese blogger, die de steun heeft van het Europees Parlement, deze eer te beurt is gevallen. Ik vind dat uitstekend. Ik ben zelf zeer betrokken geweest bij de zaak van de verdediging van Hu Jia en ik hoop dat deze Sacharov-prijs ertoe zal leiden dat er vooruitgang wordt geboekt op het gebied van de mensenrechten, zeker in China.

Ik wil graag terugkomen op de onderwerpen die u, mijnheer Deprez, hebt aangeroerd, en misschien beginnen met te herhalen wat ik net al zei, namelijk dat de Raad gedurende het afgelopen jaar zich ertoe heeft verbonden om zeer nauw samen te werken met het Europees Parlement. Er is een zeer vruchtbare dialoog gevoerd, in het bijzonder met de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, over de teksten die met voorrang zouden kunnen of zouden moeten worden aangenomen, indien de institutionele agenda dit toestaat.

Het voorzitterschap heeft bij de lidstaten aangedrongen op ratificering. Daardoor kon het werk in de nationale parlementen worden versneld en een aantal teksten, waarvan sommige van essentieel belang zijn, worden aangenomen.

Tegen het eind van deze zittingsperiode hopen wij dat belangrijke teksten zoals die over de communautarisering van Europol en het bewijsverkrijgingsbevel succesvol kunnen worden afgerond. Aan de hand van al deze teksten zouden wij een uitgebreide balans van de Europese Unie kunnen opmaken aangaande deze kwesties.

U zult ook hebben gemerkt dat het voorzitterschap een groot aantal initiatieven die dit Parlement tot zijn prioriteiten rekende, heeft uitgevoerd dan wel sterk heeft bevorderd.

Vooraf wat de derde pijler betreft heeft het voorzitterschap zich ertoe verbonden om medebeslissing volledig toe te passen op het gebied van immigratie en justitie of burgerlijke rechtspraak. Zoals u weet heeft het voorzitterschap, met name wat betreft de onderhandelingen met derde landen, de zienswijze verdedigd dat toekomstige onderhandelingen over de uitwisseling van persoonsgegevens met de Verenigde Staten alleen mogen plaatsvinden als het Europese Parlement erbij betrokken is, en dat was niet gemakkelijk.

Dit zijn aanzienlijke stappen vooruit op deze gebieden, maar deze hadden nog groter kunnen zijn als de communautaire methode van toepassing was geweest op de sectoren van de ruimte van justitie, vrijheid en veiligheid die onder de derde pijler vallen.

De bescherming van de grondrechten in een Europese ruimte van – precies – justitie, vrijheid en veiligheid, is goed beschouwd een voortdurende uitdaging, en net als u geloof ik dat de ontwikkelingen op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid met name aan de hand van de bescherming van de grondrechten moeten worden beoordeeld.

Vanzelfsprekend kan ik hier, ten overstaan van u, alleen maar bevestigen dat de Raad zijn inspanningen hierop zal richten, en wij kunnen vaststellen dat wij het over de meeste punten die u aan de orde hebt gesteld eens zijn, waarbij wij het geldend institutionele kader in gedachten houden.

Wat betreft het opnieuw lanceren van het voorstel inzake de bescherming van procedurele rechten in het kader van strafrechtelijke procedures, zou er volgend jaar een discussie moeten worden gevoerd over een actieplan voor de bescherming van personen in het kader van strafrechtelijke procedures. De beoordeling van het Europese bewijsverkrijgingsbevel zal worden voortgezet, zodat het kaderbesluit op consequente wijze ten uitvoer kan worden gelegd. Voorts zal het Verdrag van Lissabon, mocht het in werking treden, dit proces nieuw elan geven, niet alleen doordat het Handvest van de grondrechten dan bindend zal worden, maar ook als gevolg van de institutionele ontwikkelingen die door het nieuwe Verdrag mogelijk zullen worden gemaakt op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid.

Ik zou nog vele andere onderwerpen kunnen noemen die in het verslag en door de geachte afgevaardigden gedurende de afgelopen maanden aan de orde zijn gesteld. Ik denk echter dat we hiermee verder kunnen gaan na het debat, maar nu moet ik eerst de heer Barrot – is het aan mij om dit te zeggen, mevrouw de Voorzitter? – het podium gunnen.

Jacques Barrot, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik wil heel graag mevrouw Rama Yade hartelijk welkom heten en tegelijkertijd van de gelegenheid gebruik maken om op mijn beurt ook de rapporteur, mijnheer Catania, en de commissie te bedanken, maar daar zal ik nog op terugkomen, mijnheer Deprez.

Het verslag dat u hebt ingediend is gedetailleerd en uitgebreid, zoals het voorzitterschap heeft opgemerkt. Beste mijnheer Catania, de grondrechten vormen het hart van de Europese integratie en er is de Commissie veel aan gelegen de stipte naleving van deze rechten te bevorderen.

U benadrukt in het verslag dat er door de lidstaten en door de instellingen nog serieuze vooruitgang moet worden geboekt. Het klopt inderdaad dat er nog verbetering mogelijk is bij het bevorderen en toepassen van

de grondrechten binnen de Unie. De Unie moet een voorbeeldrol vervullen, niet alleen voor de geloofwaardigheid van haar buitenlandse politiek, maar ook om dat wederzijdse vertrouwen tussen de lidstaten te bewerkstelligen, een wederzijds vertrouwen dat onontbeerlijk is voor de goede werking van een echte ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid.

In uw verslag worden belangrijke aanbevelingen gedaan en wij zijn het met u eens dat het onontbeerlijk is de conformiteit van de wetgevingsvoorstellen met het Handvest beter te toetsen, de opvang van migranten en asielzoekers te verbeteren, de eerbiediging van de grondrechten ook in de strijd tegen het terrorisme niet uit het oog te verliezen, onze inspanningen ter bestrijding van discriminatie te verdubbelen, de situatie van de Roma in de hele Europese Unie te verbeteren en, ik voeg daar nog aan toe, nauwer samen te werken met de Raad van Europa. Ik ben te allen tijde bereid me hier persoonlijk voor in te zetten.

De aanbevelingen en de terechte kritiek mogen echter niet verhullen dat de Commissie en de Europese Unie ook daadwerkelijk vooruitgang hebben geboekt op het gebied van de grondrechten, zoals zojuist ook werd opgemerkt door mevrouw Rama Yade, te weten de recente goedkeuring door de Raad van het kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat en de goedkeuring van het kaderbesluit inzake gegevensbescherming in de derde pijler, zelfs al wordt dit als niet meer dan een eerste stap beschouwd.

De Commissie heeft zojuist een nieuw wetsvoorstel ingediend betreffende het asielrecht, dat is gebaseerd op de bereidheid een hoog beschermingsniveau tot stand te brengen. Ik heb de lidstaten herinnerd aan de verplichting de grondrechten te respecteren als ze de richtlijn over de terugkeer van illegale immigranten omzetten en ik zal daarover waken.

Het nieuwe voorstel voor een richtlijn inzake non-discriminatie buiten de werkplek zal ons wetgevingsarsenaal compleet maken. De gelijkheid van mannen en vrouwen – een domein waarop de Europese Unie voortrekster heeft proberen te zijn – was onderwerp van een Commissievoorstel inzake het bewerkstelligen van een beter evenwicht tussen beroeps- en gezinsleven, onder andere door de minimale duur van zwangerschapsverlof te verlengen.

Zeker, dames en heren parlementariërs, wij moeten er op letten dat de grondrechten in onze teksten worden opgenomen, maar we moeten ook controleren in hoeverre ze in de praktijk worden nageleefd. Dat is een zeer belangrijke taak en om die tot een goed einde te brengen moet er een daadwerkelijk beleid inzake de eerbiediging van de grondrechten binnen de Europese Unie tot stand worden gebracht. Het toekomstige meerjarenprogramma, het zogenoemde programma van Stockholm, zou mijns inziens een mededeling moeten inhouden waarin dit beleid inzake eerbiediging van de grondrechten binnen de Europese Unie nader uiteen wordt gezet en waarin een duidelijke omschrijving wordt gegeven van de mogelijkheden en beperkingen van de handelingsbevoegdheid van de Commissie op dit gebied.

We moeten de grondrechten immers zo doeltreffend mogelijk maken. Het is nutteloos om steeds weer nieuwe wetgeving te ontwikkelen. Ik zou zeggen dat het fundamenteel juridisch kader al bestaat: het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. We beschikken nu over informatie van de Raad van Europa over de schending van de grondrechten.

Tot slot beschikken wij nu, zoals u al aangaf, over een instrument – het Bureau voor de Grondrechten – waarvan de toepassingsfeer, zoals de minister aangaf, eind volgend jaar voorwerp zal zijn van een herzieningsclausule. Van deze instrumenten moet uitputtend gebruik worden gemaakt.

Ten eerste – en ik zal proberen een samenvatting te geven – moet de Unie onberispelijk zijn in haar wetgevende optreden. We moeten zorgen voor een systematische, strenge controle op de verenigbaarheid van de Europese wetgeving met het Handvest van de grondrechten.

In 2005 heeft de Commissie een methode ontwikkeld om de conformiteit van de voorstellen te toetsen en we moeten de toepassing, het gebruik van deze methode intensiveren. De eerbiediging van de grondrechten moet echt in alle fases van onze wetgevingsprocessen als leidraad dienen.

En dan moeten we natuurlijk stappen ondernemen bij de lidstaten, indien dat nodig is. Ik ben van plan om in dit toekomstige programma van Stockholm duidelijk uit te leggen hoe de Commissie denkt op te treden. Wij kunnen in het kader van de in het Verdrag voorziene bevoegdheden op twee manieren optreden.

Ten eerste moet de Commissie, als de toepassing van een communautaire wet in een lidstaat in strijd is met de grondrechten, normaal gesproken haar rol als hoedster van de Verdragen waarnemen en bijvoorbeeld een inbreukprocedure instellen. We moeten dit bekijken en waarschijnlijk ook de situaties noemen waarin een schending van de grondrechten inderdaad de instelling van een inbreukprocedure vereist. Ik zal met

name letten op de eerbiediging van de grondrechten, en met name op de eerbiediging van de rechten van het kind, als de lidstaten – maar dat heb ik reeds gezegd – de “terugkeerrichtlijn” in gaan voeren. Ik heb ingegrepen in het project dat digitale vingerafdrukken van de zigeunerbevolking in Italië wilde nemen, om aan te geven dat het noodzakelijk is de communautaire wetgeving en grondrechten te respecteren, in het bijzonder de wetten inzake bescherming van persoonsgegevens.

Er zijn ook situaties waarin we verder gaan dan de communautaire bevoegdheden. Het gaat dan om politieke stappen die in bepaalde omstandigheden noodzakelijk kunnen worden geacht, als we niet de mogelijkheid hebben om op nationale mechanismen terug te grijpen.

Wat betreft de geheime CIA-gevangenis heeft de Commissie er bij Polen en Roemenië meerdere malen op aangedrongen onderzoeken op te starten. Polen heeft de Commissie in antwoord daarop bericht dat er een strafrechtelijk onderzoek wordt ingesteld. De Roemeense senaat heeft een onderzoek verricht dat naar aanleiding van het tweede verslag van de Raad van Europa nog enige aanvulling behoeft.

Ik weet dat u in uw verslag, mijnheer Catania, zinspeelt op het befaamde artikel 7, dat bijna gelijk staat aan een nucleair afschrikmiddel, en u vraagt zich af waarom dat artikel niet is gebruikt. Ik had het als dreigement kunnen gebruiken. Het klopt inderdaad dat toen ik Bulgarije erop wees dat ze echt even twee keer moesten nadenken voor ze een journalistieke prijs toekenden aan een journalist die bekend stond om zijn verwerpelijke uitspraken tegen de Roma, die prijs uiteindelijk is ingetrokken. Maar het klopt ook dat wij er bij stil zouden moeten staan of we artikel 7 op een dergelijke manier willen gebruiken.

En dus moeten we, uiteraard, proberen de mensenrechten vooruit te helpen op bepaalde terreinen die van wezenlijk belang zijn voor de ruimte waarbinnen wij samen leven. De rechten van het kind! Er is geen enkel beleid in de Unie waarin de rechten van het kind geen rol spelen, maar het is ook een gebied waarop nog concrete vooruitgang valt te boeken. Ik breng u in herinnering dat we ervoor hebben gezorgd dat alleenstaande minderjarige asielzoekers volgens het Europese asielbeleid niet mogen worden vastgehouden. We hebben er in algemene zin op aangedrongen dat kinderen speciale aandacht krijgen.

Bij de herziening van Dublin II hebben we aangedrongen op de eis van gezinshereniging. Ik dank ook het Franse voorzitterschap, dat ons nogmaals heeft aangespoord om vaart te zetten achter een snel waarschuwingssysteem dat ontvoeringen van kinderen voorkomt. In maart 2009 zal ik een voorstel doen voor de herziening van het kaderbesluit inzake bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie en bestrijding van mensenhandel.

Voor de bescherming van persoonsgegevens is een mondiale en vernieuwde strategie nodig die een herziening van Richtlijn 95/46 omvat op basis van een evaluatie in het licht van de technologische ontwikkelingen.

Ik heb me reeds uitgesproken over het asielrecht. Als het gaat om de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat, beschikken we nu duidelijk over een tekst – hartelijk dank aan het Franse voorzitterschap dat u ons deze tekst eindelijk ter beschikking hebt gesteld – en van die tekst moeten we uiteraard ook gebruik maken. We moeten zien te voorkomen dat de economische crisis zich vertaalt in een toename van vreemdelingenhaat en racisme, in het bijzonder bij sommige opinieleiders. We moeten ervoor zorgen dat de grondrechten oprecht worden nageleefd op alle gebieden die verband houden met de strijd tegen het terrorisme. In de mededeling over racisme en vreemdelingenhaat zouden middelen vastgesteld kunnen worden waarmee het optreden op dit gebied nog doeltreffender kan worden gemaakt.

Tot slot moet de Commissie in 2010 een verslag indienen over totalitaire misdaden. Het doel is om een verzoeningscultuur tot stand te brengen die kenmerkend is voor de Europese Unie, een cultuur die is gebaseerd op de erkenning van misdaden en slachtoffers, zodat er een einde kan worden gemaakt aan de kloof tussen nieuwe en oude lidstaten, die zich niet altijd bewust zijn van de tragische geschiedenis van de nieuwe lidstaten. Het is een omvangrijke taak, een strategie die er in grote mate op zal toezien dat de beginselen waar de Europese Unie zich mee heeft toegerust, ten uitvoer worden gelegd.

Ik wil mijnheer Catania zeggen dat we uit zijn verslag een hoop ideeën kunnen halen waarmee wij het programma van Stockholm kunnen verrijken.

Ik wil hierbij ook graag terugkomen op de vraag van mijnheer Deprez. Ik zou hem graag willen bedanken en willen zeggen – en ik richt me tegelijkertijd tot de leden van zijn commissie – dat het voor mij als commissaris voor justitie, vrijheid en veiligheid een steun en een kans is geweest om een commissie tegenover mij te hebben die niet alleen hoge eisen stelt maar tevens bijzonder alert en betrokken is bij al deze moeilijke problemen, waarin een juist evenwicht moet worden gevonden tussen de uiteraard legitieme behoefte aan

veiligheid en de mogelijkheden die er moeten zijn om het potentieel van de vrijheden en justitie volledig te benutten.

Het is waar dat er vooruitgang is geboekt met de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Nochtans hebben we het programma van Tampere en het Haags programma nu achter ons gelaten en zijn we bezig dit zogenoemde meerjarenprogramma "van Stockholm" te redigeren. Het is voorbarig om nu al nauwkeurig omliggende ideeën te presenteren over de inhoud van het volgende meerjarenprogramma, maar ik kan wel een paar punten noemen, waarbij ik mij verontschuldigd als ik wellicht iets te lang van stof ben.

Ten eerste moet de eerbiediging van de grondrechten in de Unie in het gehele meerjarenprogramma worden verankerd.

Ten tweede moet de burger centraal staan bij alles wat wij doen, of het nu gaat om een Europese burger of een inwoner van een derde land die in ons gebied is gevestigd. We moeten een Europa opbouwen dat zijn vruchten afwerpt voor het welzijn van de mensen. Dat Europa draait om de bescherming van hun rechten, om hun veiligheid en hun bescherming, met name om de bescherming van de meest kwetsbaren, zoals slachtoffers, en om de garantie van makkelijkere toegang tot justitie.

Ik wil mevrouw Rama Yade bedanken voor het feit dat zij de procedurele rechten ter sprake heeft gebracht. Voor mij is dat een zeer belangrijke tekst. Ik voel dat daarbij weerstand moet worden overwonnen, maar als we inderdaad wederzijdse erkenning van gerechtelijke beslissingen willen, is het van wezenlijk belang dat we er zorg voor dragen dat er overal in Europa recht wordt gesproken met een aantal procedurele waarborgen. Dat is absoluut van wezenlijk belang.

De Europese rechtsruimte moet uiteraard ook het vrij verkeer van burgers en de handelsbetrekkingen vergemakkelijken, waarbij veel aandacht moet worden besteed aan de bestrijding van criminaliteit en terrorisme zonder daarbij de regels van de wet uit het oog te verliezen. Als er eenmaal enige inspanning is verricht om het vertrouwen te winnen en de wederzijdse erkenning te vergroten, zal het Europese justitiemodel zich, omdat het evenwicht en samenhang biedt, zonder meer doen gelden.

Ten derde de externe dimensie van de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Deze externe dimensie moet worden geïntegreerd in en complementair zijn aan de interne dimensie. We kunnen de mensenhandel niet bestrijden als we de problemen in de landen waar die handel vaak begint, niet aanpakken. En dan het hele immigratiebeleid, het hele beleid van gecoördineerde beheersing van migrantenstromen, past in het kader van dit idee om de externe dimensie en de interne dimensie met elkaar te verbinden.

De Commissie verwacht in mei 2009 een mededeling te presenteren over de toekomstige prioriteiten. Daarop zal eind 2009 een politiek debat volgen over de goedkeuring van het derde meerjarenprogramma. Ik wil hierbij echter benadrukken – zoals ik vanochtend ook tegen de coördinatoren van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken heb gezegd – dat we het Europees Parlement hard nodig hebben om dit meerjarenprogramma tot stand te kunnen brengen. Ik hoop dan ook dat wij op uw suggesties en uw voorstellen mogen rekenen.

Het is een feit dat de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid vooruitgang heeft geboekt, maar tegelijkertijd is het ook een feit dat we ons in zekere zin nog maar in het ochtendgloren van een echte rechtsgemeenschap bevinden waar men zich vrij in de Europese ruimte kan bewegen en tegelijkertijd overal zijn rechten kan doen gelden, in welke lidstaat men zich ook bevindt. Dat is heel belangrijk als we echt willen dat het Europese burgerschap concreet vorm gaat krijgen in het leven van de Europese burgers.

Er is nog veel te doen en het is een boeiende taak. Ik wil nogmaals het Europees Parlement en met name de commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken voor de hulp die zijn ons met zoveel enthousiasme en toewijding hebben geboden.

Ignasi Guardans Cambó, rapporteur voor advies van de Commissie cultuur en onderwijs. – (ES) Mevrouw de Voorzitter, ik wil mijn spreektijd namens mijn fractie combineren met de spreektijd die mijn collega Viktória Mohácsi had namens de Commissie cultuur.

Allereerst zou ik de rapporteur natuurlijk willen feliciteren met zijn inzet en zijn uitstekende werk. Ik heb dat van heel dichtbij kunnen volgen, hij heeft echt geprobeerd om met de andere fracties een consensus te bereiken, die nu in zijn verslag na te lezen valt.

Ik sta volledig achter het compromis van de rapporteur ter verdediging van de mensenrechten en achter zijn wens om nog een stapje verder te gaan. Hij heeft gelijk. Ik ben het volledig eens met wat hij in zijn toespraak

heeft gezegd. Soms ontstaat er in Europa een paradoxale situatie: we verdedigen de mensenrechten overal ter wereld te vuur en te zwaard, maar we hebben soms geen oog voor de schandalige discriminatie bij ons thuis, omdat we niet beschikken over voldoende instrumenten om die te bestrijden.

Dat moeten we werkelijk aan de kaak stellen, en het Parlement heeft het volste recht om dat te doen.

De rapporteur weet dat we een aantal debatten hebben gevoerd over de vraag of het wel of niet zinvol is om naast de mensenrechten ook andere sociale problemen van onze samenleving op te nemen.

Ik ben van mening dat in bepaalde paragrafen in dit verslag, en zeker in de eerdere versies ervan, helaas wordt geprobeerd, al is het met de beste bedoelingen, om alles op te lossen, niet alleen de problemen op het gebied van de mensenrechten, maar ook alle sociale problemen die we op dit moment in Europa hebben.

Dat zou wel eens ten koste van onze daadkracht kunnen gaan. Natuurlijk moeten we de woningnood en de werkloosheid onder ouderen aanpakken, dat is duidelijk, maar ik ben er niet zo zeker van dat we dat kunnen doen in één pakket met de verdediging van de grondrechten.

Het is in ieder geval een feit dat we binnen onze eigen grenzen grote problemen hebben, die gevolgen hebben voor bepaalde personen, maar ook voor groepen, groepen in de samenleving die worden benadeeld, die worden gediscrimineerd vanwege hun seksuele geaardheid, vanwege hun etnische afkomst, vanwege hun godsdienst, enzovoort. Dat moeten we aan de kaak stellen, en daarvoor is een totale aanpak nodig. Dat is ook gebeurd, in samenwerking met de Raad van Europa, en het is volgens mij een goede zaak dat deze belangrijke instelling hier genoemd is.

De Commissie cultuur is heel concreet op een van deze kwesties ingegaan, en ik zou dat hier willen oppakken namens mijn collega Viktória Mohácsi, die dit in de Commissie cultuur heeft behandeld. Ik heb het over de discriminatie van Roma-kinderen in het onderwijs.

Het verslag gaat in het algemeen heel goed in op de problemen van jongeren op verschillende vlakken, en met name op de discriminatie van kinderen van zigeuners of Roma. Er wordt ook duidelijk gezegd dat de media een actieve rol moeten spelen in de strijd tegen discriminatie, en dat is hier al gezegd. Dat geldt ook voor de *stakeholders* – de ngo's en de sociale verenigingen.

Hier moet veel voorlichtingswerk worden verricht, we moeten de samenleving bewust maken van het belang van deze waarden. Daarbij dragen de media een enorme verantwoordelijkheid, maar ook alle vormen van onderwijs.

Kinga Gál, namens de PPE-DE-Fractie. – (HU) Het is een zware taak voor het Europees Parlement om een alomvattend besluit te nemen over de grondrechten in de Europese Unie, want juist grondrechten moeten het minst afhankelijk zijn van politieke kleur of partijen, maar veeleer zijn gebaseerd op onafhankelijke feiten en gegevens, ontdaan van elke hypocrisie. Daarom is het een belangrijke boodschap van het Europees Parlement en van ons dat we binnen de onderzochte periode het Agentschap voor Grondrechten hebben opgericht, dat in de komende jaren misschien juist deze taak op zich zal nemen. Tegelijkertijd is het natuurlijk erg belangrijk wat voor boodschap het Parlement aan de Europese burgers uitzendt over hun grondrechten. Houdt het zich bezig met hun problemen, en houdt het zich wel bezig met de echte problemen waar veel mensen mee te maken krijgen?

Hoe veelzijdig enkele van de besproken problemen en kwesties zijn, blijkt wel uit de 240 amendementen die zijn ingediend op het ontwerpverslag. Dankzij de rapporteur en de schaduwrapporteurs is het echter gelukt het oorspronkelijke, zeer dubieuze verslag om te smeden tot een aanvaardbaardere tekst, wat niet wil zeggen dat er geen principiële verschillen blijven bestaan tussen de fracties, want er zijn wel degelijk grote verschillen ten aanzien van de omstreden paragrafen, waarin een principiële en vaak emotionele houding wordt weerspiegeld en waarbij het vaak gaat om aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. In de westelijke helft van Europa wordt immers onder de uitvoering van grondrechten vrijwel altijd de afwezigheid van discriminatie verstaan, of het nu gaat om grote immigrantenminderheden, etnische afkomst of seksuele geaardheid. In de nieuwe lidstaten zijn we echter nog niet zo ver bij de handhaving van onze grondrechten. In veel gevallen maken we ons zorgen over onze fundamentele vrijheidsrechten, en als we het over minderheden hebben, spreken we over miljoenen van oudsher bestaande minderheden, wier grondrechten ook nu nog worden geschonden in de nieuwe lidstaten. Het is belangrijk dat hieraan in het verslag ook eindelijk aandacht wordt besteed. Tegelijkertijd vindt de Europese Volkspartij verscheidene formuleringen, die ook nu nog onder discussie staan en niet op dezelfde manier worden beoordeeld, onacceptabel. Maar laten we niet vergeten: de bescherming van onze grondrechten kan in de praktijk per

persoon verschillen. Het belangrijkste aspect bij de aanpak daarvan is wederzijds respect. Dat kan helpen in deze situatie.

Martine Roure, *namens de PSE-Fractie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de commissaris, wij weten allemaal dat de bescherming van de grondrechten de hoeksteen vormt van de tenuitvoerlegging van de Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. De Europese Unie wil indrukwekkende resultaten neerzetten en dus heeft ze zich toegerust met uitgebreide Europese wetgeving tegen discriminatie. Maar hoewel we vaak vooraan staan als het gaat om het aan de kaak stellen van de mensenrechten in de wereld, zouden we eerst en vooral, zoals u zei mevrouw de minister, ons eigen huis op orde moeten hebben. Dat is ook de reden waarom we nu om een actief beleid vragen dat alle vormen van discriminatie bestrijdt en het respect van de menselijke waardigheid waarborgt, met name in gevangenissen, waar de menswaardigheid vaak voor de deur blijft staan.

Aan de andere kant zien we dat regeringen in deze tijden van crisis eindelijk weer oog lijken te krijgen voor de Europese burgers die in armoede en onzekerheid leven, zelfs al hebben ze een baan. Extreme armoede en sociale uitsluiting vormen een schending van de grondrechten als geheel. Wij moeten het onrecht bestrijden waar mensen in situaties van extreme armoede en werknemers met lage lonen mee te maken krijgen.

Europa moet benadrukken dat alle grondrechten, ook de sociale rechten, ondeelbaar zijn. Hoe kan iemand zijn vrijheid van meningsuiting uitoefenen als hij geen verblijfplaats heeft, als hij op straat leeft of als hij geen toegang heeft tot gezondheidszorg. Wij moeten oog hebben voor die mensen en ervoor zorgen dat de grondrechten die in het Handvest worden gewaarborgd ook voor hen gelden: het recht op een waardig bestaan, op goede gezondheidszorg, op fatsoenlijke huisvesting, op toegang tot diensten van algemeen belang, op een minimuminkomen.

Staat u mij tot slot toe een uitspraak van pater Joseph Wresinski, oprichter van ATD Vierde Wereld aan te halen: “Waar mensen gedoemd zijn in armoede te leven, worden de rechten van de mens geschonden. Zich verenigen om die rechten te doen eerbiedigen is een heilige plicht”.

Alexander Alvaro, *namens de ALDE-Fractie*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de vicevoorzitter, vandaag werd de twintigste verjaardag van de Sacharov-prijs gevierd. Vorige week was de zestigste verjaardag van de Universele Verklaring van de rechten van de mens. Beide gebeurtenissen zijn actueler dan ooit. We moeten onze continue inspanningen om de mensenrechten en de grondrechten te verwezenlijken – niet alleen in Europa, maar wereldwijd – versterken.

Mevrouw de minister, ik heb het allergrootste respect voor het feit dat u hier kritiek hebt durven uiten op uw eigen regering wegens de omgang met Libië. Dat durft niet iedereen, en dit is wat je noemt “je eigen stoep schoonvegen”.

In 2004 werd het Europees Parlement verzekerd dat er een groep commissarissen was die zich voor de grondrechten zou inzetten. Tot op heden ontbreekt het echter aan een verslag, en we moeten helaas toezien hoe in Italië de vrijheid van verplaatsing wordt aangetast, hoe de vrijheid van meningsuiting in de lidstaten en hoe het recht op persoonlijke levenssfeer onder meer in het Verenigd Koninkrijk wordt geschonden.

Grondrechten zijn net als spieren. Als je ze niet gebruikt, verkwijnen ze. Helpt u ons, deze spieren te oefenen, zodat we in onze maatschappij in de toekomst weer een basis vinden om op een redelijke manier met elkaar samen te leven.

Tatjana Ždanoka, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ten eerste wil ik onze rapporteur, de heer Catania, bedanken voor het feit dat hij heeft geprobeerd om zo goed mogelijk rekening te houden met de amendementen die de fracties hebben ingediend. Het was een zeer ambitieuze taak en ik hoop dat het verslag over de grondrechten binnen de EU eindelijk zal worden aangenomen.

Mijn fractie is van mening dat ons streven voor de toekomst, als dergelijke verslagen worden opgesteld, niet alleen zou moeten zijn om de problemen ter sprake te brengen, maar ook om de lidstaten waar bepaalde grondrechten worden geschonden met naam te noemen en te berispen. De covoorzitters van de Fractie De Groenen hebben de Voorzitter van het Parlement hier onlangs een brief over gestuurd. We weten natuurlijk allemaal over welke lidstaat het gaat als we het over de een of andere schending van de mensenrechten hebben, maar wij zijn van mening dat de Europeanen zeker moeten weten wie ons cruciale beginsel van respect voor de grondrechten aan zijn laars lapt.

Met betrekking tot de tekst spijt het mij zeer dat enkele van mijn collega's niet inzien dat burgerrechten en politieke rechten niet de enige zijn die ertoe doen. Naar mijn mening zijn economische, sociale en culturele rechten even belangrijk.

Een aantal voorstellen van de Fractie De Groenen is opgenomen in de definitieve tekst. Dit zijn de volgende: de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de strijd tegen terrorisme; de noodzaak om het Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden en het Handvest voor regionale talen of talen van minderheden te ratificeren en het verbod op discriminatie van statelozen. We roepen ook de lidstaten op het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap te ratificeren en de VN-Commissie voor de uitbanning van rassendiscriminatie toe te staan individuele gevallen te onderzoeken.

In mijn land, Letland, mogen meer dan 350 000 zogenoemde niet-burgers, van wie er velen in het land geboren zijn, niet eens stemmen bij de lokale verkiezingen. Helaas komt dat probleem in het verslag niet ter sprake, als gevolg van het beginsel dat afzonderlijke lidstaten niet worden genoemd, maar ik wil benadrukken dat het ontzeggen van het recht om op lokaal niveau deel te nemen aan het politieke leven aan langdurig ingezetenen een bedreiging vormt voor de sociale en politieke integratie. Het is daarom absoluut essentieel dat deze mensen stemrecht krijgen.

Konrad Szymański, *namens de UEN-Fractie*. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik heb grote bezwaren tegen ten minste twee zaken die in dit verslag worden behandeld. De eerste betreft de kwestie van de seksuele geaardheid en de tweede de zogeheten reproductieve rechten.

De voorstellen met betrekking tot universele toegang tot abortus of de erkenning van het zogeheten homohuwelijk in alle lidstaten van de Europese Unie hebben niets te maken met de grondrechten. Er bestaat geen internationaal document dat deze interpretatie van het recht om in het huwelijk te treden ondersteunt. Bovendien bestaat er geen rechtsgrondslag voor deze voorstellen in het EU-recht zelf. Door voortdurend te proberen deze zaken in de lijst van grondrechten op te nemen, wil Europees links ons aan deze ideeën laten wennen. Ik wil u echter verzekeren dat we hier nooit mee zullen instemmen.

Ik wil de vertegenwoordigers van de Europese Commissie vragen of de Commissie echt van plan is om met een voorstel voor een richtlijn voor de bestrijding van homofobie te komen, en welke bepalingen deze richtlijn dan zou hebben. Is de Commissie van mening dat er een rechtsgrondslag bestaat voor het opstellen van een voorstel voor een richtlijn voor de wederzijdse erkenning van de status van echtparen van hetzelfde geslacht door alle lidstaten van de Europese Unie? Heeft de Commissie dergelijke plannen? Is de voorgestelde richtlijn inzake discriminatie buiten de werkplek bedoeld om de erkenning van het zogeheten homohuwelijk via de achterdeur de lidstaten van de Europese Unie binnen te smokkelen? Ik sta erop dat er een precies en alomvattend antwoord op deze moeilijke juridische vraag wordt gegeven.

Miguel Portas, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (PT) Europa is gewoon de mensenrechten overal ter wereld nauwlettend in de gaten te houden. Dat is een goede zaak, en dat is ook de reden waarom we vandaag het 20-jarig bestaan van de Sakharov-prijs vieren. Ook dat is een goede zaak, maar intussen is het wel zo – en dat is de belangrijkste boodschap van het verslag-Catania – dat Europa verzuimt om vast te stellen hoe het gesteld is met de naleving van de grondrechten op zijn eigen grondgebied. Dat zou een politiek programma voor de Commissie en de Raad moeten zijn, nu en in de toekomst. Het gezag waarmee we over de grondrechten buiten Europa spreken is namelijk afhankelijk van de wijze waarop wij deze rechten zelf eerbiedigen.

Ik zal u een voorbeeld geven van een specifiek geval dat heel belangrijk is. Het is onaanvaardbaar dat een aantal regeringen weigert gevangenen uit Guantánamo Bay – en dan gaat het om die gevallen waarin schuld niet is bewezen – op te nemen. Mijn regering daarentegen heeft besloten deze gevangenen op te nemen, en ik waardeer het dat ze deze benadering volgen. Diezelfde regering heeft echter ook aangegeven dat ze dit wilde doen om de regering van de VS te helpen, en dat is een probleem. Het is namelijk ook zo dat een aantal regeringen om Washington te helpen bereid is geweest illegale vluchten te aanvaarden. Wij moeten gevangenen wier schuld niet is bewezen opnemen, als – en wanneer – zij daarom vragen, en niet om daarmee een land te helpen een oplossing te vinden voor een probleem dat het zelf in het leven heeft geroepen.

Georgios Georgiou, *namens de IND/DEM-Fractie*. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, dit debat over de mensenrechten in de wereld is natuurlijk heel nuttig en ik voel mij dan ook verplicht om de rapporteur van het verslag, de heer Catania, lof toe te zwaaien voor zijn gevoeligheid en zijn aandringen op de bescherming van de mensenrechten, ook binnen de Europese Unie. Ik wil echter deze gelegenheid aangrijpen om hier het woord te voeren en de aandacht van het Parlement te vestigen op een nieuwe ontwikkeling, die geen betrekking heeft op minderheden, schendingen van mensenrechten in de wereld, economische of politieke vluchtelingen, Europese subgroepen, religieuze minderheden, homoseksuelen, enzovoort, maar op de Europeanen zelf.

Wegens de storm die naar verwacht zal worden ontketend door de internationale economische crisis zullen de Europeanen namelijk in categorieën worden ingedeeld, categorieën waarvan de mensenrechten beschermd moeten worden.

Ik vrees dat wij geconfronteerd zullen worden met het verschijnsel van een Europese bevolking waarvan bepaalde groepen sterk achteruit zullen gaan door werkloosheid en beperkte sociale bescherming. Daardoor zouden rellen en onrust kunnen ontstaan en de economie en het economische beleid van heel het Europees vasteland in gevaar kunnen worden gebracht. Daarom moet van meet af aan voor deze groepen worden gezorgd en moet de Europese Unie van meet af aan hun mensenrechten beschermen. De treurige gebeurtenissen die zich onlangs in Griekenland hebben voorgedaan, gaan zeer zeker ook Europa aan. Europa kan zich dit keer niet de luxe veroorloven die het in het verleden had, toen het zich bezig kon houden met de rechten van buitenlanders en minderheden. Nu moet Europa iets doen aan de grote problemen van de Europese burgers zelf, die het gevaar lopen uiteindelijk minder rechten te hebben dan degenen die in de Europese Unie gastvrijheid genieten. Onverwacht is helaas, geachte collega's, voor Europa de dag aangebroken waarop het gedwongen is zich bezig te houden met de nieuwe problemen van de mensenrechten, met de mensenrechten van de Europese burgers.

Koenraad Dillen (NI). - Voorzitter, men praat niet over koorden in het huis van de gehangene. In het verslag van de Europese Unie over de mensenrechten is het weer allemaal zelfbewieroking over hoe oprecht Europa begaan is met de mensenrechtenschendingen waar ook ter wereld. Maar we kunnen er niet omheen: selectieve verontwaardiging in twee maten en twee gewichten vormen nog maar al te vaak de grondslagen van het mensenrechtenbeleid van de Europese Unie.

Vooraf - het is hier al eens gezegd, zelfs door linkse collega's - zou het Europees Parlement niet eens de moeite nemen om ook voor eigen deur te vegen? Want op minder dan twee maanden tijd konden we hier in eigen Huis meemaken dat dit Parlement de vrije meningsuiting, die het met zoveel emfaze probeert te verdedigen in alle uithoeken van de wereld - van Antarctica tot het Amazonewoud en van Abu Ghraib tot Harare - in eigen huis schendt.

Mijn collega Frank Vanhecke, als verantwoordelijk uitgever van een lokale publicatie in Vlaanderen door de overheid in België en haar politiek benoemde rechters vervolgd wegens een opiniedelict, kreeg niet eens de kans om zichzelf te verdedigen in dit Parlement, toen het vorige maand besliste om zijn politieke onschendbaarheid op te heffen. En vandaag, de dag waarop wij de Sacharov-prijs vieren, wordt de film Fitna van de door de islamfanatici met de dood bedreigde Geert Wilders in Holland, in dit Europees Parlement op bevel van de Conferentie van voorzitters verboden. Leve de vrijheid van meningsuiting! Maar blijkbaar niet in dit Parlement.

Stefano Zappalà (PPE-DE). - (IT) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, het lijdt geen twijfel dat het verslag-Catania een belangrijke fase in het leven van de Europese Unie markeert, omdat het de situatie binnen haar grenzen toetst.

De sterke migratiedruk waaraan de EU al enkele jaren onderhevig is, heeft, samen met de ingrijpende interne veranderingen die momenteel plaatsvinden, ongetwijfeld veel problemen veroorzaakt - en doet dat nog steeds - zowel voor de lidstaten als voor de Europese en niet-Europese burgers. Het staat ook vast dat de Europese Unie bepaalde plichten heeft, zoals het beheer van de situatie met een zo groot mogelijke inachtneming van de mensenrechten, maar tegelijkertijd met eerbiediging en bescherming van de eigen burgers en de nationale georganiseerde systemen.

In dit uitermate lange en grondige verslag klinkt kritiek door aan het adres van lidstaten wegens schendingen op hun grondgebied, waarop zij dus controle uitoefenen. Uit diverse delen van het verslag komt een beeld van Europa naar voren dat naar mijn idee niet overeenkomt met de werkelijkheid. Het lijkt erop - en naar mijn mening is dat zeker niet de bedoeling van de rapporteur - alsof degenen die af en toe de regels niet naleven, worden bevoorrecht boven degenen die ze wel naleven, of die voor de eerbiediging ervan moeten zorgen.

Al met al ga ik weliswaar akkoord met sommige delen van het verslag maar moeten volgens mij andere delen ervan, in het algemeen belang, herschreven worden. Tot slot, mevrouw de Voorzitter, staat u mij toe mijn persoonlijke solidariteit met het Vaticaan kenbaar te maken, naar aanleiding van de aanvallen die het te verduren heeft gekregen tijdens het debat in dit Parlement.

Jan Marinus Wiersma (PSE). - Voorzitter, ik denk dat we ook vandaag weer een belangrijk debat voeren, toonaangevend ook voor de positie en de rol van het Europees Parlement en de Europese Unie, als het gaat

om het bevorderen van de mensenrechten. Het bepaalt ook voor een deel wie we zelf zijn. Als Europeanen hechten we grote waarde aan respect voor universele en onvervreemdbare rechten van elk individu, waar dan ook ter wereld. Maar terwijl onze gedeelde waarden, gelijke kansen en respect voor fundamentele rechten een integraal onderdeel vormen van de Europese Verdragen en daarmee de basis vormen van de Europese Unie, is het veel minder vanzelfsprekend dat we elkaar erop aanspreken, als er zaken verkeerd lopen. Dit verslag van rapporteur Catania legt daar terecht de vinger op, en ik wil de rapporteur en allen die daaraan hebben meegewerkt, feliciteren met die benadering.

Ik vraag de commissaris wat hij vindt van de gedachte dat we toch eens een keer moeten nadenken binnen de Europese Unie of we niet wat betere regels kunnen verzinnen om elkaar op aan te spreken, als we denken dat er dingen fout lopen met de mensenrechten.

Ik zou graag een specifiek onderwerp uit het verslag nader willen belichten: de situatie van de Roma in de Europese Unie. Roma's zijn niet alleen de meest gediscrimineerde gemeenschap in Europa, ze vormen ook een grensoverschrijdende transnationale minderheid. Dat een en ander zich slecht verhoudt met de strikt nationale bevoegdheid om eerbiediging van hun rechten te verzekeren, hebben we duidelijk gezien na de uitbraak van het geweld tegen de Roma in Italië, nu meer dan een jaar geleden.

De eerste verantwoordelijkheid voor de zorg van ingezetenen ligt natuurlijk bij de lidstaten, maar elke lidstaat is verplicht dat te doen binnen de grenzen van de Europese en internationale verdragen. Maar al te vaak moeten we helaas vaststellen dat de lidstaten een beroep doen op het zogenaamde non-interventiebeginsel. Minderhedenkwesties zijn een nationale aangelegenheid. Ik denk dat dat niet langer acceptabel is, dat we in debat moeten, zoals ik al zei, te bekijken of we ook binnen de Europese Unie afspraken met elkaar kunnen maken over hoe we met mensenrechtenschendingen binnen de EU omgaan en een einde maken aan het beleid om elkaar hierop niet te durven aanspreken.

Sophia in 't Veld (ALDE). - Voorzitter, allereerst wil ik het Frans voorzitterschap hartelijk danken en feliciteren met het initiatief dat het heeft genomen in het kader van de Verenigde Naties tot depenalisering van homoseksualiteit. Ik vind dat echt een fantastische stap. Want discriminatie van LGBT-mensen is nog steeds aan de orde van de dag, en ik vrees ook binnen Europa.

Ik denk dat het principe dat iedereen gelijk is voor de wet, bij uitstek in Europa moet gelden. Wat dat betreft, vind ik dat de antidiscriminatie-richtlijn die nu in behandeling is nog te veel uitzonderingsmogelijkheden bevat die discriminatie mogelijk maken. Die uitzonderingsregels moeten eruit.

Wat betreft het homohuwelijk, zou ik graag willen reageren op de vorige spreker, de heer Szymański. Ik vind eerlijk gezegd, en dat is niet links of rechts, maar een kwestie van beschaving, dat de staat zich niet heeft te mengen in de individuele privé-partnerkeuze. De staat mag relaties niet verbieden op grond van religie, op grond van huidskleur of op grond van seksuele oriëntatie. De keuze van een partner is een puur individuele keuze. Daar heeft de staat helemaal niets mee te maken.

Tenslotte, Voorzitter, nog even over het onderwerp PNR, dat door mevrouw Yade ter sprake werd gebracht. Ik vrees dat het Europees Parlement daar wat minder gelukkig is met de koers die de Europese Raad vaart; daar hebben we al eerder debatten over gehad en ik hoop dat de Raad in de toekomst bereid is om de aanbevelingen van het Europees Parlement wat dat betreft over te nemen.

VOORZITTER: MARIO MAURO

Ondervoorzitter

Mario Borghezio (UEN). - *(IT)* Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ons land kan echt gezien worden als een voorloper in de strijd tegen discriminatie en vervolging. Wat betreft de bescherming van Roma-kinderen, een onderwerp waar het verslag-Catania naar mijn mening veel aandacht aan besteed, moeten we minister Maroni van Binnenlandse Zaken hartelijk danken. Met een nauwgezet onderzoek naar de situatie van Roma-kinderen heeft hij een toestand aan het licht gebracht die wellicht eerder ontdekt had kunnen worden.

Vijftig procent van de Roma-kinderen in deze kampen wordt aan hun lot overgelaten, van school gehouden en niet ingeënt. Het verslag zou ook op de verantwoordelijkheid van de Roma-gezinnen moeten wijzen die, in plaats van hun kinderen naar school te sturen, ze op pad sturen om illegale dingen te doen en die op deze manier hun integratie verhinderen. Ik sta daarom achter de regeringen die zich, net als de Italiaanse regering, inzetten voor de integratie van Roma-kinderen en immigrantenkinderen in bijvoorbeeld het onderwijsstelsel, door toegangswegen te bieden in de vorm van brugklassen, waardoor ze onze taal leren beheersen.

Repatriëring is geen optie wanneer er sprake is van gevaar in het land van herkomst, maar waar komen immigranten eigenlijk vandaan? Ze komen uit landen waar overal gevaarlijke situaties bestaan, dus dit punt van het verslag is onzin. We moeten de beginselen van de bescherming van de mensenrechten met gezond verstand toepassen, met Europees burgerschap, en niet gebaseerd op de ideologie van degenen die ons de les lezen over de bescherming van de rechten, terwijl ze zelf namens partijen spreken die de communistische hamer en sikkel als symbool hanteren. Nee, dát is een betrouwbare bron!

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik zou de rapporteur, de heer Catania, willen bedanken voor het verslag en voor zijn altijd even grote engagement en zijn werk om de eerbiediging van de grondrechten te bevorderen. Over de grondrechten kunnen we nooit compromissen sluiten. Er kunnen nooit politieke of culturele redenen zijn om met betrekking tot de grondrechten compromissen te sluiten.

Aan de heer Szymański zou ik willen zeggen dat reproductieve rechten vanzelfsprekend deel uitmaken van de grondrechten. Ook het recht op seksuele geaardheid maakt er deel van uit. Wat nu belangrijk is, is dat alle EU-instellingen zich inzetten om te verzekeren dat de grondrechten – het Handvest – niet alleen maar mooie woorden op papier blijven, maar dat daadwerkelijk concrete maatregelen worden genomen. We moeten verzekeren dat de grondrechten worden geëerbiedigd en dit geldt voor alle groepen in de samenleving. Dank u.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, in de lidstaten en instellingen van de EU en in de westerse wereld in het algemeen zijn er ernstige problemen met de discriminatie van homoseksuele, lesbische en transseksuele personen. Op veel plaatsen in de wereld zijn de problemen nog groter. Daar lopen mensen het risico om in de cel te belanden of terechtgesteld te worden wegens hun seksuele voorkeur. Dat is natuurlijk volkomen onaanvaardbaar en zou in 2008 niet mogen voorkomen.

Ik ben van mening dat mensenrechten universeel zijn, en niet relatief. We kunnen oude gewoontes en gebruiken niet invoeren om de klopjacht op homoseksuelen, lesbiennes en transseksuelen te verdedigen. Nee, de mensenrechten gelden voor alle mensen in de hele wereld en deze rechten moeten onschendbaar zijn. Iedereen die beweert democraat te zijn, moet zijn verantwoordelijkheid nemen en onverdraagzaamheid in alle situaties bestrijden.

Het is alarmerend dat veel leden van dit Parlement er vijandige standpunten over homoseksuelen op na houden. Dat werd bijzonder duidelijk voor en na een expositie in Brussel waarvoor ik vorige week als gastvrouw optrad. Ik was ontzet toen ik de commentaren las, maar ik ben helaas niet verwonderd.

De strijd tegen onverdraagzaamheid en voor mensenrechten moet overal worden gevoerd – met onze vrienden, nationaal in de EU en mondiaal via de VN. Daarom ben ik ingenomen met het initiatief van het Franse voorzitterschap. In feite had ik anderhalve minuut. Dank u.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Ik wil de rapporteur, de heer Catania, bedanken voor zijn verslag over de huidige situatie met betrekking tot de fundamentele mensenrechten en vrijheden in Europa.

De fundamentele mensenrechten worden vaak geschonden in het kader van de strijd tegen het terrorisme, die leidt tot schending van de privacy, bedreiging of schending van de bescherming van persoonlijke gegevens en frequente discriminatie.

We hebben gezien hoe veel leden van dit Parlement dit verslag hebben gebruikt om te proberen hun partijagenda te realiseren door om autonomie te vragen. Autonomie heeft geen plaats binnen de Europese Unie en in de eenentwintigste eeuw heeft autonomie als politiek idee ook geen plaats in het Verdrag van Lissabon. In de Europese Unie hebben we, als een groot voorrecht, het vrije verkeer van personen, en daarom moeten we autonomie begrijpen in de context van de huidige situatie op de arbeidsmarkt. Alleen reactionairen en mensen die het basisidee van het verenigen van de staten van de Europese Unie niet kunnen bevatten warmen hun separatistische handen aan het vuur van het nationalisme en het fascisme, en het is om deze reden dat ik elke rechtvaardiging van autonomie als een effectieve methode om de problemen van traditionele samenlevingen en nationale minderheden op te lossen afwijs.

Mihael Brejc (PPE-DE). – (SL) Dit is een nogal omvangrijk verslag en ik vraag me af wat de bedoeling ervan is. Het bevat 167 paragrafen en beslaat 28 bladzijden. Dit verslag bevat alle belangrijke elementen van de grondrechten. Ondanks een paar goede punten geeft het verslag echter geen accuraat beeld van de huidige stand van zaken met betrekking tot de grondrechten. Het bevat geen enkel feit of argument dat de beweringen die in het verslag worden gedaan, ondersteunt. Wat het wel bevat is een heleboel woorden, die vaak

tegenstrijdig en irrelevant zijn. Ook bevat het een groot aantal illusies, wat geen goede zaak is. Het staat vol met oproepen aan de bevoegde autoriteiten en het bevat zelfs een bepaling die strijdig is met de wetgeving.

Het verbaast me dat de heer Catania zijn verslag niet heeft gebaseerd op de jaarverslagen van de Ombudsman. Als hij dat wel gedaan had, zou hij de ontwikkelingen van jaar tot jaar hebben kunnen vergelijken en ons allen op de hoogte hebben kunnen brengen van de vooruitgang die op dit gebied is geboekt, of van het gebrek aan vooruitgang. Ik heb geen problemen met de afzonderlijke punten, maar ik denk dat het verslag gewoonweg inconsistent is. Hoewel de termijn voor het indienen van amendementen is verschoven, ben ik bang te moeten zeggen dat het verslag niet kan worden geamendeerd, omdat het een behoorlijke, inhoudelijke en juridische structuur ontbeert.

Bij het verslag van de Commissie cultuur en onderwijs ligt dit echter heel anders, omdat hierin duidelijk, en in twaalf punten, wordt verklaard wat de opvattingen van de commissie zijn. Ik denk dat de rapporteur, de heer Catania, heel goede bedoelingen heeft gehad. Ik denk dat hij oprecht heeft geprobeerd om de situatie van de grondrechten zo goed mogelijk te presenteren, maar in mijn visie voldoet dit verslag, ondanks enkele echt goede punten, niet aan de minimumvoorwaarden voor een serieus debat, wat ik erg spijtig vind.

Als dit verslag wordt aangenomen, vrees ik dat de kritiek van het publiek nog heviger wordt. Daarom denk ik, mijnheer Catania, dat u er goed aan zou doen om dit verslag te herschrijven op een zodanige manier dat het een goed beeld geeft van de situatie in 2004 en nu.

Dank u.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, een ding staat als een paal boven water: de wereldwijde economische crisis zal nog grotere immigratiegolven doen ontstaan richting Europa en duizenden legale immigranten die nu al onder ons zijn, werkloos maken. Bijgevolg is er een groot gevaar dat vreemdelingenhaat en racisme zullen toenemen maar ook de sociale samenhang van de Europese landen op de helling wordt gezet. Een obsessieve grensbewaking door de politie is onder deze omstandigheden geen oplossing van het probleem. Daarvoor is een serieus beleid nodig voor integratie van immigranten, een Europees beleid, een beleid dat immigranten en hun kinderen niet meer de indruk geeft dat zij vreemde eenden in de bijt zijn, of dat de anderen niet meer doet denken dat deze mensen vreemde eenden in de bijt zijn. Toch is het debat hierover in Europa stopgezet. Er is over gesproken in Thessaloniki in de Europese Raad, in Groningen in 2004 en sindsdien geen woord meer! De reden daartoe is mijns inziens heel eenvoudig: de politici in Europa zijn er niet in geslaagd hun samenlevingen ervan te overtuigen dat diversiteit in onze samenleving tegenwoordig niet alleen onontkoombaar maar zelfs wenselijk is. Deze politieke wil moet terugkeren in de Raad, de Commissie en het Parlement.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Dames en heren, in een poging om een universele visie te ontwerpen is het verslag uiteindelijk eenzijdig en onevenwichtig geworden. Het verslag wekt de indruk dat de situatie van de grondrechten in de Europese Unie slecht is. Dat is natuurlijk sterk overdreven, en het stelt ons in een kwaad daglicht, wat de landen waarmee we een mensenrechtendialoog voeren niet slecht zal uitkomen. Er is geen rekening gehouden met de enorme verschillen in de diverse landen wat betreft het aantal minderheden en immigranten. In paragraaf 45 wordt ten onrechte verklaard dat er in de Oost-Europese lidstaten weinig immigranten wonen. Voor de bezetting van Letland bestond de bevolking van Letland uit ongeveer 80 procent Letten en 8 procent Russen. Begin 1990, toen de bezetting eindigde, was het percentage Letten gedaald tot 51. De meerderheid van de rest van de bevolking bestaat, als rechtstreeks resultaat van de russificatie, uit 'Russisch sprekende immigranten'. Wie niet wil integreren en het burgerschap wil verwerven zou niet het politieke recht om te stemmen mogen hebben. De aanbeveling om de leden van elke minderheid het recht te geven om hun moedertaal te spreken en onderwijs in hun moedertaal te volgen, is in strijd met het recht van de oorspronkelijke bewoners om in hun eigen land hun eigen taal te spreken. Mocht dit verslag worden aangenomen, dan zijn we wellicht verplicht om onmiddellijk een ander verslag van het Europees Parlement op te stellen, over de bescherming van het Letse volk en de Letse taal. Er zijn geen amendementen die dit verslag kunnen verbeteren. De enige oplossing is het verwerpen van het verslag. Dank u.

Michael Cashman (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, discriminatie is nog springlevend in de wereld en in de Europese Unie. Daarom wil ik het Franse voorzitterschap feliciteren met zijn initiatief binnen de Verenigde Naties om homoseksualiteit te depenaliseren.

Het is deprimerend dat we hier vandaag in het Parlement intolerantie hebben horen verdedigen. Discriminatie veroorzaakt littekens in onze wereld en – dat wil ik tegen anderen zeggen – het veroorzaakt littekens op de ziel van degenen die zich eraan schuldig maken. Discriminatie krijgt een stem via politici en instellingen,

zoals het Vaticaan, die beter zouden moeten weten. Daarom wil ik namens de mensen die geen stem hebben, willen bedanken, omdat ze als ze die zouden gebruiken – als homoseksuelen of vanwege hun genderidentiteit – zouden worden geslagen, gemarteld, opgesloten of ter dood veroordeeld, enkel en alleen omdat ze anders zijn.

We zullen winnen. We zullen gelijkheid bereiken. Als homoseksuele man zal ik mij daarvoor inzetten. We zullen gelijkheid bereiken, eenvoudig omdat we de gerechtigheid en goedheid aan onze kant hebben. Ik dank het voorzitterschap. Het is een groot voorrecht voor u om uw voorzitterschap met zo'n verbintenis te mogen afsluiten.

Armando França (PSE). – (PT) De programma's van Tampere en Den Haag – die we nu naar aanleiding van de vraag van de heer Deprez bespreken – zijn bedoeld om de Europese ruimte voor vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid te concretiseren, en wel door middel van samenwerking tussen de lidstaten onderling en – net zo essentieel – tussen de lidstaten en de instellingen van de EU. Eén en ander moet worden verwezenlijkt door de maatregelen te versterken die vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid verzekeren en die voor de Europese integratie van fundamenteel belang zijn. Onze Unie zal echter pas bestaan als we naast de interne markt en economische samenwerking ook een gemeenschappelijk ruimte voor vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid realiseren – dus wanneer Europese burgers zich vrij voelen, hun grondrechten zijn gegarandeerd, en het recht voor iedereen op gelijke wijze geldt. Daarom is het zo belangrijk de samenwerking binnen deze ruimte verder te ontwikkelen. Doorslaggevend is daarbij het Verdrag van Lissabon. Dat Verdrag bevat immers autonome bepalingen op dit gebied, en kent in dit verband zowel het Europees Parlement als de nationale parlementen bevoegdheden toe.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de internationale gemeenschap behandelt ongeveer om de twintig jaar het vraagstuk van de mensenrechten. In 1948 werd de Universele Verklaring van de rechten van de mens aangenomen. Bijna twintig jaar later werd het Pact inzake mensenrechten aangenomen en in 1989 werd weer een ander document aangenomen, het Verdrag inzake de rechten van het kind.

Ondertussen zijn wij in de Europese Unie niet in staat om een wetgevend document op te stellen of een handvest aan te nemen dat, als een handvest van de grondrechten, bindend is.

Daarom verwelkom ik het verslag van de heer Catania, dat de rechten van het kind aan de orde stelt. Ik wil benadrukken dat deze rechten voor ons van het allergrootste belang zouden moeten zijn, omdat kinderen de toekomst van Europa zijn en Europa vorm zal krijgen door de manier waarop wij ze opvoeden. Daarom moet armoede, een vorm van discriminatie die zo veel kinderen in Europa treft, worden uitgeroeid en bestreden in naam van een goede en rechtvaardige toekomst voor Europa.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Het nieuw meerjarenprogramma voor de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid zou volgend jaar – 2009 – moeten worden aangenomen. De resultaten van de afgelopen tien jaar zijn positief, al is het wel van belang dat we de verleiding blijven weerstaan om het veiligheidsaspect zwaarder te laten wegen dan de aspecten vrijheid en rechtvaardigheid.

Binnen de context van de justitiële samenwerking zien we bijvoorbeeld dat de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning al degenen die zich binnen dit gebied ophouden tot voordeel strekt. Daar zou echter een adequate bescherming van de rechten en procedurele garanties van elke persoon in de Europese Unie tegenover moeten staan, en dat is nog niet het geval.

We hebben een aantal informatiesystemen opgezet om de veiligheid te verbeteren, maar het kaderbesluit inzake de bescherming van persoonlijke gegevens binnen de context van de derde pijler is nog steeds niet aangenomen, zoals mevrouw Roure goed weet. De wortel van onze democratie bestaat uit het bevorderen en doeltreffend beschermen van de grondrechten, en dat zou bij elke Europees beleid het doel moeten zijn. Grondrechten zijn met elkander verweven en vormen zo een ondeelbaar geheel aan rechten. Zo zijn ze ook in het Handvest voor de grondrechten vastgelegd. Daarom is het zo belangrijk dat we het Verdrag van Lissabon aanpassen en ons Handvest rechtens bindend maken.

In het verslag wordt een aantal prioriteiten opgesomd, van sociale rechten tot gegevensbescherming en de bescherming van de rechten van minderheden, om er maar een paar te noemen. We verkeren nu echter in een crisis, en ik geloof dat het juist dan van belang is dat we bijzondere aandacht besteden aan extreme armoede en sociale uitsluiting, omstandigheden die ook een schending van de grondrechten inhouden. Ik geloof dus dat het van cruciaal belang is dat in elk EU-beleid aandacht wordt besteed aan de sociale dimensie

en de bescherming van de grondrechten. We zullen systematisch moeten controleren of deze rechten worden gerespecteerd en of onze wetgevingsvoorstellen er wel verenigbaar mee zijn.

Charles Tannock (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik verwelkom de eerlijkheid en gedetailleerdheid van het verslag van de heer Catania, ook al ben ik het met sommige delen niet eens. Als we onze eigen tekortkomingen zo openbaar maken in een verslag, zou dat ons moeten doen inzien dat we niet zo veel moeten preken tegen anderen buiten de EU. Velen in dit Parlement stonden te dringen om Amerika uit te kaffen over de buitengewone uitlevering en om kritiek te leveren op de Europese regeringen die hebben samengewerkt met de CIA. Persoonlijk zou ik het verschrikkelijk vinden als we op geen enkele wijze hadden samengewerkt met de CIA tegen terroristische fanatici die onze manier van leven willen verwoesten.

Er wordt in dit verslag bijvoorbeeld niet gesproken over het handelen van Italië, namelijk het uitzetten van buitenlandse criminelen. Een dergelijk populair en succesvol beleid is kennelijk veel te controversieel om hier te benadrukken. Het is ook een ernstige slag voor het onvoorwaardelijke, absolutistische dogma dat het debat over de mensenrechten heeft geïnfecteerd. Ik zou bijvoorbeeld willen dat we in mijn land, het Verenigd Koninkrijk, buitenlandse criminelen zouden uitzetten, zoals de Italiaanse staatsburger die in mijn kiesdistrict Londen zijn schoolhoofd heeft vermoord, maar na het uitzitten van zijn gevangenisstraf van de rechters in het Verenigd Koninkrijk mocht blijven, omdat hij een beroep deed op zijn mensenrechten. Burgers in Europa die zich netjes aan de wet houden, verdienen het dat hun rechten worden beschermd tegen mensen die hen willen aanvallen.

Marios Matsakis (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, homorechten zijn een belangrijk onderwerp in de EU en vormen van tijd tot tijd de basis voor een verhitte discussie.

Onlangs is het onderwerp van het recht van homoseksuelen stellen om kinderen te adopteren weer ter sprake gekomen. In dat verband wil ik van de gelegenheid gebruik maken om de Commissie en de Raad een heel directe vraag te stellen: zijn zij het eens met – en zouden zij hun steun geven aan – een maatregel om homoseksuelen stellen het recht te geven om kinderen te adopteren op dezelfde manier als heteroseksuele stellen, of zijn zij van mening dat het recht van een adoptiekind om te worden geplaatst in een heteroseksuele gezinsomgeving van het grootste belang is en dat adoptie door homoseksuelen stellen daarom niet wenselijk moet worden geacht en niet toegestaan zou mogen zijn in de EU? Ik verwacht een moedig rechtstreeks antwoord van de commissaris en de minister en dat zou ik zeer waarderen, want het zou ons erg helpen.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de meest tragische episoden van de menselijke geschiedenis zijn geworteld in het ontkennen van de menselijkheid van een groep van het menselijk ras door een andere groep. In het verleden zijn slavernij, vervolging en genocide het lot geweest van degenen die, vanwege hun taal, ras, religie of een andere reden, als minder dan menselijk werden beschouwd.

Tegenwoordig denken we in de EU graag dat we boven deze barbaarsheid staan, maar ook vandaag nog wordt menselijkheid ontkend op basis van leeftijd, grootte en vaardigheid. Veel mensen beschouwen ongeboren baby's en baby's met een handicap – zelfs na hun geboorte – als minder dan menselijk, met als gevolg dat er in de EU meer dan een miljoen baby's per jaar worden gedood voor de geboorte en soms zelfs daarna.

Wat nog schokkender is, is dat dit bloedbad wordt aangericht uit naam van de mensenrechten. Ik wil u eraan herinneren dat de Universele Verklaring van de rechten van de mens, die we na zestig jaar nog steeds in ere houden, de volledige menselijkheid van kinderen voor de geboorte erkent.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Nationale minderheden zijn buiten hun schuld in nieuwe landen terechtgekomen. Helaas worden ze in heel veel nieuwe lidstaten beticht van collectieve schuld en wil men verbieden dat ze in hun moedertaal hun geschiedenis en de namen van hun woonplaatsen en hun steden en rivieren leren. Er ontwikkelt zich zelfs een nieuwe 'tak van sport' in bepaalde nieuwe lidstaten: het in elkaar slaan van minderheden met de hulp van de politie. Er zijn mensen die elke vorm van autonomie zouden willen verbieden omdat de EU daardoor versnipperd zou raken. Maar landen als Italië en Finland, die hun minderheden culturele of territoriale autonomie hebben verschaft, zijn ook niet uiteengevallen. We moeten elke EU-lidstaat de mogelijkheid bieden om de rechten van nationale minderheden te eerbiedigen.

Rama Yade, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, op deze zestigste verjaardag van de Universele verklaring van de rechten van de mens komt het verslag van mijnheer Catania precies op het juiste moment. De grote diversiteit van de behandelde onderwerpen, de kracht van de voorstellen die zijn gedaan, uw reacties ook, zijn in lijn met de cruciale aard van de zaken die ons hier vandaag bijeenbrengen. Ik zal proberen de verschillende vragen die zijn gesteld te beantwoorden. Ik zal daarbij ook proberen

verschillende interventies samen te nemen, aangezien een groot aantal toespraken dezelfde onderwerpen betroffen.

Eerst wil ik het probleem van de sociale rechten en de extreme armoede aanroeren, dat door een groot aantal Parlementsleden, waaronder mevrouw Roure, ter sprake werd gebracht. Uiteraard zijn deze economische, sociale en culturele rechten belangrijk. Ze maken deel uit van de tweede generatie mensenrechten die een feit werden met de ondertekening van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten in 1966. Terecht hebt u onderstreept dat het belangrijk is deze rechten toe te passen nu deze in de vergetelheid dreigen te raken omdat ze stelselmatig worden genegeerd.

De Europese Unie en Frankrijk zetten zich uiteraard in voor de strijd tegen extreme armoede. Ik herinner u eraan dat er in de Raad voor de mensenrechten een speciale rapporteur is aangewezen die zich specifiek met deze onderwerpen, met deze rechten bezighoudt. Op dit moment worden er binnen de Verenigde Naties richtsnoeren opgesteld om de strijd tegen extreme armoede te intensiveren. De Europese Unie, en meer in het bijzonder Frankrijk, hebben op dit gebied initiatieven genomen die mij interessant lijken. Zo heeft de Europese Unie haar steun betuigd aan het Facultatief Protocol bij het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten dat zojuist door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties is aangenomen, en een systeem voor individuele klachten opgezet.

Maar ik ben het natuurlijk met u eens als u zegt dat het een gevecht van de lange adem is, een gevecht dat niet tot een goed einde kan worden gebracht zolang er zo veel discriminatie is en er zo veel armen, zo veel werkelozen en zo veel problemen met de toegang tot de gezondheidszorg zijn. Maar de inspanningen zijn er; er worden onophoudelijke en vasthoudende inspanningen ondernomen om een behoorlijke toepassing van de economische, sociale en culturele rechten te verzekeren, en de Europese Unie is de eerste om dit te stimuleren.

Dan is er een tweede onderwerp dat vaak en door velen ter sprake werd gebracht, en dat is de kwestie van de homoseksualiteit. Ten aanzien daarvan wil ik u zeggen dat het door Frankrijk genomen initiatief heel simpel is en herhalen dat er vandaag de dag negentig landen in de wereld zijn waar homoseksualiteit wordt bestraft en zes landen waar er de doodstraf op staat. Dat betekent dat mannen en vrouwen niet vrij zijn om openlijk hun seksuele geaardheid te beleven. Als ze dat wel doen, lopen ze het risico in de gevangenis te belanden of voor het gerecht te worden gesleept. Hier begeven we ons dus op het vlak van de grondrechten.

Het gaat er hier niet om onderwerpen aan te snijden, hoe interessant ook, als homo-ouderschap of homohuwelijk of om door middel van dit initiatief de maatschappelijke debatten te beslechten; het gaat erom dit grondrecht op universele schaal door te trekken en met dit grondrecht wordt het recht van mensen bedoeld om openlijk hun seksuele geaardheid te beleven zonder het risico te lopen van hun vrijheid te worden beroofd.

Zo simpel is het, en ik geloof dat het aan de Europese Unie en aan de lidstaten van de Europese Unie – want velen van ons hebben dit project gesteund – te danken is dat dit initiatief er morgen in de Verenigde Naties doorheen wordt geholpen. Ik hoop dat zoveel mogelijk landen zich bij ons zullen voegen, want op het gebied van de grondrechten is er mijns inziens geen discussie mogelijk, aangezien het hier simpelweg om menswaardigheid en vrijheid gaat.

Laten we naar het volgende onderwerp gaan: Roma en meer in het algemeen migranten, een onderwerp dat door velen onder u ter sprake is gebracht. Over het onderwerp van de Roma heeft de Commissie in het kader van haar mededeling van 2 juli jongstleden een verslag ingediend dat de bestaande beleidsvormen en instrumenten inventariseert, bijdraagt aan de inclusie van de Roma-bevolking en ervoor pleit die beleidsvormen en instrumenten systematischer in te zetten, juist om de integratie van de Roma te bevorderen.

Zoals u weet, heeft het Franse voorzitterschap op 16 september jongstleden in Brussel deelgenomen aan de eerste Europese top over de Roma die door niemand anders dan de Europese Commissie, met hulp van de Soros Foundation, was georganiseerd. Deze top bracht vertegenwoordigers van de Europese instellingen en vertegenwoordigers van de lidstaten bijeen en er was een sterke deelneming vanuit het maatschappelijk middenveld. Mijn collega uit de Franse regering, de minister van Volkshuisvesting en Steden en de vertegenwoordiger van het ministerie van Buitenlandse Zaken hebben de buitengewone manier waarop Europeanen van alle gezindten zich rond deze top verenigden geprezen.

Deze top was belangrijk want het Roma-vraagstuk is voor Europa een vraagstuk van gemeenschappelijk belang dat vraagt om een proactieve aanpak van alle lidstaten, een aanpak die uiteraard op de nationale situatie moet zijn toegespitst. Vrijwillig beleid van deze aard op nationaal niveau moet zich met name richten

op het toegankelijk maken voor de Roma-bevolking van onderwijs, arbeidsmarkt, gezondheidszorg en huisvesting. En het moge duidelijk zijn dat coördinatie van de lidstaten van de Unie hierbij van doorslaggevend belang is.

Dankzij het initiatief van het Franse voorzitterschap konden aan de hand van verschillende ideeën de overpeinzingen worden voortgezet. Op 29 en 30 september 2008 vond er een tweede top over gelijkheid plaats in Parijs. Op 15 en 16 oktober werd er in Marseille een rondetafelconferentie over armoede en uitsluiting gehouden met twee van mijn collega's uit de regering. Kortom, de lidstaten van de Europese Unie besteden veel aandacht aan de situatie van de Roma en ik denk, sterker nog, ik ben er van overtuigd dat ons werk zal worden voortgezet, zelfs na het Franse voorzitterschap van de Europese Unie. Vergist u zich niet, wij voelen ons zeer betrokken bij deze zaak.

Wat nu meer algemeen het migrantenvraagstuk betreft, hecht ik, nu het Franse voorzitterschap van de Europese Unie ten einde loopt, er waarde aan het succes van het Europees Pact inzake immigratie en asiel te noemen. Voor de eerste keer zullen de Europese Unie of de lidstaten van de Europese Unie met dit Pact doelstellingen delen en een gemeenschappelijk standpunt over dit onderwerp innemen, met name met betrekking tot de oprichting van een asielbureau, de doelstelling van biometrische visa en het noodzakelijk optreden van de Europese Unie als een lidstaat onder een te grote druk komt te staan, met name met betrekking tot immigratie.

In het Pact dat, nogmaals, in oktober door de Europese Raad is aangenomen, worden politieke actiepunten voorgesteld zoals de organisatie van legale immigratie uitgaande van behoeften en capaciteiten, de gemeenschappelijke bestrijding van illegale immigratie, het doeltreffender maken van grenscontroles en het creëren van een "Europa van het asiel".

Kortom, ik denk dat al deze elementen van het Pact inzake immigratie en asiel de Europese Unie in de gelegenheid zullen stellen een gemeenschappelijke strategie op dit gebied uit te stippelen en misschien via deze gemeenschappelijke strategie een echt beleid op het gebied van legale immigratie tot stand te brengen, tezamen met de daarmee verband houdende rechten.

Ik wil nu antwoord geven op een vraag, een interpellatie, een opmerking met betrekking tot Guantánomo Bay en de gevolgen van de sluiting van Guantánomo Bay. De Europese Unie heeft meerdere malen gezegd dat de strijd tegen het terrorisme moet worden gevoerd met inachtneming van de rechtsstaat, dat wil zeggen met eerbiediging van de mensenrechten, het internationaal humanitair recht en het internationaal vluchtelingenrecht. Wij hebben tevens gezegd dat er geen juridisch vacuüm voor enkele gedetineerden mag bestaan, wie dat ook zijn, en dat het bestaan van geheime gevangenissen onaanvaardbaar is.

Ons standpunt is niet veranderd en we baseren ons hier op de zekerheid dat democratische samenlevingen het terrorisme op lange termijn slechts kunnen trotseren als ze trouw blijven aan hun eigen waarden. De Europese Unie is van mening dat de Verenigde Staten derhalve maatregelen moeten treffen om Guantánomo Bay zo snel mogelijk te sluiten. Wij voeren derhalve een constante dialoog met de Amerikaanse regering over deze kwestie.

Een laatste punt dat ook door velen onder u, dames en heren afgevaardigden, werd opgeworpen was de kwestie van de mensenrechten hier in Europa, en met name de rol van de Raad van Europa. Ik wil allereerst mijn lof uitspreken voor de rol die de Raad van Europa speelt bij de verdediging en bevordering van de grondrechten. Ik ben van mening dat de Raad van Europa sinds zijn oprichting fantastisch werk heeft verricht op dit gebied, en dan denk ik in het bijzonder aan het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Er bestaan in de lidstaten inderdaad al toetsingsmechanismen voor de mensenrechten en ik denk dat het gebruik van die mechanismen een manier is om de dubbele standaard los te laten en inderdaad ons eigen huis op orde te krijgen, aangezien de Raad van Europa en het juridische instrument van de Raad, het Europees Hof van de Rechten van de Mens, de drijvende kracht zijn om de lidstaten van de Unie en ook anderen – aangezien de Raad van Europa uit meer leden bestaat dan de Europese Unie – aan hun plicht te herinneren hun gebreken te erkennen en te vragen deze te herstellen. De Raad van Europa is daarom een essentieel instrument, een organisatie die van wezenlijk belang is voor de verdediging en bevordering van de mensenrechten.

Daarnaast hebben we ook het Bureau voor de grondrechten dat zich ook bezighoudt met de mensenrechten in de lidstaten en waarover wordt gesproken in de verslagen die de afgelopen periode het licht zagen. Maar het Bureau concentreert zich alleen op de mensenrechtensituatie in de lidstaten bij de tenuitvoerlegging van het gemeenschapsrecht. Derhalve denk ik dat er tussen die twee organisaties een *modus vivendi* kan worden

gevonden, in de wetenschap dat de activiteiten van beide organisaties tot bepaalde terreinen zijn afgebakend. En dus is hetgeen ik zojuist noemde geen beperking van hun bevoegdheid, maar wordt er juist naar gestreefd dubbelwerk met de activiteiten van de Raad van Europa te vermijden.

In de verordening tot oprichting van het Bureau wordt bijvoorbeeld expliciet vermeld dat het Bureau nauw moet samenwerken met de Raad van Europa. Deze samenwerking zou mogelijke overlappings moeten voorkomen en hier citeer ik "deze samenwerking moet garanderen dat overlappings tussen de activiteiten van het Bureau en die van de Raad van Europa worden voorkomen". Het is dus belangrijk dat het Bureau voor de grondrechten en de instellingen van de Raad van Europa op zoek gaan naar een vorm van complementariteit van hun werkzaamheden en complementariteit van hun instellingen. Dat is ook de reden waarom het Bureau constant probeert zijn activiteiten te houden binnen de eigen bevoegdheidssfeer maar tegelijkertijd te zorgen voor complementariteit met de werkzaamheden van de Raad van Europa.

Ik hoop dat ik, samenvattend, antwoord heb kunnen geven op de punten die u naar voren hebt gebracht, geachte afgevaardigden. Ik laat het nu aan de commissaris over om vragen die hem betreffen of hem zijn gesteld, te beantwoorden.

Jacques Barrot, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, het voorzitterschap heeft reeds een aantal vragen beantwoord, dus ik zal proberen het kort te houden.

Ik wil eerst mijn lof uitspreken over wat Martine Roure heeft gezegd aan het begin van ons debat, namelijk dat het Handvest van de grondrechten de sociale en civiele rechten onder een noemer heeft weten te brengen. Dat is de positieve bijdrage, lijkt mij, van dit Handvest, dat we hopelijk in het Europees recht zullen kunnen opnemen. Hier wordt echt de verbinding gelegd tussen civiele en sociale rechten.

Dit gezegd hebbende, zou ik een aantal vragen over minderheden willen beantwoorden. We beschikken inderdaad niet over speciale bevoegdheden om ons met het recht van minderheden in de lidstaten bezig te houden, maar we kunnen ons wel inzetten om discriminatie van mensen die tot een minderheid behoren, te bestrijden. Persoonlijke discriminatie valt binnen het bestek van onze strijd tegen discriminatie.

Wat betreft de Roma-gemeenschap – en ik geloof dat het voorzitterschap de vragen hierover al heeft beantwoord – wil ik enkel zeggen dat we op 16 september 2008 een top over de Roma hebben georganiseerd. Ik ben zelf in de gelegenheid geweest om die top af te sluiten en ik moet u tevens zeggen dat ik, in samenwerking met collega Vladimír Špidla, de discriminatie van Roma-kinderen weer bovenaan de agenda heb gezet.

Deze vorm van discriminatie is absoluut ontoelaatbaar, maar Europa heeft gedraald bij de aanpak van deze problemen. De lidstaten dragen de belangrijkste verantwoordelijkheden op dit gebied en ook zij hulden zich in stilzwijgen. Maar vanaf nu zullen we alle middelen die tot onze beschikking staan inzetten om de integratie van de Roma-gemeenschap een nieuwe impuls te geven.

Dit gezegd hebbende, wil ik tevens benadrukken dat we er ook zeer op bedacht zijn ons beleid niet op een uitsluitend etnische benadering van de Roma te baseren. Een dergelijke benadering zou wel eens contraproductief kunnen zijn en de voordelen te niet doen die een horizontale benadering van de Roma-problematiek in het totale beleid van de Europese Unie met zich mee zou brengen.

Ik wil ook even terugkomen op de seksuele differentiatie. Ik denk eerlijk gezegd dat het voorzitterschap met zijn antwoord de spijker op de kop heeft geslagen. Het is echt onze tolerantieplicht deze seksuele differentiatie te respecteren en te doen respecteren. Natuurlijk beschikken we wat dit betreft over de tekst over discriminatie, maar we moeten zorgen dat die ook wordt nageleefd.

Overigens wil ik zeggen dat het inderdaad niet de bedoeling van de Commissie is om met betrekking tot de organisatie van het familierecht op enigerlei wijze standpunten in te nemen in de plaats van de lidstaten. Wij hebben, zoals u weet, reeds problemen om regels op te stellen voor echtscheiding. A fortiori kunnen wij ons niet op een terrein begeven waar eenparigheid van stemmen de regel is.

Ik voeg daar niettemin aan toe dat de wetgeving inzake het vrij verkeer van personen de lidstaten uiteraard verplicht bepaalde verbintenissen die in een andere lidstaat zijn gesloten, te erkennen. En hiermee herhaal ik slechts wat er in de Europese wetgeving staat.

Tot slot wil ik nog zeggen dat het mij uiterst belangrijk lijkt – en ik moet mijnheer Deprez hierin gelijk geven – dat we ons niet door angst laten leiden. We moeten erkennen dat er sinds de aanslagen van 11 september, zo'n angst voor terrorisme is ontstaan dat we op sommige momenten de bescherming van de grondrechten,

de individuele vrijheden en de privacy uit het oog hebben verloren en we moeten, mijns inziens, proberen daar een zeker evenwicht in te vinden. We kunnen de strijd tegen het terrorisme niet winnen door de grondrechten, de mensenrechten en de regels omtrent privacy met voeten te treden. Ik denk dat we dat nu echt onder ogen moeten gaan zien.

En ik wil ter afsluiting nog benadrukken dat we op het gebied van de grondrechten niet alleen teksten moeten opstellen, maar ook toezicht moeten houden op de toepassing daarvan. Het is onze plicht toezicht te houden. U kunt ervan op aan dat, wat betreft de Commissie, ik, als uw voor justitie, vrijheid en veiligheid bevoegde commissaris, er persoonlijk op zal toezien dat de daadwerkelijke toepassing van het Europees recht, op alle niveaus, constant voorwerp van onze aandacht is.

Giusto Catania, rapporteur. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik wil graag commissaris Barrot en mevrouw Yade bedanken voor hun woorden van steun aan mijn verslag. Ik wil ook de schaduwrapporteurs, mevrouw Gál, mevrouw Roure, de heer Guardans en mevrouw Ždanoka, bedanken voor hun actieve bijdrage aan dit verslag en de opstelling ervan.

Ik denk dat de vragen die zijn gesteld erg interessant zijn, en ik wil met name stilstaan bij een punt dat commissaris Barrot aanstipte. Nu de economische crisis steeds heviger wordt, moeten we voorkomen dat er binnen de Europese Unie een regelrechte oorlog ontstaat tussen arme mensen, tussen burgers die worden gediscrimineerd vanwege hun sociale omstandigheden en burgers die worden gediscrimineerd vanwege hun leefomstandigheden of hun verwachtingen, of vanwege het feit dat zij in de Europese Unie zijn aangekomen en daar op de best mogelijk manier zijn onthaald.

De crisis kan inderdaad racisme en vreemdelingenhaat doen oplaaien en ik wil de heer Brejc laten weten dat we het verslag van het Europees Bureau voor de grondrechten en daarvóór het verslag van het Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat nauwkeurig hebben onderzocht en hebben kunnen constateren dat het aantal racistische en xenofobische daden in de Europese Unie de afgelopen jaren exponentieel is toegenomen. Hier zijn we erg bezorgd over, en wij achten het noodzakelijk om processen te stimuleren die op actieve wijze een rol creëren waarbij de bevordering en bescherming van de grondrechten de meeste efficiënte manier is om te zorgen voor een Europa van vrede, voor een Europa dat zich toelegt op het bevorderen van de interculturele dialoog en dat vrij is van barbaarse praktijken.

Ik denk dat we op deze manier, met dit verslag, kunnen bijdragen aan de verbetering van de rol van de EU op het wereldtoneel. Ik zal niet verder ingaan op de andere opmerkingen die uit het debat naar voren zijn gekomen, waarvan er enkele geen reactie van mijn kant verdienen. Ik ben echter wel zeer verheugd over deze gedachtewisseling en over de voorstellen van de vele collega's die actief hebben deelgenomen aan het debat.

De Voorzitter. – De gecombineerde behandeling is gesloten.

De stemming vindt binnenkort plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Volgens het Handvest van de grondrechten heeft elke EU-burger het recht om zich in een andere lidstaat te vestigen en daar werk te zoeken en te verrichten.

Helaas geldt deze vrijheid nog niet voor alle Europese burgers. Het aan de nieuwe lidstaten opgelegde overgangsregime van twee jaar voor de arbeidsmarkt loopt aan het einde van dit jaar af. Acht lidstaten hebben echter al te kennen gegeven deze periode met nog eens drie jaar te willen verlengen vanwege de huidige financiële crisis.

Volgens het Commissieverslag van 11 november 2008 kan het argument dat veel plaatselijke werknemers hun baan zouden verliezen of minder salaris zouden krijgen door de komst van werknemers uit de nieuwe lidstaten, niet hard worden gemaakt.

Afsluiting van de arbeidsmarkten houdt de verschillende behandeling van Europese burgers in stand. Opheffing van de beperkingen zou bijdragen aan het voorkomen van problemen door zwartwerk, al dan niet verricht in loondienst.

De lidstaten die hun restricties op de arbeidsmarkt handhaven, moeten bedenken dat het vrij verkeer van werknemers reële positieve effecten heeft op een duurzame economische groei.

Bewezen is dat vrij verkeer niet alleen een positieve factor maar zelfs een noodzaak is.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Zonder in detail te willen treden ten aanzien van dit verslag, waar overigens heel wat op af te dingen is, wil ik de aandacht vestigen op een paragraaf waar ik tegen zal stemmen, hoewel ik in de commissie een amendement heb verworpen dat strekte tot schrapping ervan. Ik doel op paragraaf 46, waarin wordt aanbevolen om op Europees niveau een definitie op te stellen voor nationale minderheden op basis van aanbeveling 1201 van de Raad van Europa (1993). Men kan zich echter niet op deze aanbeveling beroepen, tenzij de uitleg die eraan wordt gegeven uiterst nauwgezet wordt verduidelijkt. Deze aanbeveling bevat namelijk ambigue passages die kunnen worden opgevat als verlening van collectieve rechten aan minderheden of territoriale autonomie op grond van etnische criteria. Het Europees Parlement zou niet kritiekloos moeten instemmen met een verwijzing naar deze aanbeveling. Zelfs de Commissie van Venetië (de Europese Commissie voor democratie door middel van het recht) benadrukt dat grote behoedzaamheid geboden is bij de interpretatie van aanbeveling 1201.

15. Aanpak van de Raad van de herziening van de OLAF-verordening (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het debat over de mondelinge vraag (O-0116/2008) van Ingeborg Gräßle, namens de Commissie begrotingscontrole, aan de Raad: Aanpak van de Raad van de herziening van de OLAF-verordening (B6-0492/2008).

Ingeborg Gräßle, auteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren van de Raad, mijnheer de commissaris, beste collega's, als rapporteur voor het Europees Bureau voor fraudebestrijding doe je allerlei interessante ervaringen op, bijvoorbeeld dat iedereen het over fraudebestrijding heeft maar dat vervolgens niemand iets onderneemt, of dat de lidstaten hun bijdragen aan de Europese Unie pietluttig uitrekenen maar dit geld met gulle hand uitgeven en zelfs fraudeurs het leven gemakkelijk maken, bijvoorbeeld door het feit dat het nog steeds 36 maanden duurt voordat onregelmatigheden ook maar aan de Europese Unie gemeld worden. Wij willen een doeltreffende fraudebestrijding, die zich ook uitstrekt tot preventie. Wij willen dat de lidstaten fraudebestrijding agenderen en dat wij met elkaar over vereisten en problemen praten.

Wij willen dat de nationale justitiële autoriteiten meer belangstelling tonen voor het verder natrekken van bevindingen van OLAF. Criminele toeren mogen niet langer in een rechtsvrije ruimte plaatsvinden. Er moet een gelijke behandeling komen van Europees geld en nationaal geld. We willen een onafhankelijk bureau, dat over de nodige middelen en rechtsgrondslagen beschikt om zijn taken te kunnen vervullen. We willen een bureau dat zonder haperen en op doeltreffende wijze kan samenwerken met de lidstaten.

Ons advies over de rechtsgrondslag, Verordening 1073/99, voorziet in al deze punten. Wij pleiten ervoor om deze verordening, als hoeksteen van het Bureau voor fraudebestrijding, samen met de Raad verder te ontwikkelen. Wij verzoeken de Raad ons advies in het voorstel te verwerken en met gesprekken te beginnen over de verdere ontwikkeling van deze verordening. Wij willen dat er een oplossing komt voor de problemen van OLAF.

Ik dank alle fracties van dit Parlement voor hun ondersteuning van de resolutie waarover we morgen zullen stemmen. Ik doe een beroep op het Franse en het Tsjechische voorzitterschap de bal van het Parlement op te vangen en weer terug te spelen. We hebben in onze voorstellen ook oplossingen opgenomen die door de werkgroep van de Raad te berde zijn gebracht en ontwikkeld.

De door de Raad beoogde consolidatie van alle OLAF-rechtsgrondslagen zou betekenen dat opnieuw veel tijd verloren gaat, terwijl de uitkomst onzeker is. OLAF viert binnenkort zijn tiende verjaardag. Consolidatie betekent nog eens tien jaar zonder een betere rechtsgrondslag. Fraudebestrijding is ons inziens echter te belangrijk. Daarom willen in samenwerking met de Raad alle haalbare verbeteringen realiseren zijn. Ik dank u voor uw aandacht!

Rama Yade, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik wil allereerst het belang benadrukken dat de Raad hecht aan de strijd tegen fraude en aan de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie. De Raad is van mening dat de verordeningen met betrekking tot het Europees Bureau voor fraudebestrijding niet alleen op onze behoeften moeten worden afgestemd, maar ook een samenhangend geheel moeten vormen.

In die context past het om de uitnodiging te noemen die de Raad in 2007 deed. De Raad stelde voor om een duurzaam juridisch instrument te presenteren dat de verschillende aspecten van de activiteiten van OLAF zou bestrijken en dat de duidelijkheid zou verschaffen waar we allemaal zo naar snakten. De Raad heeft nota genomen van de amendementen die het Europees Parlement op 20 november jongstleden heeft goedgekeurd

op de verordening betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding, evenals van de debatten die daarvóór over dit dossier hebben plaatsgevonden in de Commissie begrotingscontrole.

De Raad heeft tevens nota genomen van paragraaf 44 van de resolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2008, die de eerste lezing van de begroting 2009 begeleidde. De kwestie van het tijdschema van de werkzaamheden van de Raad werd reeds door mijn collega Eric Woerth, voorzitter van de Ecofin-Raad (begroting) ter sprake gebracht tijdens de begrotingstrialoog van 13 november jongstleden en de overlegvergadering met het Europees Parlement van 21 november jongstleden.

Tijdens deze trialoog heeft de Commissie in antwoord op de zorgen van de Raad – die naar ik meen ook door het Europees Parlement worden gedeeld – aangekondigd dat zij begin volgend jaar een werkdocument zal indienen over het vraagstuk van de consolidering van de rechtsgronden inzake OLAF. Ik wil dus heel graag opnieuw bevestigen wat de Raad tijdens de trialoog van 13 november en de overlegvergadering van 21 november al heeft aangegeven, namelijk dat de Raad met zorg en de grootst mogelijke aandacht zal kijken naar het resultaat van de werkzaamheden van het Parlement inzake het voorstel tot wijziging van Verordening nr. 1073/1999 en het komende werkdocument van de Commissie.

Ik hoop dat ik straks de gelegenheid krijg nogmaals het woord te nemen om op uw eventuele opmerkingen te kunnen reageren, mits die voor 18.00 uur worden gemaakt. Ik excuseer mij bij voorbaat dat ik u op dat tijdstip zal moeten verlaten.

Jean-Pierre Audy, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de fungerend voorzitter van de Raad, beste collega's, de Europese Commissie moet de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie zekerstellen en daarvoor beschikt zij, overeenkomstig de Verdragen, over een gedeelde verantwoordelijkheid met de lidstaten – ik betreur het overigens dat de bank van de Commissie leeg is. De Commissie beschikt over uitgebreide bevoegdheden om fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten die de financiële belangen van de Unie kunnen schaden, te bestrijden.

Laten wij niet vergeten dat het ontslag van de Commissie-Santer in maart 1999 aanleiding was tot de oprichting van het Europees Bureau voor fraudebestrijding, het zogenoemde OLAF, dat volgend jaar zijn tiende verjaardag viert.

Mijn uitstekende collega Inge Gräßle stelt terecht een mondelinge vraag aan de Raad over de kwestie van de langverwachte herziening van de verordening uit 1999, want in dat jaar werd reeds voorzien dat die verordening moest worden aangepast en, op basis van een evaluatie van de Commissie drie jaar na de oprichting van het Bureau, zou worden herzien. Uw antwoord, mevrouw de voorzitter, stelt ons gerust. Het is een antwoord waarvan wij de logica kunnen inzien.

Deze evaluatie heeft plaatsgevonden in 2003 en er werd een voorstel voor een verordening ingediend. Het is nu noodzakelijk meer samenhang in deze wetstekst te brengen, zowel bij de interne en externe onderzoeken, als bij de algemene taken van OLAF. We beschikken op dit gebied over Verordening nr. 1073 uit 1999, maar we hebben ook nog de verordening uit 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd en de verordening uit 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen.

De evaluatie uit 2005 bevatte zeventien voorstellen waaronder het voorstel tot aanstelling van een Europees openbaar aanklager, aangezien OLAF bij de uitoefening van zijn onderzoeksbevoegdheden niet door een onafhankelijke juridische autoriteit wordt gecontroleerd. Deze autoriteit kan zowel een veiligheidsgarantie voor het voorwerp van onderzoek als een steun voor OLAF zelf betekenen. En wat is nu de ware aard van OLAF? Is het een hulpmiddel van justitie? Zo ja, van welk Europese strafrechtspleging dan? Is het een speciale administratieve dienst? We hebben nog een lange weg te gaan. Hartelijk dank, mevrouw Yade, dat u ons vandaag weer een stukje op weg heeft geholpen.

Herbert Bösch, *namens de PSE-Fractie.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, de rapporteur heeft er al terecht op gewezen dat de Raad zijn werk niet doet als het om de bescherming van de financiële belangen van de Unie gaat. Het gaat er namelijk niet om welke verdragen nu geconsolideerd worden, mevrouw de minister, maar dat u gesprekken gaat voeren. Als u nu niet met onderhandelingen begint, stelt u de hervorming van de fraudebestrijding op Europees niveau bewust uit tot de volgende zittingsperiode van het Parlement. Dat weet u donders goed! Als we in juni met onze kiezers praten, moeten we hun ook vertellen dat de lidstaten geen belangstelling hebben voor dit thema. Daarvoor hebben we immers verschillende voorbeelden.

Wat betreft de BTW-fraude, die een land als Duitsland jaarlijks 16 tot 18 miljard euro kost, zouden we de mogelijkheid hebben om bijvoorbeeld via een hervormd OLAF de nodige maatregelen voor fraudebestrijding te treffen. Maar als de lidstaten geen gegevens doorseinen, kan ook het beste bureau voor fraudebestrijding niets uitrichten.

Door OLAF worden de inlichtingen verder verwerkt. Hier tasten we in het duister, omdat we van de nationale autoriteiten niet te horen krijgen welke maatregelen er op basis van de bevindingen van het Bureau voor fraudebestrijding werden genomen. Hier moet verbetering in komen.

Als een van de betrokkenen in 1999 kan ik u zeggen dat de belangrijkste bepaling die we destijds in de verordening hebben geformuleerd, de bepaling is dat we deze eenheid voor fraudebestrijding, die in de afgelopen jaren naar behoren heeft gewerkt, na enkele jaren moeten hervormen. Dat kunnen we niet op de lange baan schuiven. Daaraan wil ik de Raad bij dezen herinneren.

Bart Staes, namens de Verts/ALE-Fractie. – Voorzitter, collega's, Raadsvoorzitter, ik heb uw antwoord met grote aandacht beluisterd. U zegt "ja, we zullen die voorstellen met de grootste *vigilance, avec la plus grande attention*" bekijken. Ik vrees dat dat antwoord voor ons niet voldoende is.

Wij hebben ons huiswerk gemaakt. Wij hebben in eerste lezing het verslag van mevrouw Gräßle goedgekeurd. We hebben dat gedaan, omdat er lacunes zijn in de huidige wetgeving. We hebben geprobeerd die gebreken te verhelpen en de heer Bösch zegt zeer terecht dat er sprake is van een groot aantal uitdagingen. Zeer recentelijk hebben we nog het verslag over btw-fraude goedgekeurd. Er is een fiscale fraude in de Europese Unie tussen de 200 en 250 miljard euro.

We hebben dus een goede wetgeving nodig. Zowel u, Raadsvoorzitter, als de Raad in zijn geheel moet zijn werk doen. Ik zou u willen vragen wat preciezer te zijn over de tijdschema's die de Raad in dit dossier wenst aan te houden. Dat is absolute noodzaak.

José Javier Pomés Ruiz (PPE-DE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik zou mevrouw Yade willen bedanken voor haar aanwezigheid bij dit debat over een zaak waarover onze burgers zo bezorgd zijn.

Dit Parlement staat aan het einde van een zittingsperiode waarin we hebben geprobeerd om de belastingbetalers uit te leggen dat hier de rekeningen worden gecontroleerd, en wel zo goed als dat maar kan. We geven toe dat er fouten worden gemaakt, en dat we niet altijd successen boeken, maar we zeggen vooral dat we de fraude hebben becijferd, en dat we alles doen wat we maar kunnen doen. Daarvoor hebben we tien jaar geleden het Bureau voor fraudebestrijding in het leven geroepen, dat zo snel mogelijk het nodige rechtskader moet krijgen.

U zegt, mevrouw Yade, dat we wachten tot de Commissie haar verslag heeft voorgelegd, en dat we dan beginnen met de onderhandelingen over wat het definitieve statuut van OLAF zou kunnen zijn. Dat betekent echter dat we tijd verliezen. De verkiezingen staan voor de deur, en daarna begint de volgende zittingsperiode. De boodschap die we de Europese burgers mee willen geven is juist dat wij allemaal, de Raad, het Franse voorzitterschap, het Tsjechische voorzitterschap, dit Parlement en de Commissie, er alles aan willen doen om ervoor te zorgen dat er bij ons geen fraude wordt gepleegd, zoals dat wel gebeurt in ontwikkelingslanden, en ook in bepaalde zeer ontwikkelde landen.

Ik dank u nogmaals voor uw aanwezigheid bij dit debat, mevrouw Yade, en ik betreurt dat de Commissie niet gekomen is.

Inés Ayala Sender (PSE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, ook ik ben dankbaar voor het voorstel van mevrouw Gräßle namens de Commissie begrotingscontrole. We moeten er inderdaad op aandringen dat de wetgeving die we in verband met OLAF ontwikkelen er zo snel mogelijk komt.

Daarom bedank ik ook mevrouw Yade voor haar komst, omdat het voorstel dat het Parlement heeft goedgekeurd inderdaad benadrukt dat het principe van het vermoeden van onschuld en de verdediging van de personen naar wie OLAF onderzoek verricht, moeten worden beschermd, net als de rechten van de tipgevers.

Vooraf moeten we duidelijkere en helderdere regels vastleggen en zo snel mogelijk een gedragscodex opstellen en publiceren, zodat alle burgers die kunnen lezen. In zoverre zijn we dankbaar voor het initiatief van mevrouw Gräßle en voor de steun die de Commissie begrotingscontrole haar heeft gegeven.

Daarom verzoeken we de Raad met klem om te proberen de onderhandelingen zo snel mogelijk weer uit het slop te halen en voort te zetten, zo mogelijk nog voor het einde van deze zittingsperiode, dus voor de komende verkiezingen, en de rechten te garanderen die het Parlement op basis van de tekst van mevrouw Gräßle zal uitbreiden.

Paul Rübiger (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, fungerend voorzitter Yade, volgend jaar zijn er weer verkiezingen voor het Europees Parlement, en in de aanloop naar deze verkiezingen is de desinformatie bijzonder groot. Daarom zijn wij voor een snelle hervorming van OLAF. Er moet klip en klaar worden vastgesteld waar is gefaald en waar desinformatie schade berokkent aan de Europese Unie. Mijns inziens zijn we deze ondersteuning en deze duidelijkheid verschuldigd aan de burgers in Europa!

Markus Pieper (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de voorzitter van de Raad, als lid van de Commissie regionale ontwikkeling weet ik hoe belangrijk de werkzaamheden van OLAF zijn als het om de structuurfondsen gaat. In het laatste verslag over de financiële belangen van de Gemeenschap wordt gewag gemaakt van meer dan 3000 aangiften van onregelmatigheden. Dat betekent een stijging van 19 procent ten opzichte van 2006. Het gaat om een bedrag van 828 miljoen euro, een toename van 17 procent ten opzichte van het jaar daarvoor.

Daarom moet de Raad de fraudebestrijding nu verbeteren, en wel middels een hervorming van de rechtsgrondslag, en niet via een cosmetische verbetering van de bestaande teksten.

Als de Raad het serieus meent, moet hij ook aan de verbetering van zijn meldingssysteem werken! Tot nu toe duurt het 36 maanden voordat OLAF wordt geïnformeerd over onregelmatigheden in de lidstaten. U moet voor snelle en goede gegevens zorgen, en wel in elektronisch vorm, zodat OLAF doeltreffend kan werken. Dat zijn we iedereen verschuldigd, de belastingbetaler maar ook degenen die EU-gelden naar eer en geweten uitgeven.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zal het kort houden. Ik heb me hierheen gehaast om mevrouw Gräßle te steunen bij haar inspanningen en ik denk dat we dat hier vandaag allemaal doen. We hebben gehoord dat de reputatie van de Europese Unie wordt geschaad door de perceptie dat fraude hier mag blijven floreren. Alles wat de efficiëntie van OLAF kan versterken en verbeteren moet daarom worden verwelkomd en gesteund. Daarom wil ik met deze paar woorden mevrouw Gräßle prijzen voor haar inspanningen en verzoek ik de Raad en de Commissie dringend om goed te luisteren.

Rama Yade, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Mijnheer de Voorzitter, geachte afgevaardigden, ik begrijp de zorgen van het Europees Parlement volkomen. De Raad beschikt nu over de resultaten van de eerste lezing van het Europees Parlement. Er is een bepaalde logica in de manier waarop de Raad, die zijn werk heeft gedaan door uitdrukkelijk om consolidering van de rechtsgronden uit 2007 te vragen, werkt en functioneert, hetgeen met zich meebrengt dat de Raad de door de Commissie opgestelde documenten nodig heeft om verder te kunnen. Zolang deze werkzaamheden niet door de Commissie aan de Raad zijn doorgegeven, kan ik u niet anders zeggen dan dat we dat moment moeten afwachten.

Ik ben ervan overtuigd dat we, zodra we over het door de Commissie aangekondigde werkdocument over de consolidering van de rechtsgronden voor OLAF beschikken, snel met dit herzieningsdossier verder kunnen gaan. Maar we hebben dit document eerst nodig. Het Parlement kan er op rekenen dat de Raad dit dossier tot een goed einde zal brengen, met het gebruikelijke respect voor de goede interinstitutionele samenwerking, zodat het rechtskader waarbinnen het OLAF opereert zo duidelijk mogelijk wordt neergezet.

De Voorzitter. - Tot besluit van het debat is er een ontwerpresolutie⁽¹⁾ ingediend, overeenkomstig artikel 108, lid 5 van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt donderdag 18 december 2008 plaats.

(De vergadering wordt kortstondig onderbroken)

⁽¹⁾ Zie notulen.

VOORZITTER: DIANA WALLIS*Ondervoorzitter***16. Vragenuur (vragen aan de Commissie)**

De Voorzitter. – Aan de orde is het vragenuur (B6-0491/2008).

Wij behandelen een reeks vragen aan de Commissie.

Eerste deel

Vraag nr. 32 van **Tadeusz Zwiefka** (H-0934/08)

Betreft: Plannen voor onvoorziene gebeurtenissen t.b.v. kleine en middelgrote bedrijven

In het licht van de huidige economische crisis die, in de woorden van Jean-Claude Trichet, de ernstigste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog is, zou ik de Commissie een vraag over haar plannen voor onvoorziene gebeurtenissen ten behoeve van kleine en middelgrote ondernemingen willen stellen.

Het op 26 november te verschijnen kaderplan voor herstel zal naar verwachting maatregelen op de korte termijn omvatten die een recessie moeten helpen afwenden. De Commissie kijkt naar nieuwe fondsenverstrekking en naar nieuwe toepassingen voor bestaande fondsen. Ook wil zij een verhoging van het kapitaal waarover de Europese Investeringsbank, de instelling van de EU voor het verstrekken van langlopende leningen, kan beschikken. De bank heeft al een leningenpakket van 30 miljard euro samengesteld om kleine bedrijven te helpen die moeite moeten doen om financieringen te krijgen. Hoe lofwaardig dergelijke maatregelen ook zijn – één van de ernstigste problemen waarvoor kleine en middelgrote bedrijven zich in dit stadium geplaatst zien is dat betalingsverplichtingen in verband met terugbetaling van leningen niet kunnen worden nagekomen. Heeft de Europese Commissie plannen voor onvoorziene gebeurtenissen gemaakt die op dit specifiek probleem zijn toegesneden?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Mevrouw de Voorzitter, de Commissie heeft in het wetsontwerp voor het midden- en kleinbedrijf, de *Small Business Act*, alle aandacht gegeven aan de problemen waarmee het midden- en kleinbedrijf te kampen heeft.

De heer Zwiefka vraagt naar de toegang tot financieringen. De Commissie heeft samen met de Europese Investeringsbank concrete maatregelen aangekondigd om dit te verbeteren.

Wij zijn natuurlijk ook van mening dat het midden- en kleinbedrijf speciale ondersteuning nodig heeft. De financiële crisis heeft in veel lidstaten de toegang tot kredieten voor het bedrijfsleven aanzienlijk beperkt, met name voor het midden- en kleinbedrijf. Om dat te verhelpen hebben de instellingen van de Gemeenschap en ook de lidstaten binnen de grenzen van hun bevoegdheden concrete maatregelen genomen.

De Commissie heeft maatregelen genomen om het financiële systeem te stabiliseren, en zo de banken te helpen om weer leningen te verstrekken aan hun klanten. We staan ook achter bepaalde veranderingen in de boekhoudregels, en achter de versnelde goedkeuring van de programma's voor de herkapitalisatie van banken en voor de stelsels van bankgaranties.

Bovendien heeft de Commissie, zoals u weet, op 26 november een herstelplan voor een bedrag van tweehonderd miljard euro goedgekeurd, dat ook de Europese Raad vorige week heeft gesteund. In onze mededeling staat dat van die tweehonderd miljard euro uit het plan dertig miljard euro – die uit de Europese begroting of uit de financiële programma's van de Europese Investeringsbank komen – zijn voorzien om de economie een impuls te geven.

Een deel van dit geld uit de begroting en uit die financiële programma's is zeker voorzien voor financiële maatregelen en steunprogramma's die hoofdzakelijk het midden- en kleinbedrijf ten goede zullen komen. Daarbij komt dan nog het akkoord waartoe de informele Ecofin-Raad in september in Nice is gekomen. Daarin wordt bepaald dat de Europese Investeringsbank specifiek voor de financiering van het midden- en kleinbedrijf meer middelen ter beschikking zal stellen, en ook sneller.

Bovendien heeft de Europese Investeringsbank aangekondigd dat er voor het midden- en kleinbedrijf een brugfinanciering komt, de deskundigen noemen dat een *mezzanine*. Het gaat om een bedrag van een miljard euro uit het Europees Investeringsfonds.

Ik heb net al gezegd dat er in de plannen van de verschillende lidstaten, binnen het kader van het herstelplan dat de Europese Raad vorige week heeft ondersteund, al verschillende voorbeelden te vinden zijn van economisch grote lidstaten van de Europese Unie, zoals het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitsland en Spanje, die specifieke maatregelen voor de financiering van het midden- en kleinbedrijf hebben voorzien, dat zoals we allemaal weten verantwoordelijk is voor een groot deel van de omzet, de werkgelegenheid en de productiestructuur in al onze landen.

Ik zou ook willen wijzen op de overeenkomsten die de Commissie in deze zware tijden voor de economie op basis van de bepalingen van het Verdrag heeft goedgekeurd om bij de overheidssteun de nodige flexibiliteit te garanderen. Ook daarvan zal met name het midden- en kleinbedrijf profiteren. Een voorbeeld is de overeenkomst die we gisteren hebben gesloten om voor de overheidssteun de drempel van de zogenaamde "de-minimis-regel" te verhogen.

Tot slot zal de Commissie volgende maand, in januari, samen met vertegenwoordigers van het midden- en kleinbedrijf en van de banken een vergadering beleggen in het kader van de "constructieve dialoog". Daar willen we van gedachten wisselen over het nut van die steunmaatregelen, over de stand van zaken en over de vraag of we de besluiten die we de afgelopen maanden al hebben genomen nog moeten aanvullen.

Tadeusz Zwiefka (PPE-DE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dank u zeer voor uw gedetailleerde uitleg. Aangezien u het werk van de Commissie en van de Europese Investeringsbank heeft genoemd, wil ik u vragen of de banken, waarmee een dialoog gaande is en die veel steun ontvangen, zich over het algemeen ook hebben geschaard achter een beleid dat voor een min of meer soepel werkende MKB-sector moet zorgen? Hebben de banken zich daar eveneens aan gecommitteerd?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Ik zou de vraag van de heer Zwiefka willen beantwoorden. Natuurlijk spreken we ook met de banken. Uit hun balansen en financiële staten blijkt wel dat ook zij met problemen te kampen hebben.

Een ding is echter wel duidelijk: al deze middelen, alle besluiten en alle maatregelen, op het Europese niveau maar ook op het niveau van de lidstaten, zijn naast de beschikbaarstelling van liquiditeit en de verlaging van de rente door de Europese Centrale Bank en door andere centrale banken, bedoeld om te verhinderen dat de kredietverlening instort. Ze zijn bedoeld om een kader te scheppen voor het herstel van de kredietverlening en de financiering die nodig zijn voor de consumenten en voor het bedrijfsleven.

Het is ook wel duidelijk dat het midden- en kleinbedrijf veel sterker dan grote ondernemingen op bankkredieten aangewezen is. Grote ondernemingen hebben op dit moment weliswaar problemen op de markt, maar ze kunnen direct effecten of obligaties uitgeven. Zij hebben voor hun financiering toegang tot de markten voor aandelen en obligaties. Het midden- en kleinbedrijf moet daarvoor de banken inschakelen.

We hopen werkelijk dat de banken en het kredietstelsel positief zullen reageren op al deze steunmaatregelen, die nodig waren maar die ook een omvang hebben bereikt die slechts een paar maanden geleden nog ondenkbaar was geweest.

Ik denk dat niet alleen de regeringen, de Europese instellingen en de centrale banken hun verantwoordelijkheid moeten dragen, wat ze trouwens doen, maar dat ook de banken een zekere verantwoordelijkheid dragen voor de hele samenleving, en met name voor het midden- en kleinbedrijf. Zij hebben namelijk ondersteuning gekregen in de vorm van een financiële injectie, met geld van de belastingbetaler, of in de vorm van bankgaranties die zijn gedekt door geld van de overheid.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – (EN) Commissaris, ik vind dat uw laatste opmerking heel gepast was. De banken moeten zich realiseren dat ze het MKB nodig hebben en daar in het verleden geld aan hebben verdiend.

Ik denk dat mijn vraag heel eenvoudig is: werkt dit? We weten nu misschien nog niet of het werkt, maar wanneer weten we dat wel en wanneer zullen we zeggen dat we toch iets anders moeten doen? Dertig miljard euro is een groot bedrag, maar de Ierse overheid heeft tien miljard euro in de banken moeten pompen en sommige onafhankelijke deskundigen zeggen dat er dertig miljard euro nodig is om de Ierse banken weer van voldoende kapitaal te voorzien. Misschien kunt u daarop reageren.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Volgens welke procedure hebben KMO's in Roemenië toegang tot financiering uit de toegewezen begroting van 30 miljard euro? Volgens welke procedure kunnen lidstaten ervoor zorgen dat het MKB makkelijker toegang krijgt tot deze financiering? U had het over een Frans plan, een Brits plan... mijn vraag is nu: wordt het een procedure in de trant van 'wie het eerst komt, die het eerst

maakt', of krijgen de lidstaten, derhalve meer bepaald het Roemeens MKB de mogelijkheid om de betreffende financiële middelen te verwerven?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, wij hebben een markteconomie; dat zult u als volksvertegenwoordigers zeker onderschrijven. De regels van de markteconomie zijn wat ze zijn.

Daarom denk ik dat niemand zal beweren dat het kredietsysteem, de financiële sector en de economie in het algemeen beter zouden functioneren wanneer alle besluiten van de marktdeelnemers, en in dit verband met name op de financiële markten, van nu af aan zouden worden genomen door de ministeries, of door ambtenaren in Brussel, in een van de talloze gebouwen waar de Europese instellingen hun werk doen.

Dat betekent dat de banken moeten beslissen wie ze krediet verstrekken. Wanneer de banken met overheidsgeld werken, of profiteren van bankgaranties van de overheid, moeten ze echter aan een aantal voorwaarden voldoen. De nationale steunprogramma's voor de bankensector bevatten verschillende voorwaarden, afhankelijk van de omstandigheden, de kenmerken en de instrumenten die in de verschillende landen worden gebruikt.

De Europese Commissie heeft de programma's voor bankgaranties van alle lidstaten goedgekeurd, voor zover ze in overeenstemming waren met de regels inzake concurrentie en overheidssteun. Op dit moment leggen we de laatste hand aan de goedkeuring van de laatste nationale plannen voor de herkapitalisatie.

De Commissie heeft een aantal horizontale voorschriften goedgekeurd en gepubliceerd, om uit te leggen welke criteria we in deze uitzonderlijke tijden benutten om vast te stellen of die plannen in overeenstemming zijn met de regels van het Verdrag. In al deze gevallen houdt de Commissie een termijn van zes maanden aan, omdat we zes maanden na het verlenen van de eerste goedkeuring van deze plannen willen en moeten vaststellen wat er is gebeurd.

Wanneer we vaststellen dat het geld van de belastingbetaler, van de burger, dat is verstrekt via deze steunprogramma's goed is gebruikt, en het economische klimaat nog steeds ongunstig is voor het functioneren van de financiële markten, kunnen we toestaan deze programma's voort te zetten. Wanneer de economie zich heeft hersteld – wat we allemaal hopen – of wanneer het geld niet wordt gebruikt voor het doel waarvoor het mocht worden verstrekt, zullen we daaraan de nodige gevolgen verbinden, en de nodige besluiten nemen.

We zullen niet toelaten dat het geld van de belastingbetaler, dat wordt ingezet om het functioneren van de financiële markten en de kredietverlening te verbeteren, verkeerd wordt benut of wordt benut zonder de gewenste resultaten op te leveren.

De tweede vraag ging over de Europese Investeringsbank. De programma's van de EIB ter ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf worden in iedere lidstaat door derden uitgevoerd. Daarom zijn die tussenpersonen in iedere lidstaat ervoor verantwoordelijk dat de kredieten en de financiële faciliteiten op basis van de steunprogramma's die we hebben goedgekeurd worden doorgegeven aan de productiesector, aan het midden- en kleinbedrijf. Die financiële tussenpersonen moeten de informatie verstrekken waarom u hebt gevraagd.

De Voorzitter. – Vraag nr. 33 van **Ryszard Czarnecki** (H-0952/08)

Betreft: Bestrijding van het terrorisme

Bij de serie van tien terreuraanslagen die afgelopen week in Bombay werden gepleegd hebben ten minste 188 personen het leven verloren, terwijl honderden anderen gewond raakten. Welke stappen denkt de Commissie te ondernemen om de regering van Pakistan ertoe te verplichten om op te houden met haar steun aan terroristische groeperingen op het grondgebied van dit land?

Vraag nr. 34 van **Wiesław Stefan Kuc** (H-0955/08)

Betreft: Acties van de Commissie betreffende terroristische groeperingen in Pakistan

Welk soort maatregelen neemt de Commissie om de Pakistaanse autoriteiten te dwingen zich te onthouden van het steunen en mogelijk maken van activiteiten van terroristische groeperingen?

Ján Figel, lid van de Commissie. – (EN) Ik denk dat de Commissie net als velen geschokt is over de recente gebeurtenissen in Mumbai, die ook heel duidelijk en sterk zijn veroordeeld door de Raad van de Europese Unie op 8 december.

In dit verband heeft de Europese Unie de hoop uitgesproken dat Pakistan volledige medewerking zal verlenen aan het Indiase onderzoek en dat beide landen zullen samenwerken om ervoor te zorgen dat de verantwoordelijken de straf krijgen die ze verdienen. Terroristische netwerken proberen de regionale vrede en stabiliteit te ondermijnen; daar mogen ze niet in slagen. De EU heeft daarom aangedrongen op intensievere regionale samenwerking in de strijd tegen terrorisme.

Dialogo en samenwerking zijn de juiste manieren om verder te gaan, zodat de hiaten in de wederzijdse percepties en benaderingen kunnen worden aangepakt. Er is daarom geen alternatief voor samenwerking met de burgerregering van Pakistan. President Zardari heeft, zoals u weet, zelf verklaard zich te zullen inzetten voor verzoening. De Pakistaanse autoriteiten hebben arrestaties verricht in verband met beschuldigingen van Pakistaanse burgers en organisaties van betrokkenheid bij de aanslagen in Mumbai. Dat zijn zeer belangrijke stappen.

Wat nu nodig is, is een sterke inzet van de regering van Pakistan om de terroristische netwerken op te rollen, zodat verdere aanslagen kunnen worden voorkomen. De Commissie bestudeert de mogelijkheid om projecten te starten voor de versterking van de capaciteiten van Pakistan met betrekking tot de bestrijding van terrorisme.

Een bezoek van de antiterrorismecoördinator van de EU, Gilles de Kerchove, samen met de Commissie, is gepland voor januari. Meer kan ik niet zeggen als antwoord op de twee vragen.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, de heer Kuc en ik hebben deze vragen drie weken geleden geschreven. Zoals u zelf hebt verklaard, zijn er sindsdien bepaalde dingen veranderd. Daarom wil ik u vragen om de verklaring van de Pakistaanse regering, waarin deze verklaart dat er geen sprake van kan zijn dat de gearresteerde terroristen worden overgedragen aan de Indiase autoriteiten, te evalueren en erop te reageren. Kan deze verklaring gevolgen hebben voor de betrekkingen tussen New Delhi, Islamabad en Karachi?

Wiesław Stefan Kuc (UEN). – (PL) Ik wil iets toevoegen aan mijn vraag. Hoe kunnen we voorkomen dat het grondgebied van Pakistan wordt gebruikt voor het trainen van Talibanstrijders, die vervolgens een belangrijke rol spelen in de gevechten in Afghanistan, waar Europese en Amerikaanse troepen actief zijn?

Ján Figel, lid van de Commissie. – (EN) Zoals ik al zei, is dit een heel moeilijk, gevoelig en belangrijk onderwerp. Een van de manieren waarop we kunnen helpen, is het bevorderen van democratie, de rechtsorde, antiterrorismebeleid en samenwerking in de regio en ook in dit specifieke land. Ik denk dat er mogelijkheden zijn. Aan de ene kant proberen we vertrouwen op te bouwen, maar we houden ook nauwlettend toezicht op procedures en op welke maatregelen er worden genomen. Natuurlijk betekent wat u zei over het besluit om niet uit te leveren niet de gerechtigheid volgen, maar doen wat belangrijk is met betrekking tot het Pakistaanse systeem in Pakistan zelf, met het oog op het wegnemen van de ruimte voor terrorisme, in dit land of in de nabuurschap die zo tragisch van invloed is geweest op de situatie in Mumbai in India.

Als het gaat om de algemene samenwerking, denk ik dat de Europese Unie, samen met veel andere partnerlanden, sterkere banden kan aangaan met regeringen die vooral preventief handelen en meer inlichtingen delen om te kunnen optreden tegen netwerken. Ik hoop dat het oprollen van de netwerken onlangs in Pakistan een goed voorbeeld zal zijn, maar we moeten nog zien hoe het proces verdergaat in dat land. We zijn erbij, op zijn minst met beperkte mogelijkheden. We hebben de begrotingssom voor samenwerking met Pakistan verhoogd voor de komende periode, 2007-2010. De begrotingssom bedraagt 200 miljoen euro. We richten ons onder meer op werkelijke versterking van de rechtsorde, democratische instellingen en de capaciteit om in deze richting te handelen.

Meer kan ik op dit moment niet zeggen. Misschien hebben we in januari niet alleen meer informatie, maar ook echte resultaten, na het bezoek aan het land door de Commissie en de coördinator van de Raad.

De Voorzitter. – Vraag nr. 35 van **Silvia-Adriana Ticau** (H-0966/08)

Betreft: Investerings voor energie-infrastructuur

Vele lidstaten worden door de economische en financiële crisis getroffen. Wekelijks vernemen we van nieuwe ontslagen voor duizenden werknemers in diverse lidstaten. Investeren in energie-infrastructuur is een van de mogelijkheden om de economische crisis het hoofd te bieden. De aanleg van infrastructuur voor de energievoorziening (olie- en gaspijpleidingen, elektriciteitscentrales en -netten) vereist zeer grote investeringen terwijl de realisatie van dergelijke projecten op de (middel)lange termijn ligt. Om voldoende middelen aan energie-infrastructuur te kunnen besteden hebben de lidstaten behoefte aan een verhoging van het TEN-E-budget. Gebeurt dat niet, dan moet hun begrotingstekort gedurende een bepaalde toenemen. Kan de

Commissie mededelen welke steunmaatregelen zij overweegt om de lidstaten in staat te stellen in deze crisisperiode aanzienlijk meer uitgaven voor energie-infrastructuur te doen?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Mevrouw Țicău, u stelt een vraag over de investeringen voor energie-infrastructuur. De tweede strategische herziening van de energiesector, die de Commissie heeft aangenomen, wijzen we erop dat de Europese Unie zo snel mogelijk meer moet investeren in de energie-infrastructuur, om op die manier de doelstellingen van ons energiebeleid beter te kunnen bereiken. Daarbij denk ik aan de continuïteit van de voorziening, de duurzaamheid en onze concurrentiepositie. Ook de Raad van ministers van Energie, die vorige week heeft vergaderd, heeft benadrukt hoe belangrijk het is om meer te investeren in de energie-infrastructuur, en ik zal niet ingaan op het akkoord inzake energie en klimaatverandering, dat de Europese Raad vorige weekende heeft gesloten, en dat u zelf vandaag in het Parlement heeft goedgekeurd.

De Commissie wijst erop dat de huidige recessie geen reden mag zijn om minder of later te investeren in energie-infrastructuur, en ik denk dat de Raad en de Commissie dat ook zo zien. De investeringen in energie, en met name in energie-infrastructuur, moeten een motor worden voor het creëren van werkgelegenheid en voor de innovatie, ze moeten nieuwe activiteiten en het gebruik van nieuwe technologieën mogelijk maken en het vertrouwen in de economie herstellen. Bovendien moeten ze natuurlijk ook een bijkomend voordeel hebben, ze moeten ertoe bijdragen dat onze economie zich sneller kan ontwikkelen tot een koolstofarme economie.

In het economisch herstelplan dat de Commissie heeft aangenomen, en dat door de Raad wordt gesteund, stellen we voor dat we voor 2010 een bijkomend bedrag van vier miljard euro ter beschikking stellen. Dat geld komt uit de niet benutte middelen in de begroting van de Gemeenschap, en kunnen worden gebruikt voor trans-Europese interconnecties voor energie en voor vergelijkbare investeringen. Van de vijf miljard die we hebben voorgesteld in onze mededeling, in ons plan, zullen we vier miljard reserveren voor die doelstellingen.

De Europese Raad heeft vorige week de hoofdpunten van ons voorstel goedgekeurd, hoewel nog niet bepaald is hoe de begrotingsautoriteit - dat zijn dus de Raad en dit Parlement - de algemene verklaringen in de conclusies van de Europese Raad zal interpreteren.

Bovendien heeft de Europese Investeringsbank beloofd om aanzienlijk hogere bedragen ter beschikking te stellen – maximaal zes miljard euro per jaar – voor de financiering van investeringen in verband met de klimaatverandering, de veiligheid, de energievoorziening en de energie-infrastructuur. Daarnaast is de bank ook van plan om het gebruik van het bestaande instrument voor de kredietgarantie makkelijker te maken om de financiering van projecten voor trans-Europese netwerken te ondersteunen en op die manier een hogere participatie van de particuliere sector te bevorderen, wat absoluut nodig is. De investeringen die nodig zijn voor 2020 of 2030, daarover bestaan er verschillende ramingen, kunnen we niet alleen met overheidsgeld financieren.

Tot slot wil ik een nog een voorstel noemen dat we hadden gedaan, en dat ook door de Raad wordt gesteund. Ik hoop dat u het ook belangrijk vindt. We stellen voor om een Europees Fonds 2020 voor energie, klimaatverandering en infrastructuur in het leven te roepen. Zo willen we bereiken dat de Europese Investeringsbank, de nationale bureaus voor de financiering van de infrastructuur en andere organisaties projecten voor de algemene infrastructuur en ook voor de energie-infrastructuur financieren met kapitaal en quasi-kapitaal.

U ziet het, mevrouw, er zijn in de afgelopen weken belangrijke beslissingen aangekondigd, en andere worden nu al omgezet.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Hartelijk dank voor uw antwoord. Ik wijs erop dat het van vitaal belang is dat investeringen worden gedaan in het stroomvoorzieningsnet. Als we hernieuwbare energie of energie uit hernieuwbare bronnen willen bevorderen, moeten de producenten daarvan toegang krijgen tot het stroomvoorzieningsnet zodat ze de eindgebruiker kunnen bedienen. Daarom hoop ik dat de betreffende financiële instrumenten zo spoedig mogelijk en op transparante wijze worden ingezet.

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Mevrouw de Voorzitter, mijn antwoord is heel kort.

Ik ben het helemaal met u eens, tijdens deze Raad Energie op 8 en 9 december, waarnaar u heeft verwezen, is de richtlijn inzake hernieuwbare energiebronnen goedgekeurd, en ik denk net als u dat ook dat een stap in de juiste richting is.

Ik sta volledig achter uw voorstel en achter de prioriteiten die u op dit gebied wilt vastleggen.

Tweede deel

De Voorzitter. – Vraag nr. 36 van **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0889/08):

Betreft: Onderwijs voor kinderen van migranten

In haar onlangs gepubliceerde mededeling (COM(2008)0423) stelt de Commissie het onderwerp 'onderwijs voor kinderen van migranten' voor voor raadpleging, mede onder verwijzing naar de kinderen van Europese migrerende werknemers. Welke financieringsmechanismen denkt de Commissie ter beschikking te gaan stellen van de lidstaten voor het versterken van het onderwijs in de taal van het land van herkomst van deze kinderen, met name in het geval van de officiële talen van de Europese Unie?

Ján Figel, lid van de Commissie. – (EN) Ik wil Marie Panayotopoulos-Cassiotou bedanken, niet alleen voor haar vraag, maar ook voor haar inzet voor meer en betere samenwerking op het gebied van onderwijs.

Over dit specifieke onderwerp kan ik zeggen dat het programma voor 'Een leven lang leren' niet alleen een goede naam heeft, maar ook een zeer sterk instrument is. Het is zelfs het belangrijkste instrument voor de Commissie om een aan onderwijs gerelateerde bron van financiering beschikbaar te maken. De bevordering van taalonderwijs en linguïstische diversiteit maakt deel uit van de specifieke doelstellingen van het gehele programma.

Eén onderdeel van het programma, Comenius geheten, ondersteunt transnationale projecten die zijn gericht op de specifieke behoeften van kinderen met een migrantenachtergrond. Daarin komt ook een linguïstische component, of taalonderwijs, voor. Met de zogenoemde kernactiviteit 'Talen' binnen Comenius wordt steun gegeven aan het onderwijs in welke wereldtaal dan ook, waaronder de officiële talen van de EU. Met de kernactiviteit ICT – een ander onderdeel van Comenius – wordt steun gegeven aan projecten voor de ontwikkeling van innovatieve toepassingen van informatie- en communicatietechnologieën in het talenonderwijs, in het bijzonder in het geval van speciale onderwijsbehoeften en behoeften van kinderen met een migrantenachtergrond.

Het Europees Sociaal Fonds is de voornaamste financieringsbron voor speciale ondersteuning van onderwijs aan en scholing van migranten en andere minder bevoorrechte bevolkingsgroepen. De nationale overheden zijn de hoofdverantwoordelijken voor de tenuitvoerlegging.

Dan is er nog het Europees Integratiefonds dat gericht is op pas gearriveerde staatsburgers van derde landen en het integratiebeleid ondersteunt, onder meer op het gebied van onderwijs en taalles.

De besprekingen over de uitkomsten van de openbare raadpleging over het Groenboek Migratie en mobiliteit zullen aan het eind van het jaar worden afgerond. Ze zijn open en relevant voor alle belanghebbenden en ik nodig nogmaals alle geïnteresseerden uit te reageren. Er klevden problemen aan de financieringsinstrumenten voor onderwijs aan kinderen met een migrantenachtergrond. Deze problemen zullen volgend jaar, tijdens het Tsjechische voorzitterschap, worden opgenomen in een beleidsnota in reactie op het Groenboek.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de commissaris bedanken voor zijn antwoord en hem gelukwensen met het feit dat hij heeft gezorgd voor een open discussie. Dit is ook voor mij een gelegenheid om in het openbaar te verklaren dat het behoud van de moedertaal van kinderen van Europese immigranten een Europese hulpbron is, die moet worden bewaard. De landgenoten van de commissaris die als emigranten van Spanje naar Duitsland en naar andere Europese landen gingen, wilden net als hun Griekse lotgenoten dat hun kinderen hun taal, Spaans of Grieks, leerden. De nieuwe migranten uit de nieuwe Europese landen moeten ook de mogelijkheid hebben om hun taal te bewaren en hetzelfde geldt voor de uit de eerste emigranten geboren tweede generatie. De officiële Europese talen zijn een belangrijke hulpbron en moeten voorrang krijgen.

Ján Figel, lid van de Commissie. – (SK) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, de samenwerking op het gebied van onderwijs en beroepsopleiding heeft ten doel om de culturele diversiteit te ondersteunen, die natuurlijk heel duidelijk tot uiting komt in de verschillende talen die in de EU worden gesproken. Een heel mooie conclusie, en naar mijn mening ook een heel verstandige en voor de toekomst voor de Unie politiek belangrijke conclusie is in november aangenomen, toen de ministers van de 27 lidstaten hun vaste voornemen uitspraken om omstandigheden te scheppen waarin mobiliteit van jongeren eerder de regel dan de uitzondering is.

Die mobiliteit is op dit moment nog vrij beperkt vanwege het gebrek aan middelen, maar in de toekomst zal dit een van de belangrijkste instrumenten kunnen worden om diversiteit, openheid en de communicatie of een dialoog tussen culturen te bevorderen.

Het doet me veel genoegen dat de steun voor deze samenwerking groeiende is, met name in het Europees Parlement. Ik wil daarom mijn dank uitspreken voor uw begrip en uw consistente steun.

Justas Vincas Paleckis (PSE). - (LT) Een vraag vanuit het onderwijs, die betrekking heeft op migratie, maar deze keer van de nieuwe EU-lidstaten naar de oude. Zoals we weten hebben enkele nieuwe lidstaten te maken met het probleem van de 'brain drain', bijvoorbeeld wanneer leraren die hun opleiding in een bepaald land hebben voltooid vervolgens naar een ander land vertrekken, waar ze hun beroep niet uitoefenen, maar wel een hoger salaris ontvangen. Hoe ziet de Commissie dit probleem en welke maatregelen stelt de Commissie voor?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Commissaris, dank u wel voor uw informatie. Ik wil de zaak echter in een wat breder verband trekken door de aandacht te vestigen op de kinderen die thuis achterblijven terwijl de ouders vertrokken zijn naar het buitenland voor werk. Het is goed als die kinderen de taal zouden leren van het land waar hun ouders werken en als wij ons richten op de werkgelegenheid in hun land. Ik heb het over situaties waarin kinderen achterblijven bij hun grootouders. Voorts is het belangrijk dat meereizende kinderen in het land waar hun ouders werk hebben gevonden taalondersteuning krijgen, zodat ze de taal van het land van bestemming makkelijker en sneller oppikken. Ze zouden dan in de gelegenheid zijn om hun intellectuele vaardigheden te ontplooien en kennis te vergaren.

Ján Figel', lid van de Commissie. - (SK) Mevrouw de Voorzitter, ik kan het alleen maar eens zijn met wat zojuist is gezegd. Ik zal beginnen met de tweede vraag.

De richtlijn of de verordening van de Europese Gemeenschappen inzake het onderwijs aan kinderen van migrerende werknemers bestaat al sinds 1977, ofwel meer dan dertig jaar. Dus nu gaat het erom de lidstaten – de oude, de nieuwe, de minder oude, de minder nieuwe – te betrekken bij het creëren van de juiste omstandigheden voor het onderwijs aan toekomstige generaties.

De richtlijn verplicht de lidstaten om deze kinderen onderwijs in de taal van het gastland te geven, dat wil zeggen in de officiële taal van het land, en om tegelijkertijd, in samenwerking met het land van herkomst in kwestie, het onderwijs in de oorspronkelijke taal van het kind en de cultuur van het land van herkomst te ondersteunen. Er bestaat dus een plicht om onderwijs aan te bieden en een plicht om onderwijs te ondersteunen. De kwestie van het onderwijs aan migrantenkinderen zal in elk geval deel uitmaken van het Groenboek of het Groenrapport, zodat er discussie zal ontstaan en mogelijk verdere stappen zullen worden genomen of aanbevelingen zullen worden gedaan. We bevinden ons momenteel in de fase van het luisteren, en daarna zullen we wellicht concrete actie ondernemen, met inbegrip van het aannemen van wetgeving, omdat onderwijs aan kinderen van migrerende werknemers van groot belang is voor hun aanpassing en integratie. Er bestaat bewijs dat er in veel gevallen juist door het ontbreken van onderwijs, of door een slechte kwaliteit van dat onderwijs, problemen ontstaan op dit gebied.

Wat betreft de eerste vraag over leraren en de 'brain drain': in de eerste plaats denk ik dat het voor de Unie heel belangrijk is om meer aandacht te besteden aan lerarenopleidingen van hoge kwaliteit. Dat is vorig jaar voor het eerst gebeurd en dit is een heel belangrijk onderwerp, omdat welke hervormingen of modernisering er ook worden besproken of doorgevoerd, leraren altijd centraal zullen staan in dit proces en er het onderwerp van moeten zijn en niet het lijdend voorwerp. Zaken als een leven lang leren beginnen natuurlijk bij de leraren. Leraren moeten daarbij vooraan staan, als het ook aan de jongere generatie moet worden overgebracht. Het leren en ervaren van nieuwe dingen en het onder de knie krijgen van nieuwe technologieën is heel belangrijk. Ook de lerarenpopulatie veroudert. Veel landen van de Unie hebben te maken met een groeiend lerarentekort en het komende decennium zal dat tekort in de EU naar verwachting oplopen tot meer dan een miljoen, omdat in veel landen meer dan de helft van de leraren ouder dan vijftig is.

Ik raak hier slechts aan de marges van het algemene probleem, maar de 'brain drain' heeft te maken met hoe we intellectuele vermogens waarderen en hoe we investeren in intellectueel eigendom, talent en het vermogen van personen om hun gaven in hun eigen land te ontwikkelen in plaats van op zoek te moeten naar betere kansen. Het is precies om deze reden dat de steun bijvoorbeeld niet alleen naar grootschalige verbeteringen in de kwaliteit en de toegankelijkheid van het onderwijs moet gaan, maar ook naar de relevantie van het onderwijs. Dat moeten de doelen voor volgend jaar worden, het Europees Jaar van creativiteit en innovatie. De hele Unie moet zich harder inspannen om aantrekkelijker te worden voor hoogopgeleide personen en talenten; ze mag niet alleen het vertrek van die talenten betreuren. En natuurlijk is het aan de afzonderlijke

landen om zelfs nu, juist vanwege de economische crisis, meer in onderwijs te investeren, omdat investeringen in onderwijs, zelfs in dit soort tijden, van doorslaggevend en beslissend belang zijn als we beter voorbereid op concurrentie willen zijn, beter in staat om te innoveren en als we simpelweg met een sterker menselijk potentieel uit de crisis willen komen.

Ik wil afsluiten door te zeggen dat het niet mogelijk is om op de lange termijn serieuze en betrouwbare samenwerking op het gebied van onderwijs te realiseren zonder speciale aandacht te besteden aan leraren, lerarenopleidingen van hoge kwaliteit en steun voor hun permanente bijscholing, niet alleen aan het begin, maar gedurende hun hele loopbaan.

De Voorzitter. – Vraag nr. 37 van **Seán Ó Neachtain** (H-0896/08)

Betreft: Witboek over sport

Kan de Commissie mededelen welke aspecten van het Witboek over sport (COM(2007)0391) tot dusverre ten uitvoer zijn gelegd en welke toekomstige beleidsprioriteiten zij de komende maanden heeft op sportgebied?

Ján Figel, lid van de Commissie. – (EN) Ik denk dat het Witboek al een zeer succesvolle bijdrage van de Europese Unie is, die is begonnen met de Commissie en werd voortgezet met de zeer positieve bestudering door het Parlement (de heer Mavrommatis zit hier als rapporteur over het Witboek) en de lidstaten. Ik wil u eraan herinneren dat de Europese Raad vorige week specifieke conclusies heeft aangenomen over sport – voor het eerst sinds de Raad van Nice in december 2000 – en ik denk dat dat ook de nieuwe situatie weerspiegelt.

Er is veel gebeurd in een jaar en er is nog steeds veel gaande op dit gebied. 38 van de 53 activiteiten die zijn voorzien in het zogeheten actieplan 'Pierre de Coubertin' zijn bijvoorbeeld gestart of al ten uitvoer gelegd en sommige ervan zijn zelfs al voltooid of afgesloten; dat is twee derde van de activiteiten. Er wordt dus duidelijk gestreefd naar resultaten en daar ben ik blij om. Een deel van de resultaten is natuurlijk ook bereikt dankzij de Commissie.

Deze bevredigende resultaten waren mogelijk dankzij de inzet van de lidstaten, maar ook dankzij de inzet van de sportorganisaties.

Ik denk dat het Witboek ook heeft bijgedragen tot het mainstreamen van sport en aan sport gerelateerde projecten in de bestaande EU-programma's. Aan sport gerelateerde projecten zijn onlangs bijvoorbeeld gesteund door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het programma 'Een leven lang leren', het volksgezondheidsprogramma en de programma's 'Jongeren in actie' en 'Europa voor de burgers'.

Op bepaalde gebieden is vooruitgang geboekt. Ik wil er daar enkele van noemen. De richtsnoeren voor lichamelijke activiteit die onlangs zijn aangenomen door de ministers van Sport en zijn voorgelegd aan de ministers van Volksgezondheid, de strijd tegen doping, een Europees kwalificatiekader voor permanente educatie en een Europees systeem voor studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding, waarbij de sport een van de eerste terreinen is dat als proef wordt gebruikt. Lokaal opgeleide spelers: ik herinner u eraan dat we in mei van dit jaar een besluit hebben aangenomen over zogenoemde 'eigen kweek' of lokaal opgeleide spelers. Het onderzoek naar vrijwilligerswerk in de sport: een zeer belangrijk onderwerp. De strijd tegen racisme en xenofobie: veel maatregelen, ook in het Europees Parlement. Sport als hulpmiddel voor de externe betrekkingen van de EU. Een Europese statistische methode voor het meten van het economische effect van sport. En verder de bestrijding van discriminatie op basis van nationaliteit; de effectbeoordeling met betrekking tot de agenten van spelers, waarvan de tenuitvoerlegging nu begint; een conferentie over licentiestelsels in de voetbalwereld. We bereiden ons voor op het volgende semester en de Europese sociale dialoog die als ik mij niet vergis op 1 juli is begonnen in Parijs tussen partners in het betaald voetbal – UEFA, FIFPro, APFL en ECA. Veel afkortingen, maar het gaat om werkgevers en werknemers en UEFA als het overkoepelende orgaan in het Europees voetbal.

Ik ben blij dat deze sociale dialoog is begonnen. Het is dus op dit moment nog niet mogelijk om een gedetailleerd voortgangsverslag te maken over alle hiervoor genoemde acties, maar we kunnen al wel concluderen dat een groot en representatief deel van het actieplan al tamelijk ver gevorderd is als het gaat om de tenuitvoerlegging.

Last but not least wil ik u vertellen dat we eind november het eerste, door de Commissie georganiseerde, Europese Sportforum hebben gehouden in Biarritz, waar mensen uit de sportwereld – 300 deelnemers van verschillende verenigingen, bonden, maar ook de Commissie en de lidstaten – bijeenkwamen. De bijeenkomst werd gevolgd door een ministeriële conferentie. Ik denk dat dit erg belangrijk was als het eerste evenement

in zijn soort, maar er is veel vraag naar continuïteit en openheid op dit gebied voor de volgende voorzitterschappen en de volgende bijeenkomst.

Ik ben erg blij dat deze zoektocht naar samenwerking tussen de belanghebbenden op het gebied van sport nu veel zichtbaarder en vruchtbaarder is.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Mevrouw de Voorzitter, kan de commissaris wat dieper ingaan op wat hij heeft gezegd over vrijwilligerswerk in de sport en hoe de Commissie dit denkt te stimuleren?

Ján Figel', lid van de Commissie. – (SK) In mijn opvatting is vrijwilligerswerk in de sport van essentieel belang om de sport voor iedereen te laten functioneren, evenals voor de algehele organisatorische hiërarchie van de sport, althans wat betreft het Europese model voor de sport. Hiermee bedoel ik dat het creëren van ruimte en het steunen van vrijwilligerswerk in de sport een belangrijke randvoorwaarde is.

In het Witboek hebben we u een onderzoek naar vrijwilligerswerk in de sport beloofd. Er is een aanbesteding voor de studie gestart en inmiddels ook afgesloten, dus het onderzoek zal begin 2009 van start gaan. Dat betekent dat we de resultaten aan het eind van het jaar of begin 2010 kunnen verwachten. In de analyse zullen de sociale, economische en wettelijke aspecten van vrijwilligerswerk in de sport worden meegenomen, zodat we daarmee rekening kunnen houden bij het opstellen van aanbevelingen voor de volgende fase van het proces. Het doet me genoegen om daaraan toe te voegen dat het aantal vrijwilligers in het kader van de Europese Vrijwilligersdienst voor jongeren toeneemt en vrijwilligerswerk ook in dit Parlement grote steun krijgt. Ook bestaat het plan om een Europees Jaar van het vrijwilligerswerk te organiseren.

In mijn visie krijgt vrijwilligerswerk ook nieuwe betekenis door het feit dat het wordt erkend als een vorm van informeel leren. In november heeft de Raad voor het eerst in de geschiedenis een aanbeveling inzake vrijwilligersactiviteiten door jongeren in de Europese Unie aangenomen. Dit is de eerste wetgevende actie op het gebied van jongeren sinds deze samenwerking meer dan twintig jaar geleden tot stand kwam, en het doet me genoegen dat dit ook nauw verband houdt met vrijwilligerswerk in de sport.

Een aantal recente projecten van de Europese Unie, met name projecten die zijn gestart door de Commissie en het Parlement, hadden als doel vrijwilligerswerk bij internationale sportevenementen te steunen. Deze studie zal ons helpen om de volgende stappen voor te bereiden. De vrijwilligersector maakt naar mijn mening een sterke ontwikkeling door, zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, ik wil nogmaals de Commissie gelukwensen met haar initiatief om het Witboek over sport aan het Parlement voor te leggen. Als rapporteur van het Parlement wil ik de volgende aanvullende vraag stellen. Zoals de heren Sarkozy en Barroso gisteren zeiden zal het hervormingsverdrag voor eind 2009 in werking treden als Ierland het goedkeurt en dan zal dus ook sport een actief aspect zijn en deel uitmaken van het hervormingsverdrag van Lissabon. Wij hebben gehoord wat uw programma is. Ik wil mij nu vooral richten op de vraag hoeveel financiële middelen uitsluitend voor sport beschikbaar zullen zijn, dus hoe hoog de begroting voor het komend jaar en de daaropvolgende jaren zal zijn, als het mogelijk is dat nu al te berekenen.

Avril Doyle (PPE-DE). – (EN) Ik wil de commissaris vragen of hij zijn mening kan geven over sport in de leerprogramma's van onze scholen, de huidige epidemie van overgewicht bij kinderen en het sterke verband tussen die twee. Ik wil ook vragen of hij kan zeggen of er een lidstaat niet vertegenwoordigd was op het Sportforum in Biarritz in november.

Ján Figel', lid van de Commissie. – (SK) Naar mijn mening biedt de nieuwe overeenkomst een kans voor niet alleen een EU-sportbeleid maar ook een EU-sportprogramma, en ik denk dat de populariteit en het draagvlak daarvan bij de burgers van de Unie zal lijken op die van het Erasmus-programma, dat zowel heel populair als heel effectief is gebleken. Daarbij gaat het niet alleen om het vergroten van de mobiliteit van personen, maar ook om het uitvoeren van het Bolognaproces en het grotere aantal onderwijskansen dat we zien na twintig jaar Europees beleid op weg naar een meer open en relevant onderwijs, de daarbij behorende kwalificaties en een grotere aantrekkelijkheid van Europa. En dat is heel belangrijk.

Sport is hard nodig en ook heel populair en daarom moet elk programma in verband met artikel 149 nauw gekoppeld zijn aan de ruimte en de agenda van onderwijs en jongeren, omdat sport voor het eerst expliciet aan artikel 149 is toegevoegd. In het kader van dit artikel zullen meer van dit soort instrumenten en soortgelijke Raadsformaties worden gevormd.

Het doet me genoegen te kunnen zeggen dat de Commissie bereid is deel te nemen aan de voorbereiding van de toepassing van dit artikel, en het Witboek is daarvoor een uitstekende eerste voorwaarde of stap in

deze richting, terwijl in het Witboek geen vooroordelen worden uitgesproken, maar sport meer in het middelpunt van de samenwerking tussen landen en sportorganisaties in Europa wordt geplaatst.

Wat de financiën betreft is het begin vaak bescheiden, maar tegelijkertijd wel heel noodzakelijk. Ik verwacht dat een door het Parlement goedgekeurd speciaal begrotingshoofdstuk of een speciale begrotingspost voor volgend jaar van in totaal zes miljoen euro zal bijdragen aan bepaalde activiteiten van of voorbereidingen voor het toekomstige sportprogramma. Het zou prematuur zijn als ik vandaag over de gevolgen voor de begroting zou spreken. Ik heb het liever over het voorbereidende werk. Enkele ideeën zijn al door het Parlement goedgekeurd.

Wat Biarritz of onderwijs en sport betreft ben ik van mening dat Biarritz een succes was, en ik heb al verklaard dat dit een initieel forum was. Tegelijkertijd kwamen de conclusies van de Europese Raad binnen twee weken, en het gebeurt niet elke dag dat premiers en presidenten over sport praten. De formele conclusies zijn bijzonder bemoedigend, niet alleen met betrekking tot het forum in Biarritz, maar ook met betrekking tot de toekomstige samenwerking en de inhoud van die samenwerking.

Obesitas en sport voor iedereen zijn nauw met elkaar verbonden, omdat sport een van de meest effectieve middelen of wapens in de strijd tegen obesitas is. In Europa wordt er helaas steeds minder aan lichamelijke opvoeding op school gedaan – en dan heb ik het over het aantal uren per leerling per schooljaar – en dit is een slechte ontwikkeling die moet worden omgebogen. Tegelijkertijd moet de kwaliteit van de tijd die aan sport wordt besteed worden verbeterd, en het doet me genoegen dat we er voor het eerst in zijn geslaagd om een reeks zogeheten richtsnoeren voor lichamelijke opvoeding op te stellen, die in Biarritz zijn aangenomen. Deze richtsnoeren zijn opgesteld door deskundigen en ik denk dat ze tijdens de Raad Gezondheidszorg, dus door de ministers van Gezondheidszorg, en daarmee op het niveau van de lidstaten, zullen worden aangenomen – misschien ook ten uitvoer gelegd, maar voornamelijk aangenomen. Dit om te laten zien dat sport een horizontale aanpak nodig heeft. Er is meer coördinatie en meer samenhang nodig op onze verschillende beleidsterreinen en de Commissie zal dit met uw hulp proberen te bereiken.

Christopher Beazley (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil een beroep doen op het Reglement en, in aanwezigheid van de heer Cappato, zeggen dat ik erg teleurgesteld ben dat vraag 38 nu niet wordt beantwoord door de Europese Commissie. Ik heb van uw diensten begrepen dat de heer Cappato een schriftelijk antwoord zal ontvangen; of bent u van plan vraag 38 later te behandelen?

De Voorzitter. – Mijnheer Beazley, ik wilde juist zeggen dat vraag nr. 38 schriftelijk zal worden beantwoord.

Ik ben ook teleurgesteld dat we er niet aan toegekomen zijn, maar het Vragenuur wordt altijd zodanig ingedeeld dat we voor elke commissaris twintig minuten hebben, en commissaris Figel' heeft die tijd al ruim overschreden. Dus we moeten nu overgaan naar commissaris Almunia.

Christopher Beazley (PPE-DE). – (EN) Zou de commissaris zo vriendelijk willen zijn mij een kopie te sturen van zijn antwoord aan de heer Cappato? Ik ben namelijk geïnteresseerd in het onderwerp.

U zou kunnen zeggen dat dit niet het moment is om deze kwestie te bespreken. Er zouden op de Olympische Spelen geen andere vlaggen moeten zijn dan de Olympische vlag. Als we de Europese vlag hadden, zouden mijn en uw landgenoten misschien wat meer medailles winnen.

De Voorzitter. – Mijnheer Beazley, ik besef dat we verder willen gaan met degenen die vragen hebben gesteld. De heer Cappato is vast en zeker bereid u een kopie van zijn antwoord te sturen.

De Voorzitter. – Vraag nr. 39 van **Manuel Medina Ortega** (H-0886/08):

Betreft: Euro en inflatie

Kan de Commissie in het licht van de inflatiedruk die zich tijdens het voorbije jaar op wereldschaal heeft gemanifesteerd, meedelen hoe de Eurozone heeft gereageerd en wat momenteel de vooruitzichten zijn met betrekking tot het behoud van de koopkracht van de eenheidsmunt?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Mevrouw de Voorzitter, de heer Medina Ortega stelt mij een vraag over de ontwikkeling van de inflatie in de eurozone, over de gevolgen daarvan en over de reacties in de eurozone.

Het is wel duidelijk dat we in de afgelopen vijftien maanden getuige zijn geweest van twee ogenschijnlijk tegenstrijdige processen in de economie van onze landen. Aan de ene kant kreeg de economie een heftige schok te verwerken vanwege de stijging van de prijs van aardolie en van andere grondstoffen, niet alleen

voor de productie van levensmiddelen. Dat geldt voor de landen van de eurozone, maar ook voor de andere landen binnen en buiten Europa, of het nu geïndustrialiseerde landen zijn of opkomende economieën

Door die verbazingwekkende prijsstijgingen is de prijs van een vat olie in juli in de buurt van de 150 dollar terechtgekomen, en ook de prijzen van tarwe, maïs, rijst en andere grondstoffen hebben een ongekend hoog niveau bereikt. Dat heeft uiteraard tot sociale problemen geleid, en tot een stijging van de prijsindex. In de eurozone stond de prijsindex in juni-juli van dit jaar vier procent hoger dan een jaar geleden.

Aan de andere kant is de groei van de economie sinds de zomer sterk gedaald, en in veel grote economieën in de eurozone, in de Verenigde Staten en in Japan heeft de recessie nu al tot een buitengewoon sterke daling van de vraag geleid. Bovendien stellen we vast dat de grondstoffenprijs in opkomende economieën, zoals die van onder andere China en India, buitenwoud snel gedaald is. Een vat olie kost op dit moment ongeveer nog maar 43 à 45 dollar, en diezelfde prijsontwikkeling zien we bij allerlei andere grondstoffen. Vanochtend heeft Eurostat de prijsindex van november gepubliceerd, waaruit blijkt dat de inflatie op jaarbasis in de eurozone 2,1 procent bedraagt.

Aangezien de prijzen in de eerste helft van 2008 sterk gestegen zijn, verwachten we dit jaar in de eurozone een gemiddelde inflatie van ongeveer 3 procent. Nauwkeuriger kan ik het niet zeggen; dat zullen we over precies een maand weten. Al met al kunnen we echter nu al zeggen dat de gemiddelde inflatie in de eurozone met zestien deelnemers, zoals die sinds 1999 bestaat, volgend jaar voor het eerst onder de twee procent zal liggen, en dat is de grens die volgens de Europese Centrale bank leidt tot prijsstabiliteit. Het is zelfs denkbaar dat de inflatie op jaarbasis in het midden van het jaar, in juni of juli, in bepaalde gevallen negatief zal zijn, vanwege de plotselinge daling van de prijzen van aardolie en andere grondstoffen.

Dat betekent echter niet dat er geen problemen zijn bij de prijsvorming. Zelfs in tijden van lage inflatie, vanwege de crisis en de ontwikkeling van de grondstoffenprijzen, zijn er toch micro-economische problemen bij de prijsvorming. De Commissie heeft net een mededeling gepubliceerd over de prijzen van levensmiddelen, en daarin analyseren wij de maatregelen die wij gaan nemen om misbruik en het slecht functioneren van de prijsvorming in de detailhandel te verhinderen. Ook in het kader van de herziening van de interne markt heeft de Commissie een hele serie maatregelen aangekondigd om de markten waar de prijsvorming niet goed verloopt goed in de gaten te houden.

Dat betekent dat we binnen de grenzen van onze bevoegdheden een macro-economisch beleid voeren, net als de Centrale bank, en ook een micro-economisch beleid.

Tot slot wil ik nog ingaan op uw vraag over de koopkracht, over de wisselkoers van de euro. De koers van de euro tegenover de dollar en andere munten is sterk gestegen. In juli was de euro heel sterk tegenover de munt van onze partners en concurrenten, en dus sterk overgewaardeerd. Nu heeft zich dat genormaliseerd. We kunnen wel zeggen dat de wisselkoers dichtbij het niveau ligt dat een wetenschapper of een analist op basis van onderzoek als evenwichtig zou beschouwen.

Manuel Medina Ortega (PSE). - (ES) Ik dank de commissaris voor zijn adequate, correcte en volledige antwoord.

Ik moet mijn aanvullende vraag voorzichtig formuleren, wat het is niet de taak van de Commissie om het rentepercentage vast te leggen; dat doet de Europese Centrale Bank. Die twee instellingen zijn onafhankelijk, maar er bestaat toch een verband tussen inflatie en rentepercentage.

Sommigen denken dat de Europese Centrale bank de rente heeft verhoogd toen dat misschien niet nodig was, wat de consumenten lelijk is opgebroken. Nu zien we een proces, bijna een wedstrijd, van renteverlaging. Als ik me niet vergis bedraagt de rente in de Verenigde Staten 0,25 procent, dat is dus bijna nul.

Onderzoekt de Commissie wat de gevolgen van de besluiten van de Europese Centrale Bank voor de inflatie zijn, en maakt u prognoses over de gevolgen in de toekomst?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – Mevrouw de Voorzitter, in ons verslag over tien jaar euro - EMU 10 - dat ik in de plenaire vergadering en in de Commissie economische en monetaire zaken heb mogen presenteren, analyseren we de ontwikkeling van de inflatie en van de verschillende instrumenten, onder andere het monetair beleid.

We gaan daarbij heel behoedzaam te werk, omdat er geen enkele twijfel over mag ontstaan dat wij de onafhankelijkheid van de Europese Centrale Bank respecteren, maar wanneer we de gemiddelde inflatie in de eurozone van 1999 tot 2007 bekijken, kunnen we wel zeggen dat die iets boven het streefdoel van

prijsstabiliteit van de Bank lag, maar slecht heel weinig. We stellen dat aan het einde van het jaar vast, wanneer de gemiddelde inflatie voor het hele jaar kan worden berekend.

Daarom kunnen we volgens mij wel zeggen dat de resultaten sinds het bestaan van de euro en van de Europese Centrale Bank, die verantwoordelijk is voor het monetair beleid in de eurozone, heel goed zijn, en veel beter dan ze waren in veel van de landen die zich nu in de eurozone bevinden, toen die natuurlijk nog een eigen monetair beleid voerden en een eigen centrale bank hadden.

Het afgelopen jaar was veel ingewikkelder, om de redenen die ik in mijn eerste antwoord heb genoemd. Dat jaar bestond namelijk uit twee volledig verschillende helften. In de eerste helft zijn de prijzen gestegen, vanwege een buitengewoon heftige externe schok die tot inflatie heeft geleid, en in de tweede helft zijn de prijzen om verschillende redenen ingestort, maar voornamelijk vanwege de daling van de economische groei, en in ons geval vanwege de recessie waarin we helaas terecht zijn gekomen.

Onder die omstandigheden is het heel makkelijk om een centrale bank te bekritisieren, of die nu in Frankfurt zit, in Washington, in Londen of in welke hoofdstad dan ook. Ik ben echter van mening dat de Europese Centrale Bank gedurende deze crisis, van augustus 2007 tot nu, heeft bewezen dat ze degelijke analyses verricht, de besluiten in alle rust neemt en het juiste beleid voert.

De Bank heeft een voortrekkersrol gespeeld bij de reactie op de *subprime*-crisis in augustus 2007. Volgens mij was het beleid van de Bank in overeenstemming met het mandaat dat ze heeft gekregen op basis van het Verdrag. Dit mandaat is verleend door de Raad, het Parlement en de hele Europese Unie. Ik denk ook dat de Bank op dit moment doet wat een bank moet doen: allereerst liquiditeit ter beschikking stellen, en vermijden dat een gebrek aan liquiditeit leidt tot een *credit crunch*, die alles nog erger kan maken.

Hoe de besluiten van de Europese Centrale Bank zich zullen ontwikkelen, kan ik u niet zeggen. De heer Trichet, die hier vaak verschijnt, zegt het met de woorden van een president van een centrale bank, maar ik volg al sinds jaren de mededelingen van de Europese Centrale Bank op donderdag van de eerste week na de vergadering van de Raad van Bestuur, en ik denk dat heel duidelijk is welke besluiten de bank neemt en welke signalen aan de markten worden gegeven, al worden die niet van tevoren aangekondigd. Het is ook duidelijk welke koers in de komende maanden zal worden gevolgd voor het monetair beleid.

Gay Mitchell (PPE-DE). - (EN) Net als de commissaris bewonder ik de maatregelen die zijn genomen door de Europese Centrale Bank. Ik denk dat ze heel consequent en erg beheerst zijn geweest. Maar ik heb een vraag aan de commissaris, niettegenstaande de onafhankelijkheid van de Centrale Bank, die we in dit Parlement allemaal steunen en die hij ook steunt. Het onder controle houden van de inflatie heeft geholpen om zo'n 16 miljoen banen te creëren in de euroregio in de tien jaar dat die bestaat. Wat zouden volgens de commissaris op dit moment de prioriteiten van de Europese Centrale Bank moeten zijn, gezien het feit dat de inflatie zo laag is? De onafhankelijkheid van de Centrale Bank moet worden beschermd, maar dat wil niet zeggen dat we geen standpunt mogen innemen. Dus is de commissaris van mening dat de prioriteit van de ECB nu zou moeten veranderen, gezien het feit dat de inflatie zo laag is en de rentevoeten de inflatie niet langer kunnen verlagen?

Paul Rübzig (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, in hoeverre bestaan er op dit punt verschillen tussen de eurozone en de niet-eurozone, en in welke sectoren verwacht u de komende tijd de grootste inflatieontwikkeling?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. - (ES) Mijnheer Mitchell, prijsstabiliteit is in het Verdrag vastgelegd als hoofdpunt van het mandaat. Het is de belangrijkste taak van de Europese Centrale Bank om prijsstabiliteit te garanderen. Zodra die doelstelling bereikt is, deze prioriteit die in het mandaat als hoofddoel is gedefinieerd, komt de coördinatie tussen het monetair beleid en de andere doelstellingen van het economisch beleid aan bod. Dat is de taak van de Bank en van de andere Europese instellingen.

Wat bedoelt de Bank met prijsstabiliteit? Ik geloof dat dit sinds 2003 – als ik me niet vergis – heel duidelijk bepaald is: een inflatie van minder dan twee procent, maar op de middellange termijn heel dicht bij die twee procent.

In de afgelopen jaren, sinds 1999, moest de inflatie altijd worden bestreden om die onder dat streefdoel van twee procent te houden, maar niet te ver er onder. Wanneer de prognoses kloppen zou het bereiken van de prijsstabiliteit volgend jaar voor het eerst kunnen betekenen dat we in de buurt van die twee procent uitkomen, zonder dat we moeite moeten doen om er onder te blijven, omdat de inflatie waarschijnlijk niet alleen iedere

maand vergeleken met het jaar ervoor, maar misschien ook op de lange termijn onder de twee procent zal liggen.

Het mandaat is echter niet veranderd. De instrumenten en de manier om in de buurt van dat streefdoel uit te komen zullen uiteraard anders zijn, maar het doel blijft hetzelfde.

De tweede hoofdtaak van de Bank, een tweede beleidsterrein, is het verstrekken van liquiditeit. Dat is op dit moment buitengewoon belangrijk, voor iedere centrale bank, maar natuurlijk ook voor de Europese Centrale Bank.

Ik denk dat de Bank haar werk doet, maar iedereen heeft wel gemerkt – en de Bank zegt het ook heel duidelijk – dat ze iedere ochtend liquiditeit ter beschikking stelt, maar meestal voor het loket laat in de middag weer dicht gaat, liquiditeit terugkrijgt die de financiële instellingen niet hebben gebruikt om kredieten te verstrekken, en dat heeft tot een debat geleid. In de kranten stonden in de afgelopen dagen verklaringen van de vicepresident van de Bank, de heer Papademos, en van andere gezaghebbende personen, die aankondigen dat de Bank bespreekt welke instrumenten er nodig zijn om te garanderen dat die beschikbare liquiditeit nut heeft, en niet zomaar in een kringetje ronddraait. Nu wordt het geld dat 's ochtends ter beschikking wordt gesteld 's middags aan het zelfde loket weer teruggegeven.

De tweede vraag ging over het verschil. In sommige lidstaten van de Europese Unie die niet tot de eurozone behoren is de inflatie hoger dan in vrijwel alle landen van de eurozone. In het document over de inflatie eind november, dat Eurostat vanochtend ter beschikking heeft gesteld, ziet u dat de inflatie in de meeste lidstaten van de Europese Unie die niet tot de eurozone behoren hoger is dan in de lidstaat in de eurozone met de hoogste inflatie.

De inflatie buiten de eurozone is op dit moment dus hoger, zeker ook omdat er buiten de eurozone landen zijn die een snel convergentieproces doormaken. Daar is de inflatoire druk hoger vanwege verschillende factoren, zoals hun groeiende energieverbruik, hun grotere afhankelijkheid van ingevoerde energie die ook duurder is geworden, en het "Balassa-Samuelson-effect", om het maar eens in de vaktaal te zeggen.

Wanneer we de verschillende sectoren bekijken zien we dat de inflatie in de dienstensector duidelijk hoger is. Hoewel de jaarlijkse inflatie in de afgelopen maanden heel snel gedaald is blijft de inflatie in de dienstensector vrijwel onveranderd (2,5-2,6 procent). Bij levensmiddelen, verwerkte levensmiddelen en industrieproducten heeft de inflatie veel sterker geschommeld, om de redenen die ik net heb genoemd in mijn antwoord op de vraag van de heer Medina Ortega, maar in de dienstensector ligt de inflatie nog steeds boven het streefdoel van prijsstabiliteit, dat is bereikt bij een inflatie van minder dan twee procent. De inflatie ligt echter niet ver boven de twee procent.

De Voorzitter. – Vraag nr. 40 van **Georgios Papastamkos** (H-0891/08)

Betreft: Opzet van het economisch bestuur van de EU

Zoals bekend zijn we getuigen van een situatie waarin steeds meer regelgeving en dwingende maatregelen tot asymmetrie leiden tussen de onvolledige economische unie en de volledige monetaire unie.

In de welke strategische richting moet het economisch beleid van de Unie zich in de ogen van de Commissie ontwikkelen om iets aan deze asymmetrie te doen?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (ES) Mevrouw de Voorzitter, de heer Papastamkos stelt een vraag over het economisch bestuur in de eurozone.

Ik heb het net gehad over economisch bestuur in de monetaire pijler van de Economische en Monetaire Unie, over de Europese Centrale Bank en over het Europees stelsel van centrale banken. Ik ben ervan overtuigd dat het heel goed functioneert, dat het een succes is.

Het economisch bestuur in de andere pijler, in de economische pijler van de Economische en Monetaire Unie, functioneert ook, maar nog niet optimaal. De coördinatie van het fiscaal beleid en van het begrotingsbeleid functioneert, en ik geloof dat het Pact voor Stabiliteit en Groei en de coördinatie van het begrotingsbeleid die dit Pact impliciet voorziet, sinds de herziening in 2005 heel goed hebben gefunctioneerd.

Nu worden we zwaar op de proef gesteld, want als gevolg van de daling van de economische groei en de fiscale stimulansen die zijn gegeven, naast de pakketten ter ondersteuning van de financiële sector, staan de overheidsfinanciën onder buitengewoon sterke druk, en we moeten het Pact voor Stabiliteit en Groei onder zeer moeilijke omstandigheden doorvoeren.

We moeten het Pact toepassen met de voorziene flexibiliteit, maar ons wel aan de regels houden, en dat wordt een harde test.

In ons verslag over tien jaar Economische en Monetaire Unie analyseren we nog een tweede element. Naast de coördinatie van het fiscaal beleid en van het begrotingsbeleid moeten we volgens mij ook de coördinatie van het macro-economisch beleid verbeteren. Er bestaan grote macro-economische verschillen in bepaalde lidstaten, zelfs in landen als Hongarije of Letland, die op dit moment grote problemen met hun betalingsbalans hebben, en veel steun nodig hebben van ons en van het Monetair Fonds. Daaruit blijkt wel dat het evenwicht al lang zoek was, en dat we dit met ons coördinatiesysteem niet op tijd hebben kunnen rechtzetten.

Het gaat om landen die geen deel uitmaken van de Economische en Monetaire Unie, die zich in de derde fase met de euro bevindt. Ook binnen de eurozone bestaan er echter verschillen in het begrotingstekort, in de ontwikkeling van de loonkosten per eenheid, en daarvoor is volgens mij een veel efficiëntere coördinatie nodig dan we tot nu toe hebben gehad, ondanks de pogingen van de Eurogroep om dit doel te bereiken.

Ik geloof dat de Eurogroep veel beter functioneert sinds er in januari 2005 een permanent voorzitterschap is ingevoerd, onder Jean Claude Juncker, de minister-president van Luxemburg. We hebben echter nog een lange weg voor de boeg op het gebied van de interne coördinatie van het macro-economisch beleid. Er zijn structurele hervormingen nodig, afgezien van de coördinatie van het begrotingsbeleid, en ook op het gebied van de externe coördinatie is er uiteraard nog heel wat werk aan de winkel.

Ik denk dat de euro als munt voor ons en voor de rest van de wereld zo belangrijk is dat we wel verplicht zijn om de belangen, de standpunten en de prioriteiten in verband met de euro in de landen van de eurozone op een coherente, duidelijke en geïntegreerde manier te vertegenwoordigen in de multilaterale fora en instellingen.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). - (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik dank de commissaris voor zijn antwoord. Tot mijn genoegen heeft hij gesproken over het feit dat het economisch bestuur nog een lange weg te gaan heeft en bevestigd dat er asymmetrie is tussen een strikt monetaire constructie en een los, onvolkomen en gebrekkig economisch bestuur. Ik wil de commissaris het volgende vragen. Kunt u mij met de hand op het hart, uitgaande van uw ervaringen en rekening houdend met de recente kredietcrisis en het overslaan ervan naar de economie, zeggen welke voorstellen u zou doen met betrekking tot de institutionele fundering van de verwezenlijking van een economisch bestuur van de Europese Unie, indien het verdrag vandaag zou worden herzien?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. - (ES) Ik denk dat ik uw vraag heel kort kan beantwoorden, want ik wil niet herhalen wat ik in mijn vorige antwoord al heb gezegd.

Mijn ideeën over wat we moeten doen, vindt u in het verslag over tien jaar Economische en Monetaire Unie en in de wat meer politieke mededeling die op mijn initiatief tot stand is gekomen en die de Europese Commissie heeft aangenomen, en die we ook hier in het Parlement en in de Raad hebben besproken. Er moet een betere coördinatie komen van het begrotingsbeleid en het fiscaal beleid, en daarbij moeten we niet alleen rekening houden met de korte termijn, maar ook met de middellange en lange termijn. Er moet een coördinatie van het niet-fiscale macro-economische beleid komen - tot nu toe was dat heel moeizaam - om de economie in de landen van de eurozone beter aan te kunnen passen aan de ontwikkelingen en om de kandidaatlanden in de komende jaren beter voor te bereiden op de toetreding tot de eurozone jaren, en er komen al meer kandidaten. Er moet gecoördineerd worden op basis van een duidelijke en concrete strategie en met heldere prioriteiten. We moeten buiten de eurozone met een stem spreken. Er moet een vorm van bestuur komen waardoor we de Eurogroep al beter kunnen laten functioneren, zoals we dat als sinds 1 januari 2005 onder voorzitterschap van de heer Juncker doen.

Armando França (PSE). - (PT) Ik waardeer uw opvattingen. Nu zou ik graag willen weten wat u denkt van het volgende: ik geloof dat de economische en monetaire organisatie van de EU pas volledig zal zijn als de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid een feit is. Anders gezegd: we hebben behoefte aan gemeenschappelijke wetten die overal hetzelfde zijn, en de rechtbanken moeten deze wetten overal in de Unie op gelijke wijze toepassen. We zijn echter nog lang niet gereed met de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Mijn vraag luidt daarom als volgt: als het Verdrag van Lissabon om de één of andere reden niet in werking kan treden - wat we niet hopen - , gelooft u dan dat dit de Europese integratie, inzonderheid de Economische en Monetaire Unie, zal schaden?

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. - (ES) Ik kan geen uitvoerig antwoord geven, maar het is een bijzonder interessante vraag, mijnheer França.

De letter van het Verdrag is de rechtsgrondslag, en op die basis is wel duidelijk dat de overgrote meerderheid van de bepalingen van het primair recht dat de Economische en Monetaire Unie nodig heeft om naar wens te functioneren, nu al in het Verdrag van Maastricht te vinden zijn. Daarna zijn ze telkens overgenomen in de latere Verdragen. Nu staan ze in het Verdrag van Nice, morgen zullen ze in het Verdrag van Lissabon staan.

In het Verdrag is nog een aantal punten verbeterd, maar de kern van de bepalingen in het Verdrag die de basis zijn voor de Economische en Monetaire Unie was al in het Verdrag van Maastricht terug te vinden.

Als het Verdrag van Lissabon in werking treedt en de besluiten om de Europese integratie een nieuwe impuls te geven worden omgezet - besluiten die vorige week tijdens de Europese Raad zijn genomen en vanochtend ook door u zijn goedgekeurd - zullen die echter het nodige kader vormen om ervoor te zorgen dat we vooruitgang boeken bij de economische en monetaire integratie. De letter van het Verdrag zou wel eens bepalend kunnen zijn voor de vooruitgang die we boeken met de Economische en Monetaire Unie. Dat kan de goede of de verkeerde kant op gaan.

Ik denk dat we alleen maar de goede kant op kunnen gaan met het Verdrag van Lissabon als politieke doelstelling en met de politieke wil die de leiders, de lidstaten, het Parlement en de Commissie aan de dag hebben gelegd om het Verdrag van Lissabon er door te krijgen, ondanks meerdere mislukte referenda. Dat is het politieke kader, dat is het politieke klimaat dat de Economische en Monetaire Unie nodig heeft.

De vragen nrs. 41, 42 en 43 zullen schriftelijk worden beantwoord.

Gay Mitchell (PPE-DE). - (EN) Ik zal de werkzaamheden niet belemmeren. Ik besef dat er moeilijkheden zijn, maar gisteravond is het Vragenuur met vragen aan de Raad geannuleerd.

Net als veel Parlementsleden hier werk ik in commissies. Er zijn er die niet deelnemen aan het werk van het Parlement, noch in de commissies noch in de plenaire vergadering. De enige kans om te laten zien dat we deelnemen is door te spreken in de plenaire vergadering.

Ik ken leden die niet naar het Parlement komen, maar toch hun salaris opstrijken. Degenen van ons die wel komen, zouden de kans moeten krijgen om vragen te stellen aan de commissarissen. Mijn vraag is over twee vragen aan de beurt. Misschien wordt het tijd dat we een loterijstelsel invoeren en dat elke commissaris dan vier of vijf vragen beantwoordt en de rest schriftelijk wordt beantwoord. Maar het is echt onaanvaardbaar om met het huidige systeem door te gaan.

Dank u voor uw geduld. Ik wil dat alleen in de notulen laten opnemen, omdat ik het heel oneerlijk vindt.

De Voorzitter. – Mijnheer Mitchell, ik moet zeggen dat ik vanavond allesbehalve comfortabel op deze stoel zit. Er zijn problemen en daar moeten we uit zien te komen.

Na de leden van de Commissie te hebben aangehoord, zou ik hen willen vragen begrip op te brengen voor het feit dat zoveel afgevaardigden wachten op een antwoord en dat we, hoezeer wij gedetailleerde antwoorden ook appreciëren, soms graag wat snellere antwoorden zouden willen. Ik wil geen kritiek leveren, maar wellicht kunt u dat punt in aanmerking nemen.

De Voorzitter. – Vraag nr. 44 van **Emmanouil Angelakas** (H-0890/08):

Betreft: Geneesmiddelen - Grensoverschrijdende medische verzorging

In artikel 14 van het voorstel voor een richtlijn betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg (COM(2008)0414) is sprake van de erkenning van in een andere lidstaat verstrekte recepten. In de praktijk is het zo dat niet alle farmaceutische producten in alle lidstaten in de handel worden gebracht, dat identieke farmaceutische producten in verschillende lidstaten in verschillende verpakkingen en volumes worden verkocht, dat farmaceutische producten in bepaalde lidstaten alleen met het handelsmerk in de handel worden gebracht en niet onder de generieke naam, en dat farmaceutische producten door artsen worden voorgeschreven in een taal die niet wordt begrepen door de arts of de farmaceut die de medische verzorging aanbiedt.

Kan de Commissie tegen deze achtergrond antwoord geven op de volgende vragen: wat denkt de Commissie te doen aan het verschijnsel van vervanging van een op recept voorgeschreven farmaceutisch product dat in een lidstaat niet in de handel is door een ander (origineel of generiek), in de wetenschap dat vervanging van geneesmiddelen in sommige lidstaten verboden is?

Kan de Commissie gedetailleerder ingaan op de in artikel 14, lid 2, onder a) en b), genoemde maatregelen voor het identificeren van de authenticiteit van een recept en de juiste erkenning van op recept verkrijgbare geneesmiddelen?

Androulla Vassiliou, lid van de Commissie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, zoals de Commissie herhaaldelijk heeft gezegd en onderstreept, gaat de regel op grond waarvan een in een bepaald land gevestigde apotheker geen voor persoonlijk gebruik bestemd recept mag aanvaarden dat is uitgeschreven door een in een andere lidstaat gevestigde arts, verder dan wat reglementair noodzakelijk is om de volksgezondheid te beschermen, en bijgevolg is deze regel in strijd met de communautaire wetgeving en met name met artikel 49 van het Verdrag. Als een geneesmiddel dus een vergunning heeft voor het in de handel brengen op het grondgebied van een bepaalde lidstaat overeenkomstig artikel 6, lid 1 van Richtlijn 2001/83, moet die lidstaat verzekeren dat recepten die zijn ondertekend door bevoegde personen uit andere lidstaten, op hun grondgebied kunnen worden gebruikt. Overeenkomstig de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie mag een beperking van deze erkenning geen discriminatie met zich meebrengen en moet deze met redenen omkleed en evenredig zijn.

Bovendien is de Commissie van mening dat een nationale wetgeving evenredig is als daarin een bepaling is opgenomen op grond waarvan een apotheker de uitvoering van een recept kan weigeren, indien legitieme en gemotiveerde twijfels bestaan over de echtheid van het recept, en als daarin farmaceutische producten worden uitgesloten waarvoor overeenkomstig artikel 71, lid 2 van Richtlijn 2001/83 speciale doktersrecepten vereist zijn.

Ik wil vermelden dat artikel 14 van de ontwerprichtlijn betreffende patiëntenrechten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg erop is gericht de erkenning van legaal in een andere lidstaat uitgeschreven recepten te verzekeren binnen de bovengenoemde beperkingen. Het doel van artikel 14, lid 2 is ervoor te zorgen dat de erkenning van in andere lidstaten uitgegeven doktersrecepten wordt vergemakkelijkt met maatregelen die apothekers helpen recepten uit te voeren die in een andere lidstaat zijn uitgegeven en die geen enkele twijfel oproepen ten aanzien van noch de echtheid ervan noch de identificatie van het daarin voorgeschreven geneesmiddel. De Commissie kan geen gedetailleerde inlichtingen geven over de maatregelen die op grond van artikel 14 zullen worden goedgekeurd, daar deze goedgekeurd zullen worden op grond van de regelgevingsprocedure in het kader van het comité dat uit vertegenwoordigers van de lidstaten bestaat. Bijgevolg kan de Commissie niet nu al vooruitlopen op de vraag welke maatregelen door de vertegenwoordigers van de lidstaten zullen worden vastgesteld. De Commissie wil eveneens onderstrepen dat artikel 14, lid 2 enkel verwijst naar de maatregelen waarmee een correcte identificatie van voorgeschreven geneesmiddelen moet worden verzekerd. Daarin wordt niet concreet aangegeven hoe dit doel verwezenlijkt moet worden.

De Commissie kent trouwens het probleem waar de geachte afgevaardigde naar verwijst, en dat betrekking heeft op de uiteenlopende beleidsvormen van de lidstaten met betrekking tot de mogelijkheid een origineel geneesmiddel te vervangen door generiek geneesmiddel. Dit vraagstuk wordt echter door de lidstaten zelf aangepakt. Als Commissie kunnen wij de lidstaten niet dwingen om te beslissen over de vraag of een apotheker het ene geneesmiddel mag vervangen door een ander. Dat is natuurlijk de taak van de lidstaten.

Ter afsluiting zou ik dan ook willen zeggen dat een recept dat is uitgeschreven door een in een andere lidstaat gevestigde arts, patiënten dezelfde waarborgen biedt als een recept van een arts uit de eigen lidstaat en dat overeenkomstig het arrest van het Hof van 7 maart jongstleden in de zaak-Schumacher en de zaak "Commissie tegen Duitsland" van 1990 hetzelfde geldt voor geneesmiddelen die door apothekers in andere lidstaten worden gekocht.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, allereerst wil ik de commissaris veel succes wensen bij haar inspanningen voor de wetgeving inzake grensoverschrijdende gezondheidszorg. Ik wil de volgende vraag stellen:

Daar een naar een andere lidstaat reizende patiënt altijd zijn of haar geneesmiddel moet kunnen verkrijgen, wat vooral erg belangrijk is voor mensen met chronische ziekten zoals hartpatiënten, of voor mensen met bijvoorbeeld psychische aandoeningen, wil ik u vragen of u misschien overweegt een gegevensbank op te richten met gegevens over de gepatenteerde geneesmiddelen die in de Europese Unie in omloop zijn, zodat een arts weet dat een patiënt die van land A naar land B reist, zeker zijn of haar geneesmiddel zal vinden. Zo ja, hoe denkt u dat dan aan te pakken?

Androulla Vassiliou, lid van de Commissie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik wil u mededelen dat het EMEA, het in Londen gevestigd Europees Geneesmiddelenbureau, momenteel zeer belangrijke werkzaamheden

verricht. Het maakt namelijk een heel precieze inventaris van alle in de diverse lidstaten toegelaten geneesmiddelen, die soms dezelfde ingrediënten hebben. Op die manier weet een apotheker die een recept ontvangt, welk geneesmiddel in zijn of haar lidstaat, dat natuurlijk onder een andere naam in de handel is gebracht, overeenkomt met het voorgeschreven geneesmiddel. Dat zijn mijns inziens zeer belangrijke werkzaamheden. Ik weet niet precies wanneer ze afgesloten zullen worden maar ze staan op stapel.

De Voorzitter. – Vraag nr. 45 van **Ioannis Gklavakis** (H-0892/08)

Betreft: Etikettering van levensmiddelen

Het recente levensmiddelen schandaal in China heeft andermaal gewezen op de noodzaak van een betere etikettering van producten en van traceerbaarheid van de grondstoffen die worden gebruikt bij de vervaardiging van levensmiddelen. Op grond van de toepasselijke communautaire wetgeving betreffende informatie over levensmiddelen aan de consument zijn sommige vermeldingen op het etiket verplicht en andere facultatief.

Gaat de vermelding van de herkomst van een product binnenkort verplicht worden gesteld?

Gaat de regelgeving betreffende de etikettering van verwerkte producten van dierlijke oorsprong worden aangepast? Gaat het land van herkomst van de gebruikte dierlijke bijproducten moeten worden vermeld? Gaat die verplichting voor alle lidstaten gelden?

Bestaan er speciale regels voor de etikettering van verwerkte levensmiddelen van dierlijke herkomst uit derde landen?

Welke zijn de geldende regels voor de verkoop van levensmiddelen op afstand of via e-handel?

Androulla Vassiliou, lid van de Commissie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik wilde duidelijk maken dat volgens het fundamentele beginsel dat aan de wetgeving van de Europese Unie inzake voedingsmiddelen ten grondslag ligt, alleen voedingsmiddelen op de Europese markt mogen worden gebracht die veilig zijn, dat alle voedingsmiddelen en veevoeders die legaal op de markt van de Europese Unie worden gebracht veilig moeten zijn ongeacht hun oorsprong. In de communautaire wetgeving is een grote reeks maatregelen opgenomen voor de veiligheid van voedingsmiddelen en voor het vergemakkelijken van de terugtrekking van de markt van onveilige voedingsmiddelen en veevoeders.

Overeenkomstig de algemene verordening inzake voedingsmiddelen is traceerbaarheid vereist op het grondgebied van de Europese Unie. Dit geldt voor alle voedingsmiddelenbedrijven, op elk niveau en in elk stadium van de voedingsketen, van importeurs tot detailhandelaren. Wat betreft met name de producten van dierlijke oorsprong, met inbegrip van producten uit derde landen, worden met de wetgeving inzake voedselhygiëne de voorschriften voor de traceerbaarheid van de onder Verordening 853/2004 vallende producten van dierlijke oorsprong nog verder aangescherpt, en wel door middel van de volgende vereisten:

De verantwoordelijken van de voedingsmiddelenbedrijven moeten over systemen en procedures beschikken waarmee de verantwoordelijken kunnen worden geïdentificeerd van de voedingsmiddelenbedrijven waarvan zij producten van dierlijke oorsprong hebben ontvangen of waaraan zij dergelijke producten hebben geleverd. Op deze producten moet eveneens een gezondheids- of identificatiemerk voorkomen. De Commissie voorziet geen veranderingen met betrekking tot de traceerbaarheidsregels en de gezondheids- en identificatiemerken voor verwerkte voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong.

Wat betreft de verplichte vermelding van de oorsprong van voedingsmiddelen in het algemeen, wil ik onderstrepen dat de vermelding van de oorsprong van voedingsmiddelen geen instrument is voor voedselveiligheid maar veeleer een middel voor de burgers om de eigenschappen van elk product te leren kennen. De vermelding van de plaats van oorsprong is in eerste instantie vereist in de gevallen waarin de consument zou kunnen worden misleid ten aanzien van de werkelijke oorsprong of herkomst, maar is eveneens vereist in het kader van de toepassing van de speciale voorschriften, voor bijvoorbeeld groenten, fruit, rundvlees, wijn, honing en vis. In die gevallen is de oorsprongvermelding verplicht. Eveneens moet de oorsprong worden vermeld op geïmporteerd pluimveevlees, en met ingang van 1 juli 2010 ook op als bioproducten geëtiketteerde voorverpakte voedingsmiddelen. In die gevallen is vermelding van de oorsprong op het etiket noodzakelijk en verplicht.

Natuurlijk weet de Commissie dat dit vraagstuk verder besproken moet worden en wij weten ook dat de burgers heel vaak willen weten waar de producten vandaan komen. Dat is echter geen voldoende reden om vermelding van de oorsprong verplicht te stellen, temeer daar volgens ons dit geen instrument is van voedselveiligheid, maar – zoals ik al eerder zei – veeleer een middel voor de burgers om de eigenschappen

en de oorsprong van de producten te leren kennen. De etikettering van voedingsmiddelen hoeft natuurlijk niet verplicht te zijn maar kan vrijwillig zijn. In dat geval moet men zich echter houden aan bepaalde gemeenschappelijke regels om ervoor te zorgen dat alle lidstaten deze naleven.

Het voorstel van de Commissie inzake voedselvoorlichting dekt alle vormen van leverantie van voedingsmiddelen aan consumenten af, ook verkoop op afstand. Het doel is te verduidelijken dat ook in het geval van verkoop op afstand het verplicht is de koper inlichtingen te verschaffen, zoals bijvoorbeeld over de ingrediënten of over allergene bestanddelen van voedingsmiddelen. De koper moet precies weten wat de ingrediënten zijn en of de producten die hij wil bestellen, allergieën of wat dan ook veroorzaken. Hij moet dit weten niet alleen op het moment waarop hem de producten worden geleverd, maar van meet af aan, vanaf het moment waarop hij zijn bestelling begint.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). - (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik dank de commissaris. Ik wilde echter het volgende zeggen.

De maatregelen die de Commissie neemt voor de landbouwproductie en voor het in de handel brengen van producten hebben allemaal tot doel de consumenten en het milieu te beschermen, en deze maatregelen zijn bekend. Overweegt de Commissie echter ook om maatregelen te nemen voor producten uit derde landen om te verzekeren dat ook voor deze producten dezelfde etiketteringsregels gelden? Deze etiketten zijn immers geloofwaardig als het om de Europese Unie gaat, maar ik vrees dat niet hetzelfde gezegd kan worden van de derde landen.

Als u daar niets aan doet, dan zal enerzijds de Europese landbouwer deze dure maatregelen moeten toepassen en ten onder gaan en dan zullen anderzijds producten van twijfelachtige kwaliteit uit derde landen moeten worden ingevoerd. Niet alleen zullen wij dan niets hebben bereiken maar zullen wij Europa zelfs zwakker hebben gemaakt.

Androulla Vassiliou, lid van de Commissie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, staat u mij toe erop te wijzen dat de verordeningen die gelden voor de in de Europese Unie vervaardigde producten ook nageleefd moeten worden door de landen die naar de Europese Unie uitvoeren. Ik wil u trouwens nog aan iets anders herinneren. Als dit niet zo zou zijn, zouden wij ook niet in staat zijn vleesimport uit Brazilië te verbieden; dan zouden wij niet in staat zijn om de invoer van melk en zuivelproducten uit China tegen te houden, enzovoort. Juist omdat wij deze veiligheidsvoorschriften hebben, moeten wij ons veilig voelen en ervan verzekerd zijn dat de producten die in de Europese Unie worden ingevoerd net zo veilig zijn als de producten die in de Europese Unie zelf vervaardigd worden.

Natuurlijk mag ons niet ontgaan dat er ook sprake kan zijn van bedrog. Dat geldt echter zowel voor in de Europese Unie vervaardigde producten als voor ingevoerde producten. Zo is bijvoorbeeld in Italië een kleine partij zuivelproducten uit China aangetroffen die op illegale wijze was ingevoerd. Dat betekent echter niet dat onze verordeningen verkeerd zijn. Het is heel eenvoudig zo dat burgers vaak illegale middelen vinden om dergelijke producten in te voeren.

Jim Allister (NI). - (EN) Commissaris, ik ben van mening dat de huidige regelingen niet werken. De recente ervaringen in mijn eigen kiesdistrict bewijzen dat. Het Ierse eiland is onlangs opgeschrikt door de aanwezigheid van met dioxine verontreinigde diervoeding in de Republiek Ierland, die een weerslag had op de productie die op het hele Ierse eiland circuleert.

In mijn kiesdistrict Noord-Ierland, waar geen enkel dier het verontreinigde voer heeft gegeten, moesten alle varkensvleesproducten uit de schappen worden gehaald. Waarom? Omdat we niet precies konden zeggen wat het land van herkomst van het varkensvlees was.

Dat illustreert duidelijk dat de huidige regelingen niet werken. Het had niet nodig moeten zijn om onze lokale varkensvleesindustrie zo veel schade toe te brengen omdat we niet precies wisten waar het varkensvlees in onze winkels vandaan kwam. Wilt u daarom in het licht daarvan de kwesties bespreken en ons vertellen wat u ervan hebt geleerd?

Marian Harkin (ALDE). - (EN) Ik wil de commissaris specifiek vragen naar verwerkte voedingsmiddelen uit derde landen, in het bijzonder kipfilets die in bevroren blokken van een ton uit Zuid-Amerika komen, in een land in de EU worden ontdooid en misschien gepaneerd en dan worden verkocht als EU-producten. Hoe kan de Commissie dat toestaan? U vertelde ons dat etikettering met het land van oorsprong geen garantie is voor veilig voedsel – daar had u gelijk in – en dat het een van de instrumenten is om de consumenten te

helpen. Maar het helpt ook de producenten, want de consumenten kunnen hierdoor gelijkwaardige producten met elkaar vergelijken.

U zei dat het in 2010 verplicht wordt te vermelden waar alle bewerkte voedingsmiddelen worden verkocht. Betekent dit dat specifiek in restaurants, waar voedsel en dergelijke wordt verkocht, moet worden vermeld uit welk land dierlijke producten afkomstig zijn?

Tot slot, commissaris, wil ik u feliciteren omdat u uitzonderlijk hard werkt en innoverend bent.

Androulla Vassiliou, *lid van de Commissie*. – (EN) Allereerst denk ik dat de crisis in Ierland bewijst dat we goede systemen hebben. U bent het niet met mij eens, maar ik ben van mening dat zonder de goede systemen die we hebben, de Ierse crisis misschien aan de aandacht ontsnapt was.

Juist doordat we hebben ontdekt dat er vlees was met dioxine erin – doordat we kunnen volgen wie de handelaren zijn en waar ze hun vlees inkopen en leveren – konden we het onmiddellijk uit de handel halen.

(Een interruptie uit de zaal)

Het was een voorzorgsmaatregel waartoe de Ierse regering heeft besloten. Traceerbaarheid is mogelijk doordat men bijhoudt waar men zijn producten verkoopt.

U hebt daar een eigen mening over. Natuurlijk zullen mijn diensten nadenken over de Ierse crisis, want die heeft de Europese Unie vele miljoenen euro's gekost en de Ierse regering ook een groot bedrag. Deze crisis zal dus niet aan de aandacht ontsnappen en we zullen haar bestuderen.

Ik denk echter, en dat is mijn persoonlijke mening, dat het te danken is aan de regels voor traceerbaarheid dat we deze crisis echt goed konden aanpakken.

De Voorzitter. – Ik weet niet zeker of u de vraag van mevrouw Harkin hebt beantwoord.

Androulla Vassiliou, *Commissie*. – (EN) Wat ik zei over etikettering, had betrekking op geïmporteerde kip. Als kip wordt geïmporteerd, moet het van een etiket worden voorzien en ik zei specifiek dat verplichte etikettering verplicht is in het geval van pluimveevlees.

Als het vlees echter wordt ontdooid en in een andere vorm wordt verkocht, moet het voldoen aan de regels van de Europese Unie. Het hoeft niet te voldoen aan de regels van het land van oorsprong. Elke vleesproducent, of dat nu degene is die het pluimveevlees produceert of degene die het voedingsmiddel produceert, moet zich houden aan onze zeer strenge voedselwetten. Doet hij dat niet, dan is hij aansprakelijk.

Avril Doyle (PPE-DE). – (EN) Ik heb even voor twaalf uur vandaag een brief ontvangen van de dienst mondelinge vragen waarin stond: “Uw vraag is een van de eerste vragen aan de Commissie. Normaliter wordt deze mondeling beantwoord. Indien u niet aanwezig bent, vervalt de vraag en ontvangt u geen antwoord.”

Dus omdat ik een antwoord wilde, zoals iedereen die een vraag stelt, zit ik hier al een uur op wat waarschijnlijk een van de drukste dagen van mijn parlementaire loopbaan is. Ik had het afgelopen uur op drie andere plaatsen moeten zijn.

Ik neem het u niet kwalijk, mevrouw de Voorzitter, want u kunt ook alleen maar de regels toepassen die u hebt gekregen. Maar als u op uw lijst bij het berekenen van de evenredigheid van de aanvullende vragen (en ik krijg meer dan waar ik recht op heb), rekening zou willen houden met de tijd dat de leden op de vergadering aanwezig zijn – om te voorkomen dat sommige leden binnenkomen en direct een aanvullende vraag krijgen, alleen maar omdat u een evenwicht tussen de fracties bewaart of iets dergelijks – dan denk ik dat we ons allemaal graag neerleggen bij uw vuistregel.

Op deze manier staat u voor een onmogelijke taak. Gaat u alstublieft terug naar de Conferentie van voorzitters en kijkt u nog eens goed naar het systeem waarin de vragen worden geordend. Als we niet bij de vergadering blijven – in mijn geval een uur, nadat ik hier was uitgenodigd omdat mijn vraag behandeld zou worden – krijgen we helemaal geen antwoord, niet eens schriftelijk. Dat is frustrerend voor ons. Dank u voor uw geduld.

De Voorzitter. – Ik begrijp uw frustratie, mevrouw Doyle, en gelooft u mij, ik doe mijn best, samen met de diensten – en ik weet dat we het beter zouden moeten doen.

Dank u allen voor uw geduld en, aangezien dit het laatste Vragenuur voor kerstmis is, wil ik u ook een vrolijk kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar wensen.

Vragen die bij gebrek aan tijd niet konden worden beantwoord, zullen schriftelijk worden beantwoord (zie bijlage).

Het vragenuur is gesloten.

(De vergadering wordt om 19.55 uur onderbroken en om 21.05 uur hervat)

VOORZITTER: EDWARD McMILLAN-SCOTT

Ondervoorzitter

17. Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding - Europees systeem van studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding (ECVET) (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de gecombineerde behandeling van:

– het verslag van Jan Andersson, namens de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, over het voorstel voor een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding (COM(2008)0179 - C6-0163/2008 - 2008/0069(COD)) (A6-0438/2008), en

– het verslag van Thomas Mann, namens de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, over het voorstel voor een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad betreffende de invoering van het Europees systeem van studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding (ECVET) (COM(2008)0180 - C6-0162/2008 - 2008/0070(COD)) (A6-0424/2008).

Jan Andersson, rapporteur. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, ik zou eerst kort iets willen zeggen over de waarde van beroepsonderwijs. Het is belangrijk dat het beroepsonderwijs in elke lidstaat van de EU wordt ontwikkeld. Dat is belangrijk voor de EU zelf, voor de concurrentiekracht en voor hoe wij ons staande houden in de wereld, maar het is ook belangrijk voor individuen dat we in de EU een kwalitatief hoogwaardige beroepsopleiding hebben. Dat is de algemene context van dit onderwerp.

We weten dat het beroepsonderwijs in de verschillende lidstaten op erg verschillende manieren is georganiseerd. Dit voorstel voor een referentiekader is geen bedreiging voor de manier waarop de lidstaten in heel Europa hun beroepsonderwijs organiseren, maar we kunnen voortbouwen op de traditie die we hebben, ongeacht of het beroepsonderwijs op lokaal, regionaal dan wel nationaal niveau is georganiseerd. We hadden natuurlijk eerder al een gemeenschappelijk kader voor kwaliteitsborging en beroepsonderwijs, maar de lidstaten willen nu dit kader ontwikkelen, met name vanuit het perspectief van de toegenomen mondialisering en de nood aan betere kwaliteit van het onderwijs.

Wat betreft het werk dat we met betrekking tot het kwaliteitskader hebben verricht, wil ik de Commissie en de Raad bedanken voor de uitstekende samenwerking, waardoor we in staat zijn geweest gemeenschappelijke oplossingen te vinden.

Waar gaat het nu om? Wel, er was de lidstaten veel aan gelegen dat we hen niet de les zouden lezen maar dat het om iets zou moeten gaan waarvan ze inzien dat het een meerwaarde biedt voor de lidstaten zelf. We moeten ervaringen uitwisselen. Ik heb persoonlijk proefprojecten bezocht in verband met kwaliteitsborging in de opleiding voor jonge automonteurs in mijn eigen land, waar voortdurend samenwerking plaatsvindt die uitermate vruchtbaar blijkt.

We hebben een gemeenschappelijke arbeidsmarkt, we hebben gemeenschappelijke doelen en daarom is het belangrijk dat we dit soort uitwisseling van ervaringen en een gemeenschappelijk kader hebben waarbinnen deze uitwisseling van ervaringen plaats kan vinden. Samen met de lidstaten hebben we er ook veel aandacht aan besteed om duidelijk te maken dat de opgenomen indicatoren niet zouden mogen worden gezien als een controle-instrument, maar als een hulpmiddel voor de lidstaten. Ze moeten kunnen worden gebruikt wanneer de lidstaten hun systemen ontwikkelen en de kwaliteit ervan borgen. Ik hoop en geloof dat deze stap – dat we een overeenkomst hebben bereikt – zal leiden tot de ontwikkeling van het beroepsonderwijs in de interne markt. Ik ben er vast van overtuigd dat dit het geval zal zijn en ik ben er ook vast van overtuigd dat de uitwisseling van ervaring en de instrumenten die nu aan de lidstaten ter beschikking worden gesteld ten goede zullen komen aan de lidstaten zelf, aan de EU en aan de individuele burgers. Dank u.

Thomas Mann, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris Figel, dames en heren, als het om onderwijs in Europa gaat, rept iedereen terecht over Bologna. Sinds de EU-lidstaten in 1999 besloten dat in 2010 een gemeenschappelijke Europese ruimte voor hoger onderwijs moet zijn verwezenlijkt, konden veel mobiliteitsbelemmeringen worden weggenomen. Het denken in termen van bachelor en master en de erkenning van onderwijsprestaties via het Europese studiepuntenoverdrachtsysteem ECTS maken ons bewust van de noodzaak gemeenschappelijk op te treden.

Ook in het beroepsonderwijs moet dit beginsel worden gehanteerd. De top van Barcelona in 2002, waar werd opgeroepen tot de transnationale erkenning van leerresultaten, was een mijlpaal. In datzelfde jaar werd het Kopenhagenproces ingezet van versterkte samenwerking in het beroepsonderwijs. In 2006 stelden we nieuwe bepalingen vast, te weten het Europese kwalificatiekader (EQR). Destijds was ik rapporteur van het initiatiefverslag van het Europees Parlement.

Het EQR heeft drie functies: nationale en sectorale kwalificaties op elkaar afstemmen, vergelijkbaarheid tussen algemeen en beroepsonderwijs garanderen en voor transparantie en permeabiliteit zorgen.

Met het oog op de overdracht en erkenning van leerresultaten wordt het ECVET, het Europese systeem voor studiepunten in het MBO, ontwikkeld. Pas bij duidelijkheid op vaardigheidsgebied staat overdraagbaarheid en aanvaarding niets meer in de weg, noch op transnationaal, noch op lidstaatsniveau. Zo levert het ECVET een bijdrage aan de uitbreiding van de Europese samenwerking in het algemeen en het beroepsonderwijs.

De bereidheid tot mobiliteit zal toenemen en loopbaanplannen kunnen eenvoudiger worden verwezenlijkt. Ook zal de sociale integratie van werknemers en studenten toenemen. Op basis van de serieuze plicht tot naleving van kwaliteitscriteria bij het beroepsonderwijs moet met nationale bijzonderheden rekening worden gehouden. Niet iedereen is even goed op de hoogte van hoe de nauwe samenwerking tussen scholen en het bedrijfsleven - het duale systeem - functioneert. Bovendien weet niet iedereen hoeveel inspanningen, tijd en geld gaan zitten in het behalen van een meesterdiploma of de titel 'Fachwirt' (niet-academische beroepstitel). De activiteiten van de lidstaten moeten worden aangevuld en hun samenwerking moet worden versterkt. Wat de studiepunten betreft, moet worden gewaarborgd dat modules voor de beoordeling van kennis en vaardigheden in bepaalde gevallen kunnen worden toegevoegd, terwijl in andere gevallen eindexamens nog steeds verplicht kunnen worden gesteld. Die vrijheid is essentieel.

Dames en heren, het feit dat de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken mijn verslag bijna unaniem heeft goedgekeurd, was voor mij een stimulans om in onderhandeling te gaan met de Europese Commissie en de Raad. We zijn in Bordeaux bijeengekomen, in de marge van een onderwijsconferentie van het Franse voorzitterschap van de Raad. Ik bedank alle schaduwrapporteurs dat zij zich achter dit compromis hebben geschaard.

Ik hoop dat ons gezamenlijke werk zal worden beschouwd als een competente bijdrage aan een productief, transparant en mobiel beroepsonderwijs. Ik hoop dat het ECVET een belangrijke bouwsteen zal zijn voor het studiehuis Europa.

Ján Figel, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil allereerst mijn dank betuigen en mij aansluiten bij de opmerkingen van Jan Andersson in zijn inleidende opmerkingen over het belang van de aanbeveling voor het Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding (EQARF) voor wat betreft het voortreffelijke werk en de uitstekende samenwerking tussen de instellingen. De parlementaire commissies en de Commissie hopen bij de eerste lezing heel dicht bij een akkoord te komen over twee belangrijke instrumenten.

In de eerste plaats wil ik mijn waardering uitspreken voor het werk van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken. Ik wil ook graag de bijdrage van Ramona Mănescu en de Commissie cultuur en onderwijs noemen en, wat betreft het tweede punt – want we hebben twee punten bij elkaar gevoegd – die van dezelfde commissies: cultuur en onderwijs, en werkgelegenheid. Ik wil ook Dumitru Oprea noemen voor de vele interessante punten die hij heeft bijgedragen waar zowel Jan Andersson als Thomas Mann reeds op hebben gewezen.

Er is veelvuldig gesproken – door burgers en lidstaten – over het Bolognaproces, maar nu wordt er steeds meer gesproken over het belang van vaardigheden, beroepsonderwijs en -opleiding en het Kopenhagenproces. Dit jaar heeft de eerste editie plaatsgevonden van de EuroSkills-competitie, die de populariteit, aantrekkelijkheid, kwaliteit en uitwisseling van optimale werkmethoden op het zeer belangrijke gebied van beroepsonderwijs en -opleiding zal helpen vergroten. Ik wil een paar opmerkingen maken over het belang

van de twee instrumenten waarover morgen in de plenaire vergadering aan de hand van uw verslagen zal worden gestemd.

Wat betreft de EQARF-aanbeveling: het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding hebben in de schaduw gestaan van de hervormingsprocessen in Europa, maar als we het concurrentievermogen en de sociale samenhang van onze Unie echt willen vergroten, zoals omschreven in de Lissabonstrategie, moet de aandacht vooral uitgaan naar het belang en de kwaliteit van zowel het algemeen onderwijs als het beroepsonderwijs. De nogal technische aard van de eerste aanbeveling mag niet de aandacht afleiden van het belang van dit instrument. Kwaliteitsborging ligt ten grondslag aan elk beleidsinitiatief op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding. Zij draagt bij aan het opbouwen van wederzijds vertrouwen en het moderniseren van beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels, omdat de doelmatigheid van de opleidingen hierdoor wordt vergroot.

Het referentiekader voor kwaliteitsborging heeft als doel het beroepsonderwijs en de beroepsopleidingen continu te verbeteren. Het is gebaseerd op een kwaliteitscyclus waarin de vier fasen – te weten planning, uitvoering, evaluatie en herziening – aan elkaar gekoppeld zijn. Het omvat methoden waarmee de prestaties van het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding kunnen worden gecontroleerd en het brengt de verbetering van het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding in kaart, zowel op systeem- als op aanbiedersniveau. Deze benadering van kwaliteitsborging komt tot uiting in de algemene beginselen voor kwaliteitsborging in de bijlage bij de aanbeveling van 2007 tot vaststelling van het Europees kwalificatiekader en maakt dus al deel uit van het vastgestelde EQARF.

Kwaliteit, de leerresultatenbenadering en het kwalificatiekader gaan hand in hand. Deze instrumenten moeten één geïntegreerd geheel vormen. Kwaliteitsborging is een eerste vereiste voor vertrouwen tussen landen in elkaar en in elkaars systemen zodat op basis daarvan leerresultaten in reële prestaties kunnen worden uitgedrukt. Naar mijn mening zijn de bereikte compromissen in dit proces heel belangrijk. De Commissie steunt de voorgestelde tekst. Uw bijdragen vormen een verbetering van de tekst; bijvoorbeeld de nieuwe termijn voor het ontwikkelen van een nationale aanpak, wat een expliciete verwijzing is naar de deelname van lokale en regionale autoriteiten. Uw uitleg dat dit referentiekader als een zogenaamde “gereedschapskist” moet worden beschouwd, heeft ook geholpen om de betekenis van de oorspronkelijke tekst te verduidelijken.

Wat betreft het andere instrument wil ik nog zeggen dat dit ook noodzakelijk is als we levenslang leren willen stimuleren en werkelijke mobiliteit willen bevorderen. Zoals ik graag zeg, we zijn burgers en géén toeristen, in één Europese Unie. We hebben deze mobiliteit nodig voor zowel studenten als werkenden zodat de mensen hun voordeel kunnen doen met de rijkdom die de verschillende Europese onderwijs- en opleidingsstelsels op nationaal en zelfs op regionaal niveau te bieden hebben. Dit is alleen mogelijk wanneer individuele studieprestaties op de juiste waarde worden geschat wanneer mensen van de ene naar de andere leeromgeving overstappen.

Dit zal nu met het ECVET, het Europees systeem van studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding, nog beter mogelijk worden. Het doel van het ECVET is tweeledig: ten eerste om transnationale mobiliteit te ondersteunen en te bevorderen, en ten tweede om toegang te bieden tot levenslang leren teneinde aan de werkelijke behoeften van individuen, de arbeidsmarkt en onze maatschappijen tegemoet te komen.

Ik wil daar verder niets over zeggen, maar ik kan u verzekeren dat dit instrument in overeenstemming is en zal zijn met het andere, het Europees systeem van studiepuntenoverdracht voor het algemeen hoger onderwijs (ECTS), en met de diverse kwalificatiesystemen die reeds in Europa bestaan. Het zal ten uitvoer worden gelegd overeenkomstig de regels en rechtsinstrumenten van elk deelnemend land.

De heer Mann benadrukte dat deelname aan dit systeem vrijwillig moet zijn. Dit zegt iets over de diversiteit van onze systemen, maar ook over onze volwassenheid bij het zoeken naar gemeenschappelijke instrumenten voortvloeiend uit onze gezamenlijke werkzaamheden, en over de bereidheid om voorwaarden voor overeenstemming en overdraagbaarheid tussen de verschillende systemen te creëren. In de loop van dit proces werd duidelijk dat een bottom-upbenadering hielp om de instrumenten te analyseren en vorm te geven.

In dit verband wil ik ook nog zeggen dat het bereikte compromis aanvaardbaar en van groot belang is, niet alleen voor wat betreft de conclusie, maar ook om tegemoet te komen aan alle gevoeligheden of zorgen die geuit zijn. Ik denk dat het zelfs een verbetering van de tekst is. In het bijzonder spreek ik mijn waardering uit voor de opmerking over een sterkere rol voor nationale en regionale autoriteiten en ook die over het belang van een testperiode of testresultaten gedurende het implementatieproces. De Commissie steunt dan ook de voorstellen en het bereikte compromis.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, ik ben bijzonder trots om, als eerste na de rapporteurs, het grote belang voor de Europeanen te mogen benadrukken van het versterken van de beroepsonderwijs- en opleidingsstelsels, met respect voor de eigenheid van de onderwijsstelsels in de afzonderlijke lidstaten en door middel van samenwerking. Op deze manier kunnen ze invulling krijgen binnen een gemeenschappelijk kader en als hulpmiddelen worden gebruikt, zoals de Commissie heel terecht benadrukte en waarvan we in de commissie nu op de hoogte zijn door het uitstekende werk van de rapporteurs.

We hebben de mogelijkheid gekregen om jonge Europeanen een duwtje in de rug te geven en ze twee mogelijkheden te bieden: die van het hoger onderwijs, van theoretische studies, en die van praktijkstudies, waarbij de nadruk ligt op bruikbaarheid en creatie. Het beroepsonderwijs, op alle niveaus, is de toekomst van Europa. Het is de toekomst van iedere afzonderlijke lidstaat. Het zijn de creativiteit en productiviteit in het beroepsonderwijs die tot vooruitgang en innovatie leiden. Ik vertrouw erop dat deze twee richtlijnen, die binnenkort worden goedgekeurd en ten uitvoer gelegd, door de autoriteiten in iedere lidstaat en door de onderwijsinstellingen zullen worden gebruikt, zodat we hier volgend jaar, het jaar van creativiteit en innovatie, de vruchten van kunnen plukken.

Corina Crețu, *namens de PSE-Fractie*. – (RO) Allereerst zou ik mijn blijdschap willen uitdrukken over de aanwezigheid van commissaris Figel' bij dit debat en de aandacht die hij besteedt aan deze verslagen. Daarnaast gaan mijn felicitaties natuurlijk uit naar mijn mede-Parlementsleden, de heer Andersson en de heer Mann.

In mijn hoedanigheid van schaduwrapporteur voor de PSE-Fractie inzake dit verslag, zou ik willen benadrukken hoezeer het mij verheugt dat de uitvoering van het Europees systeem voor studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding is goedgekeurd. Het betekent een belangrijke stap voorwaarts bij de harmonisering van de onderwijswetgeving in de EU-landen en het wegnemen van de obstakels waar mensen in het beroepsonderwijs vaak op stuiten wanneer zij willen wisselen van beroepsopleiding en onderwijsstelsel.

Volgens de Lissabonstrategie en de meest recente bijeenkomsten die aan het beroepsonderwijs zijn gewijd, vormen hooggekwalificeerde werknemers de economische motor achter de Europese Unie. In de moderne economie gaat het daarbij om werknemers die meerdere talen spreken en die ervaring hebben met het werken in een multiculturele omgeving. Gelet op de bestaande discrepanties tussen de lidstaten op het vlak van het definiëren van kwalificaties en diploma's, is het in de huidige omgeving van het grootste belang om de juiste voorwaarden te creëren voor grensoverschrijdende mobiliteit in de onderwijssector. Hierdoor wordt het makkelijker hooggekwalificeerde werknemers op te leiden die kunnen voldoen aan de nieuwe vereisten van de Europese economie.

Een ander effect van dit wetskader zal een toenemende mate van mobiliteit van studenten en leerlingen uit onze landen, de nieuwe lidstaten, zijn. De beroepsonderwijsstelsels zijn daar nog maar ten dele op Europees niveau geïntegreerd. Het Europees systeem voor studiepuntenoverdracht komt ten goede aan studenten en leerlingen die in het verleden niet dezelfde kansen op een baan en een opleiding in een meertalige en interculturele omgeving hadden als studenten en leerlingen uit de oudere lidstaten van de Europese Unie.

Middels de amendementen die ik heb ingediend, heb ik gewezen op de noodzaak om dit systeem zo snel mogelijk door te voeren. Het systeem is bedoeld om de resultaten van mensen die een beroepskwalificatie willen behalen, bij elkaar op te tellen, over te zetten en te erkennen, ongeacht uit welke lidstaat ze afkomstig zijn of waar zij woonachtig zijn. Wij moeten op basis van de bestaande structuren op Europees niveau duurzame netwerken opzetten tussen nationale en regionale aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding. Om te zorgen dat deze netwerken en samenwerkingsverbanden zo doelmatig mogelijk zijn, moeten wij een hoge mate van kwaliteit garanderen, die eveneens uniform is. In dit opzicht ben ik dan ook zeer ingenomen met het verslag van de heer Andersson over de invoering van het Europees systeem voor studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding.

Ook ik zou willen benadrukken dat de instrumenten die in dit kader worden geboden, zo snel mogelijk door de lidstaten moeten worden toegepast, zodat wij de hoogst mogelijke gemeenschappelijke kwaliteitsnormen op het vlak van onderwijs kunnen bewerkstelligen. Wij moeten de voorwaarden voor het behalen van een volledige kwalificatie duidelijk scheiden van die voor gedeeltelijke kwalificaties. Het is de hoogste tijd dat wij de mobiliteit van de beroepsbevolking van de EU een nieuwe impuls geven.

Hannu Takkula, *namens de ALDE-Fractie*. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil enkele woorden kwijt over dit uitstekende verslag. Ik wil de rapporteur, de heer Andersson, en ook de anderen die hier vandaag hebben gesproken en vooral commissaris Figel' bedanken.

Het is belangrijk dat wij over beroepsonderwijs en -opleiding spreken, omdat wij gezamenlijk hebben besloten dat Europa een interne markt nodig heeft. Als wij een goed functionerende interne markt willen hebben, dan betekent dat ook dat wij goed functionerende, goed opgeleide arbeidskrachten nodig hebben. Op die manier kunnen wij waarborgen dat, als wij aan Europa bouwen, niet alleen de economische aspecten maar ook de aspecten die op werk en vaardigheden betrekking hebben aan bod komen.

Dit verslag heeft niet alleen betrekking op onderwijs en opleiding, maar ook op cultuur en werkgelegenheid. Over vakbekwaamheid hebben wij ook afspraken gemaakt in het kader van de processen van Bologna en Kopenhagen, waarmee in dit verband ook rekening gehouden moet worden.

Ik wil één kwestie met klem benadrukken. Hoewel ik weet dat onderwijs en opleiding in grote mate onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen, kunnen wij toch op Europees niveau de lidstaten aansporen er naartoe te werken dat de kwaliteit van beroepsonderwijs en -opleiding, het niveau van het onderwijs en de leerprestaties daadwerkelijk kunnen worden gewaarborgd. Dat is zeer belangrijk voor de mobiliteit.

Wij moeten, onder dreiging van een economische recessie, beseffen dat investeringen in onderwijs en opleiding leiden tot goede, hoogwaardige en gekwalificeerde arbeidskrachten. Dat is cruciaal als wij innovaties en nieuwe kennis en vaardigheden willen verkrijgen en als wij onze economische basis willen versterken waarmee wij ons bbp kunnen verhogen.

De huidige besluitvormers vergeten vaak dat onderwijs en opleiding vooral de sleutel vormen tot het bouwen van een betere toekomst en het versterken van onze economische basis. Dat is de boodschap die wij de lidstaten en hun besluitvormers moeten meegeven. Wij moeten hen vanuit de Europese Unie hierin aanmoedigen. Wij hebben een goed functionerende en hoogwaardige arbeidsmarkt en gekwalificeerde arbeidskrachten nodig.

Sepp Kusstatscher, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, dames en heren, van beide aanbevelingen van de Raad en het Parlement moet een krachtige impuls uitgaan voor een continue verbetering van het beroepsonderwijs in heel Europa op basis van gezamenlijke planning, energieke uitvoering, beoordeling en evaluatie. Dit vereist meer transparantie tussen de verschillende beroepsonderwijssystemen, om de vergelijkbaarheid en wederzijdse erkenning van beroepstitels mogelijk te maken en meer permeabiliteit te waarborgen.

Het gaat om een cultuur van constante kwaliteitsverbetering. Beter onderwijs is meer dan enkel een kwestie van titels, meer dan een springplank naar de arbeidsmarkt en ook meer dan enkel een bijdrage aan een hoger concurrentievermogen van ondernemers en werknemers. Het stoort mij dat er in dit verband zo vaak wordt gesproken over menselijk kapitaal, alsof de mens een productiefactor is.

De status van het beroepsonderwijs in de 27 lidstaten verschilt aanzienlijk. We kunnen inderdaad zonder bureaucratische harmonisering van bepalingen of betutteling vanuit Brussel, zoals de heer Takkula zojuist zei. Wel moeten we druk uitoefenen, althans zachte druk, om ervoor te zorgen dat de beste modellen en normen geleidelijk ingang vinden in alle EU-lidstaten. Daar moeten we nu al mee beginnen en niet wachten tot ergens in de toekomst.

We kunnen en moeten van elkaar leren. Het beroepsonderwijs moet in heel Europa dezelfde status krijgen als het algemeen onderwijs.

Ik bedank de heer Andersson en de heer Mann voor hun verslagen.

Jiří Maštálka, *namens de GUE/NGL-Fractie.* – (CS) Ik zou mij graag aan willen sluiten bij de dankwoorden en complimenten aan het adres van de rapporteurs, de heren Mann en Andersson voor het geleverde werk en dan met name voor hun engelengeduld bij de onderhandelingen over de compromissen. In het voorstel van de heer Andersson wordt geheel terecht gewezen op de noodzaak van inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel. Bovendien wordt er in dit voorstel goed omschreven welke mechanismen er gekozen dienen te worden voor het beoordelingssysteem middels de referentieparameters in de lidstaten en wat de verschillende deadlines hiertoe zouden moeten zijn. Tevens vormt het een aansporing voor een grotere inzet van alle beroepsonderwijs verzorgende partijen en worden de partijen aangemoedigd gebruik te maken van zelfevaluatie als aanvullend middel ter verhoging van de kwaliteit.

Ik ben ingenomen met het feit dat het gelukt is om de in mijn ogen uitermate relevante in de Commissie werkgelegenheid goedgekeurde voorstellen op te nemen in de compromisvoorstellen, te weten sterkere stimulering van de lidstaten om doeltreffender te werk te gaan op dit vlak alsook de nadruk op de rol van leerlingen bij de meting van de tevredenheid met de resultaten van de opleiding en de nadruk op de

ondersteuning van het onderwijsgevend personeel. Overweging 1 van het verslag van de heer Mann verdient ons aller volste steun aangezien hierin de nadruk wordt gelegd op het belang van de persoonlijke en professionele ontwikkeling van individuen. Tot slot wil ik graag stilstaan bij het feit dat in de voorgestelde compromissen de term "levenslang leren" gebezigd wordt, een belangrijke reden voor mij om ze te ondersteunen, aangezien de werkingssfeer van het onderwijs- en opleidingsproces, dus het aantal burgers dat hier potentieel onder valt, hiermee ruimer wordt.

Joel Hasse Ferreira (PSE). – (PT) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren, kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en –opleiding is van fundamenteel belang, en niet alleen als het gaat om het certificeren van de leerresultaten die Europese werknemers in het kader van het levenslange leerproces hebben gerealiseerd. Door kwaliteitsborging kunnen we immers ook de mobiliteit binnen het grondgebied van de Unie verbeteren. Een belangrijk element daarbij is de beoordeling van de kwaliteit van het beroepsonderwijs en de beroepsopleidingen zelf. De uitwisseling van beste werkwijzen op dit gebied dient daarom te worden bevorderd – op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau.

Mijnheer de Voorzitter, het vastgestelde referentiekader – dat aan alle subsidiariteitsvereisten voldoet – legt een aantal gemeenschappelijke beginselen, kwaliteitscriteria en –indicatoren vast die voor het beoordelen en verbeteren van de verleende onderwijsdiensten van groot nut kunnen zijn. Deze indicatoren zijn niet in de eerste plaats bedoeld als controle-instrument. Ze moeten eerst en vooral worden gezien als hulpmiddelen die kunnen bijdragen tot het verwezenlijken van de Lissabondoelstellingen op het gebied van onderwijs en opleiding.

Commissaris Figel', ik wil om te beginnen de heer Andersson gelukwensen met zijn uitstekende verslag, en vervolgens iets zeggen over een aantal punten in het verslag van de heer Mann, die ik bij dezen ook gelukwens. Ik geloof dat het heel belangrijk is dat er een koppeling tot stand wordt gebracht tussen certificering en het systeem voor studiepuntenoverdracht in het hoger onderwijs. Op die wijze zorgen we ervoor dat de certificatieprocedures op elkaar aansluiten. Daarmee scheppen we betere omstandigheden voor de professionele mobiliteit – zowel Europese werknemers als jongeren kunnen daarvan profiteren. Het is van belang dat de lokale en regionale autoriteiten participeren bij het creëren van een link tussen de regionale en nationale kwalificatiekaders enerzijds, en het Europese studiepuntenstelsel voor beroepsonderwijs en –opleiding anderzijds. We moeten dat niet alleen makkelijker maken – we moeten dat ook aanmoedigen.

Alleen op die manier, mijnheer de Voorzitter, kunnen we de mobiliteit en de overdracht van vaardigheden tussen de diverse sectoren van de economie en de verschillende arbeidsmarkten verbeteren. En dat zal een doorslaggevende bijdrage leveren aan de sociale cohesie, terwijl het zo ook gemakkelijker zal zijn binnen de Europese Unie een ruimte van gelijke kansen te creëren.

Tot slot, dames en heren, wil ik graag benadrukken – en nu keer ik weer terug naar het verslag-Andersson – dat het heel belangrijk is dat we de strategie van levenslang leren blijven steunen. We moeten het nodige ondernemen om een cultuur van voortdurende kwaliteitsverbetering op alle niveaus te bevorderen. En dat kan door meer links te creëren tussen formele vormen van onderwijs en opleiding aan de ene kant, en een beter georganiseerde erkenning van verworven ervaringen aan de andere kant. Op die manier dragen we bij tot een hoger opleidingsniveau van jongeren en een betere training van werknemers. En dat is economisch en sociaal gezien een voorwaarde voor het concretiseren van ons Europees sociaal model.

Marian Harkin (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik de heer Andersson en de heer Mann feliciteren met hun uitstekende werk en hun goede resultaten. De meesten van ons die hier vanavond aanwezig zijn, zullen het ermee eens zijn dat het Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en –opleiding een zeer nuttig instrument zal blijken te zijn om de lidstaten te helpen bij de permanente verbetering van hun beroepsonderwijs- en –opleidingsstelsels en de bewaking van dit proces.

Dit kader zal gebaseerd zijn op gemeenschappelijke Europese referenties en voortbouwen op de beperkte toepassing en het beperkte succes van het vorige kader, het gemeenschappelijk kader voor kwaliteitsborging.

We hebben lering getrokken uit onze ervaring met dat vorige kader bij het ontwikkelen van het huidige voorstel, en ik denk dat dit aanzienlijke verbeteringen bevat.

Het voorgestelde kader zal op diverse manieren bijdragen aan de kwaliteit en de doelmatigheid van de investering in menselijk kapitaal. Daarvan zal ik er drie noemen: door beter onderwijs en betere vaardigheden aan te bieden; door het verbeteren van de normen; en door het bevorderen van mobiliteit. Deelname aan het kader is vrijwillig, en ik hoop dat commissaris Figel' het bij het rechte eind heeft wanneer hij zegt dat daarmee niet alleen onze diversiteit tot uitdrukking komt, maar ook onze volwassenheid. Het biedt ons een

gemeenschappelijk kader met gemeenschappelijke kwaliteitscriteria, en dat resultaat kan alleen via communautair optreden worden bereikt. Hierdoor hebben we het mijnenveld van diverse bilaterale overeenkomsten kunnen omzeilen, en door de administratieve normen te minimaliseren, bieden we een goed mechanisme met behulp waarvan kwaliteitsnormen met elkaar kunnen worden vergeleken.

Dit is een goed, praktisch stuk wetgeving dat goede resultaten zal opleveren. Telkens wanneer het Parlement erin slaagt dit soort wetgeving tot stand te brengen, wordt er goed werk verricht.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, het idee om aanbevelingen te doen inzake kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en –opleiding is heel goed.

Het beleid op het dit gebied valt onder de nationale verantwoordelijkheden. Daarom verschilt de kwaliteit van het beroepsonderwijs van lidstaat tot lidstaat. Deze situatie sluit niet goed aan op de eisen die de arbeidsmarkt op het vlak van mobiliteit stelt en verhoudt zich slecht met de dynamische wijze waarop de economische en technologische omstandigheden veranderen. Het wordt dan moeilijk de Lissabondoelstellingen te verwezenlijken. Erger nog is dat er zo geen transparant kader kan worden gecreëerd voor het ontwikkelen van een kennismaatschappij.

Het is de bedoeling om nu een referentiekader te ontwikkelen en daarbij een nieuwe benadering te volgen. Lidstaten kunnen steun ontvangen bij het opstellen van algemene criteria om zo te bepalen of het door hen geboden onderwijs vergelijkbaar en verenigbaar is met het aanbod elders. In deze aanbeveling ligt de nadruk op coördinatie, onder andere met partners en beroepsorganisaties, waardoor de voorgestelde maatregelen beter uitvoerbaar zijn. Ze zullen zeker bijdragen tot een beter functionerende onderwijsmarkt, die hierbij het voorbeeld van de arbeidsmarkt moet volgen.

Dat is vooral goed nieuws voor al die landen waar dit proces minder gemakkelijk verloopt als gevolg van de veranderingen die de economie in deze landen heeft ondergaan. Als er een standaard wordt vastgelegd, zal het systeem transparanter en consistent worden. Ook de mobiliteit wordt zo verbeterd, en dat sluit aan bij andere trends in de Europese Unie.

Dat alles moet te verwezenlijken zijn zonder daarbij de autonomie van de lidstaten op het gebied van beroepsonderwijs en –opleiding aan te tasten. Je zult op deze manier echter wel een voor iedereen gelijk kader scheppen. En dat is een voorwaarde voor een gemeenschappelijke, kwalitatief goede onderwijsbasis. Ook voor het trainen van specialisten zal dit een goede benadering blijken te zijn.

We moeten proberen de behoeften van de onderwijssector aan te laten sluiten op de economische en technologische ontwikkelingen. Op die wijze kunnen we de procedures voor het trainen van het personeel in deze sector doeltreffender maken. En daarmee zouden we een oplossing kunnen vinden voor een aantal problemen die nu aanleiding geven tot grotere en kleinere migratiestromen.

Om de problemen met de uiteenlopende beroepstrends op te lossen, zouden we een gerichte benadering kunnen volgen. Het is mogelijk de kwaliteit van beroepsonderwijs en –opleiding te verbeteren door instellingen te laten participeren in het European Quality Network. Bij het opstellen van de nationale richtsnoeren moeten we vooral streven naar meer transparantie, een betere coördinatie en strengere normen.

Tomáš Zatloukal (PPE-DE). – (CS) Ik zou graag even stil willen staan bij het feit dat het beroepsonderwijs en de beroepsopleidingen in de Europese Unie autonoom op nationaal en regionaal niveau verzorgd worden, aan de hand van uiteenlopende normen, hetgeen tot een breed scala aan uiteenlopende beroepen en kwalificaties leidt. Europa heeft daarom gemeenschappelijke criteria nodig om te zorgen voor transparantie van de verschillende onderwijs- en opleidingsstromen alsook om ervoor te zorgen dat deze goed op elkaar aansluiten. Er dient dan ook voldoende flexibiliteit te worden ingebouwd in de onderwijs- en opleidingsstelsels zodat deze doeltreffend kunnen inspringen op de behoeften van de arbeidsmarkt. Daarbij dient de doeltreffendheid en de efficiëntie van het geboden onderwijs en de geboden opleidingen regelmatig te worden beoordeeld en verfijnd op basis van harde feiten. Het is bemoedigend te zien dat de richtsnoeren ter waarborging van de kwaliteit van het beroepsonderwijs en de beroepsopleidingen aanbevelingen bevatten inzake de invoering van een Europees kwalificatiekader. Een Europees referentiekader is in mijn ogen een goed middel om te komen tot een verbetering van de kwaliteit van de beroepsonderwijs- en beroepsopleidingsstelsels in de lidstaten.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, het voorstel betreft beroepsopleiding op vele niveaus, al naargelang intelligentie, motivatie, belangstelling en marktbehoeften.

Gemeenschappelijke arbeidsnormen vragen om een harmonisatie van opleidingsmodellen van Spanje tot Roemenie.

Ik wil onderstrepen dat de nadruk op universitair onderwijs niet ten koste mag gaan van het middelbaar beroepsonderwijs. Je hoeft niet gestudeerd te hebben om in de bediening te kunnen werken; soms is zelfs een korte cursus al voldoende. De laatste tijd is er in landen als Polen flink gesneden in dit soort onderwijs. Ik als docent zou willen zeggen dat ik voor zover mogelijk voorstander ben van flexibele onderwijsprogramma's op maat, met nadruk op vreemde talen, zodat iedereen zich in het buitenland kan redden.

Tot slot, mijnheer de commissaris, wil ik zeggen dat investeren in onderwijs een van de beste investeringen in Europa is. Laten we niet beknibbelen op onderwijs en laten we niet gierig zijn voor de generaties na ons.

Dragoş Florin David (PPE-DE). – (RO) Beroepsonderwijs en -opleiding zijn essentiële hulpmiddelen die de Europese burger het vermogen, de kennis en de vaardigheden bieden die nodig zijn om volwaardig deel uit te maken van de arbeidsmarkt en de kenniseconomie. Dit is in zijn algemeenheid een voortreffelijke aanbeveling. Ik geloof echter dat het geheel nog twee overige vlakken moet omvatten, waar ik feitelijk al op heb gewezen: het instellen van een adviesstelsel voor Europese burgers om deze te helpen die studie en specialisatie te kiezen die het best bij hun persoonlijke vaardigheden passen, en, zo mogelijk, het instellen van een platform voor kwaliteit in het onderwijs.

Ik zou willen beklemtonen dat wij moeten uitgaan van een complementaire benadering van onderwijs, zodat het onderwijsproces beter wordt afgestemd op de werkelijke behoeften van de arbeidsmarkt. De strategieën voor een leven lang leren en mobiliteit zijn van cruciaal belang voor de mogelijkheden om werk te vinden op de arbeidsmarkt. Ook ik zou de beide rapporteurs willen bedanken, en ik wens iedereen een vrolijk kerstfeest.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – (RO) In de Europese Unie stuiten personen die in hun land van herkomst een beroep doen op de beroepsonderwijskwalificaties of -modules die zij in een ander land hebben gehaald, nog altijd op de nodige obstakels. Dit werkt voor veel mensen ontmoedigend, hetgeen de mobiliteit over de grenzen beperkt. Dit is dan ook de reden waarom wij het Europees systeem voor studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding (ECVET) in het leven hebben geroepen: om de mobiliteit van studenten en werknemers een impuls te geven. Verder ben ik van mening dat het verslag van Thomas Mann zeer goed de verbeteringen aangeeft die het systeem met zich meebrengt, evenals de problemen die zich zouden kunnen voordoen zodra het systeem is doorgevoerd.

Gelukkig kunnen wij terugvallen op de ervaringen die zijn opgedaan in het kader van het systeem voor studiepuntenoverdracht (CTS). Op basis van mijn eigen ervaringen als leraar en met het systeem voor studiepuntenoverdracht sluit ik mij aan bij de aanbevelingen van de rapporteur. Wij moeten op Europees niveau een kwantitatieve norm hebben voor het toekennen van studiepunten, en er moeten heldere criteria worden geformuleerd om te zorgen dat het systeem voor alle EU-lidstaten relevant, transparant, vergelijkbaar en betrouwbaar blijft. Ook ondersteun ik de gedachte dat er eerst een proefperiode moet komen alvorens het systeem wordt geaccepteerd, aangezien de lidstaten uiteenlopende onderwijsstelsels hebben. Ik geloof dat er meer tijd nodig is om 27 beroepsonderwijsstelsels te harmoniseren.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier graag mijn steun betuigen aan mijn buurman, Thomas Mann, en ik wil hem alsook de andere rapporteur feliciteren met hun werk. Maar er doet zich een specifiek probleem voor, zeker in mijn lidstaat en misschien ook wel in de uwe, mijnheer de Voorzitter. De enorme groei in de bouwsector heeft naar mijn mening tot een gigantisch probleem geleid, in het bijzonder voor jonge mannen die vanwege het aantrekkelijke hoge salaris in de bouwsector niet echt werden aangemoedigd om verder te leren.

Helaas is die tijd nu voorbij, en veel mensen die tot die categorie behoren, hebben geen opleiding genoten en hebben daardoor geen toegang tot ander werk dat zich voor zou kunnen doen. Ik denk dan ook dat de afzonderlijke lidstaten, en zeker ook Ierland, zich moeten richten op deze specifieke groep mensen zodat wanneer er betere tijden komen (en we hopen dat dit gauw zal gebeuren), zij opgeleid zijn voor ander werk. Uiteraard is het idee van kwaliteitsborging en -controle van vitaal belang. Wat mij zorgen baart, is dat dit element van kwaliteitscontrole momenteel in het onderwijs ontbreekt terwijl het idee van het grensoverschrijdend verkeer van werknemers de noodzaak van een EU-wijde, gecoördineerde aanpak van het beroepsonderwijs- en de beroepsopleiding impliceert.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het voorgestelde systeem voor de overdracht en accumulatie van studiepunten op het terrein van onderwijs en beroepsopleidingen moet de mobiliteit van werknemers binnen de grenzen van de Europese Unie ten goede komen. Als we willen dat de Europese Unie de concurrentie met derde landen aankan, als we willen dat haar economie kan groeien, als we meer werkgelegenheid willen en minder verschillen tussen regio's, dan moeten we levenslang leren bevorderen. We hebben oudere mensen nodig. De Europese Unie kan niet zonder hun ervaring, hun kwalificaties en hun kennis.

Als we een op kennis gebaseerde economie en samenleving willen, moeten we investeren in onderwijs. We moeten voorkomen dat mensen zonder kwalificaties het onderwijs verlaten. Ook is het van belang om de drempel tot onderwijs en kwalificaties te verlagen, met name voor mensen met financiële problemen, waaronder ook mensen op het platteland die nog altijd maar moeizaam toegang tot onderwijsvoorzieningen hebben.

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris Figel, ik wil u van harte feliciteren. Dit is een van de grootste uitdagingen vóór kerstmis. Als we een blik werpen in het nieuwe jaar, in de financiële crisis, zijn er nog heel wat zaken die we moeten aanpakken. Onderwijs en opleiding spelen daarin een centrale rol.

Er zijn drie indicatoren waarmee we de crisis het hoofd kunnen bieden: onderzoek en ontwikkeling, infrastructuur, en onderwijs en opleiding. Ik vind dat wij nieuwe normen moeten stellen die de bevolking laten zien dat een leven lang leren van eminent belang is, met name voor kleine en middelgrote bedrijven, dat we willen dat de werknemers in die bedrijven hun baan houden, dat we ze beter willen opleiden om hen op de markt kansen voor de toekomst te bieden.

De Europese Unie speelt hierin een centrale en essentiële rol. Ik zou bovendien zeer ingenomen zijn als de "Small Business Act" morgen wordt aangenomen. We zouden dan op dit vlak over extra middelen kunnen beschikken.

Ján Figel, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zal slechts kort het woord nemen omdat ik wat langer heb gesproken aan het begin van het debat. Ik ga door op het punt waar de vorige spreker ophield, met name met het oog op de crisis.

We moeten beter en meer investeren in onderwijs en opleiding. Niet minder, maar beter en meer, dat wil zeggen op het punt van doelmatigheid, verenigbaarheid, relevantie, enzovoort, en nog meer daarna. Dat is het standpunt van de Commissie, en natuurlijk acht ik dat zelf ook van toepassing hier.

Wat hier vanavond is gezegd over de mobiliteit van gekwalificeerde arbeidskrachten, levenslang leren, verzamelen en overbrengen van kennis, en een kwaliteitscultuur, is van groot belang voor onze nationale onderwijs- en opleidingsstelsels, en dient ook gerealiseerd te worden.

Ik wil alleen bevestigen dat de instrumenten die wij goedkeuren – u zult morgen, hoop ik, stemmen over de compromistekst of de ingediende amendementen, die ik bevestig en toejuich – Europa kwalificatievriendelijker zullen maken. Dat wil zeggen mensvriendelijker of burgervriendelijker, en dat is echt iets wat we met elkaar moeten delen, misschien nog meer dan in het verleden. Met behulp van dergelijke instrumenten kunnen we betere voorwaarden scheppen voor motivatie, mobilisatie voor innovatie en al deze belangrijke doelstellingen.

Onder het Tsjechische voorzitterschap zal de Commissie proberen conferenties te helpen organiseren: de algemene startconferentie voor beide instrumenten en daarna meer specifieke conferenties over de verdere tenuitvoerlegging. Wellicht kunnen de twee rapporteurs ons daarbij helpen of aanwezig zijn tijdens deze evenementen. Natuurlijk zal onze belangrijkste taak liggen in de tenuitvoerlegging.

Ook wil ik, net als vele anderen vanavond nog zeggen: prettige kerstdagen en een gelukkig Nieuwjaar – het Europees Jaar van creativiteit en innovatie – 2009.

De Voorzitter. – Dank u, ik wens u hetzelfde en ook het college van commissarissen en al het personeel.

Jan Andersson, rapporteur. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, de heer Takkula is al vertrokken, maar hij stelde een vraag over het al dan niet bestaan van een tegenstelling tussen het hebben van doelstellingen op het niveau van de EU en het feit dat het onderwijssysteem in wezen nog altijd een nationaal systeem zal zijn. Ik zie geen tegenstelling. Ik denk dat het referentiekader gebaseerd is op doelstellingen op EU-niveau terwijl we tegelijkertijd vertrouwen in de lidstaten hebben. We bieden ze mogelijkheden en wat wij een gereedschapskist noemen om gebruik van te maken. Ik denk niet dat er een tegenstelling is.

Ik zou willen onderstrepen wat de heer Figel' zei, namelijk dat het nu, tijdens de economische en werkgelegenheids crisis die we doormaken, belangrijker is dan ooit dat we investeren in onderwijs. Dat is wat de concurrentiekracht van de EU zal bevorderen, maar het geeft individuele burgers ook de instrumenten om vooruitgang te boeken in hun leven en om voordeel te halen uit verdere opleiding gedurende hun leven.

Tot slot zou ik de Commissie nogmaals willen bedanken, en ook alle schaduwrapporteurs. We hebben uitstekend samengewerkt gedurende deze reis en ik wil u ook allemaal een zalige kerst en een gelukkig Nieuwjaar wensen.

Thomas Mann, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris Figel', hartelijk dank voor de uitstekende samenwerking met u persoonlijk en met uw team. We zijn als het ware steeds verder naar elkaar toe gekropen en hebben daarbij een goed resultaat geboekt.

Sepp Kusstatscher heeft volkomen gelijk: de Europese Unie heeft hoge ambities op het vlak van het beroepsonderwijs. Emancipatie van het beroepsonderwijs ten opzichte van het hoger onderwijs is uiteindelijk wat we willen. Wat de redenering van Maria Panayotopoulos-Cassiotou betreft, ook daar is geen speld tussen te krijgen; wij hebben genoeg van die eeuwige intentieverklaringen en mooipraterij. We moeten echte, tastbare resultaten boeken. Vrijblijvende samenwerking wijkt dus voor intensieve samenwerking.

De leerresultaten in de lidstaten lopen momenteel ver uiteen. Het betekent dat het bedrijfsleven en de nationale autoriteiten tot afspraken moeten komen over onderwijsinstellingen. De heer Takkula heeft het volledig bij het rechte eind: we hebben geen behoefte aan Europese betutteling – daar zijn we ook helemaal niet op uit. *Soft law*, mensen interesseren en mobiliseren, dat is wat we nodig hebben.

Wij willen dat de deskundigen rond de tafel gaan zitten – bij hoorzittingen, in werkgroepen en voor de ontwikkeling van studies. Vervolgens moeten we een beroep doen op de onderwijsinstellingen. Ik ben het volledig eens met de heer Maštálka. Wat dat betreft kunnen we ook gebruik maken van de bestaande netwerken en de sociale partners. Pas dan wordt het nut zichtbaar voor werknemers en werkgevers, voor private en openbare onderwijsaanbieders: een klassiek win-winsysteem. De heren Ferreira en Rübig wezen al op het belang van een leven lang leren en dat is terecht, want dat is het domein waar we echt het verschil kunnen maken.

Geachte mevrouw Harkin, net als u zie ik dat het vrijwillige karakter van dit kader een belangrijk aspect is. Alle actoren zijn er immers bij betrokken. Op basis van een geleidelijk toenemend vertrouwen zullen we zien dat vanaf 2012 de eerste lidstaten gaan samenwerken. Ik ben het ermee eens dat een proefperiode nodig is. We zullen de beoordeling van de niveaus 1 tot en met 8 van het EQR hierin meenemen. Mijn gewaardeerde buurvrouw heeft volkomen gelijk als zij zegt dat dit noodzakelijk is. Jongeren hebben recht op het vooruitzicht dat ze nodig zijn en zich verder kunnen ontwikkelen, steeds in overeenstemming met de nationale wetgeving. De andere landen hebben dan de vrijheid om later in te stappen en zich bij het ECVET-systeem aan te sluiten als ze er klaar voor zijn. Ik denk wat dat betreft dat onze kaarten erg gunstig liggen. Als we met een dergelijke samenwerkingsgezinde instelling de zaken blijven bespreken, zullen we vast nog een paar stappen vooruit zetten. Ik denk dat we hier een en ander los hebben kunnen maken.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen, donderdag 18 december 2008, plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Dumitru Oprea (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) In mijn hoedanigheid van rapporteur voor advies inzake het Europees systeem voor studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding (ECVET) zou ik opnieuw het belang willen benadrukken van het instellen en doorvoeren van dit systeem, dat gericht is op verbetering van de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van beroepsonderwijs en -opleiding.

Het belang van de invoering van het ECVET is geworteld in de wens de verschillen terug te brengen tussen de leerresultaten, die het gevolg zijn van de verschillende beroepsopleidingstelsels. Wij moeten de transparantie van beroepskwalificaties en een leven lang leren vergroten.

Bij de invoering van het ECVET dienen wij uit te gaan van een gemeenschappelijke verbintenis om de beginselen voor het garanderen van kwalitatief goed beroepsonderwijs en kwalitatief goede beroepsopleidingen na te leven. Feitelijk is een van de belangrijkste aspecten hiervan het bevorderen van partnerschappen die worden opgezet tussen onderwijsinstellingen, ondernemingen en nationale autoriteiten, met als doel het ontwikkelen van een omgeving van wederzijds vertrouwen.

Als laatste, maar daarom niet minder belangrijk, zou ik willen noemen dat bij het ECVET de nadruk komt te liggen op de leerresultaten en niet op de tijd die wordt besteed aan het verwerven van kennis, vaardigheden en ervaring.

18. Evaluatie en toekomstige ontwikkeling van het Frontex-agentschap en van het grensbewakingssysteem Eurosur

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag van Javier Moreno Sánchez, namens de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, over de evaluatie en toekomstige ontwikkeling van het Frontex-agentschap en van het grensbewakingssysteem Eurosur [2008/2157(INI)] (A6-0437/2008).

Javier Moreno Sánchez, rapporteur. – (ES) Mijnheer de vicevoorzitter van de Commissie, dames en heren, de acroniemen Frontex en Eurosur herinneren ons aan een wrede werkelijkheid die wij moeten bestrijden, namelijk de duizenden personen die elke dag illegaal Europa binnenkomen op de vlucht voor armoede en op zoek naar een betere toekomst. Zij worden gedreven door een enorme sociale en familiale druk die voortvloeit uit de hoop dat zij mogelijk geld kunnen sturen naar hun familie. Helaas betalen velen van hen de Europese droom met hun leven.

Wij, de verantwoordelijke Europese politici, moeten hier een gemeenschappelijke oplossing voor vinden, die gebaseerd is op respect voor de waardigheid en de fundamentele rechten van de immigranten. We moeten onze grenzen openstellen voor legale immigratie, voor de integratie van werknemers met rechten en plichten en ze sluiten voor illegale immigratie, criminele organisaties en mensenhandelaren.

Voor deze taak beschikken wij over Frontex en Eurosur, instrumenten die een toegevoegde waarde bieden aan de inspanningen van de lidstaten en die bovendien de benodigde Europese gedachte van samenwerking en solidariteit weerspiegelen.

Het doel dat wij nastreven is de ontwikkeling van een geïntegreerd Europees systeem voor het beheer van alle buitengrenzen van de Unie, gebaseerd op operationele coördinatie en de interoperabiliteit van de verschillende nationale grensbewakingssystemen. De reden hiervoor is dat zodra een illegale immigratieroute wordt afgesloten, criminele organisaties binnen een week een andere route hebben gevonden.

Dames en heren, wij delen het standpunt van de Commissie, zoals uiteengezet in het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken.

Nu het agentschap de eerste positieve stappen heeft genomen, moeten we zijn rol voor de toekomst en het tempo van de ontwikkeling vaststellen.

Dames en heren, Frontex werkt. De cijfers van de Hera-operaties op de Canarische Eilanden en de duizenden levens die zijn gered in het Middellandse Zeegebied bevestigen dit, evenals de verbeterde coördinatie, de uitwisseling van beste praktijken en de specialistische opleidingen die worden verzorgd op het gebied van asiel, maritiem recht en grondrechten.

Het gaat dus goed, maar we zijn er nog niet. Frontex dient over toereikende materiële en logistieke middelen te beschikken om specifieke gezamenlijke operaties uit te voeren, evenals permanente grensbewakingsmissies in regio's met hoge risico's.

Verschillende lidstaten hebben het over solidariteit, maar voegen de daad niet bij het woord, wat de efficiëntie van Frontex vermindert. Vanuit dat oogpunt verzoeken wij de Commissie en de lidstaten voor een van de volgende opties te kiezen: óf het reglement van het Agentschap wordt zodanig gewijzigd dat solidariteit verplicht wordt, zoals in de RABIT-verordening, óf Frontex krijgt de mogelijkheid om zijn eigen materieel te kopen of te huren.

Uiteraard betekent dit een aanzienlijke verhoging van de begroting, maar het versterkt de Europese dimensie van het Agentschap en zorgt ervoor dat het, met name op korte termijn, over voldoende materiële middelen beschikt.

Voorts verzoeken wij de Commissie een herziening van het mandaat voor te stellen, om de juridische leemtes op te vullen die zijn optreden bij reddingsoperaties op zee en repatriëringen belemmeren.

Dames en heren, zonder samenwerking met de landen van oorsprong zullen we niet tot een efficiënt beheer van de migratiestromen komen. Ervaringen als de samenwerking van Spanje met Senegal hebben zeer positieve resultaten opgeleverd, die we ook op Europees niveau moeten toepassen.

Daarom verzoeken wij de Commissie samenwerking op het gebied van immigratie op te nemen in alle overeenkomsten die zij tekent met derde landen en met die landen informatiecampagnes op te zetten over de risico's van illegale immigratie.

Frontex moet meer werkovereenkomsten kunnen sluiten en samenwerkingsovereenkomsten kunnen aangaan met oorsprongslanden, overeenkomstig hun specifieke behoeftes. Tevens moeten de mogelijkheden worden onderzocht om samen te werken met regionale instellingen als Mercosur of de Gemeenschap van West-Afrikaanse staten, waar het beginsel van vrij verkeer van personen geldt.

Dames en heren, laten we niet vergeten dat Frontex en Eurosur geen panacee zijn, maar zeer waardevolle instrumenten voor een Europees immigratiebeleid, waarvan de uiteindelijke doelstelling is dat immigratie een factor van ontwikkeling is, zowel voor de opnemende landen als voor de landen van oorsprong, maar met name voor de immigranten zelf.

Immigratie mag niet langer een dodelijke val zijn. Laten we ervoor zorgen dat immigratie niet langer een verplichting is, maar een recht en een persoonlijke keuze.

Jacques Barrot, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik verwelkom het verslag over de evaluatie en toekomstige ontwikkeling van het Frontex-agentschap en van het Europese grensbewakingssysteem Eurosur. Ik bedank de heer Moreno Sánchez.

Het Europees Parlement steunt het Frontex-agentschap al sinds zijn oprichting, met name voor wat betreft zijn financiële middelen. Het doet mij deugd deze steun nog eens bevestigd te zien op dit cruciale moment in het bestaan van het agentschap, nu wij de mogelijkheid bestuderen om zijn mandaat uit te breiden.

Vrijwel alle punten die in het verslag aan de orde komen, sluiten bijna naadloos aan bij onze mededelingen en hebben mijn volledige instemming. Als voorbeeld noem ik de expliciete uitnodiging aan de Commissie om voorstellen te doen voor de uitbreiding van het mandaat van het agentschap, de oproep tot permanente patrouilles in de gebieden met een hoog risico en de noodzaak van Europese operationele solidariteit wanneer het erom gaat onze grenzen te controleren. Een aantal punten verdient echter ook enige verduidelijking.

Op dit moment wordt de technische uitrusting op vrijwillige basis door de lidstaten ter beschikking gesteld. De Commissie heeft er herhaaldelijk bij de lidstaten op aangedrongen te doen wat ze beloofd hebben, namelijk zorgen dat de uitrusting daadwerkelijk beschikbaar is voor gezamenlijke operaties, met name in de gebieden met een hoog risico.

De ervaringen van dit jaar laten echter zien dat de inzet van een toereikend aantal schepen nog steeds een probleem is. Er moet dan ook over andere oplossingen worden nagedacht, bijvoorbeeld de lidstaten verplichten om het agentschap bepaalde uitrusting ter beschikking te stellen, of het agentschap de mogelijkheid geven om zijn eigen uitrusting te huren of te kopen. Dit probleem zal centraal staan binnen het voorstel dat de Commissie zal indienen voor de aanpassing van het juridische kader van het agentschap.

Ik wijs er in dit verband op dat de resultaten van de onafhankelijke evaluatie betreffende het mandaat van het agentschap op basis van artikel 33 van de Frontex-verordening, in 2009 bekend zullen zijn. Als het zover is, zal de Commissie haar voorstellen voor het toekomstige mandaat van het agentschap bekendmaken. Deze herziening kan onder meer bestaan in nauwkeurige bepalingen betreffende de medewerking van het agentschap aan reddingsoperaties op zee, zijn medewerking aan terugkeeroperaties en intensievere samenwerking met derde landen.

Het klopt inderdaad ook, dames en heren afgevaardigden, dat de Commissie de voorlichtingscampagnes wil intensiveren middels haar delegaties, in derde landen, in het kader van het buitenlands beleid van de Europese Unie en op basis van het gemeenschappelijk bepaalde mandaat, de gemeenschappelijk bepaalde rollen en taken van Frontex. De Commissie zal nagaan voor welke vormen van steun omliggende derde landen in aanmerking kunnen komen.

Ik behoor tot degenen die denken dat bewaking door Frontex zo dicht mogelijk bij de grenzen van de kusten van derde landen humanitaire rampen kan voorkomen en de bewaking van onze grenzen veel doeltreffender maakt.

Hoe dan ook bedank ik het Europees Parlement voor dit verslag, dat zich bij de voorstellen van de Commissie aansluit. Ik wil u bedanken voor de belangrijke en globale steun van het Europees Parlement voor de mededelingen van de Commissie over Frontex. Ik denk dat we tussen de Europese instellingen consensus hebben bereikt over de hoofdlijnen van de toekomstige ontwikkeling van Frontex.

Tobias Pflüger, *rapporteur voor advies van de Commissie ontwikkelingssamenwerking*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, wat heeft het agentschap Frontex met ontwikkeling te maken? Heel veel, zo blijkt uit het artikel van Jean Ziegler, voormalig rapporteur van de VN over het recht op voedsel, in de uitgave van afgelopen maart van het tijdschrift *Le monde diplomatique*. Hij schreef: "Hiermee komen we op Frontex en de hypocrisie van de commissarissen in Brussel, die zelf schuldig zijn aan hongersnood in Afrika maar het bestaan, de slachtoffers van hun beleid, de hongervluchtelingen, te criminaliseren".

Een concreet voorbeeld is dat de EU landbouwoverschotten dumpst in Afrika en zo de teelt van voedselgewassen ontwricht, waardoor je steeds vaker ziet dat mensen niets anders rest dan te vluchten. Daarnaast vissen fabrieksschepen uit de EU de exclusieve visgronden voor de kust van Afrikaanse landen leeg. Traditionele vissersdorpen gaan in hoog tempo te gronde, bijvoorbeeld in de Sahelzone, maar ook Mali en Guinee-Bissau zijn hier voorbeelden van.

Het grensagentschap Frontex sluit Fort Europa hermetisch af en stuurt vluchtelingen terug zonder zich iets aan te trekken van het Vluchtelingenverdrag van Genève. Intussen worden massale uitzettingen georganiseerd – zoals die op 14 november in Wenen, waar elf EU-landen bij betrokken waren. Het verslag hamert op solidariteit, maar het gaat niet om solidariteit met de vluchtelingen maar om solidariteit tussen de landen. Het staat echter als een paal boven water dat we solidair moeten zijn met de mensen die hun ondraaglijke levensomstandigheden ontvluchten. Frontex bewerkstelligt enkel en alleen dat de vluchtelingen steeds langere routes nemen. Het agentschap brengt geen enkele oplossing. Oproepen tot de opheffing van Frontex is daarom het enige dat zinnig is.

Ik raad u aan eens te luisteren naar wat de Afrikanen hier zelf over te zeggen hebben. Zo verklaarde de voormalige minister van Cultuur en Toerisme in Mali, Aminata Traore, het volgende: "De menselijke, financiële en technologische hulpbronnen die Europa inzet tegen de migratiegolven uit Afrika zijn in feite de werktuigen van een oorlog tussen deze wereldmacht en jonge Afrikanen uit stad en land. Aan hun recht op onderwijs, economische deelneming, arbeid en voeding in hun landen van herkomst wordt onder de tucht van structurele aanpassingen volkomen voorbij gegaan". Dat zijn duidelijke woorden dunkt me.

De Voorzitter. – De meningen van de Malinese minister van Toerisme zijn vast belangrijk, maar we zijn meer geïnteresseerd in uw standpunten, mijnheer Pflüger.

Simon Busuttil, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (MT) Ik wil allereerst mijn collega Javier Moreno Sánchez bedanken voor zijn verslag en voor het feit dat hij openstond voor onze ideeën en amendementen bij de conclusies van zijn verslag. Mijnheer de Voorzitter, persoonlijk kan ik niet zeggen dat ik gelukkig ben met Frontex en zijn werk. Aan het eind van de afgelopen zomer noemde de uitvoerend directeur van het agentschap de missie in de Middellandse Zee, beter bekend als NAUTILUS, een mislukking. Hoe kan ik dan tevreden zijn? Dat zou het onmogelijke vragen. Van de uitvoerend directeur van Frontex verwacht ik niet te horen over het mislukken van de missie, maar over hoe Frontex succesvol en effectief kan zijn. Ik zou hier aan toe willen voegen dat het Europees Parlement desondanks altijd standvastig is geweest met zijn steun voor het Frontex-agentschap, zoals de commissaris terecht zei. Elk jaar weer is de begroting voor dit agentschap verhoogd, teneinde zijn missies permanenter en productiever te maken. Hoe kunnen we Frontex effectiever maken? Ten eerste door inderdaad te overwegen hoe we zijn opdracht kunnen uitbreiden, zoals al is voorgesteld door zowel de commissaris als het verslag. We moeten ook de efficiëntie van het agentschap versterken door te onderzoeken hoe we de lidstaten ervan kunnen overtuigen om de beloften na te komen die ze hebben gedaan toen zij zich verplichtten om middelen te leveren voor Frontex-missies. Anders moeten we ook de mogelijkheid overwegen om Frontex te voorzien van eigen middelen. Het tweede element dat nodig is om de efficiëntie uit te breiden, is internationale samenwerking. Onlangs was het Europees Parlement in Senegal, waar het met eigen ogen de samenwerkingsmethode die tussen Spanje en Senegal wordt gehanteerd, kon observeren. Dit is het type samenwerking dat we moeten kopiëren in andere gebieden en zones, zoals de Middellandse Zee en dicht bij Griekenland. Tot slot wordt er beweerd dat Frontex op de een of andere manier de mensenrechten niet respecteert, of geen mandaat heeft om deze te respecteren. Daar ben ik het absoluut niet mee eens. Ik ben zelfs van mening dat er zonder Frontex veel meer mensen zouden verdrinken of sterven dan nu het geval is. Dit toont aan dat Frontex zijn plicht vervult bij het respecteren van mensenlevens en mensenrechten. Maar we moeten meer doen; we willen dat Frontex productiever is in zijn operaties. Als het hierin slaagt, hebben we twee vliegen in één klap geslagen. Ten eerste hebben we het clandestiene reizen

gestopt en ten tweede zullen we de menselijke tragedie hebben beëindigd die een algemeen verschijnsel op onze zeeën is, en die een schande voor ons allemaal is.

Inger Segelström, *namens de PSE-Fractie*. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, commissaris en vicevoorzitter Barrot, geachte leden, ik zou om te beginnen de heer Moreno Sánchez en de commissie willen bedanken, want we hebben deze keer een goede discussie gehad over Frontex en Eurosur, maar ik zou ze ook willen bedanken om de activiteiten van Frontex voortdurend op de voet te volgen. Dat is nodig omdat zo veel mensen zich zorgen maken over de manier waarop Frontex zich moet ontwikkelen als het de muren en het fort van de EU moet zijn tegen de rest van de wereld en de armen wereldwijd.

Onlangs kwam aan het licht dat Frontex het niet als zijn taak zag om mensenhandel te bestrijden. Ik ben blij dat ik hier nu steun voor heb gekregen en dat we hier duidelijkheid scheppen. Ik denk dat iedereen het eens is over het belang om op alle mogelijke manieren te helpen om een einde te maken aan de situatie dat mensen zichzelf in gevaar brengen wanneer ze de EU binnen proberen te komen. Dat zijn geen misdadigers, maar arme mensen die op zoek zijn naar een beter leven voor hun gezin. Ik ben ook blij dat ik steun krijg voor een uitbreiding van de regels in het EG-recht en in het internationaal recht die moeten gelden op zee, met name in de Middellandse Zee.

Het is onaanvaardbaar dat vissers die op zee vluchtelingen aan boord nemen, verdacht worden van smokkel en dat het niet duidelijk is of ze de vluchtelingen in de dichtstbijzijnde haven aan land moeten kunnen zetten en welke regels van toepassing zijn. Daarom is het goed dat we in het op stapel staande programma inzake het communautair asiel-, vluchtelingen- en migratiebeleid ook behandelen hoe we Frontex beter moeten gebruiken in het toekomstige werk. Voor ik stop zou ik alle collega's, onze fantastische Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, de Voorzitter en commissaris Barrot een zalige kerst en een gelukkig Nieuwjaar willen wensen. Dank u.

Adina-Ioana Vălean, *namens de ALDE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik de rapporteur, de heer Moreno Sánchez, feliciteren met dit evenwichtige verslag. Ik ben dankbaar dat hij daarin de meeste van mijn zorgen en zelfs mijn punten van kritiek heeft meegenomen.

Frontex is een zeer belangrijk instrument in het immigratiebeleid, en het heeft zijn onmisbaarheid en doeltreffendheid bewezen. Desondanks blijft het een overgepolitiseerde instelling, die te zeer afhankelijk is van de welwillendheid van de lidstaten en van nationale belangen die door de pers en de publieke opinie worden gedicteerd.

Het was van cruciaal belang om de lidstaten op hun morele plicht en verplichtingen te wijzen. Ook is het belangrijk eraan te herinneren dat Frontex onder de eerste pijler van de Gemeenschap valt. Als zodanig dient het in zijn activiteiten niet alleen de fundamentele waarden van de EU te respecteren, maar deze ook uit te dragen, met name op een gebied waarop kritische vragen worden aangeroerd in verband met migratie en vrijheid van verkeer.

Er kunnen echter vraagtekens worden geplaatst bij de legaliteit van de activiteiten van dit agentschap. In de allereerste plaats omdat de coördinerende en inlichtingengestuurde operaties van Frontex gebaseerd zijn op risicoanalyses en dreigingsbeoordelingen die onder de geheimhoudingsplicht vallen, hetgeen betekent dat er weinig transparantie is en geen democratische verantwoording. In de tweede plaats omdat gezamenlijke operaties door Frontex worden gecoördineerd. Dit laatste leidt tot een externalisering van de grens die vragen oproept omtrent de verenigbaarheid daarvan met de verplichtingen van de EU tot eerbiediging van het beginsel dat asielzoekers en vluchtelingen moeten worden beschermd.

Ik verzoek daarom om een uitgebreide evaluatie en herziening van het optreden van Frontex en zijn verantwoordingsplicht, waarbij het Parlement betrokken zal worden. Ik zou de Commissie ook willen vragen de activiteiten van Frontex volledig in het licht van de gevolgen daarvan voor de fundamentele vrijheden en rechten, met inbegrip van de verantwoordelijkheid voor het bieden van bescherming, te beoordelen.

Tot slot, naar mijn idee heeft de nadruk tot dusver nogal sterk gelegen op maritieme kwesties; zoals reeds gezegd dienen echter alle migratieroutes te worden aangepakt. De aandacht zal daarom spoedig ook moeten uitgaan naar de routes over land; en deze keer moeten we ons eens proactief opstellen en dit vraagstuk onder handen nemen voordat ook daar een noodsituatie ontstaat.

Giusto Catania, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, ik ben van mening dat wij moeten proberen in kaart te brengen wat er bij Frontex de afgelopen drie jaar is misgegaan. Als we dat doen, zullen we ontdekken dat er veel propaganda is geweest.

Ruim dertig gezamenlijke operaties aan de grenzen, een toename van het aantal doden op zee over de afgelopen drie jaar en de overgrote meerderheid van de middelen, die helaas nog steeds blijven toenemen, is bestemd voor de bescherming van de zeegrenzen, terwijl hetzelfde Frontex ons vertelt dat slechts 15 procent van de irreguliere immigranten over zee de Europese Unie binnenkomt. Laten we ze zo maar noemen: irreguliere immigranten. Ik weet dat ik op dit punt ook de steun van commissaris Barrot kan krijgen, dus laten we ze niet meer illegale immigranten noemen.

Frontex heeft ons ook voorgedaan hoe vuurwapens willekeurig en naar eigen believen gebruikt mogen worden. In een gezamenlijke operatie in september rond Lampedusa hebben we de slachtpartij met eigen ogen kunnen zien. Ondanks dat enkele van onze suggesties in het verslag-Moreno Sánchez zijn opgenomen, wil ik deze kritiekpunten extra benadrukken, omdat ik er vrij zeker van ben dat dit Parlement binnenkort van mening kan veranderen inzake Frontex. Enige tijd geleden kreeg ik van helemaal niemand bijval toen ik beweerde dat het nodig was het mandaat van Frontex te veranderen en daarbij prioriteit te geven aan reddingsoperaties op zee. En morgen kan dit uiteindelijk het overheersende standpunt worden in dit Parlement.

Ik blijf nog steeds kritisch tegenover Frontex, want ik vind dat de activiteiten van het agentschap de rechten van asielzoekers niet respecteren. Mensen terugsturen aan de grens is een reactionaire utopie; ik denk dat het heel moeilijk is de natuurlijke behoefte van vrij verkeer van mannen en vrouwen in te perken. Frontex is uitgegroeid tot het symbool van het fort Europa en is een concreet instrument voor de militarisering van onze grenzen.

Johannes Blokland, *namens de IND/DEM-Fractie*. – Voorzitter, het fort Europa begint inmiddels al op het Afrikaanse continent. Illegale migranten worden daar door de autoriteiten onderschept voordat ze de Europese Unie bereiken, en dat gebeurt met financiële middelen en logistieke steun van de Europese Unie voor de lokale autoriteiten. De Europese hulp aan landen in Afrika om ongewenste immigratie naar Europa tegen te gaan, heeft dus effect. Maar is het wel het effect dat we verwacht hadden?

Ik waardeer het dat er door de inzet van Frontex vele mensen gered zijn uit zee, maar ik vrees voor het lot van hen die om politieke of godsdienstige redenen gevlucht zijn. Vanuit Amnesty International en de UNHCR bereiken ons berichten dat mensen zonder enige vorm van onderzoek terug worden gestuurd naar het land van herkomst. De lidstaten willen terecht voorkomen dat illegale migranten een beroep kunnen doen op onze rechtsorde. Het stelt ons wel voor de morele vraag of door deze aanpak politieke en andere vluchtelingen wel toegang hebben tot de asielprocedure.

Wordt het vluchtelingenverdrag door de Afrikaanse landen gerespecteerd? Ik roep de Commissie, commissaris Barrot, dan ook op om de steun aan Afrikaanse landen te koppelen aan een humane behandeling van politieke vluchtelingen, conform het vluchtelingenverdrag van Genève. Amendement 4, dat op het verslag van collega Moreno Sánchez is ingediend, heeft mijn steun.

Voorzitter, de activiteiten van Frontex leiden dus ongewild tot een nieuw probleem. Daarvoor dient de volle verantwoordelijkheid bij Frontex gelegd te worden. Ik pleit ervoor om op zeer korte termijn voorzieningen te treffen om ervoor te zorgen dat politieke en andere vluchtelingen een beroep kunnen blijven doen op humane opvang. Het succes van Frontex hangt daar mede van af.

Philip Claeys (NI). - Voorzitter, ik had de eer om namens de Commissie buitenlandse zaken een advies op te stellen over Frontex, maar dat advies werd met een nipte meerderheid verworpen, omdat de linkerzijde niet wou aanvaarden dat de problemen met Libië en Turkije in de tekst expliciet vermeld werden. Groot was dan ook mijn verbazing, maar ook mijn tevredenheid, toen ik kon vaststellen dat de Commissie LIBE mijn bekommernissen uiteindelijk wel heeft opgenomen in de tekst.

Libië is een belangrijk transitland voor illegale immigratie richting Europa; Turkije is dat ook, maar is daarenboven ook zelf leverancier van veel immigranten. Het is dus essentieel dat deze landen en hun grensbewakingsautoriteiten hun volle medewerking verlenen aan Frontex. Dat geldt trouwens ook voor de readmissieovereenkomsten; Turkije weigert al jaren hieraan mee te werken. Turkije weigert een overeenkomst te tekenen, en maakt bovendien geen werk van een efficiënte bewaking van zijn grenzen richting Europa. Van een land dat wil toetreden tot de Europese Unie zouden we wel wat anders mogen verwachten. Het is hemeltergend dat de Commissie en de Raad nalaten om Turkije op zijn verantwoordelijkheden te wijzen.

Frontex en Eurosur zijn essentiële instrumenten in de strijd tegen illegale immigratie. Zij zouden ook ingezet kunnen worden tegen grensoverschrijdende criminaliteit, drugshandel, mensenhandel en wapenhandel. Zonder efficiënt beheer van de gemeenschappelijke buitengrenzen kan Schengen niet werken, en moeten we er zelfs niet aan denken om een gemeenschappelijk immigratiebeleid te voeren. Het is dus niet alleen een

kwestie van middelen, maar ook en vooral van politieke wil. En als ik dan hoor praten over Fort Europa, dan moet ik jammer genoeg vaststellen dat van een Fort Europa geen sprake is. Dat er op dit moment eerder sprake is van een Zeef Europa.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de vicevoorzitter van de Commissie, dames en heren, ik wil om te beginnen de rapporteur, de heer Javier Moreno Sánchez, gelukwensen met zijn uitstekende verslag. Ik feliciteer ook de heer Simon Busuttill, die namens de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten als schaduwrapporteur is opgetreden. Een ruimte zonder binnengrenzen kan niet goed functioneren als de verantwoordelijkheid voor het beheer van de buitengrenzen niet wordt gedeeld en er in dat opzicht geen solidariteit bestaat. Dat is van fundamenteel belang als we migratieverschijnselen op een geharmoniseerde en uniforme wijze willen aanpakken en illegale immigratie willen bestrijden. Alleen zo kunnen we een geïntegreerd beheer van de buitengrenzen garanderen, met gebruikmaking van gemeenschappelijke fysieke en menselijke hulpbronnen.

Bij grenscontrole gaat niet alle aandacht uit naar illegale grensoverschrijdingen. Er wordt ook gelet op andere aspecten, zoals grensoverschrijdende misdaad, het bestrijden van terrorisme, mensensmokkel en de smokkel van drugs of wapens. Op die manier wordt de veiligheid in algemene zin verhoogd.

Ik ben ervan overtuigd dat Frontex een cruciale rol kan spelen bij deze geïntegreerde strategie voor de EU-buitengrenzen. De begroting voor Frontex is aanzienlijk verhoogd; het Parlement had daar steeds op aangedrongen, en commissaris Barrot heeft dat verzoek gesteund. Ik geloof dat de nu volgende stap moet bestaan in het herzien van het mandaat van Frontex, teneinde de juridische lacunes zoals die op een aantal punten bestaan – operaties op zee, samenwerking bij terugkeeroperaties en de mogelijkheid voor derde landen om Frontex-materieel te gebruiken – op te vullen. Vicevoorzitter Barrot heeft daar al op gewezen.

Ik ben het er dus mee eens om de rol van Frontex te versterken, maar dan wel geleidelijk aan en op basis van de bestaande behoeften. Ook ik vind het belangrijk dat de surveillancesystemen en –instrumenten zo goed mogelijk worden gebruikt, in de eerste plaats door het toepassingsbereik ervan uit te breiden, maar ook door synergieën te creëren en de samenwerking met Europese agentschappen – zoals Europol – en andere internationale organisaties te verdiepen.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Allereerst zou ik de acties willen verwelkomen die eind oktober van dit jaar aan de oostgrens van Roemenië zijn uitgevoerd door de snelgrensinterventieteam, die worden gecoördineerd door het Europese agentschap Frontex. Dergelijke acties, tot op heden de derde in hun soort, tonen de belangrijke rol aan die Frontex speelt door ondersteuning te bieden aan al die lidstaten die de buitengrens van de Europese Unie vormen en die daarom extra technische en operationele ondersteuning nodig hebben.

Ook ben ik verheugd over de overeenkomst die begin deze maand is ondertekend tussen Frontex en de Georgische grenspolitie. Dit vormt een belangrijke stap voorwaarts in ons streven naar veilige grenzen en onze strijd tegen illegale immigratie. De langetermijnstrategie die door de Europese Commissie is voorgesteld voor het beheer van de grenzen, is maar al te welkom in een tijd dat de lidstaten met buitengrenzen in het zuiden worden geconfronteerd met grote problemen als gevolg van illegale immigratie. Deze strategie moet worden aangevuld met de inspanningen van buurlanden voor de versterking van de veiligheid van hun eigen grenzen. Bijgevolg moeten de acties die deel uitmaken van het Europees nabuurschapsbeleid projecten en financiële steun bevorderen die erop gericht zijn de grenzen van derde landen veiliger te maken.

Ten aanzien van de beoordeling door het Parlement van het strategiepakket voor het beheer op de lange termijn van de EU-grenzen, betreur ik het feit dat het debat over de Frontex- en Eurosur-verslagen niet samenviel met het debat over de voorstellen van de Commissie voor een inreis-uitreisstelsel, het reisregistratieprogramma en het Elektronisch Stelsel voor Reistoestemming (ESTA), zodat wij een algeheel beeld krijgen van hoe het beheer van de oostgrenzen van de Europese Unie zich in de toekomst zal ontwikkelen.

Dushana Zdravkova (PPE-DE). – (BG) Mijnheer de commissaris, dames en heren, de Zwarte Zeekust is nu al twee jaar over een lengte van 670 kilometer een buitengrens van de Europese Unie.

De participatie van de Bulgaarse en Roemeense grensbewakingsdiensten in de door Frontex georganiseerde algemene projecten en activiteiten levert goede resultaten op. Het militair treffen tussen Rusland en Georgië eerder dit jaar, de voortdurende spanning in de betrekkingen tussen deze twee landen en de algemene instabiliteit binnen de Kaukasus-regio maken echter duidelijk dat er met betrekking tot onze grens langs de Zwarte Zee nog steeds enorme uitdagingen bestaan.

Om daar een doeltreffend antwoord op te kunnen formuleren, moeten we een veiligheidsstrategie voor de Zwarte Zeeregio ontwerpen om aldus de veiligheid en de stabiliteit in deze regio te garanderen. Die strategie moet erop gericht zijn de belangrijkste landen in de regio te laten participeren in door de lidstaten van de Europese Unie uitgevoerde activiteiten en projecten. Alleen zo kunnen we de grens langs de Zwarte Zee goed beschermen en onze burgers geruststellen.

Er moeten meer middelen worden vrijgemaakt – en niet alleen door de Europese instellingen, maar ook door de lidstaten – voor de training van mensen die bij de Frontex-operaties betrokken zijn. Vandaag de dag betekent grensbescherming meer dan alleen maar het fysiek bewaken van een grens. Er komen allerlei activiteiten bij kijken die extra kennis en vaardigheden op een aantal gebieden vereisen.

Om de mensen die voor de grenscontroleautoriteiten van de lidstaten werken in staat te stellen de opgedragen taken naar behoren uit te voeren, dienen ze te beschikken over een gedegen kennis van het internationaal recht, het zeerecht, het asielrecht en de grondrechten.

Daarom sluit ik mij aan bij de oproep van de rapporteur, de heer Sánchez, om een alomvattend masterplan te ontwerpen dat een algemeen kader verschaft voor de EU-strategie voor de grenscontrole.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE). – (RO) Ik zou willen wijzen op het specifieke belang van een aantal van de uitspraken die zijn opgenomen in het verslag van Moreno Sánchez en in de mededeling van de Commissie. Daarbij gaat het mij om die punten waarin wij worden herinnerd aan de problemen rond de migratieroutes aan de oostgrens over land. Ik zou dan ook het feit willen benadrukken dat de oostgrenzen van de EU meer aandacht en meer middelen behoeven.

Volgens sommige schattingen zou ongeveer 25% van de illegale immigranten die zich momenteel op EU-grondgebied bevinden, afkomstig zijn van staten aan de oostgrens. Zij zijn de EU binnengekomen via genoemde oostgrenzen. De buitengrens van de Europese Unie in het oosten is niet alleen erg lang, maar is ook zeer moeilijk te bewaken in verband met de buurregio's. Behalve het probleem van de illegale immigratie moeten wij ons ook bewust zijn van het gevaar van de georganiseerde misdaad, waarvan de voornaamste routes eveneens door dit geografische gebied lopen.

Als Parlements lid voor Roemenië, dat ruim 2 000 km van de oostelijke buitengrens van de EU onder zijn beheer heeft, zou ik willen benadrukken dat het van cruciaal belang is dat wij deze grens de aandacht geven die hij verdient.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het ontbreekt de Europese Unie vooralsnog aan een totaalvisie op de samenwerking met de buurlanden aan haar oostgrenzen.

Naast de langetermijndoelen die de Europese Unie voor deze landen heeft gesteld, moeten we ook concrete kortetermijndoelen bepalen en een systeem invoeren om te bepalen in hoeverre deze landen de vastgestelde beginselen van grensoverschrijdende samenwerking in acht nemen. Wat onze grenzen met derde landen betreft, moet het werk van Frontex maatregelen omvatten om mensensmokkel aan te pakken. Bovenal moeten in alle gebieden met een hoog risico permanente en onafgebroken gemeenschappelijke patrouilles worden ingesteld die het hele jaar door operationeel zijn.

Als essentieel instrument in de globale immigratiestrategie van de Unie moet het Frontex-agentschap enerzijds zorgen voor de bewaking van de buitengrenzen van de Unie en anderzijds alles in het werk stellen om geen instrument te worden dat nieuwe grenzen trekt – grenzen die Europa verdelen, grenzen die nieuwe muren opwerpen.

Carl Schlyter (Verts/ALE). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik stel de delen van het verslag op prijs die gaan over de heiligheid van het menselijk leven en die stellen dat we moeten toezien op de terugkeerrechten van de vluchtelingen, met andere woorden, het recht om niet naar een onaanvaardbare situatie teruggestuurd te worden. Ik maak me er echter grote zorgen over dat Frontex deel uit zal maken van het opbouwen van vesting Europa.

Volgens mij lijkt het alsof onze onderlinge solidariteit in verband met het verzegelen van onze grenzen groter is dan onze solidariteit met de mensen die naar ons toe komen. We hebben het verkeerde idee dat Europa een disproportioneel groot deel van de vluchtelingen in de wereld opneemt. Dat klopt helemaal niet. Het zijn de arme landen in de wereld die de meeste vluchtelingen opnemen. Wij nemen slechts een minuscuul deel van die mensen op. Als we het bovendien hebben over de integratie van terugkeerovereenkomsten in alle overeenkomsten met andere landen, denk ik dat we op het volledig verkeerde spoor zitten.

We zouden eerst ontwikkeling tot stand moeten brengen door middel van rechtvaardige handelsakkoorden, en dan krijgen we misschien ook minder vluchtelingen. Dat is een veel beter beleid voor ons en voor andere landen.

Jacques Barrot, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik heb aandachtig naar alle bijdragen geluisterd. Allereerst wil ik u zeggen dat ik er grote moeite mee heb als gezegd wordt dat Frontex het symbool zou zijn van een Fort Europa dat dicht gaat voor iedereen die bescherming nodig heeft of naar Europa wil komen. Zo is het helemaal niet! Zoals Simon Busuttil, de heer Coelho, mevrouw Cederschiöld en mevrouw Vălean allemaal heel terecht hebben gezegd, is het zonneklaar dat Frontex tot nu toe al veel mensenlevens heeft gered, en ik kan het niet zomaar langs me heen laten gaan als wordt gezegd dat Frontex in zekere zin zou neerkomen op een vorm van militarisering van Europa. Ik kan dat echt niet laten passeren.

Dit neemt niet weg dat het inderdaad ook zo is dat we vooruitgang moeten boeken, dat mevrouw Cederschiöld terecht heeft gezegd dat Frontex ons moet kunnen helpen in de strijd tegen mensenhandel, dat mevrouw Vălean er ook op heeft gewezen dat er naar de landsgrenzen gekeken moet worden en dat de lidstaten op hun plichten gewezen moeten worden.

Op dit moment wordt tachtig procent van de illegale grensoverschrijdingen in de praktijk geregeld door – we kunnen hier niet omheen – mensensmokkelaars, door gewetenloze uitbuiters. U moet weten dat er op dit moment extreem hoge bedragen neergeteld moeten worden om vanuit Libië de kusten van de Canarische eilanden te bereiken – 2 000, 3 000 euro – op het gevaar af schipbreuk te lijden en te verdrinken voordat die kust in zicht komt. Ik kan dat dus niet laten passeren.

Ik denk dat Frontex een rol heeft, een positieve wel te verstaan. We hebben behoefte aan dat geïntegreerde beheer van de grenzen waarover de heer Coelho het had, en het is juist dat we nu moeten nadenken over een nieuw mandaat voor Frontex. Frontex moet zijn plaats innemen binnen die totaalaanpak, waarin ontwikkeling en het gezamenlijke beheer van de migratiestromen samengaan. Dat is het ware antwoord op uw vragen.

Ik wil er, zo nodig, ook op wijzen dat de Commissie uiteraard richtsnoeren moet opstellen voor de gezamenlijke, door Frontex georganiseerde operaties op zee. Deskundigen van het Hoge Commissariaat van de Verenigde Naties voor vluchtelingen en de Internationale Organisatie voor migratie werken samen met de deskundigen van de lidstaten en Frontex om te zorgen dat Frontex zich houdt aan de regels van het Verdrag inzake opsporing en redding op zee, op basis waarvan personen die zijn gered, moeten kunnen rekenen op opvang op een veilige plek, een plek waar hun leven niet langer wordt bedreigd en waar in hun behoeften kan worden voorzien in afwachting van de beslissing over wat er verder met hen moet gebeuren.

Dit wilde ik kwijt. Ik ben me zeer bewust van het gebrek aan middelen bij Frontex, en we ontkomen er waarschijnlijk niet aan om op de een of andere manier ofwel de lidstaten te dwingen hun eigen middelen nu echt ter beschikking van Frontex te stellen, ofwel Frontex eigen middelen te verschaffen, wat in de huidige begrotingssituatie uiteraard lastig zal worden.

Het is hoe dan ook waar dat het mandaat van Frontex uitgebreid moet worden, dat het agentschap moet kunnen samenwerken met de derde landen waaruit de immigranten afkomstig zijn om samen te kunnen zorgen voor slim en humaan toezicht op die illegale migratie die, ik zeg het nog maar eens, ten koste gaat van de betrokkenen.

Ik wil de heer Moreno bedanken: zijn verslag is evenwichtig, het maakt de weg vrij voor een beter toegerust Frontex dat tegelijkertijd geheel en al – ik zou willen zeggen – gericht is op het redden van mensenlevens. Dat hebben wij voor ogen als we aan Frontex denken, laten we dat niet vergeten. Dat wilde ik u gewoon even zeggen na aandachtig naar alle bijdragen aan dit debat te hebben geluisterd, en ik kan u verzekeren dat ik zeker aan dit debat zal denken als wij richtsnoeren gaan opstellen voor Frontex.

Javier Moreno Sánchez, *rapporteur*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de vicevoorzitter, volgens mij zijn we op de goede weg. Zij die het Europese avontuur al jarenlang volgen, weten dat de Europese Unie voortkomt als het Parlement en de Commissie samen optrekken.

Ik denk dat we op de goede weg zijn, en daarom willen we verder.

rapporteur. – (ES) Ik wil graag mijn dank uitspreken, in de eerste plaats aan alle leden die vanavond het woord hebben gevoerd. Het is een debat geweest met uiteenlopende standpunten, zoals de meeste debatten in dit Huis en zoals het een democratie ook betaamt, maar ik heb de indruk dat er brede consensus bestaat. Uiteraard wil ik de rapporteurs van de andere fracties en alle leden van de Commissie bedanken omdat wij, dankzij

hun bijdragen, een evenwichtig en (volgens mij) behoorlijk volledig verslag hebben kunnen opstellen, zoals al eerder is gezegd.

Ook wil ik graag de directeur van Frontex, de heer Ilkka Laitinen, bedanken, evenals zijn onderdirecteur, de heer Gil Arias, die mij altijd alle informatie heeft verstrekt waar ik om vroeg, evenals alle medewerkers van dit agentschap.

Ik heb zelf ter plekke toen wij in Senegal waren, maar ook op het kantoor van Warschau, kunnen zien dat alle vrouwen en mannen die bij Frontex werken zeer betrokken zijn bij hun werk en zich zeer bewust zijn van wat zij doen. Daarom heb ik de voorzitter van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, de heer Deprez, verzocht een vergadering te beleggen, samen met de Begrotingscommissie, zodat zij ons kunnen uitleggen wat ze precies doen.

Het gaat niet alleen om operaties, ze doen ook uitstekend werk op het gebied van het opleiden van personeel, zoals de heer Marinescu heeft uitgelegd, in de RABIT-exercities en het opsporen van valse reisdocumenten. Het is belangrijk werk waar zelden over wordt gesproken. Daarom heb ik voorgesteld een bijeenkomst te organiseren.

Volgens mij zijn er twee concepten die we uitgebreid moeten bespreken. Ik meen dat het hier is gezegd – niet alleen de vicevoorzitter heeft het gezegd, maar wij allemaal – dat Frontex zoveel mogelijk juridische zekerheid moet hebben, omdat het vaak niet kan optreden zonder die zekerheid, en zich vervolgens in onmogelijke situaties bevindt.

Met het nieuwe mandaat, het herziene mandaat, moeten wij weten wat zij bij reddingen op zee en bij repatriëringen wel en niet kunnen doen.

Ten slotte denk ik dat het belangrijkste, zoals we in de delegaties naar de verschillende landen hebben kunnen zien, het Europese 'etiket', de Europese geest is. Veel landen zien liever het woord 'Europa' dan de naam van een of ander land, dat in het verleden een koloniale mogendheid was; ze zien dat niet zo duidelijk. Volgens mij is dat een toegevoegde waarde; we moeten investeren in Frontex en naar de toekomst kijken. We moeten nadenken over het tempo en de lidstaten overtuigen.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen, donderdag 18 december 2008, plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), schriftelijk. – (EN) Allereerst wil ik zeggen dat ik optimistisch ben over de toekomst van het Frontex-agentschap, gezien de tamelijk bemoedigende cijfers van de evaluatie van de activiteiten van dit agentschap.

Ik ben het echter geheel eens met de opvatting van de rapporteur dat er naast Frontex ook een beleid voor legale immigratie moet zijn om illegale immigratie effectief te kunnen bestrijden. Het is niet verstandig om te proberen een Europees fort op te bouwen door de nadruk alleen te leggen op illegale immigranten, want zo lang er grote verschillen blijven bestaan in economische ontwikkeling, zal er ook migratie blijven. Bovendien ben ik het ermee eens dat bij het beschermen van onze buitengrenzen de menselijke waardigheid en fundamentele rechten volledig moeten worden geëerbiedigd, omdat dit tot de Europese waarden behoort.

Ik wil ook nadruk leggen op het belang van solidariteit tussen de EU-lidstaten. Door de afschaffing van de grenscontroles in het Schengengebied is de onderlinge afhankelijkheid tussen de lidstaten alleen nog maar toegenomen; zij zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de veiligheid van de grenzen. Daarom moeten alle lidstaten bij de activiteiten van Frontex worden betrokken en moeten zij de nodige middelen ter beschikking stellen. Ten slotte, maar zeker niet minder belangrijk, dient de samenwerking met derde landen ook een prioriteit te zijn, teneinde de doelmatigheid van Frontex te vergroten.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) Zoals begrijpelijk wekt het functioneren van het Frontex-agentschap mijn belangstelling, aangezien het de enige EU-instelling is die in Polen gevestigd is. In weerwil van de eerdere vrees dat de oostgrenzen van de Europese Unie zo lek als een zeef zouden zijn, blijkt de voornaamste dreiging op het gebied van illegale immigratie in het Middellandse Zeebekken te liggen. Dit is dan ook het belangrijkste werkterrein van het Frontex-agentschap. Ik ben in de gelegenheid geweest een bezoek te brengen aan Malta en de daar gevestigde kampen voor vluchtelingen uit Afrika, dus ik begrijp de

ernst van het probleem en de onmetelijke ellende van mensen die wanhopige pogingen wagen om de zee over te steken naar Malta en het Europese vasteland.

Illegale immigratie vormt een gemeenschappelijke uitdaging die om een gemeenschappelijke strategie en communautaire instrumenten vraagt. Frontex zorgt sinds oktober 2005 voor deze instrumenten, evenals het grensbewakingssysteem Eurosur. Het Parlement is zich bewust van de toenemende financiële behoeften en pleit voor het derde jaar op rij voor een verruiming van het budget van Frontex. Tot nu toe loopt de betrokkenheid van de afzonderlijke lidstaten sterk uiteen en zijn de financiële materiële en operationele lasten erg ongelijk verdeeld. Om geografische redenen en vanwege verschillen in gevoeligheid voor het immigratievraagstuk lijkt de ongelijke betrokkenheid van de lidstaten op dit terrein van het Gemeenschapsbeleid een permanent verschijnsel dat moeilijk op te lossen is.

Bogusław Rogalski (UEN), schriftelijk. – (PL) De risico's die illegale immigratie met zich meebrengt, nopen Europa tot een beter geïntegreerd beheer van zijn grenzen in het kader van een geharmoniseerde aanpak van het verschijnsel migratie, waaronder ook de organisatie van de legale immigratie. Zelfs als we accepteren dat elke lidstaat de controle over de eigen grenzen moet behouden, vraagt de situatie aan zowel de oost- als de zuidgrenzen om adequate samenwerking, teneinde dit fenomeen met gedeeld materieel en personeel te bestrijden.

De invoering van adequate grenscontroles zal de grensoverschrijdende criminaliteit verminderen, hetgeen onze interne veiligheid ten goede zal komen. In aanvulling op maatregelen ter beperking van de instroom van illegale immigranten, moet Frontex ook een overkoepelend partnerschap met derde landen helpen verstevigen en bepaalde besluiten met betrekking tot het asielrecht op zich nemen.

Illegale immigratie gaat ook gepaard met een hoog aantal dodelijke slachtoffers onder mensen die illegaal grenzen proberen over te steken. Daarom moeten we in gebieden waar mensen een hoog risico lopen het er niet levend af te brengen, patrouilles instellen die het hele jaar door operationeel zijn. Ook is het essentieel dat we twee aparte afdelingen opzetten, een voor de bewaking van de landgrenzen en een voor de bewaking van de zeegrenzen, met bijzondere aandacht voor het gebruik door migranten van routes aan de oostgrenzen.

Het is eveneens van wezenlijk belang om de doeltreffendheid en professionaliteit van het bij de operaties van Frontex ingezette personeel te vergroten door ze te blijven opleiden, en om een gemeenschappelijke gegevensuitwisselingsstructuur tot stand te brengen en zo de activiteiten van Frontex te optimaliseren.

VOORZITTER: RODI KRATSA-TSAGARPOULOU

Ondervoorzitter

19. De impact van namaak op de internationale handel - Consumentenbeschermingsaspecten van namaak (debat)

De Voorzitter. - Aan de orde is de gecombineerde behandeling van:

- het verslag (A6-0447/2008) van Gianluca Susta, namens de Commissie internationale handel, over de impact van namaak op de internationale handel [2008/21 33(INI)] en
- de mondelinge vraag (B6-0486/2008) van Arlene McCarthy, namens de PSE-Fractie, aan de Commissie, over consumentenbeschermingsaspecten van namaak (O-0097/2008).

Gianluca Susta, rapporteur. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, allereerst wil ik mijn dank betuigen aan iedereen die met mij aan de voorbereiding van dit verslag heeft meegewerkt, aan de schaduwrapporteurs, ongeachte de standpunten die de politieke fracties morgen zullen innemen ten aanzien van dit verslag.

De strijd tegen vervalsing is bovenal een instrument waarmee de concurrentie van het Europese systeem wordt ondersteund en dat exact aansluit op de grondlijnen van de strategie van Lissabon. Ik ben bovendien van mening dat deze strijd ook in zijn juridische en strafrechtelijke dimensie in deze geglobaliseerde wereld in ogenschouw moet worden genomen. Volgens een verslag dat de OESO in 2005 heeft uitgegeven, worden er wereldwijd 150 miljard namaakproducten verhandeld, waarbij namaakproducten die volledig binnen landsgrenzen blijven en onlinepiraterij niet zijn meegeteld. Volgens een waarnemer gaat er in werkelijkheid circa 500 miljard euro om in namaakproducten.

Door de schending van merkenrechten, patentrechten en intellectuele-eigendomsrechten is vervalsing een obstakel voor de kracht van onze industrie, ons innovatievermogen en ons creatief vermogen. Dit vraagt om gerichte, sterk gecoördineerde acties, veel aandacht voor de relaties met diverse gebieden in de wereld en naar mijn mening ook een andere benadering van de verhouding tussen de communautaire instellingen en de lidstaten.

Uitgaande van de institutionele plicht van de Commissie internationale handel is in dit verslag de nadruk gelegd op de externe aspecten van vervalsing, maar het verband tussen de externe en interne aspecten van vervalsing in Europa, dat nog steeds de grootste markt ter wereld en de op één na grootste importeur ter wereld is, is heel duidelijk.

Samenvattend moeten we dus enkele fundamentele stelregels van de strijd tegen vervalsing opnieuw bevestigen: ons systeem voor de bescherming tegen de invoer van namaakproducten moet worden versterkt, wat ook betekent dat we de politiediensten die de controles van producten aan de grens uitvoeren moeten coördineren. Ook moeten de douanes worden versterkt. We moeten ons echter ook richten op de harmonisering van de civielrechtelijke en strafrechtelijke bepalingen van onze nationale rechtsstelsels en daarnaast ook op de versterking van de reeds aanwezige instrumenten binnen de Wereldhandelsorganisatie.

Het is duidelijk dat het voor het aanscherpen van de strijd tegen vervalsing nuttig is als we ons wellicht vaker tot de Wereldhandelsorganisatie wenden voor het oplossen van bepaalde problemen met betrekking tot ontstane geschillen. Daarnaast vinden wij dat er sancties moeten worden opgelegd aan landen buiten de Europese Unie die zich bereid verklaren om als doorvoerroute te functioneren voor de invoer van deze producten in Europa, maar ook voor de doorvoer van deze producten in de wereld.

Wat we nodig hebben, is een betere bescherming van de intellectuele eigendom, een sterker vermogen om onszelf te beschermen binnen de belangrijke geopolitieke gebieden in de wereld en tegen grote landen die hun intrede doen op de wereldmarkt. Daarom kijken we met veel belangstelling naar de anti-vervalsingsovereenkomst ACTA, een belangrijk internationaal akkoord in een multilateraal kader, waarbij het nut van een bilateraal kader tussen de Verenigde Staten, Japan en Europa niet wordt ontkend en waarin ook ruimte is voor Brazilië, India en China, de andere belangrijke handelsregio's van de wereld. Dit akkoord kent een dubbele benadering. Enerzijds is het gericht op transparantie, eerbiediging van burgerrechten en politieke rechten en privacybescherming, en anderzijds, bij volledige eerbiediging van de grondrechten, op de versterking van de commerciële belangen, die tevens nauw verbonden zijn met de ontwikkeling en daarmee ook met de vrijheid van onze landen binnen de Europese Unie en van de EU zelf, ook als belangrijke politieke speler op de wereldmarkten.

Ik denk dus dat we ons moeten inzetten voor de voorlichting aan consumenten, de harmonisering van strafrechtelijke bepalingen, de intensivering van controles en het gebruik van instrumenten om druk uit te oefenen. Voor een aantal ontwikkelingslanden hanteren wij het systeem van algemene tariefpreferenties, en we moeten ervoor zorgen dat dit systeem wordt versterkt, maar tegelijkertijd wordt gebruikt om tegen te gaan dat bepaalde landen zich laten gebruiken als doorvoerroute voor de invoer van namaakartikelen.

Het verslag heeft dus tot doel een kader op te richten waarin grote belangen met betrekking tot de vrijheid, handelsvrijheid, burgerlijke vrijheid, politieke vrijheid en ontwikkeling worden verenigd, door het zoeken naar acties en sancties tegen dit fenomeen, dat momenteel een grote hindernis vormt voor de concurrentie in de Europese Unie. We hadden uiteraard gehoopt op meer, aangezien sommige kwesties in het verslag op de achtergrond zijn gelaten, zoals de oprichting van een waarnemingscentrum en het vaststellen van normen voor opspoorbaarheid. Over deze punten heeft de meerderheid geen overeenstemming kunnen bereiken.

Desalniettemin denken wij een grote bijdrage te hebben geleverd aan de Commissie en de Raad, met name aan de Commissie, om in de toekomst de regels die Europa tegen dit kwaadaardige fenomeen beschermen volledig te herzien.

Eija-Riitta Korhola, auteur. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag de rapporteur bedanken voor zijn waardevolle werk. Namaak en schending van auteursrechten vormen een belangrijk verlies voor de economie in Europa en in de gehele wereld, en vrijwel geen enkele sector ontkomt aan deze illegale activiteiten. De legitieme handel loopt hierdoor schade op, en volgens de Commissie IMCO zijn met name consumenten er de dupe van.

Dit is een ernstig probleem, en het wordt hoe langer hoe ernstiger, maar toch blijven namaak- en piraatproducten vrij verkrijgbaar op de interne markt. Om namaak en piraterij tegen te gaan, moeten we in de eerste plaats zorgen voor een strengere handhaving van de wetgeving, door de douaneautoriteiten bij te

staan bij de opsporing daarvan, en overeenkomsten te sluiten om namaak en piraterij tegen te gaan daar waar de schending in eerste instantie plaatsvindt. Er zijn ook maatregelen vereist om te voorkomen dat het internet een nog prominenter distributiekanaal voor namaak- en piraatgoederen wordt. Daartoe moeten de rechtsmiddelen worden versterkt, waardoor een meer doeltreffende schadeloosstelling mogelijk wordt.

In de tweede plaats zijn er bewustwordingscampagnes nodig. Maar al te vaak zijn consumenten zich niet bewust van de omvang en de nadelige gevolgen van het probleem. Gevaarlijke producten, met name als het om medicijnen gaat, brengen het leven van consumenten in gevaar. Overheidscampagnes moeten in toenemende mate de nadruk leggen op de sociale kosten van namaak en piraterij, zoals die op het gebied van gezondheid en veiligheid.

In de derde plaats hebben we meer gegevens, meer beoordelingen en meer onderzoek nodig. Uitgebreide en vergelijkbare gegevens zijn van vitaal belang voor de rechtshandhaving alsook voor de uitvoering van de bewustwordingscampagnes. Dit jaar heeft de Commissie interne markt en consumentenbescherming overeenstemming bereikt over het nieuwe goederenpakket, waarmee een nieuw kader is gecreëerd voor markttoezicht en voor de handhaving van alle communautaire wetgeving om de veiligheid van op de interne markt beschikbare goederen te garanderen. Tijdens deze zittingsperiode hebben we ook al onze goedkeuring gegeven aan een gemoderniseerd douanewetboek en aan instrumenten om doeltreffende en papierloze douaneformaliteiten mogelijk te maken. Op deze wijze hebben we getracht de operationele efficiëntie van de douaneautoriteiten aan de buitengrenzen van de EU – de laatste beschermingsbuffer – te vergroten, waardoor de binnenkomst van nagemaakte goederen wordt voorkomen.

De bestrijding van namaak en piraterij is een kwestie die boven aan onze politieke agenda moet blijven staan. In het Parlement roepen we de Commissie op om samen te werken met regeringen, douaneautoriteiten, het bedrijfsleven en consumenten in alle EU-lidstaten. We moeten gezamenlijk actie ondernemen als we dit effectief willen bestrijden. Dit debat vanavond is een uitdaging aan het adres van de Commissie om met een samenhangende en gecoördineerde benadering voor de aanpak van namaak en piraterij te komen. Alleen op deze wijze kunnen we het vertrouwen van de consumenten in de producten die op de interne markt verkrijgbaar zijn, garanderen.

Jacques Barrot, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de heer Susta bedanken voor zijn verslag over de impact van namaak op de internationale handel, en natuurlijk wil ik ook de Commissie interne markt en consumentenbescherming bedanken. Namaak en piraterij zijn problemen die, zoals mevrouw Korhola net bijzonder goed heeft aangetoond, onze volle aandacht en vastberadenheid verdienen.

De Commissie legt zich volledig toe op de bevordering van een hoog niveau van bescherming en inachtneming van intellectuele eigendom in landen buiten de EU. In overeenstemming met de rol die Europa speelt in de wereld en de strategie van de Commissie om de inachtneming van intellectuele-eigendomsrechten af te dwingen, werken we samen met partners die onze bezorgdheid delen, zijnde de Verenigde Staten, de G8 en de OESO-landen. We willen ervoor zorgen dat de modernste, meest innovatieve Europese industriële sectoren, de sectoren die zich het meest concentreren op kwaliteit, een van de belangrijkste troeven van onze mondiale concurrentiekracht, niet worden misbruikt of zelfs te gronde gericht door landen buiten de EU.

Het verheugt mij dat het Europees Parlement zich daarvoor wil inspannen. Dank u. De Commissie heeft de totstandkoming van het verslag van de heer Susta gevolgd, en ik ben hem dankbaar dat hij een zeer ambitieus, constructief standpunt heeft ingenomen. We nemen akte van de voorstellen betreffende samenwerking met China, het gebruik van het systeem voor geschillenbeslechting van de WTO, ons schema van algemene tariefpreferenties en de noodzaak meer steun te geven aan onze kleine en middelgrote ondernemingen.

Op verscheidene gebieden doet de definitieve versie van het verslag een stapje achteruit in vergelijking met de oorspronkelijke aanpak. Het verslag heeft ook een meer gereserveerde en defensieve toon, met name met betrekking tot de ACTA, de handelsovereenkomst ter bestrijding van namaak. Het doel van de ACTA is grootschalige illegale activiteiten te bestrijden en de innovators van de Europese Unie te beschermen. De overeenkomst is er niet op gericht de burgerlijke vrijheden te beperken of druk uit te oefenen op consumenten.

Zoals de Commissie al vaak tegen het Europees Parlement heeft gezegd, zal de ACTA niet verder gaan dan het huidige systeem van de Europese Unie betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten. Het huidige systeem eerbiedigt de fundamentele rechten en burgerlijke vrijheden, waaronder de bescherming van persoonsgegevens. Over de toepassing van strafrechtelijke sancties zal namens de lidstaten moeten worden onderhandeld door het voorzitterschap van de Europese Unie.

Met betrekking tot de punten die worden aangehaald door de Commissie interne markt en consumentenbescherming, zou ik willen benadrukken dat de Commissie er sinds de conferentie op hoog niveau met leden van het Europees Parlement in mei jongstleden over heeft nagedacht welke middelen het best geschikt zijn om de lidstaten, de rechterlijke instanties, de politie, de ondernemingen en de consumenten te helpen in hun strijd tegen deze criminelen. Het is een feit dat deze complexe problemen gekoppeld zijn aan verschillende gebieden en vallen onder de verantwoordelijkheid van verschillende directoraten-generaal bij de Commissie. Er is een betere samenwerking nodig.

Begin dit jaar - en dit is belangrijk - is er een eenheid opgericht die gespecialiseerd is in de handhaving van industriële- en intellectuele-eigendomsrechten. Ik wens dit te benadrukken. Bovendien moeten we beschikken over een betrouwbare kennisbank om een permanente strategie ter bestrijding van namaak en piraterij te kunnen ontwikkelen. Wat dat betreft zitten we echter met een probleem: het opstellen van statistieken. Om een goed idee te hebben van de omvang en de ernst van het probleem, hebben we statistieken nodig. De Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa heeft dit ook reeds benadrukt in haar verslag over de economische impact van namaak en piraterij.

We moeten er daarom voor zorgen dat er nauwkeurige, volledige gegevens kunnen worden verzameld. Ondernemingen beschikken over cruciale gegevens, maar sommige daarvan worden als gevoelig beschouwd. De enige statistieken die de lidstaten moeten overleggen, zijn de statistieken die betrekking hebben op beslagnames door de douane.

Het is ook moeilijk om informatie te krijgen over het aantal personen dat verlies heeft geleden door nagemaakte producten. Systemen als het communautaire systeem voor snelle uitwisseling van informatie voor niet voor voeding bestemde consumentenproducten (RAPEX) kunnen weliswaar bepaalde, maar niet alle gegevens verstrekken. Het RAPEX-systeem is ontworpen om ongevallen die worden veroorzaakt door gevaarlijke producten, te voorkomen. Het kan hierbij inderdaad gaan om namaakproducten. Het belangrijkste voordeel van RAPEX is dat het systeem het mogelijk maakt informatie over gevaarlijke consumentenproducten die aangetroffen worden in één lidstaat, snel door te geven aan andere lidstaten en de Commissie, teneinde te voorkomen dat deze producten nog door andere consumenten worden gekocht.

Aangezien RAPEX een systeem is voor alle gevaarlijke consumentenproducten, is het niet noodzakelijkerwijs het best geschikte instrument om informatie te verzamelen over het nadeel dat veroorzaakt wordt door namaakproducten.

De Europese gegevensbank inzake ongevallen, die gevoed wordt door de systematische monitoring van lichamelijke letsels, verzamelt gegevens over ongevallen en letsels die worden gemeld door de spoeddiensten van ziekenhuizen. De informatie over de oorzaken van de letsels is soms echter te algemeen. Er zijn te weinig details om vast te stellen of een verwonding al of niet is veroorzaakt door een namaakproduct. De verschillende methoden die worden gebruikt door de lidstaten om de oorzaken van ongevallen te registreren, maakt vergelijking en het opstellen van statistieken moeilijk. Er zijn onvoldoende details bekend.

Het is dus duidelijk dat we werk moeten maken van een netwerk voor snelle uitwisseling met nationale contactpunten. Deze aanpak zou het mogelijk maken om de coördinatie en de informatie-uitwisseling tussen de administratieve organen, de rechterlijke instanties, de politie en de betrokken economische sectoren in heel de Europese Unie te versterken. Daarvoor zou een waarnemingspost erg nuttig kunnen zijn. De Commissie onderzoekt momenteel welke concrete mogelijkheden het best geschikt zijn voor de oprichting van een waarnemingspost.

Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel hebben de lidstaten de plicht ervoor te zorgen dat alle te koop aangeboden producten veilig zijn en dat er een doeltreffend markttoezicht is, maar in het verleden is dit toezicht niet in alle lidstaten even strikt toegepast. De Commissie heeft daarom een verordening inzake accreditatie en markttoezicht voorgesteld, die in juni 2008 door de Raad is aangenomen.

Deze verordening stelt een gemeenschappelijk kader voor markttoezicht vast. Het gaat om een aanvulling op het systeem dat is ingevoerd door de richtlijn inzake algemene productveiligheid. Er worden gemeenschappelijke voorschriften betreffende markttoezicht vastgelegd die alle lidstaten moeten naleven. De verordening voert een mechanisme voor samenwerking tussen de autoriteiten op zowel nationaal als internationaal niveau in. Dit mechanisme moet het mogelijk maken om doeltreffend nuttige informatie te verspreiden, bijvoorbeeld om een waarschuwing uit te brengen wanneer gevaarlijke producten binnenkomen via een van de doorlaatposten.

In juli jongstleden heeft de Commissie een mededeling aangenomen betreffende een strategie inzake industriële-eigendomsrechten voor Europa. We zouden daarom graag een geïntegreerde strategie invoeren die ook niet-wetgevende maatregelen omvat, om de toepassing van deze bepalingen kracht bij te zetten. Deze strategie zal het mogelijk maken om een nieuw actieplan voor de douane te ontwikkelen om namaak en piraterij te bestrijden, nieuwe maatregelen in te voeren om de informatievergaring te verbeteren, bewustmakingscampagnes te bevorderen en de efficiëntie van samenwerkingsnetwerken op alle niveaus te verbeteren.

De Raad heeft verklaard een groot voorstander te zijn van deze aanpak. Op 25 september 2008 heeft de Raad een algemeen Europees plan ter bestrijding van namaak en piraterij aangenomen. Deze resolutie, die het algemeen Europees plan ter bestrijding van namaak en piraterij vastlegt, is een belangrijk politiek signaal. Ze bewijst dat de lidstaten veel belang hechten aan de inachtneming van de intellectuele-eigendomsrechten.

In deze context is de Commissie samengekomen met de directeuren-generaal van de douaneautoriteiten van de lidstaten tijdens een seminar op hoog niveau in Parijs op 25 en 26 november 2008. Tijdens dit seminar werden de grote lijnen van een nieuw douaneplan ter bestrijding van namaak voor de periode van 2009 tot 2012 vastgelegd.

Dit douaneplan ter bestrijding van namaak zal worden opgesteld door de Commissie onder het aankomende Tsjechische voorzitterschap. De Commissie hecht veel belang aan de bescherming en inachtneming van intellectuele-eigendomsrechten in derde landen. Ze heeft gestructureerde dialogen over problemen die verband houden met intellectuele-eigendomsrechten georganiseerd met haar belangrijkste handelspartners, waaronder China. De Commissie heeft voorgesteld gedetailleerde bepalingen betreffende intellectuele-eigendomsrechten in te voeren, meer specifiek gericht op de controle van hun toepassing in bilaterale en regionale handelsovereenkomsten.

De Commissie is uiteraard van mening dat de bewustmaking en waarschuwing van consumenten voor de steeds grotere risico's van groot belang is. Het is van cruciaal belang dat we betrouwbare gegevens kunnen verzamelen en analyseren ter ondersteuning van ons werk, om efficiënte beleidsinstrumenten en strategieën te ontwikkelen. Als we eenmaal beschikken over informatie van hoge kwaliteit, zullen we in staat zijn consumenten te informeren en voor te lichten zonder aanleiding te geven tot wantrouwen of bezorgdheid met betrekking tot gevoelige productlijnen zoals farmaceutische producten of levensmiddelen. De lidstaten hebben op dit gebied een belangrijke rol te vervullen, door in te staan voor de uitwisseling van dergelijke informatie.

Mevrouw de Voorzitter, ik ga nu afronden. Neemt u mij niet kwalijk dat ik zo lang aan het woord gebleven ben. Wij willen de lidstaten helpen zodat ze op een meer doeltreffende manier kunnen bijdragen aan de bevordering van innovatie en de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de consumenten, en hiervoor hebben we een algemene aanpak nodig. Daarom concentreert de Commissie zich op de invoering van een mechanisme dat het mogelijk maakt kennis te vergaren en samenwerking tot stand te brengen tussen de lidstaten, de consumenten en de ondernemingen.

U ziet het, mijnheer Susta, uw verslag komt net op het juiste moment. Het brengt ons tot de kern van een probleem dat voor mij persoonlijk altijd al een grote bron van bezorgdheid is geweest, het probleem van namaak. We kunnen een innovatief Europa niet beschermen als we namaak niet doeltreffend bestrijden. Daarom dank ik het Europees Parlement voor de ontvankelijkheid die het heeft getoond met betrekking tot dit belangrijke probleem. Ik dank u voor uw aandacht. Nu, mevrouw de Voorzitter, ga ik aandachtig luisteren naar de opmerkingen van de Parlementsleden.

Eva Lichtenberger, rapporteur voor advies van de Commissie juridische zaken. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, de heer Susta heeft het belang van dit onderwerp duidelijk toegelicht, dus dat hoeft ik niet nog eens te doen.

De Commissie juridische zaken heeft zich over dit onderwerp gebogen, met name over de internationale ACTA-onderhandelingen, en daarbij de volgende punten aan de orde gesteld: het gebrek aan transparantie in de internationale onderhandelingen bijvoorbeeld, de wisselwerking met internationale overeenkomsten en organisaties als TRIPS of WIPO en het ontbreken van een wettelijke basis voor het vaststellen van de aard en omvang van strafrechtelijke maatregelen – een punt dat ook voor de lidstaten heel belangrijk is.

Ik wil dit kort samenvatten in één conclusie: ongeacht wat de lidstaten of wij vinden van harmonisaties van strafrechtelijke maatregelen en hoe die hun beslag zouden moeten krijgen, moeten we in staat zijn in dezen zelf te beslissen. Het kan niet zo zijn dat internationale onderhandelingen die weinig doorzichtig verlopen

de Europese Unie en haar instellingen van tevoren al zodanig aan banden leggen dat het Europees Parlement niet langer in staat is om hiertoe met de nodige armslag een besluit te nemen. We moeten daarom niet overhaast te werk gaan, het Europees Parlement houdt vast aan zijn rechten. Uiteindelijk staan ook de persoonlijke levenssfeer, gegevensbescherming en burgerrechten op het spel, en het is mogelijk dat die hierdoor aangetast worden.

We zouden morgen over twee besluiten kunnen stemmen, maar dan moet de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten daar geen stokje steken door middel van een mondeling amendement op een van die besluiten. Ik hoop wat dat betreft nog op een standpuntwijziging. Dank u.

Corien Wortmann-Kool, *namens de PPE-DE-Fractie*. – Vicevoorzitter, u heeft inderdaad heel lang gesproken, zo laat op de avond. Als u daarmee wilt onderstrepen dat de Commissie grote prioriteit wil geven aan de bestrijding van namaak, dan zij het u vergeven. Sterker nog, dan houden wij u graag aan uw grote ambitie, want het is inderdaad een heel groot en nog steeds groeiend probleem. Het gaat allang niet meer alleen om mooie Gucci-tasjes, maar ook om de gezondheid en de veiligheid van de Europese burger, de Europese consument.

Ik wil de rapporteur van harte bedanken voor zijn uitstekende verslag, dat we in de Commissie internationale handel, op twee na, unaniem hebben goedgekeurd. We hebben de afgelopen week wat ingewikkelde onderhandelingen gehad over nieuwe resoluties, maar ik ben blij dat we gezamenlijk weer op onze schreden zijn teruggekeerd; ik hoop dan ook dat we deze resolutie van de Commissie internationale handel morgen met grote meerderheid kunnen aannemen. We waarderen het dat de ALDE-Fractie de alternatieve resolutie heeft ingetrokken.

Er is veel betere samenwerking nodig, wil de strijd tegen namaak vruchten afwerpen. De douane speelt daarbij een belangrijke rol, kijk bijvoorbeeld naar de gecoördineerde aanpak in vijf Europese landen waar de douane en de industrie al heel intensief samenwerken en grote hoeveelheden namaakgoederen vernietigen. Uitstekend!

Ook betere coördinatie is nodig. Maar in onze resolutie stellen we geen nieuw Europees agentschap voor. Daar hebben we wel over gediscussieerd. Ik zou u in dit verband willen wijzen op het voorstel van collega David Martin om een Europees scorebord in te stellen. Dat is een uitstekend idee.

Ik had ook nog graag over de sancties gesproken, vooral tegen u, commissaris voor Justitie. Ik hoop dat u onze voorstellen serieus neemt en daarmee ook aan de slag gaat.

David Martin, *namens de PSE-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik de heer Susta bedanken voor de prettige samenwerking bij de voorbereiding van dit verslag. We waren het niet overal over eens, maar hij is steeds zeer coöperatief geweest en zo flexibel als hij maar kon zijn.

In de eerste plaats gaf de heer Susta ons enige globale cijfers over de omvang van namaak. Deze week nog hebben twee afzonderlijke gebeurtenissen in mijn kiesdistrict de aandacht gevestigd op de omvang van namaak op regionaal niveau. Ten eerste heeft het UK Border Agency een inval gedaan op een schip in Grangemouth in Scotland, in mijn kiesdistrict, en beslag gelegd op een partij namaakdesignerproducten ter waarde van 3,6 miljoen pond. Het uit China afkomstige schip was via Nederland naar Schotland gevaren.

Voorts is deze week in Schotland ook bekend gemaakt dat de Schotse politie dit jaar al beslag heeft gelegd op een half miljoen cd's en dvd's met een straatwaarde van bijna 5 miljoen pond. In haar persbericht zei de politie verder nog dat de distributie van deze namaak-dvd's en -cd's bijna geheel in handen was van de georganiseerde misdaad. Dus dit is duidelijk een enorm probleem in de gehele Europese Gemeenschap.

Zoals andere sprekers al hebben gesteld, wordt namaak vaak gezien als een misdrijf zonder slachtoffers, maar, zoals gezegd, dat is natuurlijk ver bezijden de waarheid. Er zijn ten minste drie groepen mensen die de dupe zijn van namaakproducten.

De eerste groep is natuurlijk het bedrijfsleven: deze handel treft de wettige handelaren en andere bedrijven die belasting betalen, mensen in dienst hebben en inkomsten genereren; namaak ontzegt ook auteurs, artiesten en onderzoekers een eerlijk rendement van hun talent en investeringen. Voorts zijn er ook de klanten die mevrouw Wortmann-Kool noemde, die overlijden, gewond raken of problemen ondervinden als gevolg van namaakproducten. Dan is er nog een derde groep mensen, de slachtoffers van criminaliteit en antisociaal gedrag, welke vaak worden gefinancierd uit de opbrengst van namaakproducten.

De PSE-Fractie kan zich grotendeels vinden in de drie door de commissaris aangegeven gebieden waarop maatregelen zijn vereist om dit probleem aan te pakken. In de eerste plaats zijn er strengere maatregelen nodig tegen derde landen die namaak aanmoedigen of door de vingers zien en de intellectuele-eigendomsrechten van anderen niet beschermen. Wij geloven niet dat de handelsovereenkomst ter bestrijding van namaak (ACTA) dit probleem volledig zal oplossen en we zijn zeker van mening dat, als deze overeenkomst in werking treedt, deze dan wel transparanter, democratischer en in het algemeen multilateraler moet zijn. Zoals mevrouw Wortmann-Kool al zei, zien wij een internationaal scorebord, waarop de landen die wat namaakgoederen betreft de rechten van anderen niet eerbiedigen bij name worden genoemd en aan de schandpaal worden genageld, als een deel van de oplossing van dit probleem.

Het tweede gebied waar maatregelen vereist zijn, betreft de lopende werkzaamheden van de rechtshandhavingsinstanties, zoals de politie, ambtenaren die gaan over de naleving van handelsnormen ("trading standards officers") en douaneautoriteiten. We zien uit naar het Tsjechische voorstel volgend jaar voor betere samenwerking op dit gebied.

Het derde en laatste gebied is de noodzaak het publiek te informeren over de schade die door namaak ontstaat, en uit te leggen aan jonge mensen dat personen die zich inzetten om films, televisie-inhoud en muziek te maken, het recht hebben om daarmee in hun levensonderhoud te voorzien.

We zijn echter niet van mening dat we personen die af en toe illegale muziek downloaden of een namaak-cd of -voetbalshirt kopen, moeten criminaliseren. Deze mensen moeten we niet criminaliseren, maar informeren en aan onze kant zien te krijgen om de echte criminelen in dit proces aan te kunnen pakken.

Carl Schlyter, namens de Verts/ALE-Fractie. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, dank u, mijnheer Susta. Het had voor ons natuurlijk eenvoudig moeten zijn om hierover tot een goede overeenkomst te komen. Maar de regels van het Parlement verplichten ons om afzonderlijke resoluties voor te leggen zonder de mogelijkheid om over individuele amendementen te stemmen. Dat maakt het moeilijk om een compromis tot stand te brengen waarin de wensen van de meerderheid in het Parlement accuraat weergegeven worden. Dat is ontzettend jammer, want het betekent bijvoorbeeld dat als de resolutie van de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie morgen geen steun krijgt, we morgen voor een verslag zullen stemmen dat controle op het internet en de inhoud van het internet inhoudt waarvoor de providers verantwoordelijk worden gesteld. Dat zou ontzettend ongelukkig zijn, want dat is niet eens de bedoeling van het Parlement.

Consumenten en mensen in het algemeen worden op twee manieren bedreigd door piraterij en namaak. Ze kunnen worden blootgesteld aan goederen die gevaarlijk zijn voor het milieu of aan namaakgeneesmiddelen die gevaarlijk zijn voor de gezondheid en er op die manier rechtstreeks door getroffen worden. Maar ze kunnen ook bedreigd worden door overdreven maatregelen ter bescherming van merknamen, en met name van het auteursrecht. Het komt erop aan een goed evenwicht te vinden. Ik denk dat de duidelijke boodschap van het Parlement aan de Commissie en de Raad wanneer ze hun onderhandelingen voortzetten is dat wij ongeacht het resultaat van de stemming morgen duidelijk zullen zeggen dat persoonlijk gebruik zonder winst oogmerk niet strafrechtelijk mag worden vervolgd. ACTA mag geen toegang geven tot privécomputers, muziekspelers, enzovoort. Dat is een duidelijke boodschap van het Parlement.

Wat het strafrecht betreft, moeten we voor het alternatieve voorstel van de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie stemmen als we niet een soort beeld van onszelf willen ophangen dat we plotseling strafrecht invoeren op Europees niveau. We hebben natuurlijk geen enkel mandaat om zoiets te doen. De vraag is of het zou werken en op welke manier dat een evenwicht tot stand kan brengen in een strafmaatschaal in een land terwijl de strafmaatschaal in een ander land feitelijk volkomen verkeerd uit zou vallen. Het ziet er helemaal niet naar uit dat het mogelijk is om dat op internationaal niveau te doen. Daarom is het voorstel van de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie beter.

In het oorspronkelijke voorstel staat dat geen uitzonderingen worden gemaakt voor reizigers. Dat men als reiziger die voor niet meer dan 400 euro goederen met zich meebrengt dan gelijk wordt gesteld aan een zakenman die vijftig containers met zich meebrengt, is niet redelijk. Het is vooral niet redelijk de regels inzake kwalitatieve inhoud op het internet, inzake kwalitatieve statistieken die de inhoud reguleren en inzake secundaire aansprakelijkheid en de aansprakelijkheid van tussenpersonen weg te stemmen.

Om meer leden in staat te stellen voor de resolutie van de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie te stemmen, zullen we een mondeling amendement indienen tot schrapping van artikel 15, dat duidelijk wat controversieel was, en dan hoop ik dat velen van u ons voorstel zullen kunnen steunen. Dank u.

Pedro Guerreiro, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (PT) Mevrouw de Voorzitter, in de resolutie van het Europees Parlement van 13 december 2007 over de textielsector werd gesteld dat de helft van alle douaneprocedures tegen namaak betrekking hebben op textiel en kleding. In diezelfde resolutie werd erop gewezen dat het tijd werd bindende regels over oorsprongsmerken van toepassing te verklaren op textiel uit derde landen. De Raad werd opgeroepen om het hangende voorstel voor een verordening over de "made in"-markering aan te nemen teneinde de consument te beschermen en de Europese industrie te steunen.

Nu is het zo dat er met betrekking tot dit onderwerp al sinds 2005 een – weliswaar niet geheel toereikend – voorstel van de Commissie op de plank ligt. Onze vraag luidt daarom als volgt: wanneer gaat de Europese Unie regels vastleggen inzake de oorsprongsbepaling voor van buiten de Unie geïmporteerde producten of goederen die in de lidstaten zijn geproduceerd?

Bastiaan Belder, *namens de IND/DEM-Fractie*. – Voorzitter, graag wil ik de rapporteur bedanken voor dit belangrijke verslag. Namaak is niet alleen een economische gesel, het is evenzeer een bedreiging voor de consumentenveiligheid en de volksgezondheid. Niet alleen de productie, maar ook de handel en het transport in namaakproducten moeten prioriteit krijgen.

Eind vorige maand bracht ik een uitermate nuttig werkbezoek aan Kosovo. De situatie in dit land is zorgelijk. De onoverzichtelijke, elkaar deels overlappende, internationale presentie en de zwakke regering in Pristina zorgen ervoor dat smokkelaars in Kosovo een goede uitvalsbasis hebben. Het is wrang om te zien dat criminelen van Albanese en Servische zijde multi-etnisch uitstekend samenwerken.

Ik roep de Unie op de EULEX-missie in Kosovo in te zetten in de strijd tegen deze smokkelpraktijken. Het kan niet zo zijn dat de Europese Unie een zwart gat aan haar grenzen laat ontstaan. De strijd tegen namaakproducten moet niet alleen op de onderhandelingsstafel, maar evenzeer in het veld gevoerd worden. En ik hoop dan ook dat de Commissie daar aandacht aan zal besteden; ik heb hierover overigens in Pristina met de Commissie gesproken. Dit is een uitermate belangrijk punt in onze strijd voor de bescherming van intellectueel eigendom, ook op de westelijke Balkan.

Christofer Fjellner (PPE-DE). – (SV) Mevrouw de Voorzitter, dit is natuurlijk een verschrikkelijk ruim onderwerp. Zoals ik eerder zei, omvat het alles, van geneesmiddelen, auto-onderdelen en designproducten tot illegale downloads. Op dit vlak is het volkomen duidelijk dat namaak een groot probleem is en dat de namaakproducten een bedreiging vormen voor producten die veel geld waard zijn en zelfs voor de veiligheid. Er heerst echter onzekerheid over hoe groot de bedragen feitelijk zijn en hoeveel van deze producten er op de Europese markt zijn. Daarom is het mijns inziens een goede zaak dat de Commissie een onderzoek gaat uitvoeren.

Ik heb ervoor gekozen me hoofdzakelijk te concentreren op ACTA, het Anti-Namaak Handelsverdrag, waar de VS, Japan, de EU en andere landen momenteel over onderhandelen. Wat dat betreft is het probleem natuurlijk de al te grote geheimhouding. We reageren allemaal op geruchten over wat er gaande is. Dat zorgt voor gerechtvaardigde ongerustheid – ongerustheid dat grenscontrolepersoneel alles zal doorzoeken, van computers tot mp3-spelers. We hebben geruchten gehoord over een verbod op regiovrije dvd-spelers. Ik zou willen beweren dat deze onzekerheid en deze geruchten op zich schadelijk zijn voor de strijd tegen piraterij en namaak. Daarom denk ik dat meer openheid een gezamenlijke wens van ons allemaal is. We moeten een duidelijker idee hebben van het mandaat waarop dit feitelijk gebaseerd is, wat de Commissie wil bereiken en wat als onaanvaardbaar wordt beschouwd.

In mijn eigen amendementen op het verslag, waarvoor ik gelukkig ook gehoor kreeg, heb ik mij geconcentreerd op wat ik niet in ACTA wilde zien. In mijn amendementen heb ik er met name op gewezen dat we geen maatregelen mogen krijgen die de privacy inperken, dat we niet verder mogen gaan dan de huidige wetgeving op dit gebied en, last but not least, dat het geen rem mag zetten op innovatie en mededinging.

Het is niettemin jammer dat we op een zo belangrijk gebied als dit vast moeten leggen wat we niet mogen doen, terwijl er zoveel belangrijke dingen zijn die we moeten doen. De reden hiervoor is echter precies de geheimzinnigdoenerij en de onzekerheid die deze geheimzinnigdoenerij creëert. We mogen niet in een situatie terechtkomen waarin we dit bestrijden en de instrumenten die we gebruiken om ons te helpen een groter probleem zijn dan de piraterij zelf. Dat is waar ik mij zorgen over maak. Dank u wel.

Christel Schaldemose (PSE). – (DA) Mevrouw de Voorzitter, ook ik wil de Commissie danken voor de goede uitleg van de probleemstelling. Ik zit in de Commissie interne markt en consumentenbescherming en heb een bijdrage geleverd aan het formuleren van de vragen die we aan de Commissie hebben gesteld over wat er gedaan moet worden tegen namaakproducten, gezien vanuit het standpunt van de

consumentenbescherming. Ik wil graag eerst beginnen met vast te stellen dat het van enorm belang is dat we meer kennis opbouwen over de consequenties voor consumenten. We hoeven er niet aan te twijfelen dat dit grote gevolgen heeft voor bedrijven, maar we zijn nu ook begonnen dit argument, namelijk dat er problemen zijn, te gebruiken voor de veiligheid en gezondheid van consumenten. Daarom vind ik dat wij genoodzaakt zijn, zelfs al is het moeilijk om accurate en goede statistieken te genereren, om een poging te doen erachter te komen hoe gevaarlijk vervalste geneesmiddelen of andere producten eigenlijk zijn. Ik ben op bezoek geweest bij de Deense autoriteiten die hiervoor verantwoordelijk zijn en heb gezien dat zij kauwgom, water, waspoeder en allerlei andere producten voor dagelijks gebruik in beslag namen. Het spreekt voor zich dat het bepaalde concrete gevolgen voor consumenten kan hebben als we bijvoorbeeld namaakkauwgom in beslag nemen die vermoedelijk niet voldoet aan de regels voor ingrediënten in kauwgom. Ik ben alleen van mening dat we informatie nodig hebben. Als we namelijk geen informatie hebben over mogelijke schade of gevolgen voor de gezondheid, kan het naar mijn mening nog moeilijk worden om consumenten te betrekken bij de strijd tegen namaakproducten. De consumenten moeten weten dat er consequenties aan verbonden zijn, zodat zij er ook van overtuigd raken dat ze de goedkope namaakproducten niet moeten kopen. Om deze reden is het absoluut noodzakelijk dat we op dit gebied kennis opbouwen en gegevens verzamelen. Ik zie uit naar een concreet voorstel van de Commissie om verder op deze kwestie in te gaan.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het verschijnsel namaak, of imitatie, is een juridisch probleem met duidelijke financiële gevolgen. Het juridische aspect houdt verband met de inbreuk op intellectuele-eigendomsrechten, en het financiële aspect houdt verband met misgelopen douanerechten en btw, die een belangrijk onderdeel vormen van de Europese begroting, de eigen middelen van de Europese Unie.

Het economische aspect van het probleem is duidelijk. Namaakartikelen beschadigen het concurrentievermogen van Europese bedrijven en als gevolg daarvan de werkgelegenheid. Het meest zorgwekkende aspect van het probleem is het gevaar voor de gezondheid van de consumenten en zelfs hun leven. Commissaris, het intensiveren van de werkzaamheden met onze handelspartners is zeker een mogelijke maatregel. Persoonlijk denk ik dat het oprichten van een Europees waarnemingscentrum voor de strijd tegen namaak en piraterij en het goedkeuren van een "made in"-etiket ook een stap in de goede richting zou zijn.

Ook al hebt u niet de desbetreffende portefeuille, commissaris, wil ik u en de geachte afgevaardigden er toch aan herinneren dat kwantitatieve beperkingen op de invoer van kledingartikelen zijn afgeschaft. Toen ik parlamentslid was van het Griekse parlement, zijn er in mijn kiesdistrict fabrieken gesloten en duizenden werknemers werkloos geraakt. Er was geen douanesamenwerking met de invoerende landen, dat heeft de Commissie met zoveel woorden toegegeven. Pas na deze gebeurtenis is de douanesamenwerking tot stand gekomen, waarvoor de Europese Unie zelfs betaalt. Dat was uw fout! Een fout van de Commissie! We hebben de suikerregeling herzien, en degenen die er volgens de officiële cijfers rijk van zijn geworden zijn de multinationale exportbedrijven van suiker, niet de producenten uit de arme ontwikkelingslanden.

Commissaris, ik ben tegen een gesloten Europa. Ik ben voorstander van een Europa dat open is naar de wereld toe, maar wel met regels, principes, transparantie en gelijke spelregels. Er worden producten de Europese Unie ingevoerd met sociale dumping en milieudumping, en de Europese Commissie doet niets. De Europese Commissie heeft een soevereine rol binnen het gemeenschappelijke buitenlandse handelsbeleid. U onderhandelt met partners uit derde landen; u bepaalt de samenwerkingsvoorwaarden. Gelukkig zal het Verdrag van Lissabon de verhouding van onze interinstitutionele betrekking veranderen en zal het Europees Parlement samen met u verantwoordelijk zijn voor de wetgeving, waardoor de samenwerkingscultuur tussen de Europese Commissie en het Europees Parlement ook zal veranderen. We kunnen niet wachten tot het zover is.

Francisco Assis (PSE). - (PT) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de vicevoorzitter van de Commissie, dames en heren, namaak vormt een ernstige bedreiging van de legitieme socio-economische belangen van de Europese Unie. Namaakproducten schaden het concurrentievermogen van onze ondernemingen, ondermijnen de werkgelegenheid en bedreigen de gezondheid en veiligheid van consumenten. De lidstaten en de Europese Unie als geheel ondervinden aldus grote schade. Het is dus zaak dit verschijnsel met ferme maatregelen te bestrijden.

De Europese Unie vormt een open en transparante markt, is de op één na belangrijkste importeur van goederen en diensten, en is gespecialiseerd in producten met een hoge toegevoegde waarde. Ze is daarom uiterst kwetsbaar en gevoelig voor dit euvel. De nefaste gevolgen van namaak doen zich overal in het economische weefsel gevoelen, maar de impact ervan is vooral merkbaar bij de kleine en middelgrote

ondernemingen – die zijn uit de aard der zaak minder goed toegerust om een bedreiging van deze omvang het hoofd te bieden.

Om dit soort uiterst gevaarlijke delicten te bestrijden, zullen we beter moeten samenwerken, niet alleen met landen binnen de Europese Unie, maar ook met de landen en blokken daarbuiten. Zij hebben immers net zo goed onder dit probleem te lijden.

Intern zullen er met betrekking tot twee aspecten maatregelen moeten worden genomen. De wetgeving – en dan vooral de wetgeving op het gebied van het strafrecht – zal geleidelijk aan moeten worden geharmoniseerd, en de samenwerking op douanegebied zal moeten worden geïntensiveerd. Zoals gezegd bevinden de kleine en middelgrote ondernemingen zich in een bijzondere positie, reden waarom het van vitaal belang is voor deze categorie bedrijven een speciale technische dienst op te zetten, juist omdat ze op dit soort bedreigingen geen goed antwoord kunnen formuleren. Alleen op die manier kunnen ze hun rechten doen gelden.

Op een wat breder, internationaal niveau zullen we moeten proberen de huidige initiatieven voort te zetten. Dat kan via bilaterale overeenkomsten, maar ook binnen een groter kader – dat van de multilaterale regelgeving voor de internationale handel. Dat zal de rol die de Wereldhandelsorganisatie op dit gebied via haar Orgaan voor Geschilbeslechting kan – en moet – spelen extra gewicht verlenen.

Namaak vormt een aanslag op de basis van onze sociale en economische orde. Dit fenomeen heeft negatieve gevolgen voor investeringen in onderzoek en ontwikkeling, ondermijnt alle inspanningen om inzicht en vaardigheden te verwerven, werkt georganiseerde misdaad in de hand en vormt een bedreiging van de rechtstaat. Het bestrijden van namaak dient daarom een absolute prioriteit te zijn voor alle lidstaten van de Europese Unie.

Jacques Toubon (PPE-DE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, namaak is een bedreiging voor de economie, de maatschappij en de volksgezondheid waarvan de omvang volgens mij vaak wordt onderschat. Sommige mensen schatten dat een derde van de goederen die in Antwerpen of Rotterdam aan land komen in containers, namaak is. Ik heb inderdaad gezegd "een derde", en dit zijn de schattingen van officiële diensten.

Ik moet eerlijk zeggen, en ik ga er geen doekjes om winden, dat ik echt teleurgesteld ben in de voorstellen van het Europees Parlement en het debat dat hier vanavond wordt gehouden. Voor één keer ben ik zelfs dieper teleurgesteld in het Parlement dan in de Commissie of de Raad, want de Raad en de Commissie hebben in deze materie hun werk gedaan.

Het actieplan van 25 september, het seminar van 25 november en de voorstellen die de heer Barrot net heeft gedaan namens de Commissie zijn echte acties, geen loze kreten. Commissaris, tegen u wil ik enkel zeggen dat ik echt graag zou hebben dat de waarnemingspost bijvoorbeeld in de eerste helft van 2009 operationeel zou worden en dat de verordening inzake markttoezicht die de Raad heeft vastgesteld, wordt aangenomen in dit Parlement.

Wat de heer Susta betreft - en ik heb het nu niet over zijn alternatief voorstel voor een resolutie, waarover we nu helaas niet zullen debatteren, maar over zijn verslag; dit is veel te zwak, veel te voorzichtig. Het zegt niets over de aanduidingen van de herkomst, niets over de waarnemingspost en het is voorzichtig en terughoudend met betrekking tot de bescherming van intellectuele en industriële eigendom. U hebt het over de ACTA-overeenkomst en u zegt dat we deze overeenkomst moeten goedkeuren, maar u zegt dat we de middelen waarmee we de naleving doeltreffend zouden kunnen afdwingen, niet moeten gebruiken. Verder moet ik zeggen dat ik verbijsterd was over de uitspraken van mijn twee collega's uit Zweden. Zij wekken de indruk dat het gevaar niet uitgaat van namaak, maar van de strijd tegen namaak.

Dames en heren, we slaan de plank mis als we niet overgaan tot meer resolute actie. We behandelen namaak alsof het gaat om een marginale economische activiteit en niet meer dan dat, maar het zou het einde kunnen betekenen van onze industrie, de algemeen verbreide uitbuiting van arbeiders in de opkomende landen tot gevolg kunnen hebben, laat ons dat niet vergeten, en uiteindelijk zou het kunnen leiden tot een algemeen gebrek aan veiligheid voor de consumenten. We moeten in actie komen!

Małgorzata Handzlik (PPE-DE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik hoef de aanwezige deelnemers aan dit debat niet uit te leggen wat de gevaren zijn van namaakgoederen. In menig geval zijn namaakproducten gevaarlijk voor de gezondheid of zelfs levensgevaarlijk; daar hoef ik hier niet nader op in te gaan. Ik kan volstaan met erop te wijzen dat het niet alleen gaat om namaak van luxegoederen of cd's, maar ook van

geneesmiddelen, levensmiddelen voor zowel kinderen als volwassenen of auto-onderdelen. Deze vormen een gevaar voor de veiligheid en benadelen niet alleen KMO's.

De namaakindustrie wordt gerund door leden van criminele bendes. Zij hebben er een zeer lucratieve handel aan en wij moeten die bestrijden. We moeten dan ook gezamenlijk optreden, niet alleen op douanegebied maar ook in de vorm van nauwe bestuurlijke samenwerking tussen de lidstaten, die op dit moment mijns inziens tekortschiet.

Alleen het optreden van de Europese Commissie ter bestrijding van sigarettensmokkel vormt een positief voorbeeld van zulke samenwerking. Ik zou graag hebben dat we onze ervaringen op dit terrein zouden toepassen in de strijd tegen andere namaakproducten. Het probleem van namaak valt binnen het bevoegdheidsterrein van verschillende directoraten-generaal van de Commissie. Het zou een goed idee zijn om één directoraat-generaal op te richten dat verantwoordelijk zou zijn voor deze problemen en om de bevoegdheden van dit DG af te bakenen.

Er ligt in het Parlement op dit moment een onder andere door mij opgestelde schriftelijke verklaring over zogenaamde "producten die er net zo uitzien". Veel oorspronkelijke producten worden gekopieerd naar producten die er net zo uitzien. Het is dikwijls onduidelijk op grond van welke wetgeving producenten van producten die er net zo uitzien, kunnen worden vervolgd, of het onder oneerlijke concurrentie of onder intellectuele eigendom valt. Bovendien kopen consumenten vaak producten die er net zo uitzien, in de onjuiste veronderstelling dat het merkartikelen zijn. Het is moeilijk om de omvang van het probleem op de Europese markt vast te stellen.

Daarom zou ik de Commissie willen vragen of zij van plan is aan ons verzoek tegemoet te komen om een onderzoek in te stellen naar de impact en status van producten die er net zo uitzien, op de interne markt.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). - (EL) Mevrouw de Voorzitter, een bijzonder groot aantal namaakartikelen dat via het internet of de legale productieketen wordt verhandeld zijn namaakgeneesmiddelen. Patiënten die deze geneesmiddelen nemen lopen duidelijk gevaar voor hun gezondheid. Deze producten worden vervaardigd in fabrieken die zich niet houden aan de regels van behoorlijke productie, en in veel gevallen bevatten ze geen enkel spoor van de farmaceutisch actieve stof. In een recente aankondiging heeft commissaris Kovács, tijdens onderzoeken die in de afgelopen twee maanden door de douanediens in landen van de Europese Unie zijn uitgevoerd, verklaard dat er meer dan 34 miljoen namaakgeneesmiddelen zijn gevonden, onder andere antibiotica en medicijnen tegen kanker. Commissaris, wellicht wordt het tijd dat de Europese Unie bureaus opent die belast worden met de controle op de uitvoer van geneesmiddelen, in China en India bijvoorbeeld, met dezelfde opzet als de FDA, die afgelopen maand zulke bureaus heeft geopend. U moet weten dat het zonder verplichte medewerking van de geneesmiddeleninstanties in deze landen onmogelijk wordt om de 3 000 farmaceutische fabrieken in India en de 12 000 fabrieken in China te controleren.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, het lijkt geen twijfel dat het probleem van namaakgoederen en piraterij de afgelopen tijd een belangrijk issue is geworden op het terrein van de internationale handel.

Als op een na grootste importeur van de wereld loopt de Europese Unie een groot risico te worden overspoeld door namaakmerkartikelen, -speelgoed of -geneesmiddelen, voornamelijk uit Aziatische landen. Er zij op gewezen dat dit verschijnsel veel verder strekkende en ernstigere gevolgen heeft dan wij denken. De producten die de Europese markt bereiken en die in strijd zijn met intellectuele-eigendomsrechten, zijn doorgaans van inferieure kwaliteit en daardoor veel goedkoper dan de overeenkomstige originele producten, en dit zorgt er weer voor dat de consument omwille van zijn portemonnee de voorkeur geeft aan de namaakproducten.

Namaak en piraterij zijn diefstal, en daarom heeft elk initiatief om ze te bestrijden mijn volledige steun. Wat me met name zorgen baart is dat we dit verschijnsel de laatste tijd in omvang zien toenemen. We moeten dan ook krachtige stappen ondernemen, niet alleen op Europees niveau, maar ook in het kader van de WTO. We moeten ons niet straffeloos laten beroven.

Jacques Barrot, *vicevoorzitter van de Commissie.* - (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik heb natuurlijk in de eerste plaats aandachtig geluisterd naar alle bijdragen. Ik zal hierover uiteraard verslag uitbrengen aan mijn collega, de heer McCreavy, die verantwoordelijk is voor de interne markt.

Naar mijn mening schat het Parlement de ernst van het verschijnsel en de gevolgen ervan goed in. De heer Toubon heeft ons eraan herinnerd dat namaak een plaag is voor de economie, de maatschappij en de volksgezondheid. Het spreekt vanzelf dat de Europese Unie moet openstaan voor handel, maar geen handel

mag toelaten die indruist tegen de fundamentele regels en nadelig is voor de consumenten. We moeten zeker actie ondernemen, en ik wil u graag aan enkele zaken herinneren.

Ten eerste, en hiermee richt ik mij met name tot de heer Toubon, zal de Europese waarnemingspost voor namaak en piraterij in de lente van 2009 door de Commissie worden opgericht. Deze waarnemingspost zal ons voorzien van statistieken over namaak en piraterij op de interne markt.

Deze waarnemingspost heeft tot taak de kwetsbare geografische gebieden te identificeren alsmede de illegale handel van websites die namaakproducten verkopen. Andere taken zijn de organisatie van de administratieve samenwerking tussen de lidstaten, de organisatie van de informatie-uitwisseling en, zoals de heer Martin heeft gezegd, bewustmaking van de consument. De waarnemingspost staat dus voor een grote opgave.

Voor het overige is het waar dat de Commissie in 2006 strafbepalingen heeft voorgesteld en dat het Parlement deze steunt, maar op dit moment heeft de Raad nog geen stappen genomen om deze bepalingen goed te keuren.

Niet alleen de douaneautoriteiten moeten op dit gebied samenwerken, maar ook de politie, de gerechtelijke instanties en, in het algemeen, iedereen die actief kan zijn op het gebied van toezicht en controle op namaak en piraterij.

Tegen degenen die hebben aangedrongen op een vermelding van de oorsprong van producten, wil ik zeggen dat we een "made in"-etiket hebben voorgesteld, maar dat dit nog niet is goedgekeurd door de Raad. De Europese Unie mag echter niet terugschrikken voor het invoeren van een dergelijk etiket, dat de consumenten in staat zal stellen zich een oordeel te vormen en te voorkomen dat ze het slachtoffer worden van praktijken die volledig indruisen tegen alle regels.

Ik wil hier nog aan toevoegen dat men niet kan zeggen dat de ACTA verder gaat dan het systeem dat de Europese Unie nu gebruikt om intellectuele-eigendomsrechten af te dwingen en dat zeker niet gezegd kan worden dat de ACTA een schending inhoudt van de fundamentele vrijheden of de bescherming van persoonsgegevens. De ACTA blijft binnen het kader van het huidige systeem van de Europese Unie.

Ik ben het Parlement hoe dan ook dankbaar, omdat het de Commissie steunt in haar pogingen om te komen tot een efficiënte bestrijding van namaak. Wij nemen akte van dit verslag en we nemen ook akte van de wens van het Europees Parlement om deze praktijken doeltreffend te bestrijden.

Ik weet dat ik niet op alle vragen heb geantwoord. Er zijn ook producten die als soortgelijk kunnen worden beschreven. Ook daarvoor moeten er regels komen om misbruik ten nadele van de consument, dat absoluut veroordeeld moet worden, te verhinderen. Dat was alles wat ik ter afronding wou zeggen. U kunt erop vertrouwen dat alle opmerkingen die vanavond naar voren zijn gebracht, onder de aandacht van de Commissieleden zullen worden gebracht, want, nog maals, dit is een complexe materie die verscheidene beleidsmaatregelen van de Commissie zal vereisen en die ook van de Raad en het Parlement een niet-aflatende toewijding zal vergen.

De Voorzitter. - De gecombineerde behandeling is gesloten.

De stemming vindt morgen, 18 december 2008, plaats.

20. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen

21. Sluiting van de vergadering

(De vergadering wordt om 23.40 uur gesloten)